



ความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบ
ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ กรณีศึกษา เจ้าหน้าที่กองอำนาจการ
รักษาความมั่นคงภายใน ภาค 4 ส่วนหน้า

**The Relationship between Good Governance and the Effectiveness of Problem
Solution on the Insurgency of the Deep South Provinces: A Case Study of
Officials in Internal Security Operation (ISOC)**

บุชิตา อารียาภรณ์

Buchitha Areeyaporn

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา

รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of
Master of Public Administration
Prince of Songkla University**

2558

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ชื่อวิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมมาภิบาลกับประสิทธิผลในการแก้ไข
 ปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ กรณีศึกษา เจ้าหน้าที่
 กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ภาค 4 ส่วนหน้า

ผู้เขียน นางสาวบุษิตา อารียาภรณ์

สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	คณะกรรมการสอบ
..... (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุษบง ชัยเจริญวัฒน์)ประธานกรรมการ (พลตรีชินวัฒน์ แม่นเดช)
..... กรรมการ
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุษบง ชัยเจริญวัฒน์)
..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรีสมภพ จิตรภิรมย์ศรี)	(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรีสมภพ จิตรภิรมย์ศรี)
..... กรรมการ
	(รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย กาญจนสุวรรณ)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
 เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

.....
 (รองศาสตราจารย์ ดร.ธีระพล ศรีชนะ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้มาจากการศึกษาวิจัยของนักศึกษาเอง และได้แสดงความขอบคุณบุคคลที่มีส่วนช่วยเหลือแล้ว

ลงชื่อ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุษบง ชัยเจริญวัฒนะ)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ลงชื่อ

(นางสาวบุษิตา อารียาภรณ์)

นักศึกษา

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้ไม่เคยเป็นส่วนหนึ่งในการอนุมัติปริญญาในระดับใดมาก่อน และ
ไม่ได้ถูกใช้ในการยื่นขออนุมัติปริญญาในขณะนี้

ลงชื่อ

(นางสาวบุชิตา อารียาภรณ์)

นักศึกษา

ชื่อวิทยานิพนธ์	ความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลในการแก้ไข ปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ กรณีศึกษา เจ้าหน้าที่ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ภาค 4 ส่วนหน้า
ผู้เขียน	นางสาวบุษิตา อารียาภรณ์
สาขาวิชา	รัฐประศาสนศาสตร์
ปีการศึกษา	2557

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ กรณีศึกษา เจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ภาค 4 ส่วนหน้า มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่ในกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า 2) ศึกษาระดับธรรมาภิบาลของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า 3) ศึกษาระดับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบที่เกิดขึ้นในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ 4) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจและระดับธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และ 5) เสนอแนะแนวทางรวมถึงกระบวนการจัดการในการนำหลักธรรมาภิบาลเพื่อเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบที่เกิดขึ้นในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ เจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า จำนวน 390 คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น โดยการศึกษาเป็นการศึกษาเชิงประยุกต์คือเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

จากการศึกษา พบว่า 1) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่ในกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้าอยู่ในระดับปานกลาง 2)ระดับทัศนคติเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้าอยู่ในระดับสูง เมื่อแยกเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับสูงสุดไปน้อยสุดจะได้ ดังนี้ ด้านนิติธรรม ด้านการกระจายอำนาจ ด้านความเสมอภาค ด้านความโปร่งใส และด้านการมีส่วนร่วม 3) ระดับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบที่เกิดขึ้นในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้อยู่ในระดับสูง เมื่อแยกเป็นรายยุทธศาสตร์ โดยเรียงลำดับจากสูงสุดไปน้อยสุดได้ ดังนี้ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การเสริมสร้างให้ประชาชนตระหนักในหน้าที่ที่ต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่ง ชาติ ศาสนา และ

พระมหากษัตริย์ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การอำนวยความสะดวก ประสานงาน และเสริมการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างความรักความสามัคคีของคนในชาติและส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม และประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินแนวโน้มสถานการณ์ 4) ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจและระดับธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก ความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับค่อนข้างมาก 5) ข้อเสนอแนะสำคัญๆ คือ รัฐบาลหรือหน่วยงานควรมีการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับธรรมาภิบาลแก่เจ้าหน้าที่ที่ต้องลงมาปฏิบัติงานใหม่ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนและเยาวชนในพื้นที่มีความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมาภิบาล ควรมีการอบรมกระบวนการให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ที่มาปฏิบัติงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องที่ลงมาแก้ปัญหาให้มีความเข้าใจถึงวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต และการอยู่ร่วมกับประชาชนในพื้นที่ได้

Thesis Title	The Relationship between Good Governance and the Effectiveness of Problem Solution on the Insurgency of the Deep South Provinces: A Case Study of Officials in Internal Security Operation (ISOC)
Author	Miss Buchitha Areeyaporn
Major Program	Public Administration
Academic Year	2014

Abstract

The study on the Relationship between Good Governance and the Effectiveness of Problem Solution on the Insurgency of the Deep South Provinces: A Case Study of Officials of the Internal Security Operation Command (ISOC), Region 4 aimed to investigate (1) knowledge and understanding concerning good governance among officials of the Internal Security Operation Command (ISOC), Region 4, (2) the level of good governance of the Internal Security Operation Command (ISOC), Region 4, (3) the level of the effectiveness of solutions to the problem of the unrest in the three Southern border provinces, (4) the relationship between knowledge and understanding and good governance and the effectiveness of solutions to the problem of the unrest in the three Southern border provinces, and (5) to provide recommendations on the management process of implementing good governance as part of the process of solving the problem of the unrest in the three Southern border provinces. The subjects of the study were 390 people involved in solving the problem of the unrest in the three Southern border provinces who were officials of the Internal Security Operation Command (ISOC), Region 4 selected using stratified random sampling. This study is a mixed method research using quantitative and qualitative approaches.

The study found that (1) knowledge and understanding concerning good governance among officials of the Internal Security Operation Command (ISOC), Region 4 were at a moderate level. (2) The level of the attitude toward good governance of the Internal Security Operation Command (ISOC), Region 4 was at a high level. The level of attitude toward each aspect of good governance from highest to lowest was: the rule of law, decentralization, equality, transparency, and participation, respectively. (3) The level of efficiency of solutions to the

problem of the unrest in the three Southern border provinces was at a high level, and the level of each strategy from highest to lowest was: Strategy 3: Reinforcing people to realize their duty as Thai citizens to protect and preserve the nation, the religion, and the King; Strategy 2: Directing, coordinating, and supporting operation of the governmental organizations; Strategy 4: Building love and unity among people in the nation, and promoting people participation; and Strategy 1: Monitoring, inspecting, and assessing the situation, respectively. (4) The relationship between knowledge and understanding and the level of good governance and effectiveness of solutions to the problem of the unrest in the three Southern border provinces was at a high level. The relationship between good governance and effectiveness of solutions to the problem of the unrest in the three Southern border provinces was at a fairly high level. (5) It is recommended as follows. The government or governmental organizations should provide training related to good governance for officials who are assigned to work in the unrest area. People and youth in the area should be provided with opportunities to obtain knowledge and understanding of good governance. There should be training for officials who are assigned to work, and people involved in solving the problem, to understand the culture, tradition, way of life, and how to live with local people.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(5)
Abstract	(7)
กิตติกรรมประกาศ	(9)
สารบัญ	(10)
รายการตาราง	(12)
รายการภาพประกอบ	(16)
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาของปัญหาและปัญหา	1
เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
เอกสารที่เกี่ยวข้อง	8
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	46
กรอบแนวคิดในการวิจัย	51
วัตถุประสงค์	52
สมมติฐาน	52
ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย	52
ขอบเขตของการวิจัย	53
นิยามศัพท์เฉพาะ	55
2 วิธีดำเนินการวิจัย	57
ประชากร กลุ่มตัวอย่าง วิธีการสุ่มตัวอย่าง	57
เครื่องมือในการวิจัย	60
การเก็บรวบรวมข้อมูล	65
การวิเคราะห์ข้อมูล วิธีการทางสถิติต่างๆที่ใช้	65
3 ผลการวิจัยเชิงปริมาณ	66

สารบัญ (ต่อ)

		หน้า
4	ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ	103
5	สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	131
	สรุปผลการวิจัย	132
	อภิปรายผล	144
	ข้อเสนอแนะ	158
	บรรณานุกรม	160
	ภาคผนวก	
1	การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย	166
2	แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	178
3	แบบสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ภาค 4 ส่วนหน้าเพื่อการวิจัย	186
4	แบบสัมภาษณ์ประชาชนในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อการวิจัย	190
5	ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ 98/2557	194
6	หนังสือตอบรับการนำเสนอผลงานวิจัย	199
	ประวัติผู้เขียน	200

รายการตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า	57
2	จำนวนเจ้าหน้าที่กองกำลังทหารสังกัดกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า	58
3	จำนวนกลุ่มประชากร	59
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า	67
7	ระดับความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า	71
8	ระดับทัศนคติหลักธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า	76
9	ระดับทัศนคติหลักธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า หลักนิติธรรม	77
10	ระดับทัศนคติหลักธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า หลักความโปร่งใส	78
11	ระดับทัศนคติหลักธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า หลักการกระจายอำนาจ	80
12	ระดับทัศนคติหลักธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า หลักการมีส่วนร่วม	81
13	ระดับทัศนคติหลักธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า หลักความเสมอภาค	82
14	ระดับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า	84
15	ระดับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินแนวโน้มสถานการณ์	85

รายการตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
14	ระดับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การอำนวยการ ประสานงาน และเสริมการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐ	86
15	ระดับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การเสริมสร้างให้ประชาชนตระหนักในหน้าที่ที่ต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่ง ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์	88
16	ระดับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างความรักความสามัคคีของคนในชาติและส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม	90
17	ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ภาค 4 ส่วนหน้า จำแนกตามเพศ	91
18	ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า จำแนกตามระดับข้าราชการ	92
19	เปรียบเทียบการทดสอบความแตกต่างในระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า จำแนกตามระดับข้าราชการรายคู่	92
20	ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า จำแนกตามหน่วยงานที่สังกัด	93
21	เปรียบเทียบการทดสอบความแตกต่างในระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า จำแนกตามหน่วยงานที่สังกัดรายคู่	93
22	ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า จำแนกตามระดับการศึกษา	94

รายการตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
23	ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า จำแนกตามอายุ	94
24	เปรียบเทียบการทดสอบความแตกต่างในระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า จำแนกตามอายุรายคู่	95
25	ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า จำแนกตามระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่	95
26	เปรียบเทียบการทดสอบความแตกต่างในระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า จำแนกตามระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่รายคู่	96
27	การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้โดยรวม	96
28	การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้	97
29	การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาล โดยรวมกับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้โดยรวม	98
30	การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาล “นิติธรรม” กับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้	98
31	การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาล “ความโปร่งใส” กับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้	99
32	การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาล “การกระจายอำนาจ” กับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้	100

รายการตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
33	การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาล “การมีส่วนร่วม” กับ ประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้	101
34	การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาล “ความเสมอภาค” กับ ประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้	102

รายการภาพประกอบ

ภาพประกอบ		หน้า
1	โครงสร้างยุทธศาสตร์หลักหรือยุทธศาสตร์ 3 จังหวะก้าวของขบวนการ ก่อความไม่สงบในการต่อสู้กับรัฐไทย	43
2	กรอบแนวคิดในการวิจัย	51

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของปัญหาและปัญหา

สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบไปด้วยจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาสเป็นพื้นที่ที่มีเอกลักษณ์และคุณค่าทางสังคมของตนเอง ประชากรส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 80 นับถือศาสนาอิสลาม ใช้ภาษามลายูถิ่นสื่อสารในชีวิตประจำวัน และมีขนบธรรมเนียมประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง และที่สำคัญเป็นพื้นที่ที่มีความโดดเด่นและเปราะบางต่อเสถียรภาพความมั่นคงของประเทศ ซึ่งรัฐบาลทุกยุคทุกสมัยได้ให้ความสนใจในการพัฒนาและแก้ปัญหาโดยตลอด ทั้งนี้เนื่องจากสภาพปัญหาของจังหวัดชายแดนใต้เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นมานาน มีความซับซ้อนและละเอียดอ่อน ด้วยเหตุผลของความแตกต่างทางด้านเชื้อชาติ ศาสนาและขนบธรรมเนียมประเพณี ประกอบกับลักษณะภูมิศาสตร์ที่มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศมาเลเซียสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจึงมีความเกี่ยวพันเชื่อมโยงทั้งระดับระหว่างประเทศ ระดับชาติ และระดับท้องถิ่น (สุทธิพงษ์ พรหมไพจิตร และคณะ, 2539, 2) ต้นเหตุของเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ในปัจจุบันสาเหตุหลัก ๆ เริ่มต้นมาจากการเปลี่ยนแปลงการปกครองในสมัยรัชกาลที่ 5 หลังจากที่มีการผนวกปัตตานีเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของสยาม โดยเรียกว่า “มณฑลเทศาภิบาลปัตตานี” ทำให้ปัตตานีสถูยเสียอำนาจอย่างสิ้นเชิง คือการสูญเสียอธิปไตยของบรรดาราชาสิทธิเสรีภาพและความเป็นเอกราชซึ่งต้องอยู่ภายใต้อำนาจของพระเจ้ากรุงสยามโดยสิ้นเชิง โดยส่งคนจากส่วนกลางมาปกครองมณฑลเทศาภิบาลปัตตานีแทนราชา และเนื่องจากความไม่เข้าใจในบริบทสังคม วัฒนธรรม วิถีชีวิต และศาสนา จึงทำให้การปกครองไม่ราบรื่นเพราะความเข้าใจไม่ตรงกัน ทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างคนจากส่วนกลางกับชาวบ้านในปัตตานีนับเป็นต้นเหตุของความขัดแย้งและเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นต้นมา

เหตุการณ์ความรุนแรงในอดีต เช่น กรณีคูขยอม กรณีครูเปาะสู กรณีปราบคอมมิวนิสต์ในภาคใต้ ความขัดแย้งในการสร้างเขื่อนสายบุรี ฯลฯ ล้วนแล้วแต่อยู่ในความทรงจำของผู้คนในพื้นที่จังหวัดชายแดนแห่งนี้ (ศูนย์ศึกษาชาติพันธุ์และการพัฒนา, 2554, ค) และปัญหาค่อยๆ ทวีความรุนแรงเรื่อยมาจนมาถึงนโยบายและการบริหารราชการแผ่นดินของหลวงพิบูลสงคราม ซึ่งใช้นโยบาย “ชาตินิยมสุดขั้ว” โดยมีหลักการว่า “ประเทศไทยเพื่อชาติเชื้อไทย” นโยบายนี้เป็นที่รู้จักในนามของ “ไทยรัฐนิยม” อันมีความหมายว่าเพียงลักษณะวัฒนธรรมไทยเท่านั้น ที่ได้รับอนุญาตและให้เผยแพร่ในประเทศไทย มีการดำเนินการเพื่อรวมทุกคนเผ่าเชื้อชาติไทย และไม่ใช้ไทยเข้าสู่รูปธรรมทางการ

เมืองไทย ที่สามัคคี และเข้มแข็ง ขบวนการนี้เป็นที่รู้จักกันในนามของรวมเผ่าไทย (Pan Thai) ตามด้วยการเปลี่ยนแปลง ท่ามกลางการรณรงค์ที่หนักหน่วง นั่นคือ ชื่อของประเทศเปลี่ยนจาก “สยาม” มาเป็น “ประเทศไทย” เมื่อ พ.ศ. 2482 ภายใต้ขบวนการไทยรัฐนิยม คนมลายูไม่ได้รับอนุญาตให้ใช้เครื่องแต่งกายตามประเพณี ไม่สามารถใช้ชื่อภาษามลายู – อหรับ พร้อมทั้งไม่สามารถใช้ภาษาและอักษรยาวีของพวกเขา ทำให้ขบวนการแนวร่วมมลายูได้งอกเงยเพื่อสนับสนุนความรู้สึกชาตินิยมในหมู่ประชาชนเชื้อชาติมลายูภายใต้การปกครองของอาณานิคม ท่ามกลางการกระจายความรู้สึกชาตินิยมผู้นำของมลายูมุสลิมภาคใต้ของไทย และได้มีการเรียกร้องข้อเสนอต่อรัฐบาลไทยโดยหะยีสุหลง แต่ไม่ได้รับการตอบสนอง 7 ข้อคือ (พุทธพล มงคลวรรณ, 2552, 19)

1. ขอให้ผู้นำคนหนึ่งนับถือศาสนาอิสลามเกิดใน 4 จังหวัดด้วยการได้รับการเลือกจากประชาชนใน 4 จังหวัดโดยมอบอำนาจอย่างเต็มที่แก่เขา
2. ต้องการมีการศึกษาภาษามลายูในทุกโรงเรียนประถมศึกษา สำหรับเด็กอายุ 7 ขวบ ก่อนเข้าเรียนภาษาไทยหรือรวมการศึกษาภาษาไทย
3. ภาษีหรือรายได้ใน 4 จังหวัดภาคใต้ต้องจ่ายภายในพื้นที่เท่านั้น
4. ข้าราชการต้องใช้คนมุสลิม 80 เปอร์เซ็นต์ ตามสัดส่วนประชากรซึ่งส่วนใหญ่ นับถือศาสนาอิสลาม
5. ต้องใช้ภาษามลายู (ยาวี – ผู้เขียน) เป็นภาษาทางการ
6. ต้องแยกศาลชารีอะห์ออกจากสำนักงานศาลยุติธรรมของรัฐพร้อมมีกฎหมายเฉพาะเพื่อตัดสินการฟ้องร้องที่มีความเกี่ยวข้องกับกฎหมายศาสนาอิสลาม
7. ต้องยอมรับว่าประชาชนใน 4 จังหวัดเป็นคนเชื้อชาติมลายู

ต่อมารัฐบาลไทยภายใต้การปกครองของ จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้ดำเนินนโยบายผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรมต่อจากหลวงพิบูลสงคราม มีการออกกฎหมายบังคับให้ สถาบันการศึกษา ป้อนะจดทะเบียนกับกระทรวงศึกษาธิการ และแปรสภาพเป็นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม กำหนดหลักสูตรการเรียนต้องเป็นสากล ภาษาไทยต้องเป็นภาษากลางในการเรียนการสอน เอกสารตำราถ้าไม่ได้รับอนุญาตจากกระทรวงศึกษาธิการ ถือว่าเอกสารหรือตำรานั้นผิดกฎหมาย สมัยของจอมพลถนอม กิตติขจร นโยบายของรัฐบาลที่มีต่อจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีการกดขี่ กดดัน และเลือกปฏิบัติยังคงมีอย่างต่อเนื่อง การฆ่าประชาชนไม่ผ่านกระบวนการยุติธรรม เกิดอยู่เสมอมา ฉะนั้น การต่อสู้ของชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูในจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้เปลี่ยนรูปแบบเป็นการก่อการร้าย เพราะไม่สามารถสู้โดยตรงไปตรงมาในทางการเมืองได้ นับตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่สองสิ้นสุดลง ขบวนการแบ่งแยกดินแดนปัตตานีได้พัฒนาไปสู่ขบวนการก่อการร้าย และมีกลุ่มต่าง ๆ มากมาย ทำให้รัฐบาลในสมัยนั้นต้องเร่งเข้ามาแก้ไขปัญหาเพื่อให้ประเทศกลับเข้าสู่

ความสงบสุข (กรมศิลปากร.ม.ป.ป, 37-48) แต่การแก้ไขปัญหานั้นไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร และยังเป็น การเพิ่มระดับความรุนแรงขึ้นเพราะเป็นวิธีการแก้ปัญหาแบบใช้กำลังปราบปรามอย่างรุนแรง

ในปี พ.ศ. 2521 รัฐบาลได้พิจารณาและมีการร่างนโยบายเพื่อเข้ามาแก้ไขปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างเป็นระบบและครอบคลุมการแก้ไขปัญหาคือ ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ดำเนินมาตรการแก้ไขให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และให้ นโยบายแต่ละด้านสนับสนุนซึ่งกันและกัน จึงเป็นที่มาของนโยบายความมั่นคงแห่งชาติ เกี่ยวกับจังหวัดชายแดนภาคใต้ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2521 – 2530) ซึ่งมีวัตถุประสงค์มุ่งให้เกิดการประสานงานระหว่างส่วนราชการในการแก้ไข ปัญหาของพื้นที่ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2531 – 2536) ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2537 – 2541) และฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2542 – 2546) โดยเฉพาะฉบับที่ 4 เป็นนโยบายที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิต และการมีส่วนร่วมของประชาชนยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม โดยจะนำไปสู่การอยู่ร่วมกันอย่างสันติ เน้น การให้ความสำคัญกับ “คน” ในเชิงวัฒนธรรม โดยเฉพาะวิถีชีวิตของคนในพื้นที่ให้สามารถ “อยู่อย่างมุสลิมในสังคมไทยอย่างมีความสุขและมีความสามัคคี” นับเป็นนโยบายฉบับสุดท้ายในการแก้ไข ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ในขณะนั้น เพราะจากเหตุการณ์เมื่อ 4 มิถุนายน 2544 ได้เกิดเหตุร้ายเป็นคดีสะเทือนขวัญ ในกรณีการจับนักธุรกิจสองอาหฺลานเรียกค่าไถ่ และฆ่าตัดศีรษะในพื้นที่อำเภอกะพ้อ จังหวัดปัตตานี และนำศีรษะมาวางไว้หน้าโรงงานไม้ ยางพาราในเขตอำเภอเมือง จังหวัดยะลา ซึ่งคดีนี้ได้ทำให้สาธารณชนทั่วไปรับทราบว่าคุณุ่มหรือ ขบวนการก่อการร้ายต่างๆ ไม่ได้มีอุดมการณ์แบ่งแยกดินแดนหรือต่อสู้เพื่อเรียกร้องความเป็นธรรม ให้กับประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ จึงเป็นที่มาของข้อสรุปของทางการว่า สถานการณ์การ ก่อการร้ายในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้ยุติแล้ว คงมีแต่เพียงสถานการณ์การก่อเหตุร้ายเพื่อ ผลประโยชน์ของกลุ่มที่เกิดขึ้น (ประชาไท, 2548, ออนไลน์)

ในสมัยรัฐบาลของพันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร ได้มีการยกเลิกศูนย์อำนวยการบริหาร จังหวัดชายแดนภาคใต้และกองกำลังผสมพลเรือน ตำรวจ ทหารให้ไปรวมอยู่กับสภาความมั่นคง แห่งชาติ จนเมื่อวันที่ 4 มกราคม พ.ศ. 2547 เกิดเหตุการณ์ปล้นปืนเกือบ 400 กระบอก จากกองพัน พัฒนาที่ 4 ค่ายกรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ที่บ้านปี-เหล็ง ตำบล มะรือ โบออก อำเภอเจาะไอร้อง จังหวัดนราธิวาส เหตุการณ์นี้เป็นสัญลักษณ์แห่งการเริ่มต้นของความรุนแรงรอบใหม่ในสาม จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในช่วงสมัยรัฐบาลนายสุรยุทธ์ จุลานนท์ ได้มีการจัดตั้งศูนย์อำนวยการ บริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้เกิดขึ้นมาอีกครั้งเพื่อแก้ไข ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัด ชายแดนภาคใต้ที่กำลังดำเนินอยู่ หากจะพิจารณาเงื่อนไขที่ก่อให้เกิดเหตุการณ์ความไม่สงบที่

เกิดขึ้นเป็นผลมาจากเงื่อนไขที่ซับซ้อนและเชื่อมโยงกัน ทั้งในระดับบุคคล ระดับโครงสร้าง และระดับวัฒนธรรม คือ

เงื่อนไขระดับบุคคล ประกอบด้วย 4 ส่วน ได้แก่ ส่วนแรก การใช้อำนาจปกครอง และการบริหารราชการ โดยเจ้าหน้าที่รัฐบางส่วนที่ให้ความสำคัญน้อยเกินไปกับความละเอียดอ่อนของอัตลักษณ์เฉพาะพื้นที่ สิทธิประชาชน และการใช้อำนาจรัฐที่เกินขอบเขต ส่วนที่สอง การใช้ความรุนแรงโดยกลุ่มบุคคลที่มีความคิด ความเชื่อ และอุดมการณ์ต่างจากรัฐ ส่วนที่สาม การใช้ความรุนแรงโดยมีเหตุจูงใจจากความขัดแย้งในเรื่องผลประโยชน์ของกลุ่มอิทธิพล อำนาจมืด และธุรกิจผิดกฎหมาย และส่วนที่สี่ การใช้ความรุนแรงอันมีเหตุมาจากความแค้นอารมณ์ของความเกลียดชังเรื่องส่วนตัว

เงื่อนไขระดับโครงสร้าง คือ โครงสร้างการปกครองและการบริหารราชการ ถึงแม้จะมีการกระจายอำนาจแล้วก็ตาม แต่การสนองตอบกับลักษณะเฉพาะทางอัตลักษณ์ความต้องการ และความคาดหวังของประชาชน เจ้าหน้าที่รัฐยังดำเนินการไม่ทั่วถึง

เงื่อนไขระดับทางวัฒนธรรม ที่สำคัญคือประชาชนมลายูมุสลิมในพื้นที่รู้สึกแปลกแยกไม่เป็นส่วนหนึ่งของสังคมไทย เนื่องจากการรับรู้และสัมผัสได้ว่า อัตลักษณ์ของตนถูกกดทับจากการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่รัฐบางคนที่ไม่เข้าใจ หวาดระแวง และมีอคติ

จากสถิติการเกิดเหตุการณ์ความไม่สงบตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2547 ถึงเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2555 มีเหตุการณ์ความไม่สงบเกิดขึ้นเป็นจำนวนรวม 12,299 ครั้ง ทำให้มีผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บไปแล้วรวม 14,723 ราย ในจำนวนนี้มีผู้เสียชีวิตแล้ว 5,332 ราย และบาดเจ็บ 9,391 ราย (ศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้: ข้อมูล ณ สิงหาคม 2555) จากสถิติที่เกิดขึ้นรัฐบาลได้มีมาตรการในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบที่เกิดขึ้นอย่างมากมาย เช่น การออกนโยบายปัจจุบันของรัฐในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่สำคัญได้แก่ นโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ยุทธศาสตร์เสริมสร้างความมั่นคงในจังหวัดชายแดนภาคใต้ การทำงานร่วมกันอย่างบูรณาการของทุกภาคส่วน การพัฒนาพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ให้ประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น แต่จะเห็นว่าแม้ว่ารัฐบาลจะหาวิธีการใดก็ตามในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบซึ่งถือว่าเป็นปัญหาเร่งด่วนที่ต้องได้รับการแก้ไขเป็นอันดับต้น ๆ ก็ไม่ค่อยที่จะประสบความสำเร็จ เหตุการณ์ความไม่สงบยังเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสามารถรับรู้ได้โดยผ่านสื่อต่าง ๆ ซึ่งทั้งนี้ในการนำนโยบายมาปฏิบัติให้เกิดความสำเร็จประกอบไปด้วย ลักษณะของนโยบาย วัตถุประสงค์ของนโยบาย ความเป็นไปได้ทางการเมือง ความเป็นไปได้ทางเทคนิคหรือทฤษฎี ความเพียงพอของทรัพยากร ลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ ทศนคติของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ และความสัมพันธ์ระหว่างกลไกต่าง ๆ ที่นำนโยบายไปปฏิบัติ จากปัจจัยที่กล่าว

มาข้างต้นหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติได้ตระหนักถึงปัจจัยเหล่านี้เป็นอย่างดีและได้มีการดำเนินตามปัจจัย แต่การที่หน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ยังมองข้ามความสำคัญและยังไม่มี การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมอย่างแท้จริงนั่นคือ “หลักธรรมาภิบาล”

หลักธรรมาภิบาล เป็นหลักการที่นำมาใช้บริหารงานในปัจจุบันอย่างแพร่หลาย ด้วยเหตุเพราะช่วยสร้างสรรค์และส่งเสริมองค์กรให้มีศักยภาพและประสิทธิภาพ อาทิ พนักงานต่างทำงานอย่างซื่อสัตย์สุจริตและขยันหมั่นเพียร ทำให้องค์กรประสบความสำเร็จ นอกจากนี้แล้วยังทำให้บุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้อง ศรัทธาและเชื่อมั่นในองค์กรนั้น ๆ อันจะทำให้เกิดการพัฒนาดังต่อไปนี้ หลักธรรมาภิบาลจึงเป็นเรื่องของหลักการบริหารแนวใหม่ ที่มุ่งเน้นหลักการโดยมิใช่หลักการที่เป็นรูปแบบทฤษฎีการบริหารงาน แต่เป็นหลักการการทำงานซึ่งหากมีการนำมาใช้เพื่อการบริหารงานแล้ว จะเกิดความเชื่อมั่นว่าจะนำมาซึ่งผลลัพธ์ที่ดีที่สุดคือ ความเป็นธรรม ความสุจริต ความมีประสิทธิภาพ

เมื่อปี พ.ศ. 2542 โดยคณะรัฐมนตรีสมัยรัฐบาลนายชวน หลีกภัย ได้มีมติเห็นชอบวาระแห่งชาติสำหรับการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.2542 ขึ้น ระเบียบนี้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 11 สิงหาคม 2542 โดยทุกส่วนราชการต้องถือปฏิบัติและรายงานผลการปฏิบัติต่อคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา (ชนะศักดิ์ ยิวบูรณ์, 2543, 3 -12) ได้ระบุถึงหลักสำคัญของธรรมาภิบาล 6 หลัก คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า เนื่องจากพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นพื้นที่ที่มีความละเอียดอ่อนทางด้านบริบท อัตลักษณ์ และความบอบบางด้านความรู้สึกของประชาชน หน่วยงานที่ลงมาปฏิบัติงานในพื้นที่จำเป็นต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจในลักษณะสังคมและวัฒนธรรม การเข้าถึงประชาชนอย่างแท้จริง เพื่อเรียกความมั่นใจความเชื่อมั่นจากเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานที่ลงมาแก้ไขปัญหาในพื้นที่อย่างจริงจัง องค์กรประกอบหลักธรรมาภิบาลที่สามารถนำไปปรับใช้เพื่อแก้ไขปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ก็คือ ความโปร่งใส การมีส่วนร่วม การกระจายอำนาจ นิติธรรม ความเสมอภาค ด้วยเหตุผลคือ

ด้านความโปร่งใส ถ้าหากหน่วยงานที่แก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มีความโปร่งใส ประชาชนหรือหน่วยงานเอกชนสามารถที่จะตรวจสอบได้ ขอข้อมูลใดก็ได้รับความร่วมมือ ก็จะสร้างความเชื่อถือให้กับประชาชนในพื้นที่ว่าหน่วยงานมีความตั้งใจจริงที่จะเข้ามาแก้ไขปัญหาจึงยอมส่งผลให้ประชาชนในพื้นที่ให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหา

ด้านการมีส่วนร่วม ในการปฏิบัติหน้าที่หรือจะกระทำการใด ๆ ให้ราบรื่นหรือสำเร็จจะดำเนินการไปได้ยากถ้าปราศจากความร่วมมือของประชาชนในพื้นที่ หากหน่วยงานที่เข้ามาปฏิบัติ

หน้าที่สามารถดึงให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบที่เกิดขึ้นได้ ก็จะส่งผลให้การแก้ปัญหานั้นมีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จ เพราะเชื่อว่าไม่มีผู้ใดที่จะรับทราบปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาได้ดีเท่ากับประชาชนในพื้นที่

ด้านการกระจายอำนาจ การรวมอำนาจในการตัดสินใจเป็นเรื่องที่ดีสำหรับบางกรณีแต่สำหรับในกรณีที่ต้องการแก้ปัญหาย่างรวดเร็ว การตัดสินใจซ้ำในบางครั้งอาจนำมาซึ่งความไม่สำเร็จ ดังนั้นกรณีของการแก้ปัญหาคความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้บางเหตุการณ์ต้องการการตัดสินใจอย่างเร่งด่วน ทำให้การกระจายอำนาจในการตัดสินใจถือว่ามีความสำคัญอย่างมาก

ด้านนิติธรรม ในหลายๆครั้งการบังคับใช้กฎหมายใช้เป็นเงื่อนไขในการก่อเหตุการณ์ความไม่สงบ กระบวนการที่ยุติธรรมที่ดีจะต้องบังคับใช้กับทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน ดังเห็นได้ที่มีการจับกุมผู้ต้องสงสัยในคดีด้านความมั่นคงย่อมมีผลกระทบระยะยาวต่อคนที่ถูกจับกุม แม้ว่าสุดท้ายแล้วผู้ถูกจับกุมไม่ได้มีความผิดก็ตาม แต่มักทำให้เขาเหล่านั้นไม่ต้องการให้ความร่วมมือกับทางราชการในการแก้ปัญห่อีกเลย ดังนั้นการบังคับใช้กฎหมายในพื้นที่ต้องมีความรอบคอบ และเป็นไปอย่างตรงไปตรงมา

ด้านความเสมอภาค ต้นเหตุหนึ่งของการเกิดความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ ความไม่เสมอภาค ประชาชนในพื้นที่ได้รับการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม และเลือกปฏิบัติ ดังนั้นการให้ความเสมอภาคแก่ประชาชนในพื้นที่เพื่อลดเงื่อนไขก่อให้เกิดปัญหาความรุนแรงสามารถทำให้การแก้ปัญห่าเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น

จากองค์ประกอบธรรมาภิบาลทั้ง 5 ด้าน จะเห็นได้ว่าหากหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ หรือหน่วยงานที่เข้ามาแก้ไขปัญหาคความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ยึดถือปฏิบัติจะส่งผลต่อการนำไปสู่ความสำเร็จของการแก้ปัญหาคความไม่สงบที่เกิดขึ้น หรืออาจจะเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น แต่ก็มีหลักธรรมาภิบาลที่ไม่ได้นำมาเป็นปัจจัยในการแก้ปัญหาคความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ก็คือ หลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่า นั้น เนื่องจากหลักความรับผิดชอบหมายถึง การตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม หน่วยงานทุกหน่วยงานมีการกำหนดโครงสร้างและกำหนดอำนาจของเจ้าหน้าที่แต่ละฝ่ายมาอย่างชัดเจน หลักความรับผิดชอบจึงมีความชัดเจนในหน่วยงานนั้นๆแล้ว เจ้าหน้าที่ทุกคนจะมีการทราบหน้าที่ที่ตนต้องปฏิบัติอยู่แล้ว โดยมีการทำข้อตกลงในการปฏิบัติงานในแต่ละหน่วยงาน และจะเห็นได้ว่าความรับผิดชอบเป็นเรื่องของนามธรรมซึ่งในการวัดระดับของความรับผิดชอบทำได้ยาก ต้องมีการกำหนดตัวชี้วัดที่เหมาะสมมีการประเมินระดับความรับผิดชอบโดยสอบถามเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงาน อาจจะได้คำตอบว่าตนเองมีความรับผิดชอบอยู่ในระดับสูงซึ่งทำให้ผลการวิจัยมีความคลาดเคลื่อน

ได้ง่าย ดังนั้นในหลักความรับผิดชอบ ทางหน่วยงานได้มีการวัดความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ได้จาก การประเมินผลการปฏิบัติงาน ซึ่งการประเมินจะตอบได้ว่าเจ้าหน้าที่ที่มีความรับผิดชอบมากน้อยเพียงใดกับหน้าที่ที่ตนเองได้รับมอบหมาย และหลักความคุ้มค่า ซึ่งหมายถึง การบริหารจัดการ และใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวมนั้น หน่วยงานต้องมีการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์และทบทวนกิจกรรมต่างๆไว้เป็นที่เรียบร้อยแล้ว พร้อมทั้งกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ล่วงหน้าก่อนจะดำเนินการของงบประมาณเพื่อจัดสรรงบประมาณลงมายังพื้นที่ ดังนั้นหลักความคุ้มค่าจึงเป็นอำนาจของส่วนกลางในการกำหนดโดยไม่เกี่ยวข้องกับสายปฏิบัติการ โดยที่ทางฝ่ายปฏิบัติงานเพียงแต่นำงบประมาณหรือทรัพยากรที่ได้รับมาใช้ในการดำเนินกิจกรรม ซึ่งแต่ละกิจกรรมจะระบุไว้แล้วว่า จะจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรที่มีอยู่อย่างไรบ้าง องค์ประกอบธรรมชาติทั้ง 5 ด้านจึงมีความเหมาะสมและจำเป็นมากที่สุดในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

จากเหตุการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ แนวทางการแก้ไขปัญหาถูกแบ่งเป็น 2 แนวทาง คือ แนวทางด้านการพัฒนา ซึ่งองค์กรที่สำคัญในการพัฒนาพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้คือ ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) และแนวการควบคุมพื้นที่ให้ปลอดภัย หน่วยงานที่รับผิดชอบคือ หน่วยงานด้านความมั่นคง ได้แก่ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน (กอ.รมน.) และมอบหมายให้แก่ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า (กอ.รมน.ภาค 4 ส่วนหน้า) เป็นผู้ดูแลพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีหน้าที่รับผิดชอบ คือ ดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน บังคับใช้กฎหมาย และสร้างความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่ ทั้งสองหน่วยงานจะดำเนินงานโดยขับเคลื่อนไปพร้อมกันทั้งด้านการควบคุมพื้นที่ให้ปลอดภัยและการพัฒนา แต่ในความเป็นจริงนั้นหน่วยงานทางด้านการพัฒนาไม่สามารถที่จะเข้าไปดำเนินนโยบายในพื้นที่ได้เลยหากพื้นที่ยังมีความอันตราย และยังเป็นพื้นที่ที่มีความเสี่ยง ในการพัฒนาพื้นที่จำเป็นจะต้องอาศัยงานทางด้านการควบคุมพื้นที่ให้ปลอดภัยก็คงจะไม่ผิดนัก

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมชาติของผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ทางด้านการควบคุมพื้นที่ให้ปลอดภัยว่าอยู่ในระดับใดมากพอที่สามารถจะทำให้ผลการปฏิบัติงานออกมามีประสิทธิผลหรือไม่ ตลอดจนศึกษาประสิทธิผลในการดำเนินงานด้านการปราบปรามการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ว่าอยู่ในระดับใด การวิจัยนี้จะทำให้ทราบว่าหลักธรรมชาติมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการดำเนินการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้หรือไม่ และหากมีความสัมพันธ์กันมีแนวทางใน

การพัฒนาหลักธรรมาภิบาลหรือนำหลักธรรมาภิบาลมาบูรณาการปรับใช้กับแนวทางในการแก้ไขปัญหาอย่างไร เพื่อให้เกิดผลการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลมากขึ้นต่อไป

1.2 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษา ได้มีการรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดทฤษฎี
 - 1.1 แนวคิดเรื่องหลักธรรมาภิบาล
 - 1.2 แนวคิดประสิทธิผล
 - 1.3 แนวคิดเกี่ยวกับสถานการณ์ความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
 - 1.4 แนวคิดเกี่ยวกับแนวทางแก้ไขปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัด

ชายแดนภาคใต้

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 2.1 งานวิจัยในประเทศ

1. แนวคิดทฤษฎี

หลักธรรมาภิบาลกับการบริหารจัดการองค์กรภาครัฐในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ กรณีศึกษา หน่วยงานราชการในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำเป็นต้องศึกษาถึงแนวคิดที่เกี่ยวข้อง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 แนวคิดเรื่องหลักธรรมาภิบาล

1.1.1 ความเป็นมาและหลักธรรมาภิบาลสากล

ธนาคารโลก หรือ World Bank ได้นำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ครั้งแรกเมื่อประมาณปี ค.ศ.1989 ซึ่งในรายงานเรื่อง “Sub-Sahara : From Crisis to Sustainable Growth” (นฤมล ทับจุมพล, 2541) ให้ความหมายว่า Good Governance เป็นลักษณะและวิถีทางของการที่มีการใช้อำนาจทางการเมืองเพื่อจัดการงานของบ้านเมือง โดยเฉพาะการจัดการทรัพยากรทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเพื่อการพัฒนา โดยนัยของความหมายของธนาคารโลก เป็นการชี้ให้เห็นความสำคัญของการมีธรรมาภิบาลเพื่อช่วยในการฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศ ทั้งนี้รัฐบาลสามารถให้บริการที่มีประสิทธิภาพ มีระบบยุติธรรม มีกระบวนการกฎหมายอิสระ ที่ทำให้มีการดำเนินการให้เป็นไปตามสัญญา อีกทั้งระบบราชการ ฝ่ายนิติบัญญัติ และสื่อที่มีความโปร่งใส รับผิดชอบ และตรวจสอบได้

สถาบันแห่งธนาคารโลก (World Bank Institute) ได้วางระเบียบ

วิธีในการศึกษาวิจัยเชิงเปรียบเทียบเพื่อวัดระดับคุณภาพของการบริหารกิจการบ้านเมืองของบรรดาประเทศต่างๆ ทั่วโลก ซึ่งครอบคลุมประเด็น 6 มิติ ดังนี้ (ธนาคารโลก, 2535 อ้างถึงใน สำนักงาน ก.พ.ร., 2551: 4-5)

1. การมีสิทธิมีเสียงของประชาชนและการรับผิดชอบ (Voice and Accountability) ซึ่งเกี่ยวข้องกับสิ่งที่ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดตั้งรัฐบาลด้วยตนเอง รวมถึงการมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของบุคคลและสื่อมวลชน ตลอดจนเสรีภาพในการชุมนุมและสมาคม

2. ความมีเสถียรภาพทางการเมืองและการปราศจากความรุนแรง (Political Stability and Absence of Violence) ซึ่งเป็นเรื่องของโอกาสความเป็นไปได้ที่รัฐบาลจะไร้เสถียรภาพหรือถูกโค่นล้ม โดยอาศัยวิธีการต่างๆ ที่ไม่เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ เช่น การใช้ความรุนแรงทางการเมืองและการก่อการร้าย

3. ประสิทธิภาพของรัฐบาล (Government Effectiveness) ซึ่งให้ความสำคัญในเรื่องของคุณภาพการให้บริการและความสามารถของข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตลอดจนระดับความเป็นอิสระจากการแทรกแซงทางการเมือง รวมถึงคุณภาพของการกำหนดนโยบายและการนำนโยบายไปปฏิบัติ ความมุ่งมั่นจริงจังของรัฐบาลที่มีมีต่อก่อนนโยบายดังกล่าว

4. คุณภาพของมาตรการควบคุม (Regulatory Quality) ซึ่งเป็นเรื่องขีดความสามารถของรัฐบาลในการกำหนดนโยบายและออกมาตรการควบคุม รวมถึงการบังคับใช้นโยบายและมาตรการดังกล่าวให้เป็นอย่างเหมาะสมและเอื้อต่อการส่งเสริมให้ภาคเอกชนสามารถพัฒนาได้

5. นิติธรรม (Rule of Law) ซึ่งเกี่ยวข้องกับระดับของการที่บุคคลฝ่ายต่างๆ มีความมั่นใจและยอมรับปฏิบัติตามกฎกติกาในการอยู่ร่วมกันของสังคม โดยเฉพาะคุณภาพของการบังคับให้ปฏิบัติตามเงื่อนไขสัญญา การอำนวยความสะดวกธุรกรรม รวมถึงโอกาสความเป็นไปได้ที่จะเกิดอาชญากรรมและความรุนแรง

6. การควบคุมปัญหาทุจริตประพฤติมิชอบ (Control of Corruption) ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับการใช้อำนาจรัฐเพื่อประโยชน์ส่วนตัว ทั้งในรูปแบบของการทุจริตประพฤติมิชอบเพียงเล็กน้อยหรือขนาดใหญ่ รวมถึงการเข้าครอบครองรัฐโดยชนชั้นนำทางการเมืองและนักธุรกิจเอกชนที่มุ่งเข้ามาแสวงหาผลประโยชน์ต่อมากองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund) ทำการศึกษาและวิเคราะห์การให้ประเทศต่างๆ ภูเงินเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจ พบว่า ปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่น่าไปสู่ความสำเร็จในการฟื้นฟูระบบเศรษฐกิจของประเทศ คือ การที่ประเทศนั้นมีธรรมาภิบาล (Good Governance) ต่อจากนั้นแนวความคิดเกี่ยวกับ

การบริหารจัดการที่ดี (Governance) ได้รับการถ่ายทอดผ่านหน่วยงานต่างๆ เช่น คณะกรรมาธิการเศรษฐกิจและสังคมสำหรับเอเชียและแปซิฟิกแห่งสหประชาชาติ (The United Nations Economic and Social Commission for Asia and the Pacific: UNESCAP) สำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (United Nations Development Program : UNDP) และองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organization for Economic Co-operation and Development: OECD) เป็นต้น

โดยองค์การสหประชาชาติ (UN) ได้มีการวิเคราะห์ถึงความหมายของธรรมาภิบาลว่าหมายถึง การใช้อำนาจทางการเมือง การบริหาร และเศรษฐกิจ ในการดำเนินการกิจและกิจกรรมต่างๆ ของประเทศในทุกระดับ โดยมีกลไก กระบวนการ และสถาบัน ซึ่งประชาชนและกลุ่มต่างๆสามารถแสดงออกถึงความต้องการในผลประโยชน์และสามารถใช้สิทธิและหน้าที่ตามกฎหมาย เพื่อประสานประโยชน์และประนีประนอมความแตกต่างเหล่านั้นผ่านกระบวนการและสถาบันที่มีอยู่ (บวรศักดิ์ อุวรรณโณ, 2542, 50)

United Nations and Development Programme (UNDP) ให้นิยามของคำว่าธรรมาภิบาลว่าหมายถึง การดำเนินงานของภาคการเมือง การบริหาร และภาคเศรษฐกิจที่จะจัดการกิจการของประเทศในทุกระดับ ประกอบด้วย กลไก กระบวนการ และสถาบันต่างๆที่ประชาชนและกลุ่มสามารถแสดงออกซึ่งผลประโยชน์ปกป้องสิทธิของตนเองตามกฎหมาย และแสดงความเห็นที่แตกต่างกันบนหลักการมีส่วนร่วม ความโปร่งใส ความรับผิดชอบ การส่งเสริมหลักนิติธรรม เพื่อให้มั่นใจว่าการจัดลำดับความสำคัญทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม ขึ้นอยู่บนความเห็นพ้องต้องกันทางสังคม และเสียงของคนยากจนและผู้ด้อยโอกาสได้รับการพิจารณาในการจัดสรรทรัพยากรเพื่อการพัฒนา (สุดจิต นิมิตกุล, 2543, 13 – 24)

UNESCAP ได้ให้นิยาม ธรรมาภิบาล (Good Governance) ว่า มีองค์ประกอบ 8 ประการ ดังนี้ (สำนักงาน ก.พ.ร., 2551, 5)

1. การมีส่วนร่วม (Participation)
2. นิติธรรม (Rule of Law)
3. ความโปร่งใส (Transparency)
4. การตอบสนอง (Responsiveness)
5. การมุ่งเน้นฉันทามติ (Consensus Oriented)
6. ความเสมอภาค/ความเที่ยงธรรมและไม่ละเลยบุคคลกลุ่ม

หนึ่งกลุ่มได้ออกไปจากสังคม (Equity and Inclusiveness)

7. ประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Effectiveness and Efficiency)

8. ภาระรับผิดชอบ (Accountability)

ต่อมาในปี ค.ศ.1997 UNDP ได้ทบทวนและให้นิยามใหม่ว่าเป็น เรื่องของการใช้อำนาจทางการเมือง และเศรษฐกิจ ในการดำเนินภารกิจ กิจกรรมต่างๆ ของประเทศ ในทุกระดับโดยกลไกกระบวนการ สถาบัน ซึ่งประชาชนและกลุ่มต่างๆ สามารถแสดงออก ถึงความต้องการผลประโยชน์ การใช้สิทธิและหน้าที่ตามกฎหมาย การประสานประนีประนอมยอม ความแตกต่างโดยผ่านกลไกกระบวนการและสถาบันเหล่านั้น รวมทั้งยังได้กำหนดคุณลักษณะของ การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหรือธรรมาภิบาล ซึ่งได้นำเรื่องแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนามนุษย์เข้า มารวมไว้ด้วย รวม 9 ประการ ดังนี้ (สำนักงาน ก.พ.ร., 2551, 5-6)

1. การมีส่วนร่วม (Participation) ชายและหญิงทุกคนควรมี สิทธิมีเสียงในการตัดสินใจทั้งโดยตรงหรือผ่านทางสถาบันตัวแทนอันชอบธรรมของตน ทั้งนี้ การมีส่วนร่วมที่เปิดกว้างนั้นต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของการมีเสรีภาพในการรวมกลุ่มและการ แสดงความคิดเห็นรวมถึงการสามารถเข้ามีส่วนร่วมอย่างมีเหตุผลในเชิงสร้างสรรค์

2. นิติธรรม (Rule of Law) กรอบตัวบทกฎหมายต้องมีความ เป็นธรรม และไม่มีการเลือกปฏิบัติ โดยเฉพาะในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของสิทธิมนุษยชน

3. ความโปร่งใส (Transparency) ต้องอยู่บนพื้นฐานของการ ไหลเวียนอย่างเสรีของข้อมูลข่าวสาร บุคคลที่มีความสนใจเกี่ยวข้องจะต้องสามารถเข้าถึงสถาบัน กระบวนการ และข้อมูลข่าวสารได้โดยตรง ทั้งนี้การได้รับข้อมูลข่าวสารดังกล่าวนี้ต้องมีความ เพียงพอต่อการทำความเข้าใจและการติดตามประเมินสถานการณ์

4. การตอบสนอง (Responsiveness) สถาบันและกระบวนการ ดำเนินงานต้องพยายามดูแลเอาใจใส่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย

5. การมุ่งเน้นฉันทามติ (Consensus-Oriented) มีการประสาน ความแตกต่างในผลประโยชน์ของฝ่ายต่างๆ เพื่อหาข้อยุติร่วมกันอันจะเป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่าย ไม่ ว่าจะเป็นนโยบายและกระบวนการขั้นตอนใดๆ ให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

6. ความเสมอภาค/ความเที่ยงธรรม (Equity) ชายและหญิงทุก คนต้องมีโอกาสในการปรับปรุงสถานะหรือรักษาระดับชีวิตความเป็นอยู่ของตน

7. ประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Effectiveness and Efficiency) สถาบันและกระบวนการต้องสร้างผลสัมฤทธิ์ที่ตรงต่อความต้องการ และขณะเดียวกัน ก็ต้องใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด

8. ภาระรับผิดชอบ (Accountability) ผู้มีอำนาจตัดสินใจ ไม่ว่าจะอยู่ในภาครัฐภาคเอกชน และองค์กรภาคประชาสังคมก็ตาม ต้องมีภาระรับผิดชอบต่อสาธารณชนทั่วไปและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสถาบันของตน

9. วิสัยทัศน์เชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Vision) ผู้นำและบรรดาสาธารณชนต้องมีมุมมองที่เปิดกว้างและเล็งการณ์ไกลเกี่ยวกับการบริหารกิจการบ้านเมืองและการพัฒนามนุษย์ (สังคม) รวมถึงมีจิตสำนึกว่าอะไรคือความต้องการจำเป็นต่อการพัฒนาดังกล่าว ตลอดจนมีความเข้าใจในความสลับซับซ้อนของบริบททางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และสังคม ซึ่งเป็นสิ่งที่อยู่ในแต่ละประเด็นนั้น

1.1.2 ความเป็นมาและหลักธรรมาภิบาลในประเทศไทย

สำหรับประเทศไทย ได้มีนักวิชาการหลายท่านได้พยายามอธิบายความหมายและนิยามคำว่า ธรรมาภิบาล สรุปได้ดังนี้

ชัยอนันต์ สมุทวณิช (2541, 5) ได้กล่าวถึงความหมายของธรรมาภิบาลคือการที่กลไกของรัฐ ทั้งการเมืองและการบริหาร มีความแข็งแกร่ง มีประสิทธิภาพ สะอาด โปร่งใส และรับผิดชอบเป็นการให้ความสำคัญกับภาครัฐและรัฐบาลเป็นด้านหลัก

ธีรยุทธ บุญมี (2541 อ้างถึงใน กิตติศักดิ์ ประเสริฐสงค์ และคณะ, 2549, 7) ซึ่งเรียก Good Governance ว่า ธรรมรัฐ และได้ให้ความหมายว่า การบริหารจัดการประเทศที่ดีในทุกๆ ด้านและทุกๆ ระดับ การบริหารจัดการที่ดีดังกล่าวจะเกิดขึ้นได้ต่อเมื่อมีหลักคิดที่ว่าทั้งประชาชนข้าราชการบริหารประเทศเป็นหุ้นส่วน (Partnership) กันในการกำหนดชะตากรรมประเทศ แต่การเป็นหุ้นส่วนไม่ใช่หลักประกันว่าจะเกิดธรรมรัฐ ยังต้องหมายถึง การมีกฎเกณฑ์กติกาที่จะให้เกิดความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ประสิทธิภาพ ความเป็นธรรมและการมีส่วนร่วมของสังคมในการกำหนดนโยบายบริหารตรวจสอบประเมินผลอย่างจริงจัง

บุษบง ชัยเจริญวัฒนะ และบุญมี ธี (2544, 10) ซึ่งชี้ให้เห็นถึงความหมายรวมของธรรมาภิบาลว่า “ธรรมาภิบาลทำหน้าที่เป็นกลไก เครื่องมือและแนวทางการทำงานที่เชื่อมโยงกันของภาคเศรษฐกิจ สังคม การเมือง โดยเน้นความจำเป็นของการสร้างความร่วมมือจากภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน อย่างแท้จริงและต่อเนื่อง เพื่อให้ประเทศมีพื้นฐานระบอบประชาธิปไตยที่เข้มแข็ง มีความชอบธรรมของกฎหมาย มีเสถียรภาพ มีโครงสร้างและกระบวนการการบริหารที่มีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ อันจะนำไปสู่การพัฒนาประเทศที่ยั่งยืน”

ประเวศ วะสี (2547: 7) ได้ให้คำนิยามว่า ธรรมนูญ คือ รัฐที่มี
ความถูกต้องเป็นธรรม ซึ่งหมายถึงความถูกต้องเป็นธรรมใน 3 เรื่องใหญ่ๆ คือ

1. การเมืองและระบบราชการที่โปร่งใส รับผิดชอบต่อสังคม
ถูกตรวจสอบได้

2. ภาครัฐกิจที่โปร่งใส รับผิดชอบต่อสังคม สามารถตรวจสอบ
ได้

3. สังคมที่เข้มแข็ง ความเป็นประชาสังคม (Civil Society)
สามารถตรวจสอบภาครัฐและภาครัฐกิจให้ตั้งอยู่ในความถูกต้องได้

ธรรมนูญจึงเป็นการยกระดับกระบวนการความสัมพันธ์ ความร่วมมือ
ของส่วนต่างๆ ในสังคม อันได้แก่

1. ภาครัฐ ภาคสังคม และภาคประชาชน
2. สถาบันต่างๆ ของประเทศ
3. ระดับต่างๆ ของประเทศ คือ ชุมชน ประชาคม ภูมิภาค และ
ระดับชาติให้มีลักษณะเป็นรัฐธรรมนูญที่มีพลัง

ไพโรจน์ พรหมสาส์น (2541, 18) ได้ให้ความหมายของธรรมนูญ
บาลไว้ว่าหมายถึงการบริหารงานโดยประชารัฐที่มีการส่งเสริมให้มีการเชื่อมประสานสนับสนุน
ระหว่างองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนในการจัดสรร และบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อ
ตอบสนองความต้องการ และปัญหาของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล โปร่งใส
เสมอภาคและเป็นธรรม

มหาธีร์ โมฮัมหมัด (1998 อ้างถึงใน ไชยวัฒน์ คำชู และคณะ,
2541, 28) อดีตนายกรัฐมนตรีประเทศสหพันธรัฐมาเลเซีย ได้ให้ความหมาย ธรรมนูญบาล ว่า
หมายถึง การใช้อำนาจทางการเมืองเศรษฐกิจ และ รัฐประศาสตร์เพื่อบริหารกิจกรรมต่างๆ ของชาติ
บ้านเมือง และหมายรวมถึงกลไกกระบวนการ ความสัมพันธ์ และสถาบันต่างๆ ที่เชื่อมโยงกันอยู่
อย่างซับซ้อนซึ่งประชาชนพลเมืองใช้เป็นเครื่องมือ หรือช่องทางในการบริหารจัดการกิจกรรม
ต่างๆ อันเกี่ยวข้องกับชีวิตของประเทศ

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนา (TDRI) (2541) อธิบายคำว่า ธรรมนูญ
บาล หมายถึง การจัดการการบริหารประเทศที่ดีในทุกๆ ด้านและทุกๆ ระดับซึ่งรวมถึงการจัดการ
ระบบองค์กรและกลไกของคณะรัฐมนตรี ส่วนราชการ องค์กรของรัฐและองค์กรของรัฐบาลที่
ไม่ใช่ส่วนราชการ การบริหารราชการส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น องค์กรที่ไม่ใช่ของรัฐบาล (Private

Sector Organization) องค์กรของเอกชน ชมรมและสมาคมเพื่อกิจกรรมต่างๆ นิติบุคคล ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม (Civil Society) และการกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างส่วนต่างๆ

ในสมัยของนายชวน หลีกภัย รัฐบาลได้ออกระเบียบสำนัก

นายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมือง และสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 อธิบายว่า ธรรมนูญ หมายถึง การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี เป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้สังคมทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชน ซึ่งครอบคลุมถึงฝ่ายวิชาการ ฝ่ายปฏิบัติการ ฝ่ายราชการ และฝ่ายธุรกิจสามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข มีความรู้รักสามัคคี และร่วมกันเป็นพลังก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน และเป็นส่วนเสริมความเข้มแข็งหรือสร้างภูมิคุ้มกันแก่ประเทศเพื่อบรรเทาป้องกัน หรือแก้ไขเยียวยาภาวะวิกฤติภัยอันตรายที่หากจะมีมาในอนาคต เพราะสังคมจะรู้สึกถึงความยุติธรรม ความโปร่งใส และความมีส่วนร่วมอันเป็นคุณลักษณะสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขสอดคล้องกับความเป็นไทยรัฐธรรมนูญ และกระแสโลกยุคปัจจุบัน

ทศพร ศิริสัมพันธ์ (2551) ใช้นิยาม ธรรมนูญ (Good Governance) ว่าเป็นเรื่องของการจัดระเบียบโครงสร้างความสัมพันธ์ของการใช้อำนาจหน้าที่ระหว่างฝ่ายตัวการ (Principal) และฝ่ายตัวแทน (Agency) ตลอดจนการวางระบบขั้นตอน/กระบวนการบริหารงาน เพื่อควบคุมป้องกันการรั่วไหล พฤติกรรมอันไม่ถูกต้องเหมาะสม ความฉ้อฉล การเอาเปรียบ หรือการแสวงหาอรรถประโยชน์ส่วนตนของมนุษย์ รวมถึงการวางหลักเกณฑ์และมาตรการในการทำงานให้บรรลุผลตามเป้าหมายและคุณค่าที่กำหนดไว้ เพื่อประโยชน์ของส่วนรวมหรือบุคคลที่ตนมีภาระรับผิดชอบอยู่

อรพินท์ สพอิชชัย (2540) ได้ให้ความหมาย ธรรมนูญ หมายถึง ระบบ โครงสร้างและกระบวนการต่างๆ ที่วางกฎเกณฑ์ความสัมพันธ์ ระหว่างเศรษฐกิจ บ้านเมือง และสังคมของประเทศเพื่อที่ภาคต่างๆ ของสังคมจะพัฒนา และอยู่ร่วมกันอย่างสงบสันติสุข

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น อาจสรุปได้ว่า ธรรมนูญ (Good Governance) จะให้ความสำคัญกับองค์ประกอบ 3 ส่วน คือ

1. ภาครัฐ (Public Sector) ซึ่งจะมีส่วนเสริมสร้างและปฏิรูปการเมือง กฎหมาย และการบริหารราชการ
2. ภาคเอกชน (Private Sector) ซึ่งจะมีส่วนในการประกอบ

ธุรกิจที่ดีและดำเนินธุรกิจอย่างซื่อสัตย์สุจริต และมีความรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวม ซึ่งจะทำให้ประเทศไทยมีความเจริญรุ่งเรือง

3. ภาคประชาชนหรือองค์กรต่างๆ (Civil Society) จะมีส่วนในการเกื้อหนุนในการดำเนินการทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง โดยการระดมกลุ่มต่างๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ และสามารถตรวจสอบทั้งภาครัฐและภาคธุรกิจเอกชนให้ตั้งอยู่ในความถูกต้องได้

ธรรมาภิบาลเริ่มมีบทบาทในประเทศไทยหลังจากเกิดวิกฤติเศรษฐกิจ เมื่อปี พ.ศ. 2540 ซึ่งส่งผลกระทบต่อทุกภาคส่วนของสังคม สาเหตุสำคัญหนึ่งเกิดจากการกำกับดูแลขององค์การระดับชาติทั้งภาครัฐและภาคเอกชนมีความบกพร่อง ขาดประสิทธิภาพ รวมถึงการกระทำผิด ทุจริตและขาดจริยธรรม ทำให้ประเทศไทยมีการบังคับใช้และปรับแก้กฎหมายต่างๆ เพื่อก่อให้เกิดและเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการทุกภาคส่วนในประเทศ

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้ดำเนินการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนให้เป็นไปตามหลักการที่ดี กล่าวคือ เมื่อพ.ศ. 2541 ได้มีการออกข้อบังคับให้บริษัทจดทะเบียนต้องจัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบภายในปี พ.ศ.2542 และในปีเดียวกันตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้จัดทำข้อพึงปฏิบัติที่ดีสำหรับกรรมการบริษัทจดทะเบียน (Code of Best Practice for Directors of Listed Companies) เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการปฏิบัติงานของกรรมการ และต่อมาในปี พ.ศ.2544 กำหนดให้ตั้งคณะกรรมการเพื่อพัฒนาระบบการกำกับดูแลกิจการที่ดี (Good Corporate Governance Committee) ประกอบด้วยผู้แทนจากองค์กรวิชาชีพต่างๆ ได้เผยแพร่รายงานการกำกับดูแลกิจการฉบับล่าสุด เพื่อให้องค์กรในตลาดทุนที่จะพัฒนาระบบการกำกับดูแลกิจการของตนได้ นำไปใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาปฏิบัติตามที่เห็นว่าเหมาะสม นอกจากนี้ยังได้กำหนดหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทจดทะเบียน พ.ศ.2549 เพื่อใช้เป็นหลักการและแนวปฏิบัติอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมสำหรับบริษัทจดทะเบียนในการดำเนินธุรกิจ

นอกจากปัญหาในภาคเอกชนดังกล่าวข้างต้นแล้ว การบริหารงานของราชการก็ยังมีปัญหาในหลายเรื่องเช่นกัน ได้แก่ ระบบการบริหารราชการขาดความยืดหยุ่น ข้าราชการยังไม่สามารถปรับกระบวนการทัศน์ วัฒนธรรม และค่านิยม ให้การปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลก ส่งผลให้เกิดปัญหาทั้งในระดับโครงสร้าง ระดับนโยบาย และระดับการปฏิบัติการ สรุปได้ดังนี้

1. การขาดกลไกและกฎเกณฑ์ที่ดีในการบริหารจัดการบ้านเมืองที่มีความคล่องตัวสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมภายนอกได้อย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ

2. การขาดความรู้ความเชี่ยวชาญและค่านิยมในการปฏิบัติงานเพื่อมุ่งเน้นประโยชน์ของประชาชนอย่างแท้จริง รวมถึงการไม่สามารถปรับตัวได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของระบบราชการ จึงส่งผลให้การดำเนินงานในภาพรวมยังไม่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและเกิดความคุ้มค่าสูงสุดตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย

3. ระบบการตัดสินใจและการบริหารจัดการของภาครัฐยังมีลักษณะที่ขาดความโปร่งใสบริสุทธิ์ และยุติธรรมอย่างแท้จริง ส่งผลให้การบริหารจัดการโดยรวมไม่สามารถสนองตอบและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนโดยรวมได้ ในขณะที่เดียวกันก็เปิดโอกาสหรือช่องทางให้เกิดการทุจริตและผิดจริยธรรมจรรยาบรรณในการปฏิบัติราชการได้

4. ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจและข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสถานการณ์บ้านเมืองและระบบการปฏิบัติงานของราชการอย่างทั่วถึงและเพียงพอ ทำให้ไม่สามารถเข้าร่วมในกระบวนการตัดสินใจและแก้ไขปัญหา รวมถึงตรวจสอบผลการปฏิบัติงานของภาครัฐได้

5. ปัญหาการทุจริตประพศติมิชอบในภาครัฐที่เกิดขึ้นอย่างกว้างขวาง มีการร่วมกันกระทำการทุจริตอย่างเป็นกระบวนการ ส่งผลให้รัฐเกิดความสูญเสียอย่างมากทั้งในแง่ภาพลักษณ์งบประมาณ รายได้ที่นำส่งรัฐ และค่าใช้จ่ายสำหรับการป้องกันและปราบปรามทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น รัฐบาลจึงได้นำหลักธรรมาภิบาลมากำหนดไว้ในเจตนารมณ์ของกฎหมายต่างๆ อาทิ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ.2545 มาตรา 3/1 พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550

โดยหลักธรรมาภิบาลตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 ประกอบด้วยหลักการสำคัญ 6 ประการ ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2546)

1. นิติธรรม (Rule of Law) คือ การมีกฎหมายที่มีความชัดเจน ยุติธรรม เป็นที่ยอมรับในสังคม และนำมาใช้อย่างเป็นเอกภาพ รวมทั้งต้องมีกระบวนการยุติธรรมอย่างเป็นรูปธรรม มีความเป็นอิสระ และมีระบบการลงโทษที่เหมาะสมเพื่อป้องปรามผู้กระทำความผิด

การมีระบบกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมที่ดีจะช่วยส่งเสริมการปกครองตามหลักนิติธรรม สิทธิมนุษยชน และการพัฒนาเศรษฐกิจให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. คุณธรรม (Ethics/Integrity) คือ การที่หน่วยงานปราศจากการกระทำอันเป็นการทุจริต ผิดวินัย และจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ ซึ่งการทุจริตอาจเกิดขึ้นได้ทั้งในระดับบุคคล องค์กร หรือสถาบัน ในส่วนของระบบราชการ การทุจริตส่วนใหญ่หมายถึงการกระทำของหน่วยงานราชการหรือของข้าราชการที่ประพฤติมิชอบด้วยกฎหมาย

3. ความโปร่งใส (Transparency) คือ การเปิดโอกาสให้สาธารณชนมีส่วนร่วมและรับรู้นโยบายของรัฐบาล ตรวจสอบการทำงาน คำชี้แจง ถ้อยแถลงของรัฐบาล และกระบวนการทางการเมืองในการกำหนดและดำเนินนโยบาย รวมทั้งการเปิดให้มีการต่อสู้แข่งขันระหว่างฝ่ายต่าง ๆ อย่างเต็มที่ในการกำหนดทางเลือกของสังคม นอกจากนี้ความโปร่งใยังทำให้การติดตามตรวจสอบของสาธารณะชนมีความถูกต้องมากขึ้น และได้มาซึ่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสภาพเงื่อนไขทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม

4. การมีส่วนร่วม (Participation) คือ กระบวนการที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้เสียเข้ามามีบทบาทและอิทธิพลในการตัดสินใจดำเนินนโยบาย และมีส่วนในการควบคุมสถาบัน ตลอดจนการจัดสรรการใช้และรักษาทรัพยากรต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อวิถีชีวิตของตน อันจะทำให้เกิดการตรวจสอบการใช้อำนาจของรัฐ นอกจากนี้ยังเน้นการเกื้อหนุนให้ประชาชนพลเมืองซึ่งรวมถึงสุภาพสตรีมีอำนาจมากขึ้น และเน้นความสำคัญของการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายต่างๆ และกิจกรรมต่าง ๆ ในภาคประชาสังคม การมีส่วนร่วมเป็นเรื่องเกี่ยวกับการสร้างกรอบของกฎเกณฑ์และสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ ซึ่งจะช่วยสร้างข้อเรียกร้องที่ชอบธรรม และก่อให้เกิดกระบวนการติดตามตรวจสอบนโยบายและการดำเนินการของรัฐ การมีส่วนร่วมเกิดขึ้นได้ในหลายระดับด้วยกันนับตั้งแต่ระดับรากหญ้า (รากแก้ว) โดยผ่านสถาบันในระดับท้องถิ่นและเทศบาล ไปจนถึงระดับภูมิภาค และระดับชาติภายใต้รูปแบบการปกครองที่มีการกระจายอำนาจและยึดหยุ่น ตลอดจนการมีส่วนร่วมในภาคเอกชน

5. ความรับผิดชอบ (Accountability) คือ การกำหนดให้บุคคลและองค์กร ทั้งที่มาจาก การเลือกตั้งและการแต่งตั้ง ซึ่งทำหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารงานภาครัฐ ต้องมีภาระความรับผิดชอบต่อสาธารณะ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการกระทำ กิจกรรม หรือการตัดสินใจใด ๆ ซึ่งส่งผลกระทบต่อสาธารณะ โดยในความหมายอย่างแคบ ภาระรับผิดชอบจะมุ่งเน้นเรื่องความสามารถที่จะอธิบายที่มาที่ไปของการจัดสรร การใช้จ่าย และการควบคุมอันเป็นเรื่องเกี่ยวกับระบบงบประมาณ การบัญชี และการตรวจสอบบัญชี ส่วนความหมายอย่างกว้างจะหมายรวมถึงการจัดตั้ง และการใช้บังคับกฎเกณฑ์และระเบียบกติกาต่างๆ ของบรรษัทภิบาลด้วย

6. ความคุ้มค่า (Value of Money) หรือหลักความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Efficiency & Effectiveness) คือ การคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวมในการบริหารจัดการและการใช้ทรัพยากร โดยจะต้องใช้ทรัพยากรของประเทศอย่างประหยัดและก่อให้เกิดประสิทธิภาพ มีการพัฒนาทรัพยากรบุคคล ตลอดจนมีการประเมินผลการทำงานและให้ผลตอบแทนตามผลงาน

นโยบายการกำกับดูแลองค์กรที่ดี (Organizational Governance: OG) เพื่อให้เกิดธรรมาภิบาลในการบริหารราชการ รัฐบาลได้มีนโยบายให้ส่วนราชการจังหวัด และองค์กรมหาชน จัดทำแนวทางปฏิบัติด้านธรรมาภิบาลในระดับองค์กร นอกเหนือจากประมวลจริยธรรมในระดับบุคคล โดยใช้ชื่อเรียกว่า “นโยบายการกำกับดูแลองค์กรที่ดี” ดังนี้ (สำนักงาน ก.พ.ร., 2551: 8-11)

นโยบายการกำกับดูแลองค์กรที่ดี หมายถึง การประกาศเจตนารมณ์ขององค์กรที่จะดำเนินการและกำหนดนโยบายตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยผู้บริหารของแต่ละองค์กรจะต้องวางนโยบายเกี่ยวกับรัฐ สังคมและสิ่งแวดล้อม ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย องค์กร และผู้ปฏิบัติงาน รวมทั้งกำหนดแนวทางปฏิบัติ และมาตรการหรือโครงการ เพื่อให้บรรลุผลตามนโยบายขององค์กร

หลักการคิดในการจัดทำนโยบายการกำกับดูแลองค์กรที่ดีมีองค์ประกอบ 3 เรื่องที่ควรนำมาพิจารณาในกระบวนการคิด ได้แก่

1. วิสัยทัศน์และพันธกิจ

วิสัยทัศน์เป็นภาพอนาคตที่ทั้งองค์กรและทุกคนในองค์กรต้องการจะไปให้ถึง ดังนั้นเมื่อใดก็ตามหากองค์กรสามารถทำให้วิสัยทัศน์มีความชัดเจน มีจินตนาการและมีความเป็นไปได้ก็จะสามารถนำไปสู่ความสำเร็จได้

พันธกิจ หมายถึง หน้าที่โดยรวมและจุดมุ่งหมายขององค์กร ทั้งวิสัยทัศน์และพันธกิจมีขึ้นเพื่อเน้นไปที่ปัจจัยภายนอก เช่น ประชาชนผู้รับบริการ หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เป็นต้น จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่าค่านิยมจะเข้ามามีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนวิสัยทัศน์และพันธกิจลงสู่ปฏิบัติ

2. ค่านิยมหลักขององค์กร

องค์กรประกอบด้วยกลุ่มคนที่มีค่านิยม ความเชื่อที่แตกต่างกัน

หล่อหลอมเป็นวัฒนธรรมองค์กร มาร์กาเร็ต มีด (Margaret Mead) ได้กำหนดความหมายของ วัฒนธรรมว่าเป็นแนวทางหรือวิธีการที่กลุ่มคนหรือสังคมยึดถือปฏิบัติ หรือแนวปฏิบัติที่ เหมือนกันในกลุ่มหรือในสังคมนั้นๆ ซึ่งแนวปฏิบัติต่างๆ สะท้อนความเชื่อของกลุ่มคนว่าเป็นสิ่งที่ ดี มีค่า สำคัญและควรรักษาไว้ เช่น การให้เกียรติซึ่งกันและกัน การเปิดกว้าง การพัฒนาตนเอง การ ให้บริการชุมชน เป็นต้น ความเชื่อที่เป็นตัวกำกับพฤติกรรมของกลุ่มคนเหล่านี้ก็คือ ค่านิยม นั่นเอง

สำนักงาน ก.พ.ร. ได้กำหนดความหมายของค่านิยมหลักของ องค์กร หมายถึงความคิดหรือความเชื่อร่วมกันขององค์กรซึ่งได้รับการพิจารณาแล้วว่า มีคุณค่า มี ประโยชน์ถูกต้องเหมาะสม ดึงงาม สมควรประกาศไว้เพื่อกำกับให้บุคลากรในองค์กรยึดถือและ ประพฤติปฏิบัติตาม

การสร้างความเชื่อถือ ศรัทธา และความเชื่อมั่น ให้เกิดขึ้นกับ บุคลากรในองค์กรตลอดจนผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และสังคมโดยรวมได้จริงนั้น องค์กร จะต้องค้นหาค่านิยมหลักขององค์กรมาเป็นแนวปฏิบัติ ทำให้ค่านิยมหลักขององค์กรมีบทบาท สำคัญต่อการดำเนินงานขององค์กร

แนวปฏิบัติที่ดีที่สุด (Best Practices) ในการบริหารองค์กรที่เน้น ค่านิยมหลัก ดังนี้

1. องค์กรต้องจัดทำค่านิยมหลักและแนวปฏิบัติที่ชัดเจน ใช้ เป็นกรอบในการปฏิบัติงานประจำวัน
2. พนักงานทุกระดับในองค์กรต้องเข้าใจ ชื่นชม แสดงความ มุ่งมั่นที่จะปฏิบัติตามค่านิยมหลักที่กำหนด
3. ค่านิยมหลักและแนวปฏิบัติต่างๆ ต้องเป็นพื้นฐานสำหรับ ปฏิบัติงานทั่วไปในแต่ละวัน และเป็นแนวทางในการดำเนินการขององค์กรเพื่อบรรลุเป้าหมาย ระยะยาว
4. ค่านิยมที่สะท้อนหลักธรรมาภิบาลจะเป็นรากฐานของการ ปฏิบัติงานในองค์กร โดยสร้างความเชื่อใจกับผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย พนักงาน และสังคม ดังนั้น ในการกำหนดนโยบายการกำกับดูแลองค์กรที่ดีควรนำค่านิยมหลักขององค์กรมาประกอบ ในการพิจารณากำหนดนโยบายด้วย

หลักธรรมาภิบาลสากล ตามที่ UNDP ได้กำหนดองค์ประกอบ สำคัญรวม 9 หลัก คือ

1. การมีส่วนร่วม (Participation)
2. นิติธรรม (Rule of Law)

3. ความโปร่งใส (Transparency)
4. การตอบสนอง (Responsiveness)
5. การมุ่งเน้นฉันทามติ (Consensus-oriented)
6. ความเสมอภาค/ความเที่ยงธรรม (Equity)
7. ประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Effectiveness and Efficiency)
8. ภาระรับผิดชอบ (Accountability)
9. วิสัยทัศน์เชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Vision)

และเพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม หลังจากที่หน่วยงานได้ประกาศนโยบายการกำกับดูแลองค์กรที่ดีแล้ว จำเป็นที่จะต้องนำแนวทางปฏิบัติไปดำเนินการในรูปมาตรการหรือโครงการ ทั้งนี้เพื่อให้การบริหารงานภาครัฐบรรลุวัตถุประสงค์ของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี คือ

1. เกิดประโยชน์สุขของประชาชน
2. เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ
3. มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ
4. ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น
5. มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการ ให้ทันต่อ

สถานการณ์

6. ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการ

ตอบสนองความต้องการ

7. มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ สำหรับองค์ประกอบของการกำกับดูแลองค์กรที่ดี สำนักงาน

ก.พ.ร. (2552, 6-9) ได้กำหนดกรอบนโยบายการกำกับดูแลองค์กรที่ดี ซึ่งครอบคลุมองค์ประกอบ 4 ด้านสำคัญ ได้แก่

1. นโยบายด้านรัฐ สังคม และสิ่งแวดล้อม
รัฐ หมายถึง บ้านเมือง ประเทศชาติ และหมายรวมถึงประเทศ

ต่างๆ ทั่วโลก รวมทั้งข้อตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

- สังคม หมายถึง คนจำนวนหนึ่งที่มีความสัมพันธ์ต่อเนื่อง

กันตามระเบียบ กฎเกณฑ์โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญร่วมกัน เช่น สังคมชนบท วงการ หรือสมาคมของคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง เช่น สังคมชาวบ้าน เป็นต้น

สิ่งแวดล้อม หมายถึง สิ่งต่างๆ ทั้งทางธรรมชาติและทางสังคมที่อยู่รอบๆ มนุษย์มีทั้งที่ดีและไม่ดี เช่น โรงเรียนสร้างสวนดอกไม้ให้เป็นสิ่งแวดล้อมที่ดีแก่นักเรียน ชุมชนที่มีการทะเลาะวิวาทกัน หรือเล่นการพนันเป็นสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดีแก่เด็ก เป็นต้น

2. นโยบายด้านผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ผู้รับบริการ หมายถึง ผู้ที่มารับบริการจากส่วนราชการโดยตรง หรือผ่านช่องทางการสื่อสารต่างๆ ทั้งนี้ รวมถึงผู้รับบริการที่เป็นส่วนราชการด้วย

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หมายถึง ผู้ที่ได้รับผลกระทบ ทั้งทางบวกและทางลบ ทั้งทางตรงและทางอ้อมจากการดำเนินการของส่วนราชการ เช่น ประชาชน ชุมชนในท้องถิ่น บุคลากรในส่วนราชการ ผู้ส่งมอบงาน รวมทั้งผู้รับบริการด้วย

3. นโยบายด้านองค์กร

องค์กร หมายถึง ศูนย์รวมกลุ่มบุคคลหรือกิจการที่ประกอบกันขึ้นเป็นหน่วยงานเดียวกันเพื่อดำเนินกิจการตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในกฎหมายหรือในตราสารจัดตั้งซึ่งอาจเป็นหน่วยงานของรัฐ เช่น องค์กรของรัฐบาล หน่วยงานเอกชน เช่น บริษัท จำกัด สมาคมหรือหน่วยงานระหว่างประเทศ เช่น องค์กรสหประชาชาติ เป็นต้น ทั้งนี้ให้หมายรวมถึงทิศทางในการดำเนินงาน นโยบายโครงสร้าง กระบวนการ ระบบ ระเบียบ และข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานเพื่อควมมีประสิทธิภาพประสิทธิผลขององค์กร เช่น ระบบการควบคุมภายใน การจัดซื้อจัดจ้าง การบริหารความเสี่ยง การจัดการระบบข้อมูล การจัดผลประโยชน์ทางราชการตลอดจนการรักษาจริยบรรณราชการ เป็นต้น

4. นโยบายด้านผู้ปฏิบัติงาน

ผู้ปฏิบัติงาน หมายถึง บุคลากรที่ปฏิบัติงานภายในองค์กรทุกประเภท

เมื่อวิเคราะห์จุดรวมปัจจัยต่างๆแล้ว จนได้ข้อสรุปว่า หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) ที่เหมาะสมจะนำมาปรับใช้ในภาครัฐมี 10 องค์ประกอบ ดังนี้

1) หลักประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง ผลการปฏิบัติราชการที่บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนการปฏิบัติราชการตามที่ได้รับงบประมาณมาดำเนินการ

2) หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การบริหารราชการตามแนวทางการกำกับดูแลที่ดีที่มีการออกแบบกระบวนการปฏิบัติงาน โดยการใช้เทคนิคและเครื่องมือการบริหารจัดการที่เหมาะสมให้องค์กร

3) หลักการตอบสนอง (Responsiveness) หมายถึง การให้บริการที่สามารถดำเนินการได้ภายในระยะเวลาที่กำหนดและสร้างความเชื่อมั่นความไว้วางใจ

4) หลักการรับผิดชอบ (Accountability) หมายถึง การแสดงความรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติหน้าที่และผลงานต่อเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยความรับผิดชอบนั้นควรอยู่ในระดับที่สนองต่อความคาดหวังของสาธารณะ รวมทั้งการแสดงถึงความสำนึกในการรับผิดชอบต่อปัญหาสาธารณะ

5) หลักความโปร่งใส (Transparency) หมายถึง กระบวนการเปิดเผยอย่างตรงไปตรงมาซึ่งแจ้งได้เมื่อมีข้อสงสัย และสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารอันไม่ต้องห้ามตามกฎหมายได้อย่างเสรี โดยประชาชนสามารถรู้ทุกขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรม หรือกระบวนการต่างๆ และสามารถตรวจสอบได้

6) หลักการมีส่วนร่วม (Participation) หมายถึง การกระบวนการที่ข้าราชการ ประชาชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มมีโอกาสได้เข้าร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ทำความเข้าใจ ร่วมแสดงทัศนะ ร่วมเสนอปัญหา / ประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้อง ร่วมคิดแนวทาง ร่วมการแก้ไข ปัญหา ร่วมในกระบวนการตัดสินใจ และร่วมกระบวนการพัฒนาในฐานะหุ้นส่วนการพัฒนา

7) หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) หมายถึง การถ่ายโอนอำนาจ การตัดสินใจ ทรัพยากร และภารกิจจากส่วนราชการส่วนกลางให้แก่หน่วยการปกครองอื่น (ราชการบริหารส่วนท้องถิ่น) และภาคประชาชนดำเนินการแทนโดยมีอิสระตามสมควร

8) หลักนิติธรรม (Rule of Law) หมายถึง การใช้อำนาจของกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับในการบริหารราชการด้วยความเป็นธรรมไม่เลือกปฏิบัติ และคำนึงถึงสิทธิ เสรีภาพของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

9) หลักความเสมอภาค (Equity) หมายถึง การได้รับการปฏิบัติ และได้รับบริการอย่างเท่าเทียมกัน

10) หลักมุ่งเน้นฉันทามติ (Consensus Oriented) หมายถึง การหาข้อตกลงทั่วไปภายในกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นข้อตกลงที่เกิดจากการใช้กระบวนการเพื่อหาข้อคิดเห็นจากกลุ่มบุคคลที่ได้รับประโยชน์และเสียประโยชน์

1.2 แนวคิดประสิทธิผล

1.2.1 ความหมายของประสิทธิผล

ความหมายของคำว่า “ประสิทธิผล” นี้มีนักวิชาการหลายท่านได้

ให้ความหมายไว้อย่างหลากหลาย ซึ่งพอจะประมวลมาโดยสังเขปดังนี้

สมพงษ์ เกษมสิน (2514, 31) ได้ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึง การพิจารณาผลของการทำงานที่สำเร็จลุล่วงดังประสงค์ หรือที่คาดหวังไว้เป็นหลัก และความสำเร็จของงานอย่างมีประสิทธิภาพนี้อาจเกิดจากการปฏิบัติงานที่ประหยัดหรือมีประสิทธิภาพก็ได้ เพราะประสิทธิภาพเป็นเรื่องของการทำงานให้ได้ผลสูงสุดส่วนประสิทธิภาพเป็นเรื่องของการนำเอาผลงานที่สำเร็จดังที่คาดหวังไว้มาพิจารณา

จินดาลักษณ์ วัฒนประสิทธิ์ (2529, 254) กล่าวว่า ประสิทธิภาพ คือ การพิจารณาว่าผลงานของนโยบายนั้นบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือไม่เพียงไร ประสิทธิภาพเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการใช้หลักเหตุผลทางเทคนิควิชาการ (Technical Rationality)

เดวิด เจ ลอว์เลส (David J. Lawless, 1972, 388 อ้างถึงใน สุนันต์ ธารายุทธ, 2538, 9) ได้ให้ความหมายของประสิทธิผลว่า หมายถึง เกณฑ์ที่ใช้สำหรับวัดวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ว่าเมื่อปฏิบัติแล้วสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการได้ตั้งไว้หรือไม่

ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์ (2529, 41-44) ได้ให้ความหมายของคำว่า ประสิทธิภาพว่าเป็นเรื่องการเน้นความสำคัญของสิ่งที่จะเป็นสิ่งที่ป้อนเข้าจุดมุ่งหมายที่สำคัญของผลลัพธ์ จึงได้แก่การศึกษาว่าผลลัพธ์ที่ปรากฏบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่เพียงใด

ภรณี กิริติบุตร (2529, 2) ได้นิยามความหมายของคำว่า “ประสิทธิผล” ว่าหมายถึง เครื่องตัดสินใจในการบริหารหลักสูตรว่าจะประสบความสำเร็จหรือไม่เพียงใด

Stufflebeam (อ้างในภรณี กิริติบุตร, 2529, 2) ให้ความหมายว่า “เป็นกระบวนการของการวิเคราะห์เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจในทางเลือกต่างๆ ที่มีอยู่”

นิตา ชูโต (2531, 9) ให้ความหมายว่า “เป็นกิจกรรมการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิเคราะห์ความหมายข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความต้องการหาแนวทางวิธีการปรับปรุงวิธีการจัดการและหาผลที่แน่ใจว่าเพื่อเป็นการเพิ่มคุณภาพ และประสิทธิภาพของโครงการให้ดียิ่งขึ้น”

กล่าวโดยสรุป ประสิทธิภาพ หมายถึงการตรวจสอบว่ากิจกรรมที่ดำเนินการอยู่บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ มากน้อยเพียงใด

1.3 แนวคิดเกี่ยวกับสถานการณ์ความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

1.3.1 แนวคิดเกี่ยวกับสาเหตุของสถานการณ์ความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ได้มีผู้กล่าวถึงสาเหตุของสถานการณ์ความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ไว้หลากหลาย ทั้งนี้จะประมวลแนวคิดที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

คณะกรรมการวิสามัญศึกษาปัญหาความมั่นคงในจังหวัดภาคใต้ กล่าวถึงสาเหตุของสถานการณ์ความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ดังนี้ (วุฒิสภา, 2549, 6-7)

1. ศาสนาไม่ใช่สาเหตุ ความแตกต่างในด้านเอกลักษณ์ วัฒนธรรม เป็นพื้นฐานสำคัญซึ่งสามารถจะนำไปสู่ปัญหาความขัดแย้งระหว่างไทยพุทธและไทยมุสลิมแต่เนื้อหาสาระและองค์กรต่างๆทางศาสนามีได้เป็นสาเหตุแต่ประการใด จะไม่พบคำสอนใดๆในศาสนาหรือวัตถุประสงศ์ใดๆ ขององค์กรทางศาสนาที่ชี้แนะให้ใช้ความรุนแรงในการแก้ไขและในประวัติศาสตร์ที่ผ่านมา ไม่ว่าจะเป็นในประเทศไทยหรือในต่างประเทศไม่เคยปรากฏว่าคำสอนหรือองค์กรทางศาสนาจะชี้แนะให้มุสลิมไปปฏิบัติการรุนแรงใดๆ แต่ทั้งนี้มิได้หมายความว่าไม่มีบุคคล กลุ่มหรือขบวนการแอบอ้างศาสนา หรืออาศัยองค์กรทางศาสนาเพื่อปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ทางการเมือง

2. ความไม่พอใจของชาวไทยมุสลิมต่อปฏิบัติการของรัฐบาล ปฏิบัติของเจ้าหน้าที่รัฐ นับตั้งแต่การแสดงความคิดเห็นและกีดกันในรูปแบบต่างๆจนในที่สุดการปฏิบัติรุนแรงอย่างไม่สมเหตุสมผลต่อชาวไทยมุสลิม ทำให้ชาวไทยมุสลิมมองว่าเจ้าหน้าที่ไม่มีความยุติธรรม กลั่นแกล้งและกดขี่ข่มเหง ความไม่พอใจถูกเก็บกดและสะสมมาเป็นเวลานานฝังลึกและขยายเป็นวงกว้างมากขึ้นเป็นลำดับ

สำนักงานพัฒนานโยบายสาธารณะ ได้ทำการศึกษาแนวทางด้านนโยบายในการแก้ไขปัญหาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่าสาเหตุของปัญหาความไม่สงบในภาคใต้เกิดจากปัจจัยต่างๆสรุปได้ดังต่อไปนี้ (2549, 17 – 23)

1. ศาสนา แม้ว่าศาสนาไม่ใช่สาเหตุของความขัดแย้งในพื้นที่

โดยตรง แต่ศาสนาอิสลามได้ถูกนำมาเป็นข้ออ้างเพื่อสร้างความชอบธรรมในการกระทำของผู้ก่อความไม่สงบในพื้นที่ โดยการกระทำนั้นได้กล่าวถึงหลักคำสอนทางศาสนาอิสลามที่จะใช้สิทธิในการปกป้องตนเองจากผู้รุกรานและผู้ที่ไม่ศรัทธาในอิสลาม เพื่อใช้เป็นหลักเหตุผลในการต่อสู้กับอำนาจรัฐไทยเพื่อนำความยุติธรรมมาสู่ชาวมุสลิมที่ถูกรัฐละเมิดสิทธิของตนมานาน จึงถือโอกาสที่จะตีความหลักคำสอนเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับการก่อความไม่สงบในพื้นที่

นอกจากนี้เหตุผลที่เชื่อมโยงกับศาสนาอีกประการหนึ่งคือการปกครองของไทยถูกรอบงำด้วยแนวคิดจักรวาลวิทยาแบบพุทธ ทำให้วิถีคิดและรูปแบบการปกครองเป็นไปตามวิถีพุทธศาสนา โดยกระบวนการสังคายนาทางพุทธศาสนามักถูกกำหนดโดยอำนาจรัฐเพื่อสร้างมาตรฐานเดียวกันในการปฏิบัติและพิธีกรรมทางศาสนา อันจะนำไปสู่ความมั่นคงของรัฐยิ่งขึ้น กระบวนทัศน์ดังกล่าวมีอิทธิพลต่อการพยายามผสมกลมกลืนชนกลุ่มต่างๆให้ประเทศไทยกลายเป็นไทยในแบบที่รัฐต้องการ ความพยายามใช้กระบวนทัศน์จักรวาลนิยมแบบพุทธเข้าปกครองจังหวัดชายแดนภาคใต้ซึ่งคนส่วนใหญ่เป็นมุสลิม ในอดีตรัฐไทยได้มีส่วนสร้างความรู้สึกอคติให้เกิดขึ้นทั้งฝ่ายรัฐและประชาชน โดยสรุปกล่าวได้ว่าการที่ศาสนาเป็นปัจจัยทำให้เกิดผลทางต่อปัญหาความไม่สงบเป็นเพราะศาสนาถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือทางการเมือง ไม่ใช่ศาสนาเป็นปัจจัยในตัวมันเอง

2. ประวัติศาสตร์ทางการเมือง ปัญหาความไม่สงบที่เกิดขึ้นในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ส่วนหนึ่งเกิดจากปัญหาทางประวัติศาสตร์ที่ถูกนำมาใช้สร้างความรู้สึกและทัศนคติด้วยมุมมองที่ต่างกัน ความทรงจำและประวัติศาสตร์ระหว่างรัฐไทยกับคนมุสลิมเชื้อสายมลายูมีมุมมองที่ต่างกัน ศูนย์กลางอำนาจในกรุงเทพมหานครมองว่าปัตตานีเป็นประวัติศาสตร์ของการก่อกบฏและเป็นประวัติศาสตร์ในด้านลบ ในขณะที่คนไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูกลับมองประวัติศาสตร์ปัตตานีด้วยความงดงาม เพราะเป็นประวัติศาสตร์ของการต่อสู้เพื่อความเป็นอิสระ ประวัติศาสตร์ปัตตานีเป็นเหมือนเหรียญ 2 ด้าน ด้านหนึ่งเป็นประวัติศาสตร์ที่ถูกกดทับด้วยรัฐ โดยการลดความสำคัญของปัตตานีลงให้กลายเป็นเพียงดินแดนส่วนหนึ่งของประเทศไทย ในขณะที่อีกด้านปัตตานีเป็นประวัติศาสตร์ที่ถูกเชิดชูโดยคนที่ต้องการเรียกร้องเอกราชคืนแก่ปัตตานี

โดยสรุป จะเห็นได้ว่าประวัติศาสตร์ได้ถูกตีความแนะนำมาใช้เป็นเครื่องมือทางการเมืองและทำให้เกิดผลทางการเมืองอันนำไปสู่ปัญหาความไม่สงบในภาคใต้

3. กลไกรัฐ ปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ส่วนหนึ่งมาจากรัฐทั้งเรื่องการใช้อำนาจ และหน้าที่ของรัฐ ปัญหาที่มีส่วนกระตุ้นให้เกิดความไม่สงบในพื้นที่ คือความไม่ยุติธรรม เกิดจากอคติของเจ้าหน้าที่รัฐในการแก้ปัญหาภาคใต้ เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ส่วนใหญ่ไม่เข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรม ไม่ยอมรับวัฒนธรรมอื่นมี

ความรู้สึกอคติต่อคนและสังคมที่ต่างจากวัฒนธรรมที่คุ้นเคย ประชาชนกลายเป็นเหยื่อของการกระทำของเจ้าหน้าที่ภาครัฐให้กลายเป็นพลเมืองชั้นสองหรือถูกละเมิดสิทธิ วิธีคิดของเจ้าหน้าที่รัฐบางครั้งได้ช่วยทำให้เกิดความรุนแรง นอกจากกลไกรัฐอ่อนแอในการจัดการปัญหาแล้ว สังคมไทยโดยรวมไม่มีมาตรการที่เข้มแข็งที่จะช่วยจัดการปัญหาในสังคม และยังมีคนอีกจำนวนมากที่รับรู้ปัญหาในภาคใต้อย่างผิดๆ เช่น เห็นว่าต้องจัดการผู้ก่อความไม่สงบอย่างเด็ดขาดเพราะคนเหล่านั้นมาอาศัยอยู่ในประเทศไทย

อมาตยา เซน (2555) อธิบายลักษณะที่ต่างกันของกลุ่มในพื้นที่ อาจเกี่ยวข้องกับการแข่งขันพื้นที่ ช่วงชิงความสนใจและการจัดลำดับความสำคัญของอัตลักษณ์ต่างๆ โดยความขัดแย้งระหว่างลำดับความสำคัญและข้อเรียกร้องของอัตลักษณ์ที่ต่างกัน สามารถมีนัยสำคัญ ไม่ใช่ว่าบุคคลต้องปฏิเสธอัตลักษณ์หนึ่งเพื่อให้ลำดับความสำคัญแก่อีกอัตลักษณ์หนึ่ง แต่มักเป็นในกรณีความขัดแย้ง ซึ่งความขัดแย้งเรื่องความภักดีอาจเกิดขึ้นได้เมื่อต้องจัดลำดับความสำคัญระหว่างเชื้อชาติ ศาสนา ความผูกพันทางการเมือง พันธะทางอาชีพ หรือความเป็นพลเมือง

อานันท์ กาญจนพันธุ์ (2552) ได้กล่าวถึงความคิดของฟูโกต์ ไว้ว่า คนไม่มีอิสระและไม่สามารถควบคุมตัวเองได้ แต่ถูกควบคุมโดยวาทกรรมและการยอมรับความจริงเป็นตัวกำหนด ดังนั้นการยอมรับความจริงเท่ากับการลิดีชีวิตคุณ ส่วนสำคัญคือ ความเป็นอัตตา ความเป็นชาติพันธุ์หรืออัตลักษณ์ ล้วนเป็นการปฏิสัมพันธ์กับอำนาจทั้งสิ้น เพราะอัตลักษณ์ไม่ใช่ทั้งโครงสร้างหรือปัจเจกชน แต่มีลักษณะเป็นความสัมพันธ์ ความสัมพันธ์ดังกล่าวมีตัวเชื่อมที่มองไม่เห็นหน่วย แต่หน่วยจะเผยตัวเองขึ้นมาในความสัมพันธ์ที่เกิดการต่อสู้ ซึ่งความรู้ต้องมาจากการต่อสู้ หมายรวมถึง การถกเถียง แลกเปลี่ยน โต้ตอบ ช่วงชิง และต่อรอง โดยสะท้อนได้ว่าโลกเต็มไปด้วยวาทกรรมที่ครอบงำ ทั้งนี้ฟูโกต์ ได้นำเสนอมุมมองว่า มนุษย์มีสองด้าน กล่าวคือ ด้านหนึ่งมนุษย์ตกอยู่ใต้วาทกรรมหรือโครงสร้างที่มาควบคุมตัวมนุษย์เอง ส่วนอีกด้านหนึ่งมนุษย์ก็มีอิสระที่จะควบคุมตัวเองได้เช่นกัน หมายความว่าทั้งสองด้านขัดแย้งกันเอง มนุษย์มีลักษณะเป็นเช่นนี้มาโดยตลอด บางทีก็อ่อนปวกเปียกจนเป็นเสมือนร่างกายได้บงการ แต่บางทีก็ฮึดสู้ขึ้นมาและอยากปกครองตัวเอง จึงพัฒนาไปเป็นเรื่อง การปกครองชีวญาณ ดังจะเห็นได้ว่า ปัญหาของการปกครองในสังคมสมัยใหม่ คือ รัฐมักจะอ้างความมีประสิทธิผลเพื่อให้ตัวเองมีอำนาจ หรือคนที่มาเป็นรัฐบาลก็จะอ้างประสิทธิภาพและความยิ่งใหญ่ในการใช้อำนาจรัฐไม่ว่าจะด้วยการใช้ความรุนแรงหรือการกระทำที่ผิดศีลธรรมหรือไม่ก็ตาม ซึ่งการปกครองที่ทำงานได้ด้วยตัวเอง โดยไม่ผูกติดอยู่กับสถาบัน เพราะเกิดจากการที่เราไปยอมรับความคิดอย่างหนึ่งว่าเป็นความจริง และนำไปสู่

การนำเอาความจริงอย่างหนึ่งมาควบคุมตัวเอง มีลักษณะคล้ายกับการปกครองตัวเองด้วยจิตสำนึก จึงน่าจะเรียกว่าเป็น “การปกครองแบบชีวญาณ” ได้

ดังนั้นสรุปได้ว่า ความขัดแย้งว่าด้วยอัตลักษณ์ของบุคคลมีความสัมพันธ์กับอำนาจผ่านวาทกรรมต่างๆ เพราะวาทกรรมเป็นความรู้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ที่ถูกนิยามว่าเป็นความจริง โดยสะท้อนให้เห็นปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ฝ่ายรัฐไทยและขบวนการก่อความไม่สงบได้สร้างวาทกรรมของตนเอง วาทกรรมเหล่านี้เข้าไปกำหนดควบคุมวินัยและกำกับให้เป็นไปอย่างที่ว่าฝ่ายตนต้องการ โดยสิ่งเหล่านี้ส่งผลต่อการแสดงออกทางอัตลักษณ์และอำนาจในการปกครองตนเองที่เกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และที่สำคัญการต่อสู้ทางความรู้ทางประวัติศาสตร์เพื่อแย่งชิงมวลชนซึ่งถือเป็นการปะทะทางวาทกรรมที่เกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งการต่อสู้ทางวาทกรรมจะนำไปสู่สันติภาพผ่านการเจรจาต่อรองระหว่างฝ่ายรัฐไทยและขบวนการก่อความไม่สงบ

1.4 แนวคิดเกี่ยวกับแนวทางแก้ไขปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัด

ชายแดนภาคใต้

คณะกรรมการวิสามัญศึกษาปัญหาความมั่นคงในจังหวัดภาคใต้ วุฒิสภา ได้เสนอแนวทางแก้ไขสถานการณ์ความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยเสนอบนพื้นฐานหลักวิชา ข้อกฎหมาย ข้อเท็จจริงและความต้องการของชาวไทยมุสลิม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ สรุปได้ดังนี้ (วุฒิสภา, 2549, 7 – 9)

1. เสริมสร้างความเข้าใจและการยอมรับในลักษณะพหุนิยมสังคมไทย

ทุกฝ่ายต้องยอมรับว่าสังคมไทยประกอบด้วยประชาชนที่หลากหลายทางศาสนา วัฒนธรรม แต่ละกลุ่มทางศาสนาวัฒนธรรมต่างๆ มีความสำคัญในเอกลักษณ์ของกลุ่มตนประสงค์ที่จะดำรงตนบนเอกลักษณ์ของตนเอง เมื่อแต่ละกลุ่มยึดมั่นในเอกลักษณ์ทางชาติพันธุ์อย่างมั่นคง จึงปรากฏเป็นข้อเท็จจริงในประวัติศาสตร์ว่าถ้าประเทศใดไม่ยอมรับในความหลากหลายทางสังคมของคนในชาติ มักประสบกับปัญหาความขัดแย้งระหว่างชาติพันธุ์เสมอ แต่ในทางตรงกันข้ามถ้าประเทศใดยอมรับในความหลากหลายทางสังคม ปัญหาความขัดแย้งทางชาติพันธุ์จะบรรเทาเบาบางลงและคลี่คลายในที่สุด ประเทศไทยจำเป็นต้องยอมรับ ให้เกียรติและส่งเสริมความหลากหลายหรือความเป็นพหุนิยมทางสังคม อันเป็นพื้นฐานสำคัญในการแก้ปัญหาทางชาติพันธุ์ที่กำลังเกิดขึ้นในบริเวณสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวรัฐอาจจะต้องดำเนินการในเรื่องต่างๆ ดังต่อไปนี้

1.1 จัดให้มีการศึกษาและการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องพหุนิยม

อย่างกว้างขวาง ลึกซึ้งต่อเนื่อง ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค และในที่สุดให้มีการอบรมข้าราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีความเข้าใจและยอมรับในหลักการพหุนิยม นอกจากนี้จะต้องดำเนินการในสถาบันศึกษา และสถาบันทางการเมืองการปกครอง และต้องใช้สื่อทุกประเภทอย่างต่อเนื่อง

1.2 ให้มีการตรวจสอบในด้านกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของข้าราชการว่ายังมีเนื้อหาสาระที่เป็นบั่นทอน ละเมิด กีดกัน ลำเอียง หรือขัดแย้งกับหลักพหุนิยมหรือไม่อย่างไร ถ้ามีความจำเป็นต้องแก้ไขปรับปรุงให้ถูกต้องเหมาะสมตามกระบวนการต่อไป เช่น การบังคับใช้กฎหมายอิสลามเพื่อให้ครอบคลุมผู้นับถือศาสนาอิสลามในทุกพื้นที่

1.3 ให้มีการขจัดความอคติและการกีดกันทางสังคมที่เกิดขึ้นเนื่องจากความแตกต่างในเอกลักษณ์ทางชาติพันธุ์และศาสนาทั้งในภาครัฐและเอกชนโดยการกำหนดมาตรการทางกฎหมายอย่างเป็นรูปธรรมและชัดเจน และมีบทกำหนดโทษอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม

1.4 ให้รักษาความเสมอภาคในเรื่องการใช้เอกลักษณ์ สัญลักษณ์ หรือความสำคัญทางศาสนา เช่น พิธีกรรมของรัฐ วันสำคัญทางศาสนาสัญลักษณ์ของชาติหรือสถาบัน

2. กรมการศาสนาควรบริหารเกี่ยวกับกิจการศาสนาอิสลามอย่างทั่วถึงและครบวงจร เพราะศาสนาอิสลามมีกิจกรรมทั้งทางโลกและทางธรรมรอบด้านจำเป็นต้องได้รับการดูแลและส่งเสริมจากรัฐ เช่น เรื่องเกี่ยวกับพิธีฮัจญ์ ศาสนาสมบัติ ซากาต อาหารและผลิตภัณฑ์ฮาลาล ทะเบียนเอกสารเกี่ยวกับศาสนาเหล่านี้ เป็นต้น

3. รัฐควรส่งเสริมให้มุสลิมสามารถดำรงตนในศาสนาอิสลามอย่างครบถ้วนสมบูรณ์โดยการออกกฎหมาย จัดตั้งองค์กร จัดหาบุคลากร รวมทั้งงบประมาณที่จำเป็นรายละเอียดดังนี้

3.1 ให้หน่วยงานของรัฐสำรองพื้นที่หนึ่งเพื่ออำนวยความสะดวกให้เจ้าหน้าที่หรือผู้ที่มาติดต่อที่เป็นมุสลิมได้ประกอบพิธีละหมาดเมื่อถึงกำหนดเวลา

3.2 ด้านการศึกษาศาสนาอิสลาม การศึกษาศาสนาเป็นภาคบังคับสำหรับมุสลิม มุสลิมมักจะศึกษาศาสนาอิสลามตลอดชีวิตนับตั้งแต่เยาว์วัย ดังนั้นจำเป็นต้องจัดการศึกษาในรูปแบบและระดับชั้นต่างๆ เพื่อสนองความต้องการในทางศาสนา

4. กำหนดให้สามจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นเขตปกครองพิเศษ

เนื่องจากสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีปัญหาเฉพาะที่ไม่เหมือนกับปัญหาโดยทั่วไป คือปัญหาความขัดแย้งทางเอกลักษณ์อย่างรุนแรง ดังนั้นในการแก้ปัญหาจำเป็นจะต้องใช้วิธีการกระบวนการหรือพระราชบัญญัติพิเศษที่แตกต่างจากที่อื่นคือการจัดตั้งให้เป็นเขตปกครองพิเศษ

สำนักงานพัฒนานโยบายสาธารณะ ได้มีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อการแก้ไขปัญหาคความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ สรุปได้ดังต่อไปนี้ (2549, 23 - 31)

1. การจัดการปกครองที่เหมาะสมกับท้องถิ่นในรูปแบบเฉพาะเป็นสิ่งที่สามารถทำได้ภายใต้กรอบของรัฐธรรมนูญ โดยการจัดตั้งรูปแบบการปกครองนั้นต้องเป็นการจัดระบบความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับประชาชนเสียใหม่ ต้องคำนึงถึงลักษณะเฉพาะของพื้นที่ที่มีความแตกต่างจากพื้นที่ทั่วไป ทั้งนี้ต้องยึดหลักความจำเป็นในการรักษาเอกลักษณ์ของชุมชนไว้ และข้อสำคัญที่ต้องคำนึงและสร้างความเข้าใจกับสังคมคือการกำหนดให้จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นพื้นที่ที่มีการปกครองพิเศษไม่ถือเป็นการแบ่งแยกดินแดนหรือการแบ่งแยกเชื้อชาติแต่อย่างใด แต่เป็นการสร้างข้อตกลงในการอยู่ร่วมกันด้วยการยอมรับในความแตกต่างและความหลากหลายทางวัฒนธรรม เป็นการปรับเปลี่ยนวิถีคิดของสังคมไทยให้เรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกันด้วยการยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรม โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐในระดับปฏิบัติงานควรมีบทบาทในการสร้างความเข้าใจกับสังคมไทยโดยรวมว่าการจัดตั้งเขตปกครองพิเศษหรือเขตเศรษฐกิจพิเศษเป็นสิ่งที่สามารถทำได้เพราะศักยภาพในการพัฒนาของพื้นที่และลักษณะที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวอยู่สูง จึงไม่ใช้การแบ่งแยกดินแดนแต่อย่างใด

2. การชำระประวัติศาสตร์ปัตตานี ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ส่วนหนึ่งเกิดจากแรงจูงใจทางประวัติศาสตร์ที่ผู้ก่อความไม่สงบใช้เพื่อสร้างแนวร่วมจากประชาชนในพื้นที่ โดยแสดงให้เห็นว่าในอดีตอาณาจักรปัตตานีเคยรุ่งเรืองมาก่อนและถูกรุกรานโดยสยามประเทศ เข้ายึดครองและกดขี่ประชาชน มีการนำเงื่อนไขทางประวัติศาสตร์ดังกล่าวมาใช้เพื่อแบ่งแยกดินแดน เรียกร้องเอกราชและความรุ่งเรืองกลับคืน ในขณะที่สังคมไทยกลับเข้าใจว่าจังหวัดชายแดนภาคใต้ปัจจุบันเป็นดินแดนส่วนหนึ่งของประเทศไทยเกิดจากการปฏิรูปการปกครองในรัชกาลที่ 5 การมองปัตตานีในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของประวัติศาสตร์ไทยจึงถือเป็นความชอบธรรมของผู้ปกครองไทยที่จะกระทำการดังกล่าว ปัญหาคือมุมมองที่ขัดกันดังกล่าวได้กลายมาเป็นฉนวนที่ทำให้เกิดความรุนแรงในพื้นที่จึงควรมีการชำระประวัติศาสตร์ปัตตานีใหม่ เพื่อสร้างความเห็นพ้องร่วมกันของสังคมไทย เป็นการสร้างสมดุลทางประวัติศาสตร์ โดยแสดงให้เห็นข้อเท็จจริงต่างๆ รวมทั้งความเป็นมาของประเทศไทยที่เกิดจากการรวมดินแดนต่างๆเข้ามา ทั้งนี้เพื่อให้สังคมเห็นถึงธรรมชาติของการเป็นรัฐชาติและเกิดการยอมรับในพัฒนาการดังกล่าว

นอกจากนี้ ศรีสมภพ จิตรภิมย์ศรี และอารีลักษณ์ พูลทรัพย์ (2550) ได้เสนอยุทธศาสตร์สันติวิธีให้เกิดรัฐแห่งความยุติธรรม ประกอบด้วยยุทธศาสตร์ทั้งหมด 7 ยุทธศาสตร์ซึ่งได้มาจากการประมวลและสังเคราะห์ข้อคิดเห็นและการเสนอแนะของผู้นำและประชาชนกลุ่มต่างๆ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ สรุปได้ดังต่อไปนี้ (ศรีสมภพ จิตรภิมย์ศรี และอารีลักษณ์ พูลทรัพย์, 2550, 21 – 24)

1. ยุทธศาสตร์ความยุติธรรมทางกฎหมาย ความยุติธรรมเป็นความสำคัญลำดับแรกของการแก้ไขปัญหาทั้งหมด ควรใช้ความเป็นธรรมในการบังคับใช้กฎหมายและดำเนินกระบวนการยุติธรรม และเคารพในสิทธิเสรีภาพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของประชาชน ควรบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง มีมาตรการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐของเจ้าหน้าที่ควรมีบทลงโทษสำหรับเจ้าหน้าที่ที่กระทำความผิดหรือปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ อย่างจริงจังการดำเนินการด้านกระบวนการยุติธรรมและการบังคับใช้กฎหมายในพื้นที่ที่จะต้องทำความเข้าใจและคำนึงถึงวัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา วิถีชีวิตของประชาชน ก่อนการประกาศใช้กฎหมายควรมีการทำประชาพิจารณ์รับฟังความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ นอกจากนี้ควรนำกฎหมายอิสลามมาใช้ควบคู่กับกฎหมายไทยและให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชนเกี่ยวกับข้อกฎหมายต่างๆ

2. ยุทธศาสตร์การศึกษาเพื่อความยุติธรรมและบูรณาการยุทธศาสตร์การศึกษาให้ความสำคัญทั้งระบบการศึกษาและวัฒนธรรม ในด้านการศึกษาเน้นว่ารัฐควรจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่น บูรณาการระบบการศึกษาทั้งสายสามัญและสายศาสนาควบคู่กันเพื่อขยายโอกาสในการประกอบอาชีพ ติดตามประเมินผลโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามให้ได้มาตรฐานเทียบเท่าโรงเรียนสามัญ รัฐควรมีระบบประกันคุณภาพการศึกษาและดำเนินการอย่างจริงจัง นอกจากนี้รัฐควรเปิดโอกาสและยอมรับสถานภาพครูสอนศาสนาจากตะวันออกกลางโดยยกฐานะครูสอนศาสนาเป็นพนักงานของรัฐ ควรมีการจัดตั้งคณะกรรมการหรือองค์กรมาดูแลบริหารบุคลากรด้านการสอนศาสนาอย่างเป็นทางการ นอกจากนี้ต้องส่งเสริมสร้างประสิทธิภาพของโรงเรียนดัดดีให้มีคุณภาพมากขึ้น สำหรับในด้านวัฒนธรรมนั้น รัฐควรส่งเสริมให้มีการเรียนการสอนในระบบ 2 ภาษา เน้นเนื้อหาสาระของศาสนา คุณธรรม จริยธรรมในระบบการศึกษา เพื่อการยอมรับความหลากหลายทางอัตลักษณ์ของชาติพันธุ์ ศาสนาและวิถีชีวิต เพื่อส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ให้มีองค์กรที่รับผิดชอบในการศึกษาและจัดทำประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่ถูกต้องและน่าเชื่อถือ ควรเพิ่มบทบาทของผู้นำศาสนาในท้องถิ่น จัดให้มีคณะกรรมการร่วมระหว่างศาสนาในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง

3. ยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อความยุติธรรม โดยเน้นการ

ส่งเสริมการลงทุน สร้างฐานเศรษฐกิจเพื่อคนท้องถิ่น สนับสนุนให้คนในพื้นที่ที่มีศักยภาพในการลงทุนเข้ามามีบทบาทในการฟื้นฟูเศรษฐกิจ ส่งเสริมให้คนพื้นที่ฝึกอบรมวิชาชีพเพื่อสร้างงานและอาชีพให้ประชาชนที่ว่างงาน รัฐต้องสร้างความเป็นธรรมด้วยการสนับสนุนและสร้างความเข้มแข็งให้กลุ่มออมทรัพย์ของชุมชน วิสาหกิจชุมชน ให้การสนับสนุนด้านความรู้ในการบริหารจัดการเพิ่มประสิทธิภาพ ส่งเสริมอุตสาหกรรมที่สอดคล้องกับฐานทรัพยากรและวัตถุดิบในท้องถิ่น

4. ยุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรเพื่อความยุติธรรม โดยรัฐควรกระจายอำนาจการจัดการทรัพยากรให้แก่ชุมชน และป้องกันกลุ่มผลประโยชน์ที่เข้ามาใช้ทรัพยากรอย่างไม่เป็นธรรม และจัดสรรที่ดินทำกินให้เกษตรกรที่ไม่มีที่ดินเป็นของตนเอง

5. ยุทธศาสตร์ระบบราชการเพื่อความยุติธรรม จุดเน้นที่สำคัญคือนโยบายการสร้างและพัฒนาระบบราชการ การจัดสัดส่วนของข้าราชการที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ระหว่างข้าราชการพุทธและมุสลิม ผู้ว่าราชการจังหวัด ควรเป็นคนในพื้นที่ อีกทั้งไม่ควรลงโทษข้าราชการที่ทำความผิดต่างๆ โดยการโยกย้ายมาปฏิบัติงานในพื้นที่ ข้าราชการที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ควรเป็นผู้ที่มีความตั้งใจในการทำงาน มีประวัติการทำงานดี และมีความเสียสละ นอกจากนี้ควรแก้ไขนโยบายการปกครองท้องถิ่นที่โดยขยายเวลาการดำรงตำแหน่งของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็น 10 ปี หรือให้หมดวาระเมื่อเกษียณอายุ

6. ยุทธศาสตร์ชุมชนมั่นคง ยุทธศาสตร์นี้มีจุดชี้ขาดอยู่ที่ความมั่นคงในชุมชนและหมู่บ้าน เน้นการสร้าง ความมั่นคงให้ชุมชนและสร้างชุมชนให้เข้มแข็งให้การสนับสนุนในการพัฒนาต่างๆ เป็นกรณีพิเศษแก่พื้นที่ที่สามารถป้องกันปัญหาหรือสามารถแก้ไขปัญหาได้ดีหรือพื้นที่ที่มีการจัดการชุมชนที่ดี ควรให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของคนในพื้นที่ ควรมีเวทีประชาคมเพื่อระดมความคิดเห็นของประชาชนก่อนการจัดทำนโยบาย การแก้ปัญหาต้องลงมาคำเนินการตั้งแต่ระดับฐานราก สนับสนุนหมู่บ้านพัฒนาและป้องกันตนเองโดยใช้การกระจายอำนาจและเน้นบทบาทของผู้นำชุมชนท้องถิ่นให้เป็นผู้สร้างความเข้าใจกับคนในพื้นที่ ให้โรงเรียนและมัสยิดมีบทบาทในการประชาสัมพันธ์และเป็นศูนย์กลางของชุมชนในการประสานงานต่างๆในชุมชน ควรใช้กระบวนการชุมชนในการจัดระบบดูแลป้องกันชุมชน

7. ยุทธศาสตร์การสื่อสารเพื่อสันติ ยุทธศาสตร์ด้านสื่อมีความสำคัญ เพราะสื่อเป็นพื้นที่สาธารณะที่กำหนดวาระสังคม สื่อต้องใช้ความระมัดระวังในการนำเสนอข่าวต่างๆ โดยเฉพาะประเด็นที่มีความอ่อนไหว และต้องนำเสนออย่างเป็นกลางเพื่อลดอคติระหว่างคนในสังคม ควรมีสถานีโทรทัศน์ของท้องถิ่นที่เป็นอิสระจากรัฐ และแก้ไขความบกพร่องของการ

สื่อสารในสังคม เช่น การให้มีสื่อ 2 ภาษา จัดเวทีประชาคมเพื่อเปิดพื้นที่สำหรับการสื่อสารระหว่างรัฐกับประชาชน

จากแนวคิดในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบข้างต้นจะพบว่าประเด็นหนึ่งที่หลายฝ่ายมีความเห็นพ้องต้องกันว่าพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ควรมีรูปแบบการปกครองแบบพิเศษที่แตกต่างจากพื้นที่อื่นของประเทศ ทั้งนี้เนื่องจากเห็นว่าเป็นพื้นที่ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว การเปิดโอกาสให้ปกครองในรูปแบบพิเศษจึงเป็นแนวทางที่จะสามารถดำรงความเป็นเอกลักษณ์ของชุมชนได้ จะช่วยลดเงื่อนไขที่กลุ่มก่อความไม่สงบใช้เป็นข้ออ้างในการกระทำการ ทั้งนี้ต้องสร้างความเข้าใจว่าการปกครองในรูปแบบพิเศษนี้ไม่ถือเป็นการแบ่งแยกดินแดนหรือการเรียกร้องเอกราชแต่อย่างใด และในการดำเนินการต่างๆ จำเป็นต้องกระทำอย่างระมัดระวังและรอบคอบโดยการพิจารณาเลือกรูปแบบการปกครองที่ดีที่สุด มีข้อเสียหรือข้อบกพร่องน้อยที่สุด โดยอยู่ภายใต้กรอบของกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แต่ทั้งนี้จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องใช้แนวทางอื่นๆ ในการแก้ไขปัญหาประกอบด้วย ไม่ว่าจะเป็นการสร้างการยอมรับในความหลากหลายทางวัฒนธรรม การใช้ยุทธศาสตร์ในด้านต่างๆ เพื่อสร้างความยุติธรรมให้เกิดขึ้นในพื้นที่ รวมถึงการชำระประวัติศาสตร์บิดานี้ให้กระจ่างแจ้ง สร้างความเข้าใจอันดี เปิดพื้นที่ให้ประชาชนเชื้อชาติต่างๆ ได้มีพื้นที่ของตนเองทั้งพื้นที่ในทางประวัติศาสตร์และพื้นที่ในการดำรงเอกลักษณ์ของตนเองในสังคมไทย เมื่อเป็นเช่นนี้แล้วการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ก็จะสามารถดำเนินไปได้อย่างถูกวิธีและความสงบสุขในสังคมจังหวัดชายแดนภาคใต้คงเกิดขึ้นได้อย่างแน่นอน

ต้นแคน แม็กคาร์ โก (2555) กล่าวถึง ความขัดแย้งในภาคใต้ของประเทศไทยเป็นสงครามที่ว่าด้วยความชอบธรรมสำหรับชาวมลายูปาตานีจำนวนมาก การปกครองของไทยเหนือดินแดนในจังหวัดชายแดนภาคใต้นั้นขาดความชอบธรรมมานานมากแล้ว เนื่องจากประชากรมลายูมุสลิมมีสัดส่วนอยู่เพียงประมาณหนึ่งในสี่สิบของประชากรทั้งประเทศ คนเหล่านี้จึงคล้ายตกอยู่ภายใต้ชะตากรรมในเชิงโครงสร้างที่ทำให้ไร้อำนาจอยู่ในระเบียบทางการเมืองของประเทศที่มีชาวพุทธเป็นใหญ่ ทางกรุงเทพฯพยายามใช้การเมืองแบบตัวแทนเพื่อขับให้ชาวมลายูมุสลิมไปอยู่ชายขอบภายในรัฐไทยอย่างถาวร ในขณะที่ประกาศเกียรติคุณด้วยการมอบเหรียญตราสดุดีความดีงามให้กับผู้นำเป็นรายคนไป

เมื่อเหตุการณ์ความไม่สงบประทุขึ้น ชนชั้นนำชาวมลายูมุสลิมที่รัฐไทยได้พึ่งพาให้ช่วยจัดการกับประชากรในพื้นที่แห่งนี้ก็กลับอันตรธานไปหมด ผู้นำศาสนาอิสลามแทบจะไม่ปริปากเกี่ยวกับความรุนแรง วันนอร์และเพื่อนนักการเมืองกลุ่มวะดะห์มีทำที่

ประนีประนอมมากเกินไปจนไม่สามารถเป็นตัวแทนความ โกรธเคืองของทางใต้ที่มีต่อกรุงเทพฯ ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ ในขณะที่เดียวกันก็ไม่สามารถสื่อสารสถานะของกรุงเทพฯ ต่อทางใต้ได้เช่นกัน และรัฐไทยก็ไม่ยอมทำความเข้าใจได้ว่าชาวมลายูมุสลิมส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นทั้งคน “ดี” หรือ “เลว” เพียงแต่พวกเขาพยายามหาวิธีเอาชีวิตรอดในท่ามกลางสภาพแวดล้อมอันคลุมเครือ ที่ซึ่งพวกเขา หวาดกลัวว่าจะสร้างความเป็นศัตรูทั้งต่อฝ่ายบ้านเมืองและฝ่ายขบวนการที่เติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว ขบวนการดังกล่าวกำลังพยายามพัฒนาโครงสร้างการบริหารที่คู่ขนานไปกับของรัฐนั้นก็มิได้อยู่อย่าง กระทั่งก่อนกระแทก หลังจากที่มีความไร้สมรรถภาพและขาดในการสู้รบชัดเจนมากขึ้น กองทัพไทยก็ได้พยายามถ่ายโอนภารกิจด้านความมั่นคงในแนวหน้าให้กับทหารพราน อาสาสมัคร และกองกำลังติดอาวุธในทุกพื้นที่ที่เป็นไปได้

รัฐบาลนั้นต้องการเจรจาต่อรอง และผู้ที่ประกาศตัวว่าเป็นผู้นำที่มีฐานอยู่ในประเทศสวีเดนและที่อื่น ๆ ก็แสดงออกว่าพร้อมที่จะพูดคุย แต่ก็แทบจะไม่มีหลักฐานใด ๆ ที่บ่งชี้ให้เห็นว่าจะมีใครสามารถยุติความรุนแรงอันเกิดจากฝีมือของเหล่านักรบได้ ไม่ว่าทางการไทยจะเลือกเชื่ออย่างไรก็ตาม จริง ๆ แล้วมันเป็นเหมือนกับโครงข่ายแห่งการเปลี่ยนผ่าน คือไม่ได้มีความเป็นองค์กรอะไรที่มากไปกว่าชุดของความเชื่อ โยงที่จับต้องไม่ได้ เหตุการณ์ส่วนใหญ่เป็นการกระทำของเครือข่ายแฟรนไชส์ความรุนแรง มูลเหตุของพวกเขาเป็นเรื่องการเมืองที่มีใจกลางอยู่ที่คำถามเกี่ยวกับความชอบธรรม กล่าวคือ พวกเขาต้องการอำนาจในการปกครองดินแดนที่พวกเขาเชื่อว่าเป็นของพวกเขาอีกครั้ง และด้วยแง่มุมดังกล่าวนี้เองที่เกี่ยวเนื่องกับการปฏิเสธข้ออ้างสิทธิของรัฐไทยเหนือดินแดนแห่งนี้ด้วยวิธีการที่ใช้ความรุนแรง ความขัดแย้งในภาคใต้ของไไทยนั้น โดยแก่น แก่นแล้วไม่เกี่ยวกับศาสนาอิสลามแต่อย่างใดเป็นความคับข้องใจทางประวัติศาสตร์และทางการเมือง หาใช่ศาสนาไม่ ศาสนาอิสลามที่แฝงอยู่ในความขัดแย้งที่ภาคใต้ของประเทศไทยนั้น เป็นเรื่องของท้องถิ่น หรือกล่าวได้ว่าเป็นศาสนาในแบบจารีตนิยม เนื่องจากการสู้รบที่พัวพันกับการต่อสู้ในแบบชาตินิยมอย่างคึกคัก พวกเขาจึงไม่ได้วิงวอนร้องขอแรงสนับสนุนจากภายนอกมากนัก นี่คือการขัดแย้งระหว่างปาตานีกับกรุงเทพฯ เป็นไปได้ก่อนข้างยากที่ความขัดแย้งในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยจะคลี่คลายลงได้อย่างรวดเร็ว โดยรัฐบาลใดรัฐบาลหนึ่ง

การเริ่มต้นแนวทางแก้ไขปัญหา แต่การคิดถึงการแก้ปัญหาที่ต้องเข้าใจความเป็นจริงที่ว่าสงครามในภาคใต้นั้นไม่สามารถเอาชนะได้ด้วยวิธีการทางการทหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากในภาวะที่ดีที่สุด ฝ่ายความมั่นคงของไทยยังคงไร้ความสามารถ และในภาวะที่เลวร้ายที่สุด พวกเขายังใช้อำนาจอย่างผิด ๆ อยู่ ถ้อยคำอันนุ่มนวลในภาษาไทยเกี่ยวกับ “ความ ยุติธรรม” และ “ความสมานฉันท์” ก็ไม่อาจโน้มน้าวให้ชาวมลายูมุสลิมสามัญชนเชื่อใจได้ เนื่องจากความขัดแย้งดังกล่าวนี้โดยเนื้อแท้แล้วเป็นเรื่องของการขาดความชอบธรรมของรัฐไทยใน

ชายแดนใต้ที่ผู้คนพอมองเห็น หนทางใด ๆ ก็ตามที่จะใช้แก้ปัญหาจะต้องมุ่งเน้นไปที่วิกฤตความชอบธรรมเป็นเบื้องต้น ความชอบธรรมที่อิงอาศัยคุณธรรมแบบไทย ๆ นั้นจะใช้ไม่ได้ผลในปาตานี ในขณะที่ความชอบธรรมเชิงความเป็นตัวแทนตามความหมายในบริบทของสังคมไทยนั้นก็ถูกทดสอบและลดความน่าเชื่อถือไปหนทางเดียวที่เหลือพอจะให้เดินหน้าไปได้คือการพยายามลองใช้ความชอบธรรมเชิงการมีส่วนร่วม คือการให้ชาวมาลายูมุสลิมมีอำนาจมากพอในการควบคุมจัดการกิจการต่าง ๆ ของพวกเขาเอง ในขณะที่ยังคงรักษากฎมิภาคชายแดนแห่งนี้ในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของประเทศไทยต่อไปได้ กล่าวอีกอย่างหนึ่งก็คือการปกครองตนเองที่มีเนื้อหาสาระจริง ๆ นั้นเอง ซึ่งบางครั้งอาจเรียกขานด้วยชื่ออื่นจากนี้ก็ได้อีก เป็นไปได้ว่าสิ่งนี้จะกลายเป็นทางออกที่แก้ไขปัญหาในระยะยาวเพียงหนทางเดียวที่ทำให้ฟากฝ่ายต่าง ๆ พอใจมากที่สุด การบรรลุข้อตกลงในทำนองนี้ รับประกันสันติภาพที่จะเกิดขึ้น และผลักดันทุกสุดโต่งที่จ้องจะทำลาย ข้อตกลงดังกล่าวให้ไปอยู่ยังชายขอบนั้น จำเป็นต้องมีการปรับโครงสร้างทางการเมืองและความมั่นคงด้วยเช่นกัน สิ่งที่จะช่วยให้เรื่องราวเดินหน้าต่อไปจนกระทั่งสามารถตกลงกันได้คือความช่วยเหลือของฝ่ายที่สามในบางลักษณะ ซึ่งอาจอยู่ภายใต้การอุปถัมภ์ของสหประชาชาติหรืออาเซียน เป็นที่เข้าใจได้ว่าคนไทยส่วนใหญ่จะไม่ชอบพัฒนาการในทำนองนี้

ศรีสมภพ จิตรภิรมย์ศรี และสุกรี หลังปูเต๊ะ (2551) อธิบายถึงการจัดการปัญหาความขัดแย้งในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้วยการเสนอรูปแบบการเมืองการปกครองแบบธรรมาภิบาลหรือที่เรียกว่า Good Governance มีความจำเป็นอย่างยิ่ง ภายใต้เงื่อนไขดังกล่าวการพัฒนาตัวแบบการปกครองในการแก้ปัญหาที่สอดคล้องกับแนวคิดและแนวทางปฏิบัติจึงเป็นภารกิจที่สำคัญในทางวิชาการ คำถามแรกที่จะต้องตอบก็คือทำอย่างไรจึงจะได้อำนาจอันชอบธรรม อันเป็นที่ยอมรับจากทุกฝ่ายในพื้นที่ทางสังคม ในเมื่อพื้นที่ทางสังคมดังกล่าวได้กลายเป็นสนามการแข่งขันแย่งชิงอำนาจในเชิงสัญลักษณ์ในลักษณะที่ดุเดือดรุนแรง สังคมที่มีความขัดแย้งเป็นปฏิปักษ์ต่อกันในเรื่องอัตลักษณ์อยู่ใสภาวะเหมือนกันกับการต่อสู้ในสนามแห่งอำนาจภายในสังคม ซึ่งสนามดังกล่าวประกอบไปด้วยกลุ่มที่หลากหลาย โครงสร้างการเมืองปกครอง รวมทั้งการจัดการ โครงสร้างอำนาจจะต้องสอดคล้องกับการต่อสู้ทางสัญลักษณ์และกลายเป็นส่วนหนึ่งในการผลิตซ้ำของการต่อสู้เชิงสัญลักษณ์ดังกล่าวจึงจะช่วยแก้ปัญหาความขัดแย้งอย่างยั่งยืน ข้อสรุปเชิงแนวคิดที่จะต้องนำมาพิจารณาก็คือ

1. ความสมดุล ในระบบของสิ่งที่มีชีวิตและในเวทีการต่อสู้เชิงสัญลักษณ์ที่กำลังดำเนินอยู่การที่เราจะออกแบบรูปการปกครองและการบริหารเพื่ออำนวยความสะดวกแก้ปัญหาโดยมีความชอบธรรมและสันติ จะต้องอาศัยการวิเคราะห์บริบททางอำนาจและสังคมวัฒนธรรมหลาย

ยาง ประเด็นที่น่าสนใจคือ “การปกครองตามธรรมชาติหรือการบริหารตามธรรมชาติ” ซึ่งเป็นกรปกครองหรือการกระทำใดๆก็ตามที่ทำให้มนุษย์และสังคมในการปกครองนั้นมีความสุข และอยู่ดีกินดี ใครก็ตามที่จะขึ้นมาเป็น ผู้นำ องค์กรใดก็ตามที่จัดตั้งขึ้นมาจะต้องมีความ สามารถที่จะทำใ้คนที่อยู่ภายใต้การปกครองคนที่อยู่ในตำบล ในเทศบาล หรือสัปปุรุษมีความสุขอยู่ดีกินดีหรือว่ามี ความสงบสุข สิ่งที่เราควรทำก็คือ สร้างกลไกขึ้นมาโดยที่กลไกนี้ต้องเกิดขึ้นจากประชาชนในท้องถิ่น หลายฝ่าย แล้วเป็นตัวสร้างสมดุลอำนาจระหว่างฝ่ายต่างๆขึ้นมาให้ได้

2. ความสำนึกในวัฒนธรรม สิ่งที่จะต้องพิจารณาด้วยคือ องค์กรประกอบ แห่งสำนึกในอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์และศาสนาซึ่งเป็นตัวการที่สำคัญในการผลักดันความขัดแย้ง ทำให้เกิดความรุนแรง และเป็นตัวแปรหลักในการแก้ปัญหาในกระบวนการสร้างสถาบันทางสังคม และการเมืองในท้องถิ่นการแก้ปัญหาในการปกครองจะสามารถแก้ ปัญหา “ความรู้สึก” ในอัต ลักษณ์ดังกล่าวได้ และจะต้องทำให้เกิด “ความรู้สึก” ว่ามีความถูกต้องและชอบธรรมในการแก้ ปัญหาเพื่อลดความกดดัน ปิดกั้นและแย้งซึ่งอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ ศาสนาและประวัติศาสตร์ การแก ปัญหาตามแนวคิดดังกล่าวเป็นการสนองตอบต่อการต่อสู้เชิงสัญลักษณ์ที่ดำรงอยู่ด้วย จุดร่วมใน ความรู้สึกที่สำคัญในเชิงสัญลักษณ์ก็คือการผสมผสานลักษณะพิเศษทางด้านศาสนาและวัฒนธรรม ให้เข้ากับการปกครองและการบริหาร เพื่อที่จะช่วยให้เกิดการฟื้นคืนอำนาจการควบคุมทางสังคมที่ มีความถูกต้อง ความชอบธรรมและมีความยุติธรรมในการจัดการปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้น

8. ปัญหาอำนาจรัฐ โครงสร้างอีกประการหนึ่งที่มีความสำคัญด้วยก็ คือการทำให้เกิดความเกาะเกี่ยวกับสังคมของ โครงสร้างรัฐ ในปัญหาความขัดแย้งนั้น การจะ แก้ปัญหาได้ อยู่ที่ตัวแปรของรัฐความหมายก็คือ รัฐได้ประกอบสร้างตัวตนอย่างไรและปฏิบัติ หน้าที่อย่างไรในสภาพแวดล้อมของพื้นที่ซึ่งมีความแตกต่างหลากหลายทั้งในทางสังคมวัฒนธรรม และชาติพันธุ์ ข้าราชการและเจ้าหน้าที่รัฐประกอบขึ้นด้วยใครและมีวิธีการอย่างไรใน การเข้าถึง และให้บริการกับประชาชนเพื่อสร้างความเชื่อมั่นไว้วางใจ ในระดับท้องถิ่นและหมู่บ้านชุมชน ชน ชี้นำฝ่ายปกครอง ฝ่ายศาสนา และการปกครองท้องถิ่นมีปฏิบัติการอย่างไร สามารถควบคุมและ ครอบงำการกระทำและความคิดของสังคมและชุมชนได้หรือไม่ และสังคมตอบสนองบทบาทของ รัฐ เจ้าหน้าที่รัฐ รวมทั้งชนชี้นำในท้องถิ่นดีหรือไม่คืออย่างไร จึงต้องมีการแก้ ปัญหาด้วยการ ปกครองและการบริหารทั้งระดับภูมิภาคและท้องถิ่น โดยที่จะต้องสนใจลักษณะขององค์กรประกอบของ รัฐในระดับภูมิภาคและท้องถิ่นเพื่อให้เกิดการผสมผสานและบูรณาการลักษณะพิเศษทางวัฒนธรรม ให้เข้ากับลักษณะพิเศษการเมืองการปกครอง และอำนาจ การทำให้โครงสร้างรัฐและระบบราชการ มีความเป็นตัวแทนทั้งในด้านคุณลักษณะทางประชากร ทางสังคมและวัฒนธรรมจึงเป็นตัวแปร สำคัญที่ทำให้รัฐไม่เป็นคนแปลกหน้าของสังคม

ข้อเสนอรูปแบบการปกครองพิเศษที่ผสมผสานและหลากหลาย เพื่อให้ได้รูปแบบการปกครองท้องถิ่นที่เหมาะสม แนวคิดที่ได้มาจากการศึกษาคือ การผสมผสาน และบูรณาการ การเมืองการปกครองท้องถิ่นและส่วนภูมิภาคที่สอดคล้องกับลักษณะพิเศษของการเมืองการบริหารและอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม พร้อมทั้งมีการจัดการ ทรัพยากรหรืองบประมาณของท้องถิ่น ให้พอเพียงและมีประสิทธิภาพ มีทั้งองค์ประกอบ พร้อมกับการกระจายอำนาจและพื้นอำนาจอันชอบธรรมในชุมชนและสังคม กล่าวในอีกแง่หนึ่งก็คือการกระจายอำนาจต้องทำในลักษณะผสมผสานแบบสลับไขว้ที่ดึงเอาองค์ประกอบในเนื้อหาของรูปแบบการปกครองท้องถิ่นในระดับย่อยหรือจุลภาคมาประสานกับการบริหาร จัดการที่ดีหรือหลักกรรมวิธีในระดับมหภาค ในที่นี้การบริหารราชการในส่วนภูมิภาคก็ต้องมีการปรับและทำให้เกิดการจัดการที่ดีด้วย รูปแบบดังกล่าว จะดึงเอาองค์ประกอบในด้านเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม และหลักคุณธรรมในทางศาสนา มาร่วมกับการปกครองท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชนในระดับย่อยคือระดับตำบล จนถึงจังหวัดและอนุภาค ในขณะที่มีองค์ประกอบในด้านการเงินการคลังและการบริหารงานที่ดีที่เกิดจากการประสานหน่วยย่อยเหล่านี้เข้าเป็นหน่วยใหญ่ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ รูปแบบการบริหารในระดับภูมิภาคเช่นนี้อาจจะดึงเอาคุณลักษณะที่ดีของศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ หรือ ศอ.บต. (Southern Border Provinces Administrative Center-SBPAC) มาใช้ให้เป็นประโยชน์ องค์การนี้จะประสานหน่วยย่อยของการปกครองท้องถิ่นให้เป็นองค์กรรวม โดยให้มีองค์กรแบบที่มาจาก การเลือกตั้งในองค์กรระดับนี้ด้วย คือ สมัชชาจังหวัดชายแดนภาคใต้ (Chamber of Southern Border Provinces-CSBP) ในส่วนนี้จะเป็นกระจายอำนาจแบบใหม่ในลักษณะ “การมอบอำนาจ” (Devolution) โดย ศอ.บต. จะเป็นหน่วยงานกึ่งอิสระในระดับภูมิภาคที่เขามาดูแลการปกครองท้องถิ่นแบบใหม่ซึ่งจะเป็น “องค์กรการจัดการและการบริหารพัฒนาแบบพิเศษ” (Special Development Administration Organization) ในการแก้ปัญหาความขัดแย้งและความรุนแรงในสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม เพื่อสร้างบูรณาการแห่งชาติ ผลที่เกิดจากการผสมผสานระหว่างการกระจายและบูรณาการจะทำให้เกิดการปกครองท้องถิ่นซึ่งมีองค์ประกอบเป็นหลายแกน ประสานกันเป็นตารางไขว้ ดังนี้

1. องค์กรประสานงานการบริหารและการปกครองจังหวัดชายแดนภาคใต้ องค์กรนี้มีลักษณะคล้ายกับศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) หรือศูนย์อำนวยการยุทธศาสตร์สันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศยส.) ตามข้อเสนอของคณะกรรมการอิสระเพื่อความสมานฉันท์ (กอส.) หรืออาจจะใช้รูปแบบของกรอิสระเช่น “สถาบันสันติสุขยุติธรรม” โดยมีการตราพระราชบัญญัติจัดตั้งองค์กรทางยุทธศาสตร์เพื่อขับเคลื่อนในภาพกว้างเพื่อให้เกิดกลไกขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ที่ชัดเจนที่รวมเอาทั้งภาคประชาชนและภาครัฐ ซึ่ง

องค์กรแบบที่เสนอนี้เป็นองค์กรบริหารส่วนภูมิภาคแบบใหม่ที่มีอำนาจหน้าที่ในการอำนวยความสะดวก และการแก้ปัญหา นโยบายในการบริหารในสามจังหวัดภาคใต้ องค์กรนี้จะเป็นที่รวมขององค์กรปกครองส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น ฐานะทางกฎหมายขององค์กรนี้จะเรียกว่า “ทบวงการบริหารการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้” (Southern Border Provinces Development Administration Bureau--SBPAB) ขึ้นต่อนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีทบวง มีฐานะเทียบเท่าทบวงพิเศษ มีการปกครองส่วนกลางและการบริหารงานส่วนท้องถิ่นแบบพิเศษในส่วนภูมิภาค การปกครองพิเศษที่ เรียกว่า “ทบวงการบริหารการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้” มีรัฐมนตรีทบวงเป็นผู้ดูแลนโยบาย มีปลัดทบวง รองปลัดทบวงและผู้อำนวยการเขตทำหน้าที่ดูแลในแต่ละพื้นที่ในฐาณะข้าราชการส่วนภูมิภาคแบบพิเศษควบคู่ไปกับองค์กรปกครองท้องถิ่นในทุกระดับ

นอกจากนี้ในการบริหารงานของทบวงการบริหารแบบพิเศษของสามจังหวัดภาคใต้ยังควรมี “สมัชชาประชาชนจังหวัดชายแดนภาคใต้” (Chamber of Southern Border Provinces-CSBP) อันเป็นสภาประชาชนพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นองค์กรตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ เป็นสภาที่ปรึกษาและกลั่นกรองนโยบายภาคประชาชนประกอบด้วยผู้นำท้องถิ่น ผู้นำศาสนา ผู้รู้ทางการศึกษาและวัฒนธรรม รวมทั้งฝ่ายปกครองและฝ่ายความมั่นคงในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นผู้ประสานนโยบายและแผน อำนวยความยุติธรรม รวมทั้งดูแลตรวจสอบบุคลากรและงบประมาณที่นำลงไปสู่ระดับหน่วยจังหวัด อำเภอดโดยเฉพาะหน่วยการปกครองท้องถิ่นในทุกระดับ เช่นตำบล เทศบาลและจังหวัด ดูแลแผนยุทธศาสตร์การบริหารงานทั้งทางการเมืองและกระบวนการยุติธรรมในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนไว้ทั้งหมด สมาชิกหรือองค์ประกอบองค์กรสภาประชาชนระดับภาค (Regional Chamber) นี้จะมาจากตัวแทนภาคส่วนต่างๆของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ กล่าวคือมาจากองค์กรปกครองท้องถิ่น สมาคมธุรกิจ在三จังหวัด สภาหอการค้า สมาคมอุตสาหกรรม องค์กรภาคประชาสังคม โรงเรียนสอนศาสนา องค์กรทางศาสนา องค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) ในด้านต่างๆ เช่น การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ การบรรเทาสาธารณภัย และการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน สถาบันการศึกษาอุดมศึกษา องค์กรวิชาชีพต่างๆเช่น ครู แพทย์ พยาบาล อนามัย ทนายความ นักธุรกิจผู้ประกอบการรายย่อยทั้งชุมชนมุสลิมและพุทธ เกษตรกรและการค้ารายย่อย เป็นต้น องค์กรสภาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้จะมาจากการเลือกตั้งทางอ้อมจากตัวแทนของแต่ละกลุ่มอาชีพและกลุ่มทางสังคมเพื่อสภามีความยึดโยงกับสังคมและชุมชนท้องถิ่นเป็นตัวแทนให้แก่คนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ในการบริหารราชการส่วนภูมิภาคในลักษณะตัวแทนทางวิชาชีพ (Functional Representation) อำนาจหน้าที่สำคัญของสภานี้คือกำหนดแผนยุทธศาสตร์การพัฒนารเมืองและเศรษฐกิจในจังหวัดชายแดนภาคใต้ และพิจารณากลั่นกรอง รวมทั้งรับรองจัดสรรงบประมาณเงินอุดหนุน (Subsidy) ที่ให้แก่องค์กร

ปกครองท้องถิ่นฝ่ายต่างๆ รวมทั้งงบประมาณโครงการการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้จากงบประมาณแผ่นดินของรัฐบาลที่ผ่านทางองค์กรบริหารแบบพิเศษ

2. องค์กรปกครองท้องถิ่นในระดับตำบลและเทศบาลเหมือนรูปแบบ เดิม มาจากการเลือกตั้งโดยประชาชนในท้องถิ่น มีอำนาจในการเก็บภาษีและบริหารงบประมาณการคลังส่วนท้องถิ่นเต็มที่มีอำนาจในการออกข้อบัญญัติ รวมทั้งเพิ่มอำนาจในการจัดการท้องถิ่นในเรื่องทางศิลปกรรม วัฒนธรรมและประเพณีให้มากขึ้น เช่นการกำหนดเขตปลอดอบายมุข ดำรวจศิลปกรรม ประกาศห้ามเยาวชนออกนอกบ้านในยามวิกาลเว้นแต่มีผู้ปกครองอยู่ด้วย ฯลฯ การกำหนดนโยบายระดับท้องถิ่นจะต้องได้รับการรับรองจากสภาผู้รู้ทางศาสนา และประชาชน องค์กรปกครองท้องถิ่นแบบนี้ต้องพึ่งตนเองได้ มีการบูรณาการและมีการจัดการแบบจุดเดียวเสร็จแบบ One-Stop Services

3. องค์กรสภาผู้รู้ทางศาสนาในระดับตำบล ได้มาจากการเสนอชื่อและการเลือกสรรจาก คณะกรรมการชุมชนผู้นำศาสนา องค์กรภาคประชาชนและสถาบันการศึกษาในท้องถิ่น สถานนี้เป็นที่ปรึกษาในกิจการศาสนาและศิลปกรรมของสังคมขององค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น เพื่อให้มีจุดเชื่อมต่อในแกนบริหารแบบ Matrix สมาชิกที่มาจากองค์กรนี้ควรจะต้องเป็นกรรมการ โดยตำแหน่งขององค์กรปกครองท้องถิ่นด้วยจำนวน 1 ใน 3 ของสมาชิกสภาท้องถิ่น เพื่อให้มีอำนาจในการยับยั้งในกรณีที่ผู้นำท้องถิ่นกระทำผิดในทางนโยบายและเกิดการทุจริตประพฤติมิชอบ องค์กรที่มีอยู่ที่น่าพิจารณาคือสภาวัฒนธรรมที่ในปัจจุบันมีอยู่แล้วโดยการจัดตั้งของกระทรวงวัฒนธรรมแต่องค์กรเดิมไม่มีบทบาทหน้าที่ในทางปฏิบัติมากนัก องค์กรแบบนี้มีลักษณะแบบ “สภาชูรอ” ที่กล่าวถึงข้างต้นแต่มีลักษณะผสมผสานกับองค์กรด้านอื่นที่ไม่ใช่ศาสนาอย่างเดียว

4. ข้อเสนอรูปการปกครองและบริหารแบบพิเศษเพื่อการบริหารการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ จะสอดคล้องกับลักษณะพิเศษ 3 อย่าง ระบบการปกครองตนเองของชนชั้นนำบวกกับระบบปลัดบริหารกิจการจังหวัดชายแดนภาคใต้ สมัชชาประชาชนจังหวัดชายแดนภาคใต้ องค์กรบริหารส่วนจังหวัด สภาองค์กรบริหารส่วนจังหวัด ผู้อำนวยการเขต (นายอำเภอ – เดิม) เทศบาล/องค์กรบริหารส่วนตำบล สภาเทศบาล/องค์กรบริหารส่วนตำบล รองปลัดทบวงฝ่ ายจังหวัด รัฐมนตรีทบวง กำนัน /ผู้ใหญ่บ้าน กรรมการหมู่บ้าน กฎหมายตามประเพณี (วิถีชีวิตอิสลามและมลายู)และระบบการศึกษาที่บูรณาการการศึกษาทางศาสนากับสามัญ สามองค์ประกอบที่สำคัญของฐานชนชั้นนำแห่งอำนาจในสังคมมุสลิมปัตตานี ยะลาและนราธิวาส

4.1 การปกครองด้วยตนเองหมายความว่า การปกครองแบบที่ให้

อำนาจผู้นำท้องถิ่นในการจัดการด้วยตนเอง ชนชั้นนำทางศาสนาและผู้นำท้องถิ่นควรมีอำนาจในการปกครองท้องถิ่น องค์ประกอบคือมีชนชั้นนำท้องถิ่นช่วยกันปกครองและบริหาร หรือระบบสภาชุรอ ตัดสินใจโดยปรึกษาหารือร่วมกันในสภาชุมชน การปกครองท้องถิ่นและการกระจายอำนาจท้องถิ่นอย่างเต็มที่ เช่นการเลือก ตั้งท้องถิ่นในระบบเดิมที่มีอยู่ โดยผสมผสานการเลือกตั้งและการเลือกสรรผู้นำท้องถิ่นในแบบสภาชุรอ รูปแบบที่อาจจะตามมาในอนาคตคือการใช้รูปการปกครองท้องถิ่นแบบพิเศษแบบกรุงเทพมหานครเช่นการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด

4.2 ระบบการศึกษาแบบบูรณาการ บูรณาการการศึกษาในทางศาสนาและสามัญโดยให้ท้องถิ่นจัดการดูแลกันเอง มีการออกพระราชบัญญัติการศึกษาพิเศษจังหวัดชายแดนภาคใต้ และแผนยุทธศาสตร์การศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้ในอดีต รัฐไทยมองว่าระบบการศึกษาดั้งเดิมของปัตตานีเป็นตัวสร้างความเข้มแข็งของอัตลักษณ์มลายูมุสลิมปัตตานี จึงเข้ามาเปลี่ยนระบบการศึกษาและกดดันให้ยอมรับอัตลักษณ์ แต่ในปัจจุบันสถาบันการศึกษาควรจะเป็นศูนย์การสร้างอัตลักษณ์ผสมผสานหลากหลายทางวัฒนธรรมและสร้างชนชั้นนำใหม่ ระบบการศึกษาทั้งระดับตาดิคา ปอเนาะและการศึกษาชั้นประถมศึกษา มัธยมศึกษา ควรเป็นระบบบูรณาการทั้งศาสนาและสามัญผ่านระบบการวางแผนร่วมกันในแผนยุทธศาสตร์การศึกษา และร่วมกันในการทำงานผ่านเวทีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการปกครองส่วนภูมิภาค

4.3 พัฒนาระบบกฎหมายอิสลามและกฎหมายตามประเพณี หรือระบบยุติธรรมทางเลือก ยุติธรรมชุมชน โดยการประสานกับองค์กรยุติธรรมของรัฐจะสร้างความชอบธรรมในอำนาจการเมืองการปกครอง (Legitimate Political Authority) เพื่อทำให้เกิดความเชื่อมั่นไว้วางใจต่ออำนาจของกฎหมาย ส่วนการปกครองและการบริหารในระดับหมู่บ้านและชุมชนจะต้อง ปลอดภัยและมั่นคงด้วย โดยให้กระทรวงยุติธรรมรับผิดชอบในการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ยุติธรรมในจังหวัดชายแดนภาคใต้และนำมาสู่การบังคับใช้โดยเร็ว เพื่อให้สามารถอำนวยความสะดวกให้เกิดการใช้กฎหมายอิสลามที่เกี่ยวกับครอบครัวและมรดกตามแนวทางในอดีตเมื่อมีการกำหนดว่า “พระราชบัญญัติประมวลกฎหมายแพ่งบรรพ 5-6 ว่าด้วยครอบครัวและมรดกใช้บังคับตั้งแต่ 1 ตุลาคม ในปี พ.ศ. 2478 โดยให้ข้อบังคับสำหรับใช้ปกครองบริเวณ 7 หัวเมือง ร.ศ. 120 ยังคงใช้ในจังหวัดปัตตานี ยะลา และสตูลอยู่ตามเดิม” และแนวทางที่มีการประกาศใช้กฎหมายอิสลามในจังหวัดชายแดนภาคใต้ในปี พ.ศ. 2489 แต่ไม่มีการดำเนินการในระยะต่อมา การมีศาลทางศาสนาอิสลามเป็นระบบยุติธรรมทางเลือกให้ประชากรมุสลิมโดยเฉพาะในส่วนของกฎหมายแพ่งจะช่วยให้เกิดการจัดระบบการศึกษาอิสลาม การกำหนดหลักสูตรการศึกษามูลนิธิศาสนาหลักสูตร โรงเรียนตาดิคา และมีบทบาทช่วยสนับสนุนในการจัดการเรื่องเงินอิสลาม เช่นระบบเงินซากาต เป็นต้น

5. ระบบการจัดการความมั่นคงของหมู่บ้านและชุมชนแบบบูรณาการตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2551 ตามโครงสร้างใหม่ของกฎหมายฉบับนี้ผู้ใหญ่บ้านมีอายุการดำรงตำแหน่งจนถึงเกษียณอายุ 60 ปี ควรมีการปรับปรุงการทำงานของคณะกรรมการหมู่บ้านให้มีความมั่นคงและมีส่วนร่วมมากขึ้น คณะกรรมการหมู่บ้านจะเป็นรูปสภาชুরอของหมู่บ้าน เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาในระดับฐานราก คณะกรรมการหมู่บ้านจะประกอบด้วยคณะกรรมการ โดยตำแหน่งคือผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สมาชิก องค์กรปกครองท้องถิ่นหรือองค์กรในหมู่บ้าน ส่วนคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจะมีประมาณ 10 คน ในระบบใหม่จะมีผู้นำศาสนา ผู้นำปกครองท้องถิ่น ผู้นำธรรมชาติ และปลัดอำเภอเป็นที่ปรึกษา คณะกรรมการที่ปรึกษานี้จะต้องทำหน้าที่เหมือนสภาชอรชุมชน โดยมีการสนับสนุนเชื่อมโยงกับองค์กรปกครองท้องถิ่น และสภาประชาชนในระดับภูมิภาคที่ตั้งขึ้นมา นอกจากนี้ หน่วยงานปกครองท้องที่ควรจะมีหน่วยงานในด้านความยุติธรรมชุมชนในระดับหมู่บ้าน โดยการประสานของกระทรวงยุติธรรมเพื่อทำให้เกิดความยุติธรรมทางเลือก ในอีกด้านหนึ่งระบบการป้องกันชุมชนจะต้องมีชุด ضرب และตำรวจชุมชนเพื่อสนับสนุนกระบวนการยุติธรรมในหมู่บ้าน พร้อมกันนั้นก็จะมีที่ปรึกษาเทคนิคทางการทหารและความมั่นคง โดยทหารหน่วยเฉพาะกิจหรือชุดปฏิบัติการมวลชนของทหารมาสนับสนุนในกรณีที่มีปัญหาความมั่นคงตามดุลยพินิจของฝ่ายความมั่นคงและการรักษาหรือกับชุมชน หน่วยงานปกครองท้องที่เป็นฐานสนับสนุนการปกครองท้องถิ่นและการปกครองส่วนภูมิภาคโดยขึ้นต่อจังหวัดและอำเภอในแบบเดิม แต่จะสนับสนุนในด้านการพัฒนาและความมั่นคง

กล่าวโดยสรุป ในการเลือกรูปแบบการปกครองท้องถิ่นที่เหมาะสม แนวคิดที่ได้มาจากการศึกษาก็คือการผสมผสานและบูรณาการการเมืองการปกครองท้องถิ่น ที่สอดคล้องกับลักษณะพิเศษของการเมืองการบริหารและอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม พร้อมทั้งมีการจัดการ ทรัพยากรหรืองบประมาณของท้องถิ่น ให้พอเพียงและมีประสิทธิภาพ มีทั้งองค์ประกอบ พร้อมกับการกระจายอำนาจ กล่าวในอีกแง่หนึ่งก็คือการกระจายอำนาจต้องทำในลักษณะผสมผสานที่ดึงเอาองค์ประกอบในเนื้อหาารูปแบบการปกครองท้องถิ่นในระดับย่อยหรือจุลภาคมาประสานกับการบริหารจัดการที่ดีหรือหลักธรรมรัฐในระดับมหภาค ดึงเอาองค์ประกอบในด้านเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม และหลักคุณธรรมในทางศาสนามาร่วมกับการปกครองท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชนในระดับย่อยคือระดับตำบลและหมู่บ้าน ในขณะที่มีองค์ประกอบในด้านการเงินการคลังและการบริหารงานที่ดีที่เกิดจากการประสานหน่วยย่อยเหล่านี้เข้าเป็นหน่วยใหญ่ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ในรูปแบบวงการปกครองพิเศษจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยไม่ขัดกับหลักการรัฐเดี่ยวของประเทศไทย

จีนวัฒน์ แม้นเคซ (2555) อธิบายถึง แผนการจัดตั้ง 7 ขั้นตอน หรือบันได 7 ชั้น (ศูนย์ข่าวกรองกองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า, 2550, เอกสารยึดได้จากบ้านนายมะแซ อุเซ็ง) บันได 7 ชั้นถือเป็นขั้นตอนการเตรียมและจัดตั้งองค์กรการต่อสู้หรือองค์กรปฏิวัติเพื่อทำสงครามปฏิวัติกับรัฐไทย บันได 7 ชั้นไม่ใช่ยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนสงครามปฏิวัติ แต่เป็นขั้นตอนที่กำหนดการกำหนดการปฏิบัติก่อนหลังในการจัดตั้งองค์กรต่อสู้ และก่อกำเนิดสถานการณ์ปฏิวัติ โดยแต่ละขั้นจะเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องตามลำดับขั้นตอนจากขั้นที่ 1 ถึงขั้นที่ 7 เพื่อเสริมและพัฒนาองค์กรปฏิวัติให้ดำรงอยู่ได้อย่างยืดเยื้อยาวนาน ตามหลักการทำสงครามยืดเยื้อ (The Protracted War)

บันไดขั้นที่ 1: ขั้นการปลุกระดมบ่มเพาะและสร้างจิตสำนึกมวลชน เริ่มต้นตั้งแต่ปี พ.ศ.2527 ถึงปีพ.ศ. 2537 รวมระยะเวลา 10 ปี ขั้นนี้ถือเป็นขั้นการปลุกระดมบ่มเพาะด้วยหลักการ โฆษณาชวนเชื่อ (Propaganda) เพื่อสร้างพื้นฐานการสนับสนุนจากประชาชน มาลาญมสลิ้มในการเตรียมจัดตั้งฐานการต่อสู้ในหมู่บ้าน

บันไดขั้นที่ 2 : เป็นขั้นการขยายผลการปลุกระดมบ่มเพาะ และขั้นการจัดตั้งมวลชนทั่วไป เริ่มต้นตั้งแต่ปี พ.ศ.2528 ถึงปีพ.ศ. 2537 ขั้นที่ 2 จะกระทำการต่อเนื่องและคู่ขนานกับขั้นที่ 1 ในทันทีที่สามารถขยายนักปลุกระดมบ่มเพาะได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในขั้นที่ 1 ในขั้นนี้เป็นการเตรียมการจัดตั้งองค์กรการต่อสู้ด้วยการเตรียมการจัดตั้งมวลชนหลักของขบวนการในพื้นที่และสถานที่สำคัญ

บันไดขั้นที่ 3 : การจัดตั้งองค์กรมวลชน (Political Wing) ในโครงสร้างขององค์กรการต่อสู้หรือองค์กรปฏิวัติเริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ.2537 ถึงปีพ.ศ. 2547 ถือเป็นการทำงานต่อยอดจากขั้นที่ 2 โดยการเก็งตัว คัดเลือก และชักชวนมวลชนที่เตรียมความคิดและอุดมการณ์ไว้

บันไดขั้นที่ 4 : ถือเป็นขั้นตอนสำคัญอีกขั้นตอนหนึ่งในการจัดตั้งโครงสร้างองค์กรการต่อสู้ในโครงสร้างทางทหาร หรือกองกำลังติดอาวุธ (Military Wing) เป็นงานการจัดตั้งที่ขับเคลื่อนต่อเนื่องจากความสำเร็จในการจัดตั้งองค์กรมวลชน (Political Wing) ในบันไดขั้นที่ 3 ความสำเร็จที่เป็นรูปธรรมของการจัดตั้งในขั้นนี้คือสามารถสร้างกองกำลังติดอาวุธประกอบเป็นโครงสร้างองค์กรการต่อสู้คู่ขนานในทุกระดับของการจัดตั้งองค์กรมวลชน ภายใต้หลักการ “จัดตั้งกองกำลังไว้ในองค์กรมวลชน (The People’s War, The People’s Army)

บันไดขั้นที่ 5 : การสร้างและขยายอุดมการณ์ชาตินิยมมาลาญมสลิ้มเพื่อขยายพื้นที่แนวร่วมให้ครอบคลุม หลังจากที่ขบวนการก่อความไม่สงบได้จัดตั้งองค์กรการต่อสู้ได้สำเร็จบรรลุเป้าหมายตามขั้นตอนที่ 4 แล้ว ขบวนการก่อความไม่สงบได้ขับเคลื่อนเข้าสู่ขั้นตอนที่ 5 ทันทีด้วยการขยายและตอกย้ำให้มวลชนจัดตั้งและแนวร่วมศรัทธาในอุดมการณ์

ชาตินิยมมาลาญปัตตานีอย่างเหนียวแน่นและมั่นคง เพื่อให้มวลชนจัดตั้งโดยเฉพาะสมาชิกขององค์กรการต่อสู้ได้ยืนหยัดยืนเคียงคู่อยู่รวมกันเป็นหนึ่งเดียวอย่างแน่วแน่และมั่นคง

บันไดขั้นที่ 6 : ขั้นการเตรียมความพร้อมสูงสุดและจุดออกไม้ไฟแห่งการปฏิวัติในปีพ.ศ. 2546 และปีพ.ศ. 2547 การขับเคลื่อนขบวนการปฏิวัติตามบันได 7 ขั้น จากขั้นที่ 1 ถึงขั้นที่ 5 ถือได้ขบวนการก่อความไม่สงบมีการจัดตั้งองค์กรการต่อสู้ อันเป็นองค์ประกอบสำคัญของการทำสงครามเพื่อการปฏิวัติตามกรอบแนวคิดของพลเอก โว เหียน ยับ อย่างครบถ้วน 3 ประการ คือ

1. องค์กรนำในการทำสงครามประชาชนเพื่อการปฏิวัติได้แก่
2. องค์กรมวลชน (Political Wing)
3. องค์กรทหารเรือหรือกองกำลังติดอาวุธ (Military Wing)

สภาพองค์กรนำ หรือ DPP
 ดังนั้นในขั้นที่ 6 จึงเป็นขั้นแห่งการสร้างความพร้อมให้ทุกองค์ประกอบในทุกโครงสร้างของการปฏิวัติได้มีความพร้อมสูงสุด หลังจากที่ได้ขับเคลื่อนการเตรียมการทำสงครามปฏิวัติจากขั้นที่ 1 มาถึงขั้นที่ 6 ของบันได 7 ขั้น

บันไดขั้นที่ 7 : การดำเนินการปฏิวัติอย่างเต็มรูปแบบไปสู่ชัยชนะ ปีพ.ศ. 2547 ถึงปัจจุบัน (พ.ศ. 2555) ในขั้นนี้ถือเป็นขั้นการดำเนินสงครามปฏิวัติไปสู่เป้าหมายสุดท้ายของขบวนการก่อความไม่สงบคือการปลดปล่อยอำนาจอธิปไตย และประกาศเอกราชปัตตานีที่ครอบคลุมพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้และสี่อำเภอของจังหวัดสงขลา ภายใต้ 5 ยุทธศาสตร์หลัก และยุทธวิธีที่สนับสนุนนั้นคือ ยุทธวิธีการปฏิบัติการก่อการร้ายที่ขยายวงกว้างไปทั่วพื้นที่เพื่อทำลายระบบรัฐ (State System) ภายใต้หลักสงครามประชาชนและสงครามยืดเยื้อ ซึ่งในขั้นนี้ม้งานที่ขบวนการก่อความไม่สงบใช้ขับเคลื่อนองค์กรการต่อสู้ และกลุ่มแนวร่วมทั้งหมด สนับสนุนงานการปฏิวัติทั้งสิ้น

โดยสรุปแล้ว แผนการปฏิวัติ 7 ขั้นตอนหรือบันได 7 ขั้น คือลำดับขั้นตอนวิธีการและแผนการใช้เวลาที่กำหนดลำดับงานการสร้างองค์กรการต่อสู้ที่ชัดเจนขึ้น อีกทั้งความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างหลักๆ ในองค์กรการต่อสู้ โดยเฉพาะองค์กรการเมือง (Political Wing) กับองค์กรทางทหาร (Military Wing) ที่ถูกบูรณาการรวมกันแล้วจัดตั้งเป็นฐานปฏิบัติการในการก่อความไม่สงบในหมู่บ้านเชิงทุ่งของขบวนการก่อความไม่สงบนั่นเอง

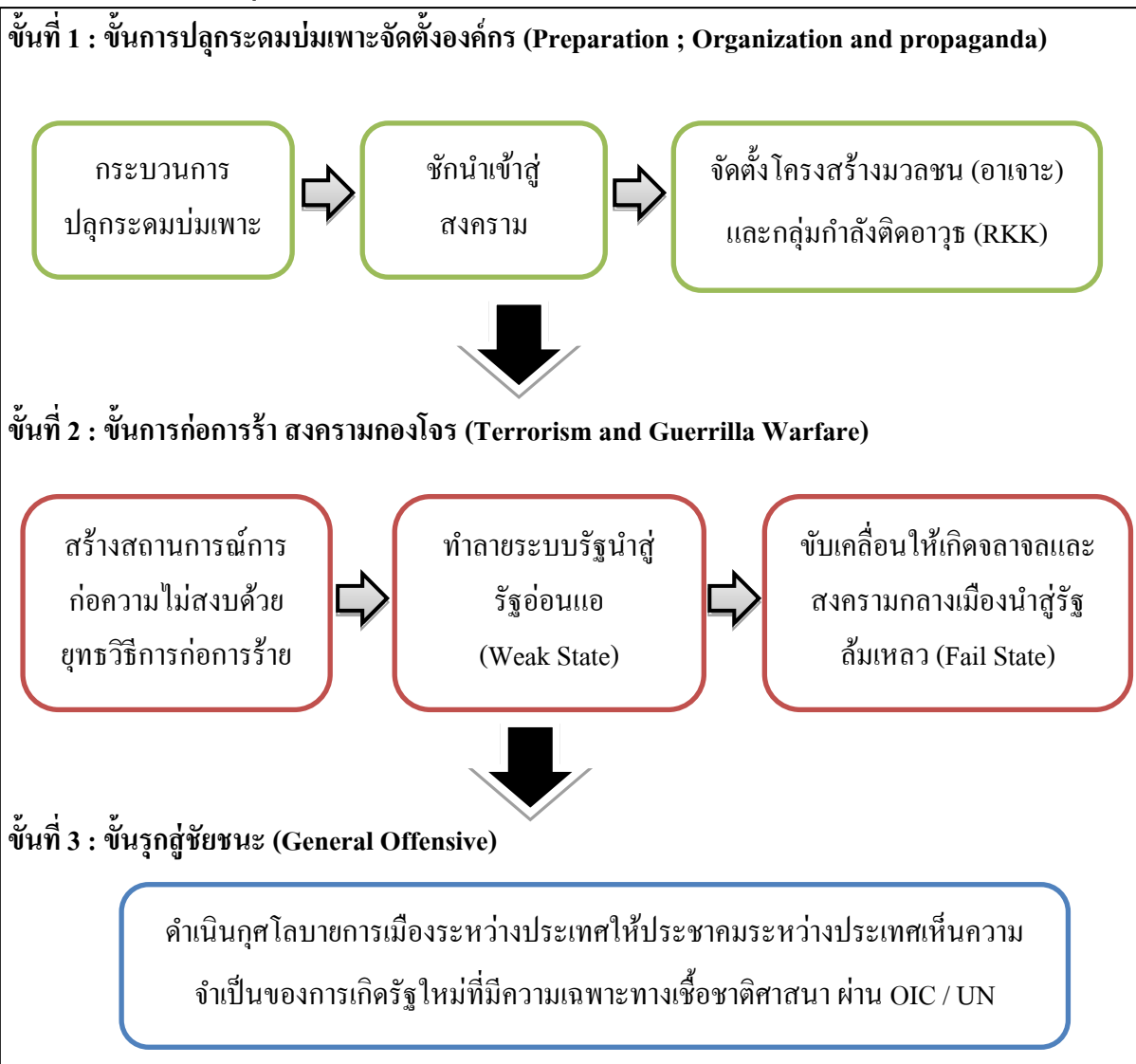
ขั้นการทำสงครามปฏิวัติ 7 ขั้นตอนหรือบันได 7 ขั้นของขบวนการก่อความไม่สงบได้พัฒนารากฐานของกรอบแนวคิดมาจากสงครามประชาชนของพลเอก โว เหียน ยับ นั่นเอง ดังนั้นกรอบแนวทางยุทธศาสตร์ของขบวนการก่อความไม่สงบที่กำหนดการ

ขับเคลื่อนการต่อสู้เพื่อปลดปล่อยรัฐไทยจึงตั้งอยู่บนพื้นฐานแนวคิดทางยุทธศาสตร์ของสงครามประชาชน โดยแบ่งได้เป็น 2 ระดับ คือ 1) กรอบยุทธศาสตร์หลัก และ 2) ยุทธศาสตร์รองซึ่งประกอบด้วยยุทธศาสตร์ย่อย 5 ยุทธศาสตร์ คือ

ยุทธศาสตร์หลัก : ยุทธศาสตร์ 3 จังหวัดก้าวถือเป็นยุทธศาสตร์แม่บทที่ครอบคลุมแนวคิดของบันได 7 ขั้นและควบคุมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์รองทุกยุทธศาสตร์ ซึ่งถือว่าเป็นจังหวัดก้าวของสถานการณ์สงครามประชาชนเพื่อการปฏิบัติของขบวนการก่อความไม่สงบ เมื่อมาพิจารณาและวิเคราะห์ร่วมกับขั้นการทำสงครามปฏิวัติ 7 ขั้นตอนหรือบันได 7 ขั้น และปรากฏการณ์แห่งความรุนแรงในเชิงประจักษ์ พบว่ากรอบยุทธศาสตร์หลักของขบวนการก่อความไม่สงบได้กำหนดไว้ 3 ขั้น หรือ 3 จังหวัดก้าวเช่นกัน ดังนี้

ยุทธศาสตร์หลักของขบวนการก่อความไม่สงบ (ยุทธศาสตร์ 3 ขั้น)

เป้าหมายของยุทธศาสตร์ ขบวนการก่อความไม่สงบ : ปลดปล่อย 3 จขต. ออกจากประเทศไทย



ขั้นที่ 1 : ขั้นเตรียมการ; จัดตั้งองค์กร; การโฆษณาชวนเชื่อ ถือเป็นขั้นการเตรียมความพร้อมในการจัดตั้งองค์กรการต่อสู้ โดยเน้นการปลุกระดมบ่มเพาะและงาน การโฆษณาชวนเชื่อ (Propaganda) เพื่อเก็งตัว คัดเลือก ชักชวน (Recruitment) การขับเคลื่อนใน ยุทธศาสตร์ขั้นที่ 1 นี้ จะเน้นการขับเคลื่อนตามบันไดขั้นที่ 1, 2, 3, 4 และ 5 ของบันได 7 ขั้น

ขั้นที่ 2 : ขั้นการก่อความไม่สงบด้วยการก่อการร้ายและสงคราม กองโจรเป็นขั้นที่ขบวนการก่อความไม่สงบเห็นแล้วว่ามีความพร้อมในการปฏิบัติการก่อการร้าย (Terrorism) และสงครามกองโจรในหมู่บ้านชนบท (Guerrilla Warfare) ผสมผสานการโฆษณาชวนเชื่อ (Propaganda) ที่ปฏิบัติการมาอย่างเข้มข้น ตั้งแต่ยุทธศาสตร์ขั้นที่ 1 แล้วเพื่อสนับสนุน ความชอบธรรมในการปฏิบัติการทางทหาร ที่มีกิจกรรมก่อการร้ายและสงครามกองโจร เพื่อให้ มวลชนหลักเกิดความมั่นใจต่อปฏิบัติการของขบวนการก่อความไม่สงบและแนวร่วมประชาชน ทั่วไปให้การสนับสนุนโดยไม่เสียมวลชน ถือเป็นปฏิบัติการตามบันไดขั้นที่ 6 และ 7 ของบันได 7 ขั้น การก่อความไม่สงบที่ไม่เลือกเป้าหมายเช่นนี้ก็เพื่อทำลายระบบรัฐให้เกิดความอ่อนแอ

ขั้นที่ 3 : ขั้นการรุกสู่ชัยชนะ ด้วยการทำลายระบบรัฐให้มีสถานะ เป็นรัฐล้มเหลว (Fail State) และดำเนินกุศโลบายทางการเมืองผลักดันให้สหประชาชาติลงมติเข้า แทรกแซงเพื่อการยุติสภาพอนาธิปไตยในไทย

ยุทธศาสตร์รอง : ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ย่อย 5 ยุทธศาสตร์จะเป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรการต่อสู้ทั้งองค์กรมวลชนและองค์กรทางทหารในเชิง บูรณาการไปสู่เป้าหมายสุดท้ายว่าบันได 7 ขั้นและ 5 ยุทธศาสตร์คือหัวใจสำคัญของสงครามปฏิวัติ ของขบวนการก่อความไม่สงบ สำหรับสาระสำคัญของงาน 5 ยุทธศาสตร์ มีดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 : ยุทธศาสตร์ประชากร

เป็นยุทธศาสตร์ที่ขับเคลื่อนให้นักปฏิวัติหรือสมาชิกของ

ขบวนการก่อความไม่สงบเข้าถึงประชาชนมาลายูมุสลิมเป็นรายบุคคล คลุกคลีใกล้ชิดกับประชาชน เพื่อเก็บข้อมูลบุคคล ซึ่งถือเป็นข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญและเป็นพื้นฐานที่สำคัญที่สุดของการก่อตัว พัฒนาองค์กรการต่อสู้ในสงครามประชาชน

ยุทธศาสตร์ที่ 2 : ยุทธศาสตร์สังคม

ยุทธศาสตร์สังคมจะกำหนดขึ้นเพื่อให้นักต่อสู้ เก็บรวบรวม ข้อมูลต่อเนื่องจากยุทธศาสตร์ประชากร ที่เน้นการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการเข้าถึงประชาชนมาลา ยูมุสลิมเป็นยุทธศาสตร์สังคมจะเน้นให้นำข้อมูลรายบุคคลมาสู่การบูรณาการให้มองปัญหาภาพรวม ในระดับชุมชนหรือสังคมและถือเป็นข้อมูลสำคัญต่องานการปฏิวัติภายใต้กรอบสงครามประชาชน

อีกเช่นกัน ยุทธศาสตร์สังคมขบวนการได้จัดแบ่งประเด็นหลักไว้ 3 ประการ เช่นกันคือ ยุทธศาสตร์สังคมด้านพัฒนา ยุทธศาสตร์สังคมด้านการศึกษา ยุทธศาสตร์สังคมด้านอาชีพ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 : ยุทธศาสตร์ด้านการเงินหรือเศรษฐกิจของขบวนการ ขบวนการทราบว่าหากต้องทำสงครามยืดเยื้อยาวนานแล้วจำเป็นต้องวางยุทธศาสตร์ด้านการเงินและเศรษฐกิจของขบวนการด้วยหลักการพึ่งตนเองเป็นหลักจึงจะมีความยั่งยืน โดยแบ่งกิจกรรมการสร้างฐานการเงินและเศรษฐกิจในการต่อสู้ของขบวนการใน 3 ลักษณะ คือ เก็บเงินวันละบาทจากสมาชิก เก็บเงินรายได้จากชุมชนเงินบริจาคและทำธุรกิจอำพราง

ยุทธศาสตร์ที่ 4 : ยุทธศาสตร์ด้านการข่าว

ส่วนใหญ่จะเป็นงานการโฆษณาชวนเชื่อและงานสงครามข้อมูลข่าวสาร(IO)เป็นหลัก ยุทธศาสตร์ด้านการข่าวมีความสำคัญต่องานการขับเคลื่อนการปฏิวัติ และสนับสนุนยุทธศาสตร์ที่ 5 คือยุทธศาสตร์การป้องกันมวลชนได้พร้อมๆ กับสนับสนุนข่าวกรองการรบให้กับกองกำลังปฏิบัติการ ถือได้ว่าเป็นยุทธศาสตร์ที่มีความสำคัญมากที่สุดต่อการดำรงองค์กรปฏิวัติและขับเคลื่อนสถานการณ์การปฏิวัติของขบวนการ โดยไม่ทำลายหรือสูญเสียเป้าหมายยุทธศาสตร์การเมืองของขบวนการเป็นระบบและมีเหตุมีผล ยุทธศาสตร์ป้องกันมวลชนมีด้วยกัน 5 ประการคือ การเข้าถึงประชาชน การเข้าพูดคุยกับประชาชน การใช้ศักยภาพ การเก็บข้อมูลการเข้ามาของเจ้าหน้าที่รัฐในหมู่บ้าน พัฒนาให้ประชาชนต่อต้านรัฐ

ยุทธศาสตร์ที่ 5 : ยุทธศาสตร์การป้องกันมวลชน

ถือได้ว่าเป็นยุทธศาสตร์ที่มีความสำคัญมากที่สุดต่อการดำรงองค์กรปฏิวัติและขับเคลื่อนสถานการณ์การปฏิวัติของขบวนการ โดยไม่ทำลายหรือสูญเสียเป้าหมายยุทธศาสตร์การเมืองของขบวนการเป็นยุทธศาสตร์ที่นำผลของยุทธศาสตร์ทุกยุทธศาสตร์มาใช้อย่างเป็นระบบและมีเหตุมีผล และส่วนใหญ่ในยุทธศาสตร์ป้องกันมวลชนกองกำลังปฏิบัติการ (RKK) จะมีบทบาทหลักสำคัญในการปฏิบัติตามยุทธศาสตร์นี้

การขับเคลื่อนความรุนแรงใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ อยู่ในรูปแบบของขบวนการที่มีความต่อเนื่องเชื่อมโยงกันอย่างใกล้ชิด โดยสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ขั้นตอนหรือ 3 ชั้น (Layer) ใหญ่ ๆ คือ

1. ขั้นตอนการปลุกระดมบ่มเพาะสร้างจิตสำนึกมวลชนถือเป็นปัญหาต้นน้ำ

2. ขั้นตอนการจัดตั้งองค์กรการต่อสู้ ซึ่งประกอบด้วย โครงสร้างองค์กรมวลชน โครงสร้างองค์กรทหาร ด้วยการนำสมาชิกที่ได้ตามกระบวนการในขั้นตอนการปลุกระดมบ่มเพาะ มาจัดตั้งเข้าใน โครงสร้างองค์กรการต่อสู้ ถือเป็นปัญหากลางน้ำ

3. ขั้นตอนการขับเคลื่อนองค์กรการต่อสู้ไปสู่การก่อเหตุรุนแรง ในหลายรูปแบบ บนพื้นฐานของการก่อการร้าย ขับเคลื่อนเป็นสถานการณ์ความรุนแรงที่เผชิญหน้ากับรัฐไทย ถือเป็นปัญหาปลายน้ำ

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ยุทธศาสตร์หลักคือ ยุทธศาสตร์ 3 จังหวะก้าว ถือเป็นยุทธศาสตร์สำคัญที่สามารถครอบคลุมแนวคิดบันได 7 ขั้นและควบคุมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์รองทุกยุทธศาสตร์ ซึ่งถือว่าเป็นจังหวะก้าวของสถานการณ์สงครามประชาชนเพื่อการปฏิบัติของขบวนการก่อความไม่สงบ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา มีดังนี้

1. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล

คุณากร กรสิงห์ (2550) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครสวรรค์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล และปัญหาอุปสรรคในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ รวมทั้งศึกษาปัจจัยทางการเมืองและปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปฏิบัติงานประชาชนและองค์กรเอกชนที่มีส่วนจัดซื้อจัดจ้างกับองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขต องค์การบริหารส่วนตำบลกลางแดด องค์การบริหารส่วนตำบลทับกฤชใต้ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแดน องค์การบริหารส่วนตำบลเกรียงไกร องค์การบริหารส่วนตำบลหนองยาว และองค์การบริหารส่วนตำบลโคกหม้อ ในจังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 107 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างและการสังเกตวิเคราะห์ข้อมูลโดยการพรรณนา ผลการศึกษา มีดังนี้ ศึกษาเปรียบเทียบการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลที่มีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ก่อนข้างมาก ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแดน องค์การบริหารส่วนตำบลกลางแดด และ องค์การบริหารส่วนตำบลทับกฤชใต้ ส่วนองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ก่อนข้างน้อย ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลเกรียงไกร องค์การบริหารส่วนตำบลหนองยาว และองค์การบริหารส่วนตำบลโคกหม้อ ศึกษาปัญหาและ

อุปสรรคในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง 6 แห่ง มีปัญหาในหลักการสำคัญๆคล้ายคลึงกัน คือ ปัญหาหลักการมีส่วนร่วม คือ ประชาชนมีพฤติกรรมการเข้าไปมีส่วนร่วม ปัญหาหลักความโปร่งใส คือ องค์การบริหารส่วนตำบลไม่ค่อยมีการตรวจสอบความโปร่งใสอย่างต่อเนื่อง และมักเป็นการตรวจด้านเดียว คือ ตรวจสอบจากเอกสารเป็นหลัก ปัญหาหลักนิติธรรม ได้แก่ ไม่ค่อยมีการเผยแพร่กฎระเบียบให้ประชาชนได้รับทราบ ปัญหาหลักคุณธรรม คือ ไม่ค่อยมีการอบรมเรื่องคุณธรรมอย่างต่อเนื่อง ปัญหาหลักความรับผิดชอบ คือ องค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ไม่ค่อยเอาใจใส่ปัญหาชุมชนเท่าที่ควร ปัญหาหลักความคุ้มค่า คือ โครงการบางเรื่องไม่สามารถทำได้ เนื่องจากงบประมาณไม่เพียงพอ ปัญหาหลักความเสมอภาค คือ ยังคงมีการเลือกปฏิบัติปัจจัยทางการเมืองและทางการบริหารที่ส่งผลต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า ปัจจัยทางการเมืองทั้งภายในและภายนอก เป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ โดยปัจจัยการเมืองภายใน ได้แก่ ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติกับฝ่ายบริหาร ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างฝ่ายข้าราชการการเมืองกับข้าราชการประจำและปัจจัยการเมืองภายนอก ได้แก่ ความสัมพันธ์ที่ดีกับข้าราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบล องค์กรเอกชน ประชาชน ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลอื่น และความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักการเมืองระดับท้องถิ่นและระดับชาติ ส่วนปัจจัยทางการบริหาร ได้แก่ โครงสร้างระบบงาน ทรัพยากรทางการบริหาร ได้แก่ บุคลากร และงบประมาณ เป็นปัจจัยรองที่ส่งผลต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล

นอกจากนี้ปัจจัยอื่นๆ ที่ส่งผลต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ คือ เกณฑ์การประเมินและรางวัลตอบแทน ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย คือ ควรผลักดันให้หน่วยงานภาครัฐทุกระดับนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพในทางปฏิบัติมากยิ่งขึ้น การออกข้อบังคับตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบล ต้องเป็นไปตามที่กฎหมายให้อำนาจไว้และต้องมุ่งให้เกิดความเป็นธรรม เพื่อรักษาผลประโยชน์ของประชาชนเป็นหลักและเพื่อให้เป็นที่ยอมรับของชุมชน การติดตามผลการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล ควรมีความต่อเนื่องและควรมีการพัฒนาเกณฑ์ชี้วัดความเป็นธรรมาภิบาลอยู่เสมอ ควรเสนอบทเรียนองค์การบริหารส่วนตำบลระดับประเทศเพื่อเป็นตัวอย่างหรือแนวทางในการปฏิบัติงานและควรปรับปรุงการปกครองการบริหารให้ดีขึ้น รวมทั้งศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีปัญหาควบคู่ไปด้วย ควรออกระเบียบการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ และควรมีการอบรมเรื่องการนำหลักธรรมาภิบาลให้ผู้นำและผู้ปฏิบัติงานอยู่เสมอ รวมทั้งอบรมให้หน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย

ศรีสมภพ จิตรกรรมยศศรี และคณะ (2554) ได้ศึกษาเรื่องการติดตามประเมินประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจตามนโยบาย แผนงาน ยุทธศาสตร์และการพัฒนา รวมทั้งการบังคับใช้กฎหมายและการอำนวยความสะดวกของเจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประเมินปัญหาความรุนแรงในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และหาแนวทางแก้ไขปัญหาความรุนแรงในมิติความเชื่อและอุดมการณ์ การศึกษาจะใช้วิธีการศึกษาเชิงปริมาณ และคุณภาพเพื่อสอบถามความคิดเห็นของประชาชนทั่วไปในพื้นที่และสอบถามทัศนคติของตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ตามโรงพักเพื่อประเมินยุทธศาสตร์และเสนอยุทธศาสตร์ใหม่ที่เหมาะสม ผลจากงานวิจัยเชิงปริมาณจากแบบสอบถามประชาชนแสดงให้เห็นปัญหาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างตำรวจกับประชาชนว่าเป็นปัญหาใหญ่ที่สุด ไม่ว่าจะเป็นเรื่องภาพลักษณ์ในทางลบและอุปสรรคในความสัมพันธ์กับตำรวจ ถึงแม้ว่าประชาชนส่วนใหญ่มีประสบการณ์และโอกาสมากในการเข้าถึงตำรวจในสถานีตำรวจหรือโรงพัก งานมวลชนสัมพันธ์และยุทธศาสตร์ของตำรวจเองยังมีปัญหาอยู่มากทำให้ได้ผลงานต่ำกว่าเป้าหมายทางยุทธศาสตร์

นอกจากนี้ ในแง่ยุทธศาสตร์ ความพึงพอใจของประชาชนต่อยุทธศาสตร์ด้านการบริหารได้คะแนนมากที่สุด ความพอใจลำดับที่สองคือยุทธศาสตร์ด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ลำดับที่สามคือยุทธศาสตร์ด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมพิเศษ ลำดับที่สี่ยุทธศาสตร์ด้านการบริการประชาชน ลำดับที่ห้าคือ ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง ส่วนยุทธศาสตร์ที่ได้คะแนนต่ำสุด มีสองยุทธศาสตร์คือ ยุทธศาสตร์ด้านการอำนวยความสะดวกและยุทธศาสตร์ด้านกิจการพลเรือน ผลจากการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสนทนากลุ่มในเรื่องแผนปฏิบัติการของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่าประชาชนทราบและเข้าใจการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่ แต่ต้องการให้มีการปรับเปลี่ยนและแก้ไขการปฏิบัติในหลายประการ ได้แก่ งานด้านความมั่นคงรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เจ้าหน้าที่ต้องปฏิบัติงานด้วยความเคร่งครัดจริงจัง จัดกำลังเจ้าหน้าที่เพื่อตรวจตราลาดตระเวนอย่างทั่วถึง ปฏิบัติการอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เข้าถึงพื้นที่เกิดเหตุ ตลอดจนไม่เลือกปฏิบัติและประพฤติตนด้วยความสุภาพกับประชาชน แนวทางยุติเหตุร้ายรายวันและการต่อสู้ทางความคิด ความเชื่อและอุดมการณ์ เจ้าหน้าที่ตำรวจจะต้องเร่งสร้างภาพลักษณ์ให้เป็นที่เชื่อถือไว้ใจเป็นที่พึ่งของประชาชนได้ ประชาชนจึงจะวางใจ และประชาชนจะเข้าหาเจ้าหน้าที่ตำรวจ ดังนั้นตำรวจต้องปรับเปลี่ยนภาพลักษณ์ สร้างความเชื่อมั่น สร้างความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตำรวจ เรียกความศรัทธาและความไว้ใจจากประชาชนคืน นอกจากนี้ ยังควรให้ความสำคัญกับระบบผู้นำสี่เสาหลักไม่ใช่เพียงพบปะเข้าร่วมกิจกรรมเท่านั้น ควร “เกาะติดแบบทำงานร่วม” เพื่อดึงคนเหล่านี้มาเป็นฐานในการทำงานของตำรวจให้เกิดประสิทธิผลให้มากที่สุด

ในการประเมินตัวเองของตำรวจในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้วยแบบสอบถาม ตำรวจมีแนวโน้มในการประเมินความพึงพอใจต่อตัวเองสูง มองความสำเร็จในการปฏิบัติงานของตนเองให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการของสถาบันในระดับค่อนข้างสูง ในขณะที่มีความพึงพอใจต่อผลประโยชน์ตนเองในเรื่องการได้รับเงินเดือน รางวัลตอบแทนและสวัสดิการค่อนข้างต่ำซึ่งสะท้อนให้เห็น ความขัดแย้งในตัวเองค่อนข้างมาก เมื่อเปรียบเทียบการประเมินทางยุทธศาสตร์ระหว่างประชาชนทั่วไปกับการประเมิน โดยตำรวจเองจะเห็นความแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัดเจน โดยเฉพาะการประเมินยุทธศาสตร์ด้านการบริการและ กิจกรรมพลเรือน และการประเมินยุทธศาสตร์การอำนวยความสะดวก ยุติธรรม ผลประเมินค่าที่แตกต่างกันเกิดจากความแตกต่างกันในเชิงวัฒนธรรมและความรู้สึกระหว่างตำรวจกับประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ปัญหาที่ยังสะท้อนออกมาให้เห็นจากการวิเคราะห์ SWOT Analysis ฐานะตำแหน่งในทางยุทธศาสตร์จากแผนที่ยุทธศาสตร์ของตำรวจจังหวัดชายแดนภาคใต้ อยู่ในแดนลบ ที่เอียงไปทางจุดอ่อนมากและมีปัญหาอุปสรรคมาก ตำรวจจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีแนวโน้มว่าจะเสียเปรียบมากในการทำงานเชิงยุทธศาสตร์ ถ้าไม่สามารถปรับเปลี่ยนยุทธศาสตร์ตัวเองให้ทันสมัย พลิกกลับมาเป็นฝ่ายรุก จากฐานการวิเคราะห์ข้อมูลทุกด้านที่ได้มาจากมุมมองของตำรวจเองและจากมุมมองของประชาชน ทำให้ได้มาซึ่งข้อเสนอใหม่คือตัวแบบเชิงพลวัตเพื่อจะสนองตอบปัญหาทั้งระบบของตำรวจในด้านต่างๆ โดยเฉพาะแก้ปัญหาที่เป็นจุดอ่อนตัวหลักคือการแก้ปัญหางานกิจกรรมพลเรือน งานมวลชน และการอำนวยความสะดวก ซึ่งสะท้อนภาพความเป็นตัวแทนประเด็นปัญหาอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของประชาชนในพื้นที่ ส่วนงานด้านอื่นๆที่เป็นงานหลัก เช่น การปราบปรามอาชญากรรมและอาชญากรรมพิเศษก็จะเป็นตัวเสริมยุทธศาสตร์นี้ให้ดีขึ้น เพราะส่วนใหญ่สามารถทำได้มากในระดับหนึ่งแล้ว จากการประเมินของประชาชน ยุทธศาสตร์จะมีเป้าหมายชัดเจนยิ่งขึ้น ตัวแบบทางความคิดจะเป็นพลวัตคือปรับเปลี่ยนได้ในเชิงระบบ โดยผ่านตัวเชื่อมประสานในเรื่องการมีส่วนร่วม แนวคิดธรรมาภิบาลและประสิทธิภาพในการทำงานของตำรวจ ในกลไกเชิงระบบนี้ ปัจจัยนำเข้า (Inputs) คือแนวความคิดหลักในการต่อสู้ทางยุทธศาสตร์ได้แก่ประเด็นหลักในเรื่องความรู้สึกสำนึกในอัตลักษณ์ ชาติพันธุ์ ประวัติศาสตร์ ศาสนาและความยุติธรรม การกำหนดโครงสร้างยุทธศาสตร์ทางความคิดเพื่อให้ได้เปรียบในการต่อสู้กับกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบ

อิทธิชัย สีดำ (2553) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุข ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติ : ศึกษากรณีผู้นำนโยบายไปปฏิบัติในจังหวัดปัตตานี มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ไปปฏิบัติ 2) เพื่อศึกษาระดับความสำเร็จของใน

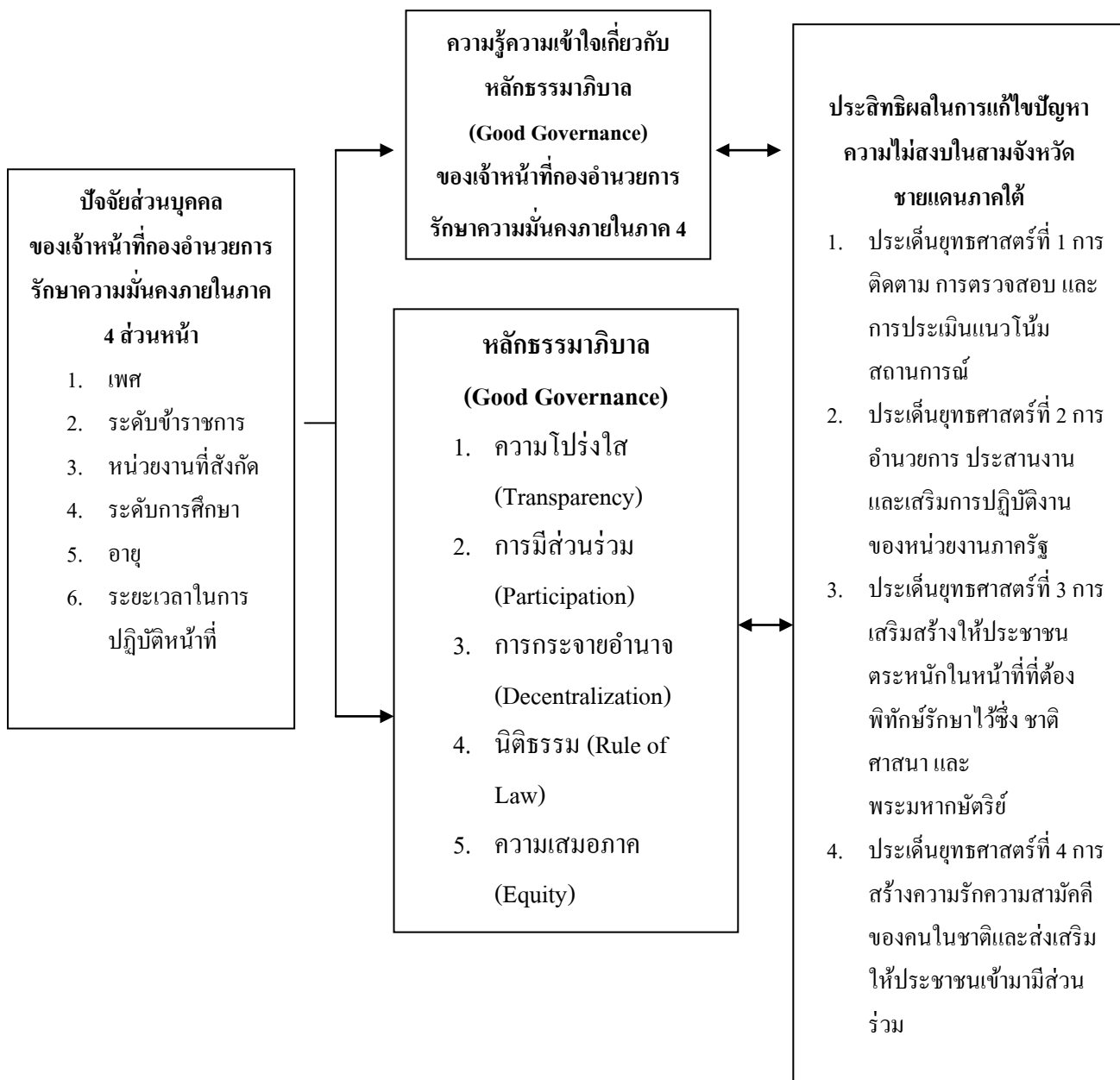
การนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติ 3) เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติ (ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติในจังหวัดปัตตานี) และ 4) เพื่อหาข้อเสนอแนะในการพัฒนาระบบการนำนโยบายการแก้ไขความไม่สงบในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้คือ ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งได้แก่ ข้าราชการตำรวจ ข้าราชการทหาร และข้าราชการฝ่ายปกครอง จำนวน 373 คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม จากการศึกษาวิจัยพบว่า 1) ระดับปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุข ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติอยู่ในระดับสูง เมื่อแยกเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับสูงสุดไปน้อยสุดจะได้ ดังนี้ ปัจจัยด้านทัศนคติของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ ด้านลักษณะของนโยบาย ด้านความสัมพันธ์ระหว่างกลไกต่าง ๆ ที่นำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติไปปฏิบัติ ด้านภาวะผู้นำ ด้านวัตถุประสงค์ของนโยบาย ด้านการคำนึงถึงวัฒนธรรม อัตลักษณ์ ของพื้นที่ ด้านการสนับสนุนและความร่วมมือจากกลุ่มต่าง ๆ ด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ และด้านความเพียงพอของทรัพยากร 2) ระดับความคิดเห็นข้าราชการตำรวจ ข้าราชการทหาร และข้าราชการฝ่ายปกครองในจังหวัดปัตตานีต่อสภาพสถานการณ์ในปัจจุบัน ภายหลังจากการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มาปฏิบัติ อยู่ในระดับสูง เมื่อแยกเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับสูงสุดไปน้อยสุดจะได้ ดังนี้ ด้านเงื่อนไขที่ก่อให้เกิดเหตุการณ์ความไม่สงบ ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และด้านการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของประชาชน 3) ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติทุกด้าน ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติทุกด้าน

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า หลักธรรมาภิบาลที่ควรนำมาพิจารณาและใช้ในการศึกษาคั้งนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 5 ด้าน คือ ด้านความโปร่งใส ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการกระจายอำนาจ ด้านนิติธรรม ด้านความเสมอภาค ซึ่งองค์ประกอบธรรมาภิบาลทั้ง 5 ด้านนี้สามารถนำมาปรับใช้เพื่อแก้ปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้ และปัจจัยลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับข้าราชการ หน่วยงานที่สังกัด ระดับการศึกษา อายุ ระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ ส่งผลต่อการความรู้ความเข้าใจและการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลด้วยเช่นเดียวกัน จึงนำมาเป็นแนวทางในการออกแบบสอบถาม รวมทั้งเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ กรณีศึกษา เจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม



1.3 วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่ในกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า
2. เพื่อศึกษาระดับธรรมาภิบาลของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า
3. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบที่เกิดขึ้นในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจและระดับธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้
5. เพื่อเสนอแนะแนวทางรวมถึงกระบวนการจัดการในการนำหลักธรรมาภิบาลเพื่อเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบที่เกิดขึ้นในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

1.4 สมมติฐาน

1. บุคลากรในหน่วยงานที่มีปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน มีระดับความรู้ความเข้าใจ ต่อหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกัน
2. ความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมาภิบาลและหลักธรรมาภิบาลมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบที่เกิดขึ้นในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

1.5 ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย

1. ทำให้ทราบระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่ในกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า
2. ทำให้ทราบระดับธรรมาภิบาลของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า
3. เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจและระดับธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้
4. สามารถเสนอแนะแนวทางกระบวนการจัดการในการนำหลักธรรมาภิบาลเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบที่เกิดขึ้นในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

1.6 ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากร

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ เจ้าหน้าที่ในกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบผสมผสานกันระหว่างการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Sampling) และการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นจะเป็นการสุ่มเจ้าหน้าที่ทหารที่ปฏิบัติหน้าที่ในจังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา และจังหวัดนราธิวาส โดยจะแบ่งตามหน่วยงานที่สังกัด การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจะเป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์เชิงลึกซึ่งกลุ่มตัวอย่างจะประกอบไปด้วย ผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้าหรือผู้แทนที่ใกล้ชิด จำนวน 1 คน ผู้บังคับหน่วยเฉพาะกิจจังหวัดปัตตานี จำนวน 1 คน ผู้บังคับหน่วยเฉพาะกิจจังหวัดยะลา จำนวน 1 คน ผู้บังคับหน่วยเฉพาะกิจจังหวัดนราธิวาส จำนวน 1 คน เจ้าหน้าที่ทหารผู้ปฏิบัติงานจริงจังหวัดละ 2 คน ประชาชนในพื้นที่จังหวัดละ 2 คน รวมทั้งสิ้น 16 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

1. ศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมชาติของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ภาค 4 ส่วนหน้า
2. ศึกษาระดับธรรมชาติของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ภาค 4 ส่วนหน้า
3. ศึกษาระดับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบที่เกิดขึ้นในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
4. ประเมินประสิทธิผลจากการนำหลักธรรมชาติมาใช้ในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า
5. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมชาติและระดับธรรมชาติกับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ขอบเขตตัวแปร

1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่
 - 1.1 ปัจจัยลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับข้าราชการ หน่วยงานที่สังกัด ระดับการศึกษา อายุ ระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่
 - 1.2 ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับธรรมชาติ ได้แก่

- ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่กอง
อำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ภาค 4 ส่วนหน้า
- ทักษะคติเกี่ยวกับธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความ
มั่นคงภายใน ภาค 4 ส่วนหน้า ประกอบด้วย 5 หลักการ คือ หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม
หลักการกระจายอำนาจ หลักนิติธรรม หลักความเสมอภาค

2. ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่

2.1 ประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้
ประกอบด้วย ประเด็นยุทธศาสตร์ 4 ยุทธศาสตร์ คือ

- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การติดตาม การตรวจสอบ และการประเมิน
แนวโน้มสถานการณ์
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การอำนวยการ ประสานงาน และเสริมการ
ปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐ
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การเสริมสร้างให้ประชาชนตระหนักใน
หน้าที่ที่ต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่ง ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างความรักความสามัคคีของคนใน
ชาติและส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม

ขอบเขตพื้นที่

การศึกษานี้ได้ใช้พื้นที่ศึกษา คือ หน่วยเฉพาะกิจจังหวัดปัตตานี หน่วยเฉพาะกิจจังหวัดยะลา
และหน่วยเฉพาะกิจจังหวัดนราธิวาส

ขอบเขตระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ระยะเวลาในการศึกษา ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2557 – ตุลาคม 2557 โดยเริ่มจากการรวบรวม
ข้อมูล ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง สร้างแบบสอบถามและเครื่องมือการวิจัย เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้
แบบสอบถามและสัมภาษณ์เชิงลึก รวมทั้งระยะเวลาในการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล

1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ

สถานการณ์ความไม่สงบ หมายถึงสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ การฆ่ารายวัน การวางระเบิด การวางเพลิงและการก่อเหตุก่อวินาศกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ความไม่สงบ

สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ หมายถึงจังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา และจังหวัดนราธิวาส

ความรู้ หมายถึงการเรียนรู้ที่เน้นถึงการจำและการระลึกได้ถึงความคิด วัตถุ และปรากฏการณ์ต่าง ๆ ซึ่งเป็นความจำที่เริ่มจากสิ่งง่าย ๆ ที่เป็นอิสระแก่กัน ไปจนถึงความจำในสิ่งที่ยู่ยากซับซ้อนและมีความสัมพันธ์ระหว่างกัน

ความเข้าใจ หมายถึงความสามารถทางสติปัญญาในการขยายความรู้ ความจำ ให้กว้างออกไปจากเดิมอย่างสมเหตุสมผล การแสดงพฤติกรรมเมื่อเผชิญกับสื่อความหมาย และความสามารถในการแปลความหมาย การสรุปหรือการขยายความสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

ประเมิน หมายถึงการรวบรวมข้อมูล และใช้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ เป็นกระบวนการวิเคราะห์เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ในการตัดสินใจในทางเลือกต่าง ๆ ที่มีอยู่

ธรรมาภิบาล หมายถึงการปกครอง การบริหาร การจัดการ การควบคุม ดูแลกิจการต่างๆให้เป็นไปในครรลองธรรม การบริหารจัดการที่ดี ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้ทั้งภาครัฐและเอกชน

ความโปร่งใส หมายถึงกระบวนการเปิดเผยอย่างตรงไปตรงมา ชี้แจงได้เมื่อมีข้อสงสัยและสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารอันไม่ต้องห้ามตามกฎหมายได้อย่างเสรี โดยประชาชนสามารถรู้ทุกขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมหรือกระบวนการต่างๆและสามารถตรวจสอบได้

การมีส่วนร่วม หมายถึงกระบวนการที่ข้าราชการ ประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มมีโอกาสได้เข้าร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจ ร่วมแสดงทัศนะ ร่วมเสนอปัญหาหรือประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้อง ร่วมคิดแนวทาง ร่วมแก้ไขปัญหา ร่วมในกระบวนการตัดสินใจ และร่วมกระบวนการพัฒนาในฐานะหุ้นส่วนพัฒนา

การกระจายอำนาจ หมายถึงการถ่ายโอนอำนาจ การตัดสินใจทรัพยากร และภารกิจจากส่วนราชการให้แก่หน่วยงานปกครองอื่นๆ (ราชการบริหารส่วนท้องถิ่น) และภาคประชาชนดำเนินการให้แก่บุคลากร โดยมุ่งเน้นการสร้างควมพึงพอใจในการบริการต่อผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การปรับปรุงกระบวนการ และเพิ่มผลิตภาพเพื่อผลการดำเนินงานที่ดีของส่วนราชการ

นิติธรรม หมายถึงการใช้อำนาจของกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับในการบริหารราชการด้วยความเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ และคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ความเสมอภาค หมายถึงการได้รับการปฏิบัติและได้รับการบริการอย่างเท่าเทียมกันโดยไม่มีการแบ่งแยกด้าน ชายหรือหญิง ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกาย หรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษา การฝึกอบรมและอื่นๆ

ประสิทธิผล หมายถึงผลสำเร็จของงานที่เป็นไปตามความมุ่งหวังที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์

ปัจจัยลักษณะส่วนบุคคล หมายถึงหน่วยงานที่สังกัด เพศ อายุ ศาสนา ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน ฝ่าย/หน่วยงานที่สังกัด ระยะเวลาในการทำงาน

หน่วยงานราชการความมั่นคง หมายถึงกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า

รัฐเชิงจารีต หมายถึงรัฐที่มีการปกครองจากศูนย์กลางหลักไปยังศูนย์กลางย่อยๆ แต่ไม่มีเขตแดนหรือเส้นเด่นชัด การขึ้นตรงระหว่างศูนย์กลางย่อยกับศูนย์กลางหลักเป็นไปตามจารีตประเพณีตามสัญญาสงคราม หรืออื่นๆ ไม่ใช่ตามตัวบทกฎหมาย และมีสถานะการสังกัดไม่คงที่

บทที่ 2

วิธีดำเนินการวิจัย

2.1 ประชากร กลุ่มตัวอย่าง วิธีการสุ่มตัวอย่าง

2.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ เจ้าหน้าที่ทหารที่ปฏิบัติหน้าที่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ทหารที่ปฏิบัติหน้าที่ที่จังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส จำนวน 35,845 คน ดังรายละเอียดในตาราง 1 – 2

ตาราง 1 จำนวนเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า

หน่วย / ตำแหน่ง	เหล่า	อัตรา	จำนวน
ส่วนบังคับบัญชา			213
สำนักงานผู้บังคับบัญชา			80
คณะทำงาน	พตท.	สศ. – พล.ท	48
ศูนย์ประสานงานด้านนโยบายและยุทธศาสตร์	พตท.	สศ. – พล.ท	65
แผนกการเงิน			20
กองบริหารงานบุคคล			152
กองข่าว			70
กองนโยบายและแผน			306
กองบริหารงานทั่วไป			150
กองงานมวลชนและกิจการพิเศษ			251
กองปลัดบัญชา			30
กองปฏิบัติการข่าวสาร			48
รวม			1,220

ที่มา : ราชกิจจานุเบกษา หน้า 7 เล่ม 128 ตอนพิเศษ 29 ง ฅ วันที่ 14 มีนาคม 2554

ตาราง 2 จำนวนเจ้าหน้าที่กองกำลังทหารสังกัดกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า

หน่วย / ตำแหน่ง	เหล่า	อัตรา	จำนวน
หน่วยเฉพาะกิจยะลา			5,272
หน่วยเฉพาะกิจปัตตานี			4,300
หน่วยเฉพาะกิจนราธิวาส			6,561
หน่วยเฉพาะกิจสงขลา			349
หน่วยเฉพาะกิจนาวิกโยธินกองทัพเรือ	ทร.		2,907
กองพันทหารม้าลาดตระเวน 1 กองพัน	ทบ.		701
หน่วยเฉพาะกิจสันติสุข			672
กองกำลังทหารพรานจังหวัดชายแดนภาคใต้			10,921
หน่วยเฉพาะกิจอโศก			1,399
ทัพเรือภาคที่ 2 ส่วนหน้า	ทร.		323
กองกำลังทางอากาศเฉพาะกิจที่ 9	ทอ.		394
กำลังตามสถานการณ์	ทบ.		826
รวม			34,625

ที่มา : ราชกิจจานุเบกษา หน้า 7 เล่ม 128 ตอนพิเศษ 29 ง ณ วันที่ 14 มีนาคม 2554 ผนวก ข

2.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณ

กลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) มีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1. ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม ได้จากสูตรการคำนวณของ Yamane ดังนี้

(Yamane, 1973 : 520 – 521, อ้างถึงใน นพรัตน์ รัตนพงศ์, 2543 : 47)

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2} \quad \text{เมื่อ}$$

n แทนขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม

N แทนขนาดประชากร

e แทนความคลาดเคลื่อนการสุ่มตัวอย่าง กำหนดเท่ากับ 0.05 (คลาดเคลื่อนได้ไม่เกินร้อยละ 5)

แทนค่า

$$n = \frac{16,133}{1 + 16,133 (0.05)^2}$$

$$= 390 \text{ คน}$$

2. การหากลุ่มตัวอย่างในแต่ละจังหวัด

เนื่องจากประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้มีจังหวัดแตกต่างกันดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกใช้การสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดย

(1) แบ่งกลุ่มประชากรออกเป็น 3 กลุ่ม คือ เจ้าหน้าที่ทหารที่ปฏิบัติหน้าที่จังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส

(2) นำจำนวนประชากรของแต่ละกลุ่มมาหาค่าสัดส่วนจำนวนกลุ่มตัวอย่างแต่ละประชากร ดังนี้

$$\text{กลุ่มตัวอย่างแต่ละจังหวัด} = \frac{\text{จำนวนประชากรของแต่ละจังหวัด} \times \text{จำนวนเต็มกลุ่มประชากร}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}}$$

ตาราง 3 จำนวนกลุ่มประชากร

ประชากร	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
จังหวัดปัตตานี	4,300	104
จังหวัดยะลา	5,272	127
จังหวัดนราธิวาส	6,561	159

กลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพจำนวน 16 คน เพื่อทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (Indept Interview)

กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยไม่ใช้ทฤษฎีความน่าจะเป็น (Non-probability Selection Sampling) โดยวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Selection) ซึ่งสามารถแบ่งได้ ดังนี้

ผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้าหรือผู้แทนที่ใกล้ชิด จำนวน 1 คน

ผู้บังคับหน่วยเฉพาะกิจจังหวัดปัตตานี จำนวน 1 คน

ผู้บังคับหน่วยเฉพาะกิจจังหวัดยะลา จำนวน 1 คน

ผู้บังคับหน่วยเฉพาะกิจจังหวัดนราธิวาส จำนวน 1 คน

เจ้าหน้าที่ทหารผู้ปฏิบัติงานจริงจังหวัดละ 2 คน

ประชาชนในพื้นที่จังหวัดละ 2 คน

2.2 เครื่องมือในการวิจัย

2.2.1 แบบสอบถาม

ผู้วิจัยเลือกใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ ซึ่งผู้วิจัยรวบรวมจากการศึกษางานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องแล้วนำมาปรับปรุงให้เหมาะสมสอดคล้องกับลักษณะของกลุ่มตัวอย่างผู้ที่ตอบแบบสอบถาม โดยแบบสอบถามจะแบ่งเป็น 5 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check-List) ประกอบด้วยตัวแปร เพศ อายุ ศาสนา ภูมิลำเนา ระดับการศึกษา รายได้ ภาษาที่ใช้ในครัวเรือน ตำแหน่งงาน ฝ่าย / หน่วยงานที่สังกัด ระยะเวลาในการทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ภาค 4 ส่วนหน้า

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับธรรมาภิบาลของหน่วยงานกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ภาค 4 ส่วนหน้า ประกอบด้วย 5 หลักการ ดังนี้

1. ความโปร่งใส
2. การมีส่วนร่วม
3. การกระจายอำนาจ
4. นิติธรรม
5. ความเสมอภาค

ตอนที่ 4 ประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย 4 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

1. ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินแนวโน้มสถานการณ์
2. ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การอำนวยการ ประสานงาน และเสริมการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐ

3. ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การเสริมสร้างให้ประชาชนตระหนักในหน้าที่ที่ต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่ง ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

4. ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างความรักความสามัคคีของคนในชาติ และส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม

ตอนที่ 5 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการบริหารจัดการสถานการณ์ความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยใช้หลักธรรมาภิบาล

โดยลักษณะข้อคำถามในตอนที่ 2 เป็นคำถามทดสอบความรู้ความเข้าใจของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับธรรมาภิบาล โดยการให้คะแนน เพื่อวัดระดับความรู้ความเข้าใจ โดยเกณฑ์ให้คะแนน มีดังนี้

การแบ่งเกณฑ์การวัดระดับความรู้ความเข้าใจ

คะแนน	ความหมาย
0-4	ระดับความรู้ความเข้าใจในธรรมาภิบาลอยู่ในระดับต่ำมาก
5-8	ระดับความรู้ความเข้าใจในธรรมาภิบาลอยู่ในระดับต่ำ
9-12	ระดับความรู้ความเข้าใจในธรรมาภิบาลอยู่ในระดับปานกลาง
13-16	ระดับความรู้ความเข้าใจในธรรมาภิบาลอยู่ในระดับสูง
17-20	ระดับความรู้ความเข้าใจในธรรมาภิบาลอยู่ในระดับสูงมาก

โดยลักษณะข้อคำถามในตอนที่ 2 และตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นระดับธรรมาภิบาลในองค์กรและประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบโดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนแบบมาตราส่วนประมาณค่า ตามวิธีของ ลิเกิร์ต (Likert Scale) ผู้วิจัยจึงได้กำหนดมาตราส่วนประมาณค่าของแบบสอบถามเป็น 5 ลำดับ ดังนี้

การแบ่งเกณฑ์การวัดระดับความคิดเห็น

ระดับความคิดเห็น	คะแนนความคิดเห็น
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

จากเกณฑ์การวัดระดับความคิดเห็น ผู้วิจัยจะแบ่งช่วงแต่ละระดับความคิดเห็น โดยใช้
 อัตรภาคชั้น (Class Interval) เพื่อให้ทราบถึงระดับความคิดเห็นที่แตกต่างกัน โดยมีวิธีการคำนวณ
 ดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{คะแนนพิสัย} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\
 &= \frac{5 - 1}{5} \\
 &= 0.80
 \end{aligned}$$

การแบ่งเกณฑ์การวัดระดับความคิดเห็นคำถามตอนที่ 3

คะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
1.00-1.80	ระดับต่ำมาก
1.81-2.60	ระดับต่ำ
2.61-3.40	ระดับปานกลาง
3.41-4.20	ระดับสูง
4.21-5.00	ระดับสูงมาก

การแบ่งเกณฑ์การวัดระดับความคิดเห็นคำถามตอนที่ 4

คะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
1.00-1.80	ระดับต่ำมาก
1.81-2.60	ระดับต่ำ
2.61-3.40	ระดับปานกลาง
3.41-4.20	ระดับสูง
4.21-5.00	ระดับสูงมาก

2.2.2 แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์ ใช้ในการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยกำหนดข้อคำถามเป็นแนวทางในการเก็บข้อมูล เพื่อสอบถามเพิ่มเติมเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตประจำวัน ความรู้สึกต่อสถานการณ์ การดำเนินกิจกรรมภายในกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า การใช้หลักธรรมาภิบาลในการแก้ปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมถึงสอบถามระดับธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า เพื่อเป็นการเสริมเพิ่มเติมการศึกษาเชิงปริมาณให้ได้ข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยแบบสัมภาษณ์มีโครงสร้างและเนื้อหา ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check-List) ประกอบด้วยตัวแปร เพศ อายุ ศาสนา ระดับการศึกษา ตำแหน่งงานฝ่าย/หน่วยงานที่สังกัด ระยะเวลาในการทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ภาค 4 ส่วนหน้า ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1. ความโปร่งใส
2. การมีส่วนร่วม
3. การกระจายอำนาจ
4. นิติธรรม
5. ความเสมอภาค

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลของ

เจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ภาค 4 ส่วนหน้า ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1. ความโปร่งใส
2. การมีส่วนร่วม
3. การกระจายอำนาจ
4. นิติธรรม
5. ความเสมอภาค

ตอนที่ 4 ประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

ตอนที่ 5 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการบริหารจัดการสถานการณ์ความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยใช้หลักธรรมาภิบาล

การทดสอบเครื่องมือในการวิจัยเพื่อพิจารณาถึงความแม่นยำเชิงเนื้อหาสาระ (Content Validity) และการทดสอบความเชื่อถือได้ (Reliability) รายละเอียด ดังนี้

แบบสอบถาม

1. การทดสอบความแม่นยำเชิงเนื้อหา โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความแม่นยำเชิงเนื้อหาสาระ

2. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) เพื่อหาความเชื่อมั่นกับประชากร ที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) โดย ครอนบาค (Cronbach, 1990) ซึ่งค่าความเชื่อมั่นที่ดีควรมีค่าตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป โดยได้ผล ดังนี้ แบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมาภิบาลโดยมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาดังนี้ (α) = แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นระดับธรรมาภิบาล มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) = 960 และแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) = 961

แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการวิจัยนี้สร้างขึ้นจากการรวบรวมวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยได้นำเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน เพื่อทำการตรวจสอบหาความเที่ยงตรงของเนื้อหาและความเที่ยงตรงของแบบสัมภาษณ์และปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งก่อนนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ประกอบด้วย

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัยทำการออกแบบสอบถาม สอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง คือเจ้าหน้าที่ทหารที่ปฏิบัติหน้าที่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
2. การเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นการศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการต่างๆ รวมทั้งสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ เพื่อทราบข้อมูลเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการในสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และข้อมูลเกี่ยวกับหน่วยงานความมั่นคง

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูลวิธีการทางสถิติต่างๆที่ใช้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ (Statistical Product and Service Solutions: SPSS) Version 16.0 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าเฉลี่ย
2. การวิเคราะห์โดยใช้ Independent Samples T-test ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมาภิบาลกับปัจจัยส่วนบุคคลที่มีตัวแปรเพียง 2 กลุ่ม
3. การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance หรือ One Way ANOVA) โดยวิธี F-test ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความรู้ความเข้าใจในธรรมาภิบาลกับปัจจัยส่วนบุคคลที่มีตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่ม
4. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลและความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความมาสงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยใช้สถิติ Correlation

สำหรับค่านัยสำคัญทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ กำหนดไว้ที่ระดับ

0.05

บทที่ 3

ผลการวิจัยเชิงปริมาณ

การนำเสนอผลการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ กรณีศึกษา เจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ภาค 4 ส่วนหน้า โดยใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์เชิงลึกในการเก็บรวบรวมข้อมูลผลการวิจัย โดยกลุ่มตัวอย่างได้แก่ หน่วยเฉพาะกิจจังหวัดปัตตานี ยะลา และ นราธิวาส จำนวน 104, 127 และ 159 คน ตามลำดับ โดยจะนำเสนอผลการวิจัยดังนี้

1. ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคล
2. ผลการวิเคราะห์ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ภาค 4 ส่วนหน้า
3. ผลการวิเคราะห์ระดับทัศนคติหลักธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ภาค 4 ส่วนหน้า
4. ผลการวิเคราะห์ระดับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้
5. การทดสอบสมมติฐาน
 - 5.1 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลโดยจำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล
 - 5.2 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้
 - 5.3 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

3.1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล

ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ประกอบด้วย เพศ ระดับข้าราชการ หน่วยงานที่สังกัด ระดับการศึกษา อายุ ระยะเวลาในการทำงาน ในพื้นที่ รายได้ต่อเดือน ภาษาที่ใช้พูดในครัวเรือน ศาสนา และภูมิลำเนา ดังต่อไปนี้

ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (n=390 คน)	ร้อยละ (100 %)
เพศ		
ชาย	379	97.2
หญิง	11	2.8
ระดับข้าราชการ		
ชั้นสัญญาบัตร	48	12.3
ชั้นประทวน	211	54.1
พลทหาร	131	33.6
หน่วยงานที่สังกัด		
หน่วยเฉพาะกิจจังหวัดปัตตานี	104	26.7
หน่วยเฉพาะกิจจังหวัดยะลา	118	30.3
หน่วยเฉพาะกิจจังหวัดนราธิวาส	136	34.9
อื่นๆระบุ	32	8.2
หน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพรานที่ 47	6	1.5
ร้อย 151 พัน 1	3	0.8
ร้อย 151 พัน 2	20	5.1
หน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพรานที่ 33	3	0.8

ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (n=390 คน)	ร้อยละ (100 %)
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น	145	37.2
มัธยมศึกษาตอนต้น	90	23.1
มัธยมศึกษาตอนปลาย	62	15.9
อนุปริญญา	51	13.1
ปริญญาตรี	39	10.0
สูงกว่าปริญญาตรี	3	0.8
อายุ		
21 – 30 ปี	247	63.3
31 – 40 ปี	83	21.3
41 – 50 ปี	42	10.8
51 ปีขึ้นไป	18	4.6
ระยะเวลาในการทำงานในพื้นที่		
0 – 5 ปี	347	89.0
6 – 10 ปี	30	7.7
11 – 15 ปี	8	2.1
16 – 20 ปี	3	0.8
25 ปีขึ้นไป	2	0.5
รายได้ต่อเดือน		
ต่ำกว่า 10,000 บาท	143	36.7
10,000 – 15,000 บาท	112	28.7
15,001 – 20,000 บาท	49	12.6
20,001 – 25,000 บาท	55	14.1
25,001 – 30,000 บาท	20	5.1
มากกว่า 30,000 บาท	11	2.8

ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (n=390 คน)	ร้อยละ (100 %)
ภาษาที่ใช้พูดในครัวเรือน		
ภาษาไทยกลาง	170	43.6
ภาษาไทยท้องถิ่น / อีสาน / เหนือ / ใต้	190	48.7
ภาษามลายูกลาง / ท้องถิ่น	7	1.8
ภาษาไทยและภาษามลายู	23	5.9
ศาสนา		
พุทธ	348	89.2
อิสลาม	40	10.3
คริสต์	2	0.5
ภูมิลำเนา		
ภาคกลาง	64	16.4
ภาคเหนือ	76	19.5
ปัตตานี ยะลา นราธิวาส และสี่อำเภอจังหวัดสงขลา	36	9.2
ภาคใต้ที่ไม่ใช่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้	86	22.1
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	120	30.8
ภาคตะวันออก	8	2.1

จากตาราง 4 ปัจจัยส่วนบุคคลเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ดังนี้

1. เพศ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย จำนวน 379 คน คิดเป็นร้อยละ 97.2 และเพศหญิง จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 2.8

2. ระดับข้าราชการ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นทหารระดับชั้นประทวนจำนวน 211 คน คิดเป็นร้อยละ 50.1 รองลงมาระดับพลทหาร จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 33.6 และระดับชั้นสัญญาบัตรจำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 12.3

3. หน่วยงานที่สังกัด

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สังกัดหน่วยเฉพาะกิจจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 34.9 รองลงมาหน่วยเฉพาะกิจจังหวัดยะลา จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 30.3 หน่วยเฉพาะกิจจังหวัดปัตตานี จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 26.7 และอื่นๆ จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 8.2

4. ระดับการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จบการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 37.2 รองลงมามัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 23.1 มัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 15.9 อนุปริญญา จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 13.1 ปริญญาตรี จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 10.0 และสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.8

5. อายุ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ อายุ 21 – 30 ปี จำนวน 247 คน คิดเป็นร้อยละ 63.3 รองลงมาคือ ช่วงอายุ 31 – 40 ปี จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 21.3 ช่วงอายุ 41 – 50 ปี จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 10.8 และอายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 4.6

6. ระยะเวลาในการทำงานในพื้นที่

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการทำงานในพื้นที่ 0 – 5 ปี จำนวน 347 คน คิดเป็นร้อยละ 89.0 รองลงมามีระยะเวลาในการทำงานในพื้นที่ 6 – 10 ปี จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 7.7 มีระยะเวลาในการทำงานในพื้นที่ 11-15 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.1 มีระยะเวลาในการทำงานในพื้นที่ 16-20 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.8 และมีระยะเวลาในการทำงานในพื้นที่ 25 ปีขึ้นไป จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5

7. รายได้ต่อเดือน

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 36.7 รองลงมามีรายได้ต่อเดือน 10,000 – 15,000 บาท จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 28.7 มีรายได้ต่อเดือน 20,001 – 25,000 บาท จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 14.1 มีรายได้ต่อเดือน 15,001 – 20,000 บาท จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 12.6 มีรายได้ต่อเดือน 25,001 – 30,000 บาท จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 5.1 และมีรายได้ต่อเดือน มากกว่า 30,000 บาท จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 2.8

8. ภาษาที่ใช้พูดในครัวเรือน

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้ภาษาไทยท้องถิ่น (ไทยท้องถิ่น อีสาน เหนือ และใต้) สื่อสารในครัวเรือน จำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 48.7 รองลงมาใช้ภาษาไทยกลาง จำนวน 170 คน คิดเป็น

ร้อยละ 43.6 ภาษาไทยและภาษามลายู จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 5.9 และภาษามลายูกลางและมลายูท้องถิ่น จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.8

9. ศาสนา

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ จำนวน 348 คน คิดเป็นร้อยละ 89.2 รองลงมานับถือศาสนาอิสลาม จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 10.3 และนับถือศาสนาคริสต์ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5

10. ภูมิลำเนา

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 30.8 รองลงมาภาคใต้ที่ไม่ใช่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 22.1 ภาคเหนือ จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 19.5 ภาคกลาง จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 16.4 ปัตตานี ยะลา นราธิวาส และ 4 อำเภอจังหวัดสงขลา จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 9.2 และภาคตะวันออก จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.1

3.2 ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล

ตาราง 5 ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า

n = 390

ข้อคำถาม	จำนวนที่ ตอบถูก	จำนวนที่ ตอบผิด
1. ธรรมาภิบาลกับการบริการจัดการบ้านเมืองที่ดี เป็นหลักการที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน	135 (34.6)	255 (65.4)
2. ธนาคารโลกและกองทุนระหว่างประเทศมีบทบาทเกี่ยวกับธรรมาภิบาลในประเทศไทย	260 (66.6)	130 (33.4)
3. พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 คือระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธรรมาภิบาลฉบับแรกของประเทศไทย	278 (71.3)	112 (28.7)
4. ธรรมาภิบาล หมายถึง หลักการการบริหารงานที่มุ่งเน้นหลักการโดยมิใช่หลักการที่เป็นรูปแบบทฤษฎีการบริหารงาน แต่เป็นหลักการที่นำมาใช้เพื่อบริหารงานแล้วจะเกิดความเชื่อมั่นว่าจะเกิดผลสัมฤทธิ์ที่ดี	312 (80.0)	78 (20.0)

ตาราง 5 ระดับรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า (ต่อ)

n = 390

ข้อคำถาม	จำนวนที่ ตอบถูก	จำนวนที่ ตอบผิด
5. ในหลักการของธรรมาภิบาล องค์กรจะต้องกำหนดหน้าที่ของแต่ละฝ่ายอย่างชัดเจนและทุกคนจะต้องรู้หน้าที่ว่าควรทำอะไร	320 (82.0)	70 (18.0)
6. การลงโทษหรือให้โทษแก่ราชการจะต้องกระทำเป็นความลับ	195 (50.0)	195 (50.0)
7. การมีส่วนร่วมของประชาชนจะให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมที่องค์กรจัดเท่านั้น	191 (49.0)	199 (51.0)
8. องค์กรประกอบของหลักธรรมาภิบาลที่ใช้ในปัจจุบันประกอบด้วย 6 องค์กรประกอบ คือ นิติธรรม ความโปร่งใส การมีส่วนร่วม ความคุ้มค่า ความรับผิดชอบ และคุณธรรม	89 (22.8)	301 (77.2)
9. ในองค์กรจะต้องมีผู้มีอำนาจในการตัดสินใจแต่เพียงผู้เดียวเพื่อให้เกิดความคล่องตัวและเป็นเอกภาพในการสั่งการ	141 (36.2)	249 (63.8)
10. องค์กรควรมีการปรับเปลี่ยน กฎหมาย/ระเบียบ ต่างๆ ขององค์กรตามยุคสมัย เพื่อเป็นการตั้งรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น	297 (76.2)	93 (23.8)
11. เจ้าหน้าที่จะต้องบอกข้อมูลต่างๆ ทุกเรื่องขององค์กรให้แก่ประชาชนรับรู้ โดยที่ข้อมูลนั้นจะต้องไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ส่วนราชการ	281 (72.1)	109 (27.9)
12. ในการประเมินผลการดำเนินงานขององค์กร จะต้องประเมินโดยบุคลากรภายในองค์กรเท่านั้น บุคคลภายนอกไม่สามารถเข้ามาทำหน้าที่ประเมินได้	172 (44.1)	218 (55.9)
13. การจัดซื้อจัดจ้างจะต้องปกปิดเป็นความลับของทางราชการ	190 (48.7)	200 (51.3)
14. การให้ความช่วยเหลือกับประชาชน/ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เจ้าหน้าที่จะต้องให้ความช่วยเหลือผู้ที่ประสบปัญหาหากเท่านั้น	150 (38.5)	240 (61.5)

ตาราง 5 ระดับรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่กองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า (ต่อ)

n = 390

ข้อคำถาม	จำนวนที่ ตอบถูก	จำนวนที่ ตอบผิด
15.ด้านนิติธรรม จะต้องให้ผู้ที่มิอำนาจวินิจฉัยในฝ่ายปกครองทำ หน้าที่อย่างอิสระ	278 (71.3)	112 (28.7)
16.คณะกรรมการตรวจสอบภายในองค์กรจะต้องทำงานเป็น ความลับมิให้ประชาชนหรือบุคคลภายนอกรับรู้กระบวนการ หรือผลของการตรวจสอบ	157 (40.3)	233 (59.7)
17.การจัดกิจกรรม/ ดำเนินงานต่างๆขององค์กร องค์กรสามารถ ที่จะกระทำตัวเองโดยที่ไม่ต้องรอความเห็นชอบจาก ประชาชน/ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	163 (41.8)	227 (58.2)
18.ถ้ากฎหมายไม่ได้ระบุความผิด/ โทษสำหรับความผิด จะเอา ผิดต่อผู้กระทำนั้นไม่ได้	259 (66.4)	131 (33.6)
19.พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการ บ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 มีทั้งหมด 9 หมวด	298 (76.4)	92 (23.6)
20.การทำงานอย่างไรประสิทธิภาพรวมถึงการคอร์รัปชันใน ประเทศที่กำลังพัฒนาเป็นสาเหตุของการกำเนิด “ธรรมาภิบาล”	307 (78.7)	83 (21.3)
คะแนนรวม	11.46 (ร้อยละ 57.3)	

จากตาราง 5 ผลการศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่กองอำนาจรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า มีระดับความรู้ความเข้าใจในธรรมาภิบาลอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีคะแนนเฉลี่ยที่ 11.46 คิดเป็นร้อยละ 57.3 โดยคำถามที่เจ้าหน้าที่กองอำนาจรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ตอบถูกมากที่สุด คือ ข้อ 5 ในหลักการของธรรมาภิบาลองค์กรจะต้องกำหนดหน้าที่ของแต่ละฝ่ายอย่างชัดเจน และทุกคนจะต้องรู้หน้าที่ว่าควรทำอย่างไร มีคนตอบถูก จำนวน 320 คน คิดเป็นร้อยละ 82 ตอบผิด จำนวน 70 คิดเป็นร้อยละ 18 และคำถามที่ตอบผิดมากที่สุด คือ ข้อ 8 องค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาลที่ใช้ในปัจจุบันประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ นิติธรรม ความโปร่งใส การมีส่วนร่วม ความคุ้มค่า ความ

รับผิดชอบ และคุณธรรม มีคนตอบถูก จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 23.3 ตอบผิด จำนวน 303 คิดเป็นร้อยละ 76.6 เมื่อแยกข้อคำถามเป็นเป็นกลุ่มจะพบจำนวนของผู้ที่ตอบคำถามถูกและผิด ดังนี้

1. แนวความคิดเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล

ข้อ 1 ธรรมาภิบาลกับการบริการจัดการบ้านเมืองที่ดี เป็นหลักการที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน มีคนตอบถูก จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 34.2 ตอบผิด จำนวน 255 คิดเป็นร้อยละ 65.8

ข้อ 2 ธนาคารโลกและกองทุนระหว่างประเทศมีบทบาทเกี่ยวกับธรรมาภิบาลในประเทศไทย มีคนตอบถูก จำนวน 260 คน คิดเป็นร้อยละ 66.6 ตอบผิด จำนวน 130 คิดเป็นร้อยละ 33.4

ข้อ 3 พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 คือระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธรรมาภิบาลฉบับแรกของประเทศไทย มีคนตอบถูก จำนวน 278 คน คิดเป็นร้อยละ 71.3 ตอบผิด จำนวน 112 คิดเป็นร้อยละ 28.7

ข้อ 4 ธรรมาภิบาล หมายถึง หลักการการบริหารงานที่มุ่งเน้นหลักการ โดยมีใช้หลักการที่เป็นรูปแบบทฤษฎีการบริหารงาน แต่เป็นหลักการที่นำมาใช้เพื่อบริหารงานแล้วจะเกิดความเชื่อมั่นว่าจะเกิดผลสัมฤทธิ์ที่ดี มีคนตอบถูก จำนวน 312 คน คิดเป็นร้อยละ 80.0 ตอบผิด จำนวน 78 คิดเป็นร้อยละ 20.0

ข้อ 8 หลักธรรมาภิบาลที่ใช้ในปัจจุบันประกอบด้วย 6 หลัก คือ นิติธรรม ความโปร่งใส การมีส่วนร่วม ความคุ้มค่า ความรับผิดชอบ และคุณธรรม มีคนตอบถูก จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 23.3 ตอบผิด จำนวน 303 คิดเป็นร้อยละ 76.6

ข้อ 19 พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 มีทั้งหมด 9 หมวด มีคนตอบถูก จำนวน 298 คน คิดเป็นร้อยละ 76.4 ตอบผิด จำนวน 92 คิดเป็นร้อยละ 23.6

ข้อ 20 การทำงานอย่างไรประสิทธิภาพรวมถึงการคอร์รัปชันในประเทศที่กำลังพัฒนาเป็นสาเหตุของการกำเนิด “ธรรมาภิบาล” จำนวน 307 คน คิดเป็นร้อยละ 78.7 ตอบผิด จำนวน 83 คิดเป็นร้อยละ 21.2

2. นิติธรรม

ข้อ 10 องค์กรควรมีการปรับเปลี่ยน กฎหมาย/ระเบียบ ต่างๆ ขององค์กรตามยุคสมัย เพื่อเป็นการตั้งรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น มีคนตอบถูก จำนวน 297 คน คิดเป็นร้อยละ 76.2 ตอบผิด จำนวน 93 คิดเป็นร้อยละ 23.8

ข้อ 15 ด้านนิติธรรม จะต้องให้ผู้ที่มิอำนาจวินิจฉัยในฝ่ายปกครองทำหน้าที่อย่างอิสระ มีคนตอบถูก จำนวน 278 คน คิดเป็นร้อยละ 71.3 ตอบผิด จำนวน 112 คิดเป็นร้อยละ 28.7

ข้อ 18 ถ้ากฎหมายไม่ได้ระบุความผิด/ โทษสำหรับความผิด จะเอาผิดต่อผู้กระทำนั้นไม่ได้ มีคนตอบถูก จำนวน 259 คน คิดเป็นร้อยละ 66.4 ตอบผิด จำนวน 131 คิดเป็นร้อยละ 33.6

3. ความโปร่งใส

ข้อ 6 การลงโทษหรือให้โทษแก่ราชการจะต้องกระทำเป็นความลับ มีคนตอบถูก จำนวน 195 คน คิดเป็นร้อยละ 50 ตอบผิด จำนวน 195 คิดเป็นร้อยละ 50

ข้อ 11 เจ้าหน้าที่จะต้องบอกข้อมูลต่างๆ ทุกเรื่องขององค์กรให้แก่ประชาชนรับรู้ โดยที่ข้อมูลนั้นจะต้องไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ส่วนราชการ มีคนตอบถูก จำนวน 281 คน คิดเป็นร้อยละ 72.1 ตอบผิด จำนวน 109 คิดเป็นร้อยละ 27.9

ข้อ 12 ในการประเมินผลการดำเนินงานขององค์กร จะต้องประเมินโดยบุคลากรภายใน องค์กรเท่านั้นบุคคลภายนอกไม่สามารถเข้ามาทำหน้าที่ประเมินได้ มีคนตอบถูก จำนวน 172 คน คิดเป็นร้อยละ 44.1 ตอบผิด จำนวน 218 คิดเป็นร้อยละ 55.9

ข้อ 13 การจัดซื้อจัดจ้างจะต้องปกปิดเป็นความลับของทางราชการ มีคนตอบถูก จำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 48.7 ตอบผิด จำนวน 200 คิดเป็นร้อยละ 51.3

ข้อ 16 คณะกรรมการตรวจสอบภายในองค์กรจะต้องทำงานเป็นความลับมิให้ประชาชน หรือบุคคลภายนอกรับรู้กระบวนการหรือผลของการตรวจสอบ มีคนตอบถูก จำนวน 157 คน คิดเป็นร้อยละ 40.3 ตอบผิด จำนวน 233 คิดเป็นร้อยละ 59.7

4. การกระจายอำนาจ

ข้อ 5 ในหลักการของธรรมาภิบาล องค์กรจะต้องกำหนดหน้าที่ของแต่ละฝ่ายอย่างชัดเจน และทุกคนจะต้องรู้หน้าที่ว่าควรทำอย่างไร มีคนตอบถูก จำนวน 320 คน คิดเป็นร้อยละ 82 ตอบผิด จำนวน 70 คิดเป็นร้อยละ 18

ข้อ 9 ในองค์กรจะต้องมีผู้มีอำนาจในการตัดสินใจแต่เพียงผู้เดียวเพื่อให้เกิดความคล่องตัว และเป็นเอกภาพในการสั่งการ มีคนตอบถูก จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 36.2 ตอบผิด จำนวน 249 คิดเป็นร้อยละ 63.8

ข้อ 17 การจัดกิจกรรม/ ดำเนินงานต่างๆขององค์กร องค์กรสามารถที่จะกระทำได้เองโดยที่ไม่ต้องรอความเห็นชอบจากประชาชน/ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีคนตอบถูก จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 41.8 ตอบผิด จำนวน 227 คิดเป็นร้อยละ 58.2

5. การมีส่วนร่วม

ข้อ 7 การมีส่วนร่วมของประชาชนจะให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมที่องค์กรจัด เท่านั้น มีคนตอบถูก จำนวน 192 คน คิดเป็นร้อยละ 48.6 ตอบผิด จำนวน 203 คิดเป็นร้อยละ 51.4

6. ความเสมอภาค

ข้อ 14 การให้ความช่วยเหลือกับประชาชน/ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เจ้าหน้าที่จะต้องให้ความช่วยเหลือผู้ที่ประสบปัญหาเหมือนกัน มีคนตอบถูก จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 38.0 ตอบผิด จำนวน 245 คิดเป็นร้อยละ 62.0

3.3 ระดับทัศนคติหลักธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่กองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า

ตาราง 6 ระดับทัศนคติหลักธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่กองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า

ทัศนคติหลักธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่กองอำนาจรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า	\bar{X}	S.D.	แปลผล
นิติธรรม	3.87	.719	สูง
ความโปร่งใส	3.74	.794	สูง
การกระจายอำนาจ	3.84	.763	สูง
การมีส่วนร่วม	3.70	.873	สูง
ความเสมอภาค	3.80	.793	สูง
ระดับทัศนคติหลักธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่กองอำนาจรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า รวมทุกด้าน	3.79	.678	สูง

จากตาราง 6 ผลการศึกษาระดับทัศนคติหลักธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่กองอำนาจรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า พบว่า ระดับธรรมาภิบาลของกองอำนาจรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า อยู่ในระดับสูง โดยมีค่า \bar{X} เท่ากับ 3.79 และค่า S.D. เท่ากับ .678 โดยเมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน ได้ดังนี้

ตาราง 7 ระดับทัศนคติหลักธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ด้านนิติธรรม

n = 390

ระดับทัศนคติหลักธรรมาภิบาลฯ ด้านนิติธรรม	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. องค์กรของท่านมีการสำรวจ/ทบทวน เพื่อขกเลิก/ปรับปรุง/ออกกฎระเบียบ ข้อบังคับอยู่ในความรับผิดชอบให้ทันสมัย	3.83	1.014	สูง
2. มีการจัดทำแผนงาน/โครงการ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน/ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หรือสังคม	3.79	.915	สูง
3. มีการปรับปรุงการทำงานที่ย่งยากซับซ้อนเพื่อให้เกิดความรวดเร็วและคล่องตัวทันต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	3.86	.932	สูง
4. บุคลากรในองค์กรมีการปฏิบัติตามกฎระเบียบขององค์กรอย่างเคร่งครัด	3.92	.951	สูง
5. มีการบังคับใช้กฎระเบียบกับบุคลากรทุกคนและกับประชาชน/ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเท่าเทียมกันทุกคน	3.91	.912	สูง
6. มีการกำหนดเป้าหมายขององค์กรให้สอดคล้องกับแผนการดำเนินงานขององค์กร	3.93	.932	สูง
ระดับทัศนคติหลักธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ด้านนิติธรรม โดยรวม	3.87	.721	สูง

จากตาราง 7 ผลการศึกษา ระดับทัศนคติหลักธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า หลักนิติธรรม พบว่า เจ้าหน้าที่ที่มีทัศนคติต่อระดับธรรมาภิบาลด้าน“นิติธรรม” อยู่ในระดับสูง โดยมีค่า \bar{X} เท่ากับ 3.87 และค่า S.D. เท่ากับ .721 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า เจ้าหน้าที่ที่มีทัศนคติต่อระดับธรรมาภิบาลด้านนิติธรรม ดังนี้ มีองค์กรของท่านมีการสำรวจ/ทบทวน เพื่อขกเลิก/ปรับปรุง/ออกกฎระเบียบ ข้อบังคับอยู่ในความรับผิดชอบให้ทันสมัย ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 1.014) มีการจัดทำแผนงาน/โครงการ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน/ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

หรือสังคม ($\bar{X} = 3.79$, S.D. = .915) มีการปรับปรุงการทำงานที่อยู่ยากซับซ้อนเพื่อให้เกิดความรวดเร็วและคล่องตัวทันต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = .932) บุคลากรในองค์กรมีการปฏิบัติตามกฎระเบียบขององค์กรอย่างเคร่งครัด ($\bar{X} = 3.92$, S.D. = .951) มีการบังคับใช้กฎระเบียบกับบุคลากรทุกคนและกับประชาชน/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเท่าเทียมกันทุกคน ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = .912) และมีการกำหนดเป้าหมายขององค์กรให้สอดคล้องกับแผนการดำเนินงานขององค์กร ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = .932)

ตาราง 8 ระดับทัศนคติหลักธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ด้านความโปร่งใส

n = 390

ระดับทัศนคติหลักธรรมาภิบาลฯ ด้านความโปร่งใส	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. มีการรับฟังข้อร้องเรียนหรือข้อเสนอแนะจากประชาชน/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และมีการดำเนินการชี้แจงเรื่องราวที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจน	4.01	.891	สูง
2. องค์กรของท่านมีระบบการตรวจสอบภายในหน่วยงานที่เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพสูง	3.91	.922	สูง
3. โครงการหรือกิจกรรมต่างๆขององค์กรท่านได้เปิดเผยหรือเผยแพร่ให้ประชาชน/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรับรู้โดยทั่วไป	3.80	.991	สูง
4. องค์กรของท่านเปิดโอกาสให้บุคคลจากภายนอกเข้ามาตรวจสอบการดำเนินงาน	3.58	1.079	สูง
5. มีเครือข่ายสารสนเทศหรือช่องทางการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารขององค์กรให้ประชาชน/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรับทราบอย่างทั่วถึง	3.76	1.013	สูง
6. มีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์กร เช่น การจัดซื้อจัดจ้าง การทำสัญญาต่างๆ เท่าที่สามารถเปิดเผยได้ ให้แก่บุคคลที่ต้องการรับทราบและสนใจได้รับรู้	3.60	1.184	สูง

ตาราง 8 ระดับทัศนคติหลักธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่กองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ด้านความโปร่งใส (ต่อ)

n = 390

ระดับทัศนคติหลักธรรมาภิบาลฯ ด้านความโปร่งใส	\bar{X}	S.D.	แปลผล
7. มีช่องทางร้องเรียนเรื่องราวต่างๆอย่างทั่วถึงพร้อมทั้งมีการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ร้องเรียน	3.67	1.090	สูง
8. ท่านได้รับการเลื่อนตำแหน่งหรือแต่งตั้งตามความรู้และความสามารถ	3.65	1.120	สูง
ระดับทัศนคติหลักธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่กองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ด้านความโปร่งใส โดยรวม	3.74	.794	สูง

จากตาราง 8 ผลการศึกษาระดับทัศนคติหลักธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่กองอำนาจรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ด้านความโปร่งใส พบว่า เจ้าหน้าที่ที่มีทัศนคติต่อระดับธรรมาภิบาลด้าน “ความโปร่งใส” อยู่ในระดับสูง โดยมีค่า \bar{X} เท่ากับ 3.74 และค่า S.D. เท่ากับ .794 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เจ้าหน้าที่กองอำนาจรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า เจ้าหน้าที่ที่มีทัศนคติต่อระดับธรรมาภิบาลด้านความโปร่งใส ดังนี้ มีการรับฟังข้อร้องเรียนหรือข้อเสนอแนะจากประชาชน/ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และมีการดำเนินการชี้แจงเรื่องราวที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = .891) มีองค์กรของท่านมีระบบการตรวจสอบภายในหน่วยงานที่เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพสูง ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = .922) โครงการหรือกิจกรรมต่างๆขององค์กรท่านได้เปิดเผยหรือเผยแพร่ให้ประชาชน/ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรับรู้โดยทั่วไป ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = .991) องค์กรของท่านเปิดโอกาสให้บุคคลจากภายในต่างแผนกหรือบุคคลภายนอกเข้ามาตรวจสอบการดำเนินงาน ($\bar{X} = 3.58$, S.D. = 1.079) มีเครือข่ายสารสนเทศหรือช่องทางการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารขององค์กรให้ประชาชน/ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรับทราบอย่างทั่วถึง ($\bar{X} = 3.76$, S.D. = 1.013) มีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์กร เช่น การจัดซื้อจัดจ้าง การทำสัญญาต่างๆเท่าที่สามารถเปิดเผยได้ให้แก่บุคคลที่ต้องการรับทราบและสนใจได้รับรู้ ($\bar{X} = 3.60$, S.D. = 1.184) มีช่องทางร้องเรียนเรื่องราวต่างๆอย่างทั่วถึงพร้อมทั้งมีการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ร้องเรียน ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = 1.090) และท่านได้รับการเลื่อนตำแหน่งหรือแต่งตั้งตามความรู้และความสามารถ ($\bar{X} = 3.65$, S.D. = 1.120)

ตาราง 9 ระดับทัศนคติหลักธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่กองอำนาจรักษาความมั่นคง
ภายในภาค 4 ส่วนหน้า ด้านการกระจายอำนาจ

n = 390

ระดับทัศนคติหลักธรรมาภิบาลฯ ด้านการกระจาย อำนาจ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ผู้บังคับบัญชาในองค์กรของท่านมีอำนาจตัดสินใจ แต่เพียงผู้เดียว	3.95	1.014	สูง
2. องค์กรของท่านมีการมอบหมายภารกิจที่ เหมือนกันไปให้องค์กรอื่น (ศชต., ศอบต. ฯลฯ) ดำเนินการหรือไม่เพื่อความคล่องตัวและรวดเร็ว ในการดำเนินงาน	3.85	.932	สูง
3. ผู้บังคับบัญชาในองค์กรของท่านมอบหมายอำนาจ การตัดสินใจให้กับตัวท่านในการปฏิบัติงานที่ต้องการ ความเร่งด่วนโดยไม่ต้องรอคำสั่งจากผู้บังคับบัญชา	3.63	1.155	สูง
4. องค์กรของท่านมีการแบ่งงานกันทำอย่างชัดเจน โดยแต่ละส่วนจะไม่ก้าวก่ายกัน และในแต่ละส่วน มีหัวหน้างานที่ทำหน้าที่ตัดสินใจในเรื่องภายในส่วนนั้นๆ	3.84	1.007	สูง
5. องค์กรของท่านมีการจัดสายการบังคับบัญชาได้ อย่างสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ	3.94	.980	สูง
ระดับทัศนคติหลักธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่กอง อำนาจรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ด้านการกระจายอำนาจ โดยรวม	3.84	.763	สูง

จากตาราง 9 ผลการศึกษาในระดับทัศนคติหลักธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่กองอำนาจรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ด้านการกระจายอำนาจ พบว่า เจ้าหน้าที่ที่มีทัศนคติต่อระดับธรรมาภิบาลด้าน “การกระจายอำนาจ” อยู่ในระดับสูง โดยมีค่า \bar{X} เท่ากับ 3.84 และค่า S.D. เท่ากับ .763 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เจ้าหน้าที่กองอำนาจรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า เจ้าหน้าที่ที่มีทัศนคติต่อระดับธรรมาภิบาลด้านการกระจายอำนาจ ดังนี้ ผู้บังคับบัญชาในองค์กรของท่านมีอำนาจตัดสินใจแต่เพียงผู้เดียว ($\bar{X} = 3.95$, S.D.=1.014) องค์กรของท่านมีการมอบหมายภารกิจที่เหมือนกันไปให้องค์กรอื่น (ศชต., ศอบต. ฯลฯ)ดำเนินการหรือไม่เพื่อความคล่องตัวและ

รวดเร็วในการดำเนินงาน ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = .932) ผู้บังคับบัญชาในองค์กรของท่านมอบหมายอำนาจการตัดสินใจให้กับตัวท่านในการปฏิบัติงานที่ต้องการความเร่งด่วนโดยไม่ต้องรอคำสั่งจากผู้บังคับบัญชา ($\bar{X} = 3.63$, S.D. = 1.155) องค์กรของท่านมีการแบ่งงานกันทำอย่างชัดเจนโดยแต่ละส่วนจะไม่ก้าวก้ำก้ำกัน และในแต่ละส่วนมีหัวหน้างานที่ทำหน้าที่ตัดสินใจในเรื่องภายในส่วนนั้นๆ ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = 1.007) และองค์กรของท่านมีการจัดสายการบังคับบัญชาได้อย่างสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = .980)

ตาราง 10 ระดับทัศนคติหลักธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ด้านการมีส่วนร่วม

n = 390

ระดับทัศนคติหลักธรรมาภิบาลฯ ด้านการมีส่วนร่วม	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. องค์กรของท่านเปิดโอกาสให้ประชาชน/ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและร่วมรับรู้ในแผนงานหรือกิจกรรมขององค์กร	3.73	1.067	สูง
2. องค์กรของท่านมีการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากประชาชน/ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและบุคคลจากองค์กรภายนอก	3.73	1.045	สูง
3. องค์กรของท่านได้นำความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะจากประชาชน/ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมาปรับปรุงการทำงาน	3.78	1.040	สูง
4. องค์กรของท่านเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดแผนงาน/ โครงการขององค์กร	3.70	1.056	สูง
5. องค์กรของท่านมักใช้กระบวนการตัดสินใจโดยใช้เสียงส่วนใหญ่	3.66	1.126	สูง
6. มีการสำรวจความต้องการของบุคลากรในเรื่องต่างๆอย่างสม่ำเสมอ	3.68	1.035	สูง
7. มีการสำรวจความพึงพอใจของประชาชน/ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการปฏิบัติงานขององค์กร	3.66	1.063	สูง

ตาราง 10 ระดับทัศนคติหลักธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ด้านการมีส่วนร่วม (ต่อ)

n = 390

ระดับทัศนคติหลักธรรมาภิบาลฯ หลักการมีส่วนร่วม	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ระดับทัศนคติหลักธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ด้านการมีส่วนร่วม โดยรวม	3.70	.873	สูง

จากตาราง 10 ผลการศึกษาระดับทัศนคติหลักธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ด้านการมีส่วนร่วม พบว่าเจ้าหน้าที่ที่มีทัศนคติต่อระดับธรรมาภิบาลด้าน“การมีส่วนร่วม” อยู่ในระดับสูง โดยมีค่า \bar{X} เท่ากับ 3.70 และค่า S.D. เท่ากับ .873 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า เจ้าหน้าที่ที่มีทัศนคติต่อระดับธรรมาภิบาลด้านการมีส่วนร่วม ดังนี้ องค์กรของท่านเปิดโอกาสให้ประชาชน/ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและร่วมรับรู้ในแผนงานหรือกิจกรรมขององค์กร ($\bar{X} = 3.73$, S.D. = 1.067) มีองค์กรของท่านมีการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากประชาชน/ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และบุคคลจากองค์กรภายนอก ($\bar{X} = 3.73$, S.D. = 1.045) องค์กรของท่านได้นำความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะจากประชาชน/ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมาปรับปรุงการทำงาน ($\bar{X} = 3.78$, S.D. = 1.040) องค์กรของท่านเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดแผนงาน/ โครงการขององค์กร ($\bar{X} = 3.70$, S.D. = 1.056) มีองค์กรของท่านมักใช้กระบวนการตัดสินใจโดยใช้เสียงส่วนใหญ่ ($\bar{X} = 3.66$, S.D. = 1.126) มีการสำรวจความต้องการของบุคลากรในเรื่องต่างๆอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 3.68$, S.D. = 1.035) และ มีการสำรวจความพึงพอใจของประชาชน/ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการปฏิบัติงานขององค์กร ($\bar{X} = 3.66$, S.D. = 1.063)

ตาราง 11 ระดับทัศนคติหลักธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ด้านความเสมอภาค

n = 390

ระดับทัศนคติหลักธรรมาภิบาลฯ ด้านความเสมอภาค	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. องค์กรของท่านๆ ได้ให้ความช่วยเหลือประชาชน/ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย อย่างเท่าเทียมกันทุกคน	3.88	.981	สูง

ตาราง 11 ระดับทัศนคติหลักธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ด้านความเสมอภาค (ต่อ)

n = 390

ระดับทัศนคติหลักธรรมาภิบาลฯ ด้านความเสมอภาค	\bar{X}	S.D.	แปลผล
2. บุคลากรในองค์กรสามารถเข้าหาผู้บังคับบัญชาได้อย่างเท่าเทียมกันทุกคนไม่ว่าระดับไหนก็ตาม	3.67	1.062	สูง
3. การบังคับใช้กฎระเบียบหรือกฎหมายที่องค์กรรับผิดชอบอย่างเท่าเทียมกันกับทุกคนไม่ว่าจะเป็นประชาชนทั่วไปหรือบุคลากรในองค์กรโดยไม่ได้รับการยกเว้นไม่ว่ากรณีใดๆ	3.83	.973	สูง
4. มีกระบวนการสืบสวนข้อเท็จจริงต่อผู้ที่กระทำผิดอย่างเท่าเทียมกัน และใช้วิธีการสอบสวนตามที่กฎหมายกำหนด	3.84	.966	สูง
5. มีการจัดโครงการ/ กิจกรรม ตามข้อเรียกร้องหรือที่คิดว่าเป็นประโยชน์ต่อประชาชน/ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย อย่างเท่าเทียมกันในทุกพื้นที่	3.83	.988	สูง
ระดับทัศนคติหลักธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ด้านความเสมอภาค โดยรวม	3.80	.793	สูง

จากตาราง 11 ผลการศึกษาระดับทัศนคติหลักธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ด้านความเสมอภาค พบว่า เจ้าหน้าที่ที่มีทัศนคติต่อระดับธรรมาภิบาลด้าน “ความเสมอภาค” อยู่ในระดับสูง โดยมีค่า \bar{X} เท่ากับ 3.80 และค่า S.D. เท่ากับ .793 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ภาค 4 ส่วนหน้า เจ้าหน้าที่ที่มีทัศนคติต่อระดับธรรมาภิบาลด้านความเสมอภาค ดังนี้ องค์กรของท่านๆ ได้ให้ความช่วยเหลือประชาชน/ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย อย่างเท่าเทียมกันทุกคน ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = .981) บุคลากรในองค์กรสามารถเข้าหาผู้บังคับบัญชาได้อย่างเท่าเทียมกันทุกคนไม่ว่าระดับไหนก็ตาม ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = 1.062) การบังคับใช้กฎระเบียบหรือกฎหมายที่องค์กรรับผิดชอบอย่างเท่าเทียมกันกับทุกคนไม่ว่าจะเป็นประชาชนทั่วไปหรือบุคลากรในองค์กร โดยไม่ได้รับการยกเว้นไม่ว่ากรณีใดๆ ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = .973) มีกระบวนการสืบสวนข้อเท็จจริงต่อผู้ที่กระทำผิดอย่างเท่าเทียมกัน

และใช้วิธีการสอบสวนตามที่กฎหมายกำหนด ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = .966) และมีการจัดโครงการ/กิจกรรม ตามข้อเรียกร้องหรือที่คิดว่าเป็นประโยชน์ต่อประชาชน/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย อย่างเท่าเทียมกันในทุกพื้นที่ ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = .988)

3.4 ระดับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า

ตาราง 12 ระดับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า

n = 390

ประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ๗	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินแนวโน้มสถานการณ์	3.89	.744	สูง
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การอำนวยการ ประสานงาน และเสริมการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐ	3.92	.794	สูง
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การเสริมสร้างให้ประชาชนตระหนักในหน้าที่ที่ต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์	4.09	.728	สูง
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างความรักความสามัคคีของคนในชาติและส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม	3.90	.821	สูง
ระดับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ๗ โดยรวมทุกยุทธศาสตร์	3.94	.689	สูง

จากตาราง 12 ผลการศึกษาระดับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า อยู่ในระดับสูง โดยมีค่า \bar{X} เท่ากับ 3.94 และค่า S.D. เท่ากับ .689 โดย เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน ได้ดังนี้

ตาราง 13 ระดับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค4ส่วนหน้า ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินแนวโน้มสถานการณ์

n = 390

ระดับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. องค์กรของท่านๆ ได้ให้ความช่วยเหลือประชาชน/ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย อย่างเท่าเทียมกันทุกคน	4.08	.846	สูง
2. บุคลากรในองค์กรสามารถเข้าหาผู้บังคับบัญชาได้ อย่างเท่าเทียมกันทุกคนไม่ว่าระดับไหนก็ตาม	4.00	.818	สูง
3. มีการจัดอบรมบุคลากรที่ทำงานด้านข่าวเพื่อพัฒนา ประสิทธิภาพในการทำงาน	3.87	.903	สูง
4. มีการประเมินความเที่ยงตรงและความเชื่อถือได้ ของด้านการข่าวอยู่เสมอ	3.85	.892	สูง
5. มีการบูรณาการการทำงานด้านการข่าวระหว่าง องค์กรกับหน่วยงานข่าวภายนอก	3.81	.989	สูง
6. องค์กรของท่านมีระบบข่าวกรองที่มีคุณภาพ	3.84	.950	สูง
7. มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านการข่าวอยู่ สม่ำเสมอเพื่อให้การทำงานด้านการข่าวมี ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น	3.88	.990	สูง
8. มีการนำระบบภูมิสารสนเทศ(GIS)มาบูรณาการ งานด้านการข่าว	3.77	.957	สูง
ระดับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบฯ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินแนวโน้มสถานการณ์ โดยรวม	3.89	.744	สูง

จากตาราง 13 ผลการศึกษา ระดับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบฯ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินแนวโน้มสถานการณ์ พบว่า ระดับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบฯ “ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินแนวโน้มสถานการณ์” อยู่ในระดับสูง โดยมีค่า \bar{X} เท่ากับ 3.89 และค่า S.D.

เท่ากับ .744 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบฯ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 มีดัชนี องค์การของท่านๆ ได้ให้ความช่วยเหลือประชาชน/ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย อย่างเท่าเทียมกันทุกคน ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = .846) บุคลากรในองค์กรสามารถเข้าหาผู้บังคับบัญชาได้อย่างเท่าเทียมกันทุกคนไม่ว่าระดับไหนก็ตาม ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = .818) มีการจัดอบรมบุคลากรที่ทำงานด้านข่าวเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = .903) มีการประเมินความเที่ยงตรงและความเชื่อถือได้ของด้านการข่าวอยู่เสมอ ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = .892) มีการบูรณาการการทำงานด้านการข่าวระหว่างองค์กรกับหน่วยงานข่าวภายนอก ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = .989) มีองค์กรของท่านมีระบบข่าวกรองที่มีคุณภาพ ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = .950) มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านการข่าวอยู่เสมอเพื่อให้การทำงานด้านการข่าวมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = .990) และมีการนำระบบภูมิสารสนเทศ (GIS) มาบูรณาการงานด้านการข่าว ($\bar{X} = 3.77$, S.D. = .975)

ตาราง 14 ระดับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การอำนวยการ ประสานงาน และเสริมการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐ

n = 390

ระดับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. มีการรวมกำลังทุกภาคส่วนในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบ	4.21	2.728	สูงมาก
2. มีการร่วมมือกับหน่วยงานราชการอื่นๆ ภาคประชาสังคมและประชาชนในพื้นที่เพื่อแก้ไขปัญหาเสียดัด	4.04	.877	สูง
3. มีการร่วมมือกับหน่วยงานราชการอื่นในการแก้ไขและป้องกันการหลบหนีเข้าเมืองของคนต่างด้าวอย่างผิดกฎหมาย	3.91	.980	สูง
4. มีการวางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการแก้ไขปัญหาก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ	3.72	1.015	สูง
5. มีการทำงานร่วมกับหน่วยราชการอื่นเพื่อปลูกฝังให้ตระหนักถึงภัยก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ ให้แก่ประชาชนเพื่อช่วยกันต่อต้านปัญหาดังกล่าว	3.84	.985	สูง

ตาราง 14 ระดับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การอำนวยการ ประสานงาน และเสริมการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐ (ต่อ)

n = 390

ระดับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2	\bar{X}	S.D.	แปลผล
6. องค์กรของท่านสามารถร่วมมือกับ ศอ.บต. ในการปฏิบัติหน้าที่ตามนโยบายฯ ได้เป็นอย่างดี	3.90	.949	สูง
7. องค์กรของท่านสามารถร่วมมือกับ ศชต. ในการปฏิบัติหน้าที่ตามนโยบายฯ ได้เป็นอย่างดี	3.96	.965	สูง
8. องค์กรของท่านได้รับความช่วยเหลือเป็นอย่างดี เมื่อขอรับความช่วยเหลือจากส่วนราชการอื่นๆ ภาคประสังคม รวมถึงประชาชนในพื้นที่	3.89	.943	สูง
9. มีระบบการประเมินผลขององค์กรอยู่เสมอ รวมถึงมีระบบการกำกับดูแลตัวเองที่ดี	3.87	.947	สูง
10. มีการพัฒนาบุคลากรในองค์กรอย่างสม่ำเสมอ เช่น การปลูกฝังจริยธรรม	3.87	.947	สูง
11. มีการร่วมมือด้านวิชาการในเรื่องความมั่นคงกับองค์กรอื่นๆที่เกี่ยวข้อง	3.88	.991	สูง
ระดับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบฯ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การอำนวยการ ประสานงาน และเสริมการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐ	3.92	.794	สูง

จากตาราง 14 ผลการศึกษาระดับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบฯ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การอำนวยการ ประสานงาน และเสริมการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐ พบว่าระดับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบฯ “ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การอำนวยการ ประสานงาน และเสริมการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐ” อยู่ในระดับสูง โดยมีค่า \bar{X} เท่ากับ 3.92 และค่า S.D. เท่ากับ .794 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบฯ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 มีดังนี้ มีการรวมกำลังทุกภาคส่วนในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบ ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 2.728) มีการร่วมมือกับหน่วยงานราชการอื่นๆ ภาคประชาสังคม และ

ประชาชนในพื้นที่เพื่อแก้ปัญหาขาดแคลน ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = .877) มีการร่วมมือกับหน่วยงานราชการอื่นในการแก้ไข และป้องกันการหลบหนีเข้าเมืองของคนต่างด้าวอย่างผิดกฎหมาย ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = .980) มีการวางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการแก้ไขปัญหาการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ ($\bar{X} = 3.72$, S.D. = 1.015) มีการทำงานร่วมกับหน่วยราชการอื่นเพื่อปลูกฝังให้ตระหนักถึงภัยก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ ให้แก่ประชาชนเพื่อช่วยกันต่อต้านปัญหาดังกล่าว ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = .985) องค์กรของท่านสามารถร่วมมือกับ สอ.บต. ในการปฏิบัติหน้าที่ตามนโยบายฯ ได้เป็นอย่างดี ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = .949) องค์กรของท่านสามารถร่วมมือกับ ศชต. ในการปฏิบัติหน้าที่ตามนโยบายฯ ได้เป็นอย่างดี ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = .965) องค์กรของท่านได้รับความช่วยเหลือเป็นอย่างดีเมื่อขอรับความช่วยเหลือจากส่วนราชการอื่นๆ ภาครัฐรวมทั้งประชาชนในพื้นที่ ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = .943) มีระบบการประเมินผลขององค์กรอยู่สม่ำเสมอรวมถึงมีระบบการกำกับดูแลตัวเองที่ดี ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = .947) มีการพัฒนาบุคลากรในองค์กรอย่างสม่ำเสมอ เช่น การปลูกฝังจริยธรรม ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = .947) และมีการร่วมมือด้านวิชาการในเรื่องความมั่นคงกับองค์กรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = .991)

ตาราง 15 ระดับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การเสริมสร้างให้ประชาชนตระหนักในหน้าที่ที่ต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

n = 390

ระดับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. มีการรณรงค์ให้ประชาชนมีความรักชาติให้กับประชาชนโดยทั่วไป	4.27	.881	สูงมาก
2. มีการรณรงค์ให้เยาวชนมีความรักชาติให้กับประชาชนโดยทั่วไป	4.13	.868	สูง
3. คู่มือการเรียนการสอน “ประวัติศาสตร์ไทยกับสถาบันพระมหากษัตริย์” ได้การตอบรับเป็นอย่างดี	3.99	.914	สูง
4. มีการจัดวิทยากรเป็นฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันสถาบันอย่างสม่ำเสมอ	3.96	.954	สูง

ตาราง 15 ระดับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การเสริมสร้างให้ประชาชนตระหนักในหน้าที่ที่ต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่ง ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ (ต่อ)

n = 390

ระดับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3	\bar{X}	S.D.	แปลผล
5. องค์กรของท่านส่งเสริมประชาชนให้ปฏิบัติตามแนวพระราชดำริ	4.14	.829	สูง
6. มีการจัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนในเรื่องโครงการตามแนวพระราชดำริ	4.07	.899	สูง
7. มีการรณรงค์ให้เยาวชนหันมาดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	4.04	.912	สูง
ระดับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบฯ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การเสริมสร้างให้ประชาชน ตระหนักในหน้าที่ที่ต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่ง ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์	4.09	.728	สูง

จากตาราง 15 ผลการศึกษาระดับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบฯ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การเสริมสร้างให้ประชาชนตระหนักในหน้าที่ที่ต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่ง ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ พบว่า ระดับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบฯ “ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การเสริมสร้างให้ประชาชนตระหนักในหน้าที่ที่ต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่ง ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์” อยู่ในระดับสูง โดยมีค่า \bar{X} เท่ากับ 4.09 และค่า S.D. เท่ากับ .728 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบฯ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 มีดังนี้ มีการรณรงค์ให้ประชาชนมีความรักชาติให้กับประชาชนโดยทั่วไป ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = .881) มีการรณรงค์ให้เยาวชนมีความรักชาติให้กับประชาชนโดยทั่วไป ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = .868) คู่มือการเรียนการสอน “ประวัติศาสตร์ไทยกับสถาบันพระมหากษัตริย์” ใต้การตอบรับเป็นอย่างดี ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = .914) มีการจัดวิทยากรเป็นฝึกรอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันสถาบันอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = .954) องค์กรของท่านส่งเสริมประชาชนให้ปฏิบัติตามแนวพระราชดำริ ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = .892) มีการจัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนในเรื่อง

โครงการตามแนวพระราชดำริ ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = .899) และมีการรณรงค์ให้เยาวชนหันมาดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = .912)

ตาราง 16 ระดับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างความรักความสามัคคีของคนในชาติและส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม

n = 390

ระดับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. มีการปรับปรุงและพัฒนาเครือข่าย สายด่วนความมั่นคง 1374 อย่างสม่ำเสมอเพื่อควมมีประสิทธิภาพ	3.92	.983	สูง
2. มีการจัดอบรมเจ้าหน้าที่สายด่วนความมั่นคง 1374 อย่างต่อเนื่อง	3.79	1.030	สูง
3. ประชาชนมีความพึงพอใจในการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงาน กอ.รมน.๑	3.93	.958	สูง
4. ประชาชนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการปฏิบัติหน้าที่ของ กอ.รมน.๑	3.94	.988	สูง
5. ผู้ที่ผ่านการฝึกในโครงการไทยอาสาป้องกันชาติมีประสิทธิผลอยู่ในระดับที่น่าพึงพอใจ	3.88	.943	สูง
6. เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่กระบวนการแรกในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับประชาชนโดยตรง	3.95	.961	สูง
7. สมาชิกกองหนุนเพื่อความมั่นคงของชาติ (กนช.) มีประสิทธิผลอยู่ในระดับที่น่าพึงพอใจ	3.90	.946	สูง
ระดับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบฯ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างความรักความสามัคคีของคนในชาติและส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม	3.90	.821	สูง

จากตาราง 16 ผลการศึกษาระดับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบฯ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างความรักความสามัคคีของคนในชาติและส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม พบว่า ระดับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบฯ “ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างความรักความสามัคคีของคนในชาติและส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม” อยู่ในระดับสูง โดยมีค่า \bar{X} เท่ากับ 3.90 และค่า S.D. เท่ากับ .821 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าระดับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบฯ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 มีดังนี้ มีการปรับปรุงและพัฒนาเครือข่าย สายด่วนความมั่นคง 1374 อย่างสม่ำเสมอเพื่อควมมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 3.92$, S.D. = .983) มีการจัดอบรมเจ้าหน้าที่สายด่วนความมั่นคง 1374 อย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.79$, S.D. = 1.030) ประชาชนมีความพึงพอใจในการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงาน กอ.รมน.ฯ ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = .958) ประชาชนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการปฏิบัติหน้าที่ของ กอ.รมน.ฯ ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = .988) ผู้ที่ผ่านการฝึกในโครงการไทยอาสาป้องกันชาติมีประสิทธิผลอยู่ในระดับที่น่าพึงพอใจ ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = .943) มีเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่กระบวนการแรกในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับประชาชนโดยตรง ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = .961) และสมาชิกกองหนุนเพื่อความมั่นคงของชาติ (กนช.) มีประสิทธิผลอยู่ในระดับที่น่าพึงพอใจ ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = .946)

3.5 การทดสอบสมมติฐาน

3.5.1 การวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลโดยจำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล

ตาราง 17 ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ภาค 4 ส่วนหน้า จำแนกตามเพศ

ปัจจัยส่วนบุคคล	n	\bar{X}	S.D.	t	P-Value
ชาย	379	11.49	.137	.647	.422
หญิง	11	11.00	.094		

*มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

จากตาราง 17 เห็นได้ว่าเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้าที่มีเพศแตกต่างกันมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลที่ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ตาราง 18 ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่กองอำนาจการ
รักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า จำแนกตามระดับข้าราชการ

ปัจจัยส่วนบุคคล	แหล่งความแปรปรวน	Df	SS	MS	F	P-Value
ระดับข้าราชการ	ระหว่างกลุ่ม	2	.517	.529	15.078	.000
	ภายในกลุ่ม	392	6.727	.017		
	รวม	394	7.224			

*มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

จากตาราง 18 เห็นได้ว่าเจ้าหน้าที่กองอำนาจการักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วน
หน้าที่มีระดับข้าราชการแตกต่างกันมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลที่แตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ปรากฏผลดังตาราง 19 ดังนี้

ตาราง 19 เปรียบเทียบการทดสอบความแตกต่างในระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลัก
ธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่กองอำนาจการักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า
จำแนกตามระดับข้าราชการรายคู่

ระดับข้าราชการ	\bar{X}	สัญญาณ	ประทวน	พลทหาร
สัญญาณ	12.96		0.62	.000*
ประทวน	11.63	.062		.000*
พลทหาร	10.70	.000*	.000*	

*มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

จากตาราง 19 เมื่อทดสอบความแตกต่างในระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล
ของเจ้าหน้าที่กองอำนาจการักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า จำแนกตามระดับข้าราชการ
เป็นรายคู่แล้ว พบว่า เจ้าหน้าที่ระดับพลทหารมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล
แตกต่างจากเจ้าหน้าที่ระดับชั้นสัญญาณและชั้นประทวน

ตาราง 20 ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่กองอำนาจการ รักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า จำแนกตามหน่วยงานที่สังกัด

ปัจจัยส่วนบุคคล	แหล่งความแปรปรวน	Df	SS	MS	F	P-Value
หน่วยงานที่สังกัด	ระหว่างกลุ่ม	3	.172	.057	3.163	.025
	ภายในกลุ่ม	391	7.073	.018		
	รวม	394	7.224			

*มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

จากตาราง 20 เห็นได้ว่าเจ้าหน้าที่กองอำนาจการ รักษาความมั่นคงภายใน ภาค 4 ส่วนหน้าที่มีหน่วยงานสังกัดที่แตกต่างกันมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ปรากฏผลดังตารางที่ 21 ดังนี้

ตาราง 21 เปรียบเทียบการทดสอบความแตกต่างในระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่กองอำนาจการ รักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า จำแนกตามหน่วยงานที่สังกัดรายคู่

หน่วยงาน	\bar{X}	หน่วยเฉพาะกิจ จังหวัดปัตตานี	หน่วยเฉพาะกิจ จังหวัดยะลา	หน่วยเฉพาะกิจ จังหวัดนราธิวาส	อื่นๆ
หน่วยเฉพาะกิจ จังหวัดปัตตานี	8.42		.043*	.818	.157
หน่วยเฉพาะกิจ จังหวัดยะลา	11.99	.043*		.057	.006*
หน่วยเฉพาะกิจ จังหวัดนราธิวาส	11.35	.818	.057		.110
อื่นๆ	10.50	.157	.006*	.110	

*มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

จากตาราง 21 เมื่อทดสอบความแตกต่างในระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่กองอำนาจการ รักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า จำแนกตามหน่วยงานที่สังกัดเป็นรายคู่แล้ว พบว่าเจ้าหน้าที่ที่สังกัดหน่วยงานเฉพาะกิจยะลา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมาภิบาลแตกต่างกับเจ้าหน้าที่ที่สังกัดหน่วยงานเฉพาะกิจปัตตานี และที่สังกัดหน่วยงานอื่น ๆ

ตาราง 22 ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า จำแนกตามระดับการศึกษา

ปัจจัยส่วนบุคคล	แหล่งความแปรปรวน	Df	SS	MS	F	P-Value
ระดับการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	5	.094	.019	1.020	.405
	ภายในกลุ่ม	389	7.150	.018		
	รวม	394	7.224			

*มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

จากตาราง 22 เห็นได้ว่าเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้าที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ตาราง 23 ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า จำแนกตามอายุ

ปัจจัยส่วนบุคคล	แหล่งความแปรปรวน	Df	SS	MS	F	P-Value
อายุ	ระหว่างกลุ่ม	3	.948	.316	19.620	.000
	ภายในกลุ่ม	391	6.296	.016		
	รวม	394	7.224			

*มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

จากตาราง 23 เห็นได้ว่าเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้าที่มีอายุที่แตกต่างกันมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ปรากฏผลดังตารางที่ 24 ดังนี้

ตาราง 24 เปรียบเทียบการทดสอบความแตกต่างในระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลัก
 ธรรมเนียมของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า
 จำแนกตามอายุรายคู่

อายุ	\bar{X}	21-30 ปี	31-40 ปี	41-50 ปี	51 ปีขึ้นไป
21-30 ปี	10.83		.008*	.000*	.039*
31-40 ปี	11.93	.008*		.002*	.784
41-50 ปี	13.81	.000*	.002*		.423
51 ปีขึ้นไป	12.61	.039*	.784	.423	

*มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

จากตาราง 24 เมื่อทดสอบความแตกต่างในระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมเนียมของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า จำแนกตามอายุเป็นรายคู่แล้ว พบว่าเจ้าหน้าที่ที่มีอายุ 21-30 ปี มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมเนียมแตกต่างกับเจ้าหน้าที่ที่มีอายุ 31-40 ปี 41-50 ปี และ 51 ปีขึ้นไป เจ้าหน้าที่ที่มีอายุ 31-40 ปี ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมเนียมแตกต่างกับเจ้าหน้าที่ที่มีอายุ 41-50 ปี

ตาราง 25 ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมเนียมของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการ
 รักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า จำแนกตามระยะเวลาในการปฏิบัติ
 หน้าที่

ปัจจัยส่วนบุคคล	แหล่งความแปรปรวน	Df	SS	MS	F	P-Value
ระยะเวลาในการ ปฏิบัติหน้าที่	ระหว่างกลุ่ม	4	.321	.080	4.515	.001
	ภายในกลุ่ม	390	6.924	.018		
	รวม	394	7.224			

*มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

จากตาราง 25 เห็นได้ว่าเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้าที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ที่แตกต่างกันมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมเนียมที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ปรากฏผลดังตาราง 26 ดังนี้

ตาราง 26 เปรียบเทียบการทดสอบความแตกต่างในระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลัก
 ธรรมชาติของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า
 จำแนกตามระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่รายคู่

ระยะเวลาในการ ปฏิบัติหน้าที่	\bar{X}	0-5 ปี	6-10 ปี	11-15 ปี	16-20 ปี	25 ปีขึ้นไป
0-5 ปี	11.29		.002*	.982	.994	1.000
6-10 ปี	13.40	.002*		.723	.945	.823
11-15 ปี	11.88	.982	.723		1.000	.996
16-20 ปี	12.00	.994	.945	1.000		.997
25 ปีขึ้นไป	10.50	1.000	.823	.996	.997	

*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตาราง 26 เมื่อทดสอบความแตกต่างในระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมชาติ
 ของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า จำแนกตามระยะเวลาในการ
 ปฏิบัติหน้าที่รายคู่แล้ว พบว่าเจ้าหน้าที่ที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ 0-5 ปี ความรู้ความเข้าใจ
 เกี่ยวกับธรรมชาติแตกต่างแตกต่างกับเจ้าหน้าที่ที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ 6-10 ปี

3.5.2 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมชาติ กับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

ตาราง 27 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมชาติ
 กับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้
 โดยรวม

ประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหา ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัด ชายแดนภาคใต้โดยรวม	ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมชาติ		
	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)	P-Value	การแปลความหมาย
	.967	.000	สัมพันธ์มาก

จากตาราง 27 เห็นได้ว่าระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก ($r=.967$) ซึ่งเมื่อแยกเป็นรายด้านจะได้ ดังนี้

ตาราง 28 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

ประสิทธิผลฯ	ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล		
	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)	P-Value	การแปลความหมาย
ประสิทธิผลฯ ยุทธศาสตร์ที่ 1	.734	.019	สัมพันธ์ค่อนข้างมาก
ประสิทธิผลฯ ยุทธศาสตร์ที่ 2	.815	.000	สัมพันธ์มาก
ประสิทธิผลฯ ยุทธศาสตร์ที่ 3	.715	.000	สัมพันธ์ค่อนข้างมาก
ประสิทธิผลฯ ยุทธศาสตร์ที่ 4	.722	.000	สัมพันธ์ค่อนข้างมาก

จากตาราง 28 เห็นได้ว่าระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินแนวโน้มสถานการณ์อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับค่อนข้างมาก ($r=.734$), มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การอำนวยความสะดวก ประสานงาน และเสริมการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก ($r=.815$), มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การเสริมสร้างให้ประชาชนตระหนักในหน้าที่ที่ต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่ง ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับค่อนข้างมาก ($r=.715$) และมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างความรักความสามัคคีของคนในชาติและส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับค่อนข้างมาก ($r=.722$)

3.5.3 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลในการแก้ไข ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

ตาราง 29 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลโดยรวมกับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้โดยรวม

ประสิทธิผลฯ	หลักธรรมาภิบาลโดยรวม		
	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)	P-Value	การแปลความหมาย
ประสิทธิผลประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้โดยรวม	.794	.000	สัมพันธ์ค่อนข้างมาก

จากตาราง 29 เห็นได้ว่าหลักธรรมาภิบาลมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับค่อนข้างมาก ($r=.794$) ซึ่งเมื่อแยกเป็นรายด้านจะได้ ดังนี้

ตาราง 30 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาล “ด้านนิติธรรม” กับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

ประสิทธิผลฯ	หลักธรรมาภิบาล “ด้านนิติธรรม”		
	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)	P-Value	การแปลความหมาย
ประสิทธิผลฯ ยุทธศาสตร์ที่ 1	.636**	.000	สัมพันธ์ค่อนข้างมาก
ประสิทธิผลฯ ยุทธศาสตร์ที่ 2	.594**	.000	สัมพันธ์ปานกลาง
ประสิทธิผลฯ ยุทธศาสตร์ที่ 3	.583**	.000	สัมพันธ์ปานกลาง
ประสิทธิผลฯ ยุทธศาสตร์ที่ 4	.574**	.000	สัมพันธ์ปานกลาง

จากตาราง 30 เห็นได้ว่าหลักธรรมาภิบาล “ด้านนิติธรรม” มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินแนวโน้มสถานการณ์อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับค่อนข้างมาก ($r=.636$) มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การอำนวยความสะดวก ประสานงาน และเสริมการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 โดยมีความสัมพันธ์อยู่ใน

ระดับปานกลาง ($r=.594$) มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การเสริมสร้างให้ประชาชนตระหนักในหน้าที่ที่ต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่ง ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง ($r=.583$) และมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างความรักความสามัคคีของคนในชาติและส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง ($r=.547$)

ตาราง 31 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาล “ด้านความโปร่งใส” กับ ประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

ประสิทธิผลฯ	หลักธรรมาภิบาล “ด้านความโปร่งใส”		
	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)	P-Value	การแปลความหมาย
ประสิทธิผลฯ ยุทธศาสตร์ที่ 1	.682**	.000	สัมพันธ์ ค่อนข้างมาก
ประสิทธิผลฯ ยุทธศาสตร์ที่ 2	.661**	.000	สัมพันธ์ ค่อนข้างมาก
ประสิทธิผลฯ ยุทธศาสตร์ที่ 3	.622**	.000	สัมพันธ์ ค่อนข้างมาก
ประสิทธิผลฯ ยุทธศาสตร์ที่ 4	.686**	.000	สัมพันธ์ ค่อนข้างมาก

จากตารางที่ 30 เห็นได้ว่าหลักธรรมาภิบาล “ด้านความโปร่งใส” มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินแนวโน้มสถานการณ์อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับค่อนข้างมาก ($r=.682$) มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การอำนวยความสะดวก ประสานงาน และเสริมการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับค่อนข้างมาก ($r=.661$) มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การเสริมสร้างให้ประชาชนตระหนักในหน้าที่ที่ต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่ง ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 โดยมี

ความสัมพันธ์อยู่ในระดับค่อนข้างมาก ($r=.622$) และมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างความรักความสามัคคีของคนในชาติและส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับค่อนข้างมาก ($r=.686$)

ตาราง 32 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาล “ด้านการกระจายอำนาจ” กับ ประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

ประสิทธิผลฯ	หลักธรรมาภิบาล “ด้านการกระจายอำนาจ”		
	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)	P-Value	การแปลความหมาย
ประสิทธิผลฯ ยุทธศาสตร์ที่ 1	.638**	.000	สัมพันธ์ค่อนข้างมาก
ประสิทธิผลฯ ยุทธศาสตร์ที่ 2	.601**	.000	สัมพันธ์ค่อนข้างมาก
ประสิทธิผลฯ ยุทธศาสตร์ที่ 3	.563**	.000	สัมพันธ์ปานกลาง
ประสิทธิผลฯ ยุทธศาสตร์ที่ 4	.541**	.000	สัมพันธ์ปานกลาง

จากตาราง 32 เห็นได้ว่าหลักธรรมาภิบาล “ด้านการกระจายอำนาจ” มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินแนวโน้มสถานการณ์อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับค่อนข้างมาก ($r=.638$) มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การอำนวยความสะดวกและเสริมการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับค่อนข้างมาก ($r=.601$) มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การเสริมสร้างให้ประชาชนตระหนักในหน้าที่ที่ต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่ง ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง ($r=.563$) และมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างความรักความสามัคคีของคนในชาติและส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง ($r=.541$)

ตาราง 33 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาล “ด้านการมีส่วนร่วม” กับ ประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

ประสิทธิผลฯ	หลักธรรมาภิบาล “ด้านการมีส่วนร่วม”		
	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)	P-Value	การแปลความหมาย
ประสิทธิผลฯ ยุทธศาสตร์ที่ 1	.568**	.000	สัมพันธ์ปานกลาง
ประสิทธิผลฯ ยุทธศาสตร์ที่ 2	.606**	.000	สัมพันธ์ ค่อนข้างมาก
ประสิทธิผลฯ ยุทธศาสตร์ที่ 3	.559**	.000	สัมพันธ์ปานกลาง
ประสิทธิผลฯ ยุทธศาสตร์ที่ 4	.623**	.000	สัมพันธ์ ค่อนข้างมาก

จากตาราง 33 เห็นได้ว่าหลักธรรมาภิบาล “ด้านการมีส่วนร่วม” มีความสัมพันธ์กับ ประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินแนวโน้มสถานการณ์อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง ($r=.568$), มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การอำนวยความสะดวก ประสานงาน และเสริมการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับค่อนข้างมาก ($r=.606$), มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การเสริมสร้างให้ประชาชนตระหนักในหน้าที่ที่ต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่ง ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง ($r=.559$) และมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างความรักความสามัคคีของคนในชาติและส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับค่อนข้างมาก ($r=.623$)

ตาราง 34 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างลัทธิธรรมภิบาล “ด้านความเสมอภาค” กับ ประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

ประสิทธิผลฯ	ลัทธิธรรมภิบาล “ด้านความเสมอภาค”		
	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)	P-Value	การแปลความหมาย
ประสิทธิผลฯ ยุทธศาสตร์ที่ 1	.643**	.000	สัมพันธ์ ค่อนข้างมาก
ประสิทธิผลฯ ยุทธศาสตร์ที่ 2	.656**	.000	สัมพันธ์ ค่อนข้างมาก
ประสิทธิผลฯ ยุทธศาสตร์ที่ 3	.572**	.000	สัมพันธ์ปานกลาง
ประสิทธิผลฯ ยุทธศาสตร์ที่ 4	.609**	.000	สัมพันธ์ ค่อนข้างมาก

จากตาราง 34 เห็นได้ว่าลัทธิธรรมภิบาล “ด้านความเสมอภาค” มีความสัมพันธ์กับ ประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินแนวโน้มสถานการณ์อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับค่อนข้างมาก ($r=.643$) มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การอำนวยความสะดวก ประสานงาน และเสริมการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับค่อนข้างมาก ($r=.656$) มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การเสริมสร้างให้ประชาชนตระหนักในหน้าที่ที่ต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่ง ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง ($r=.572$) และมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างความรักความสามัคคีของคนในชาติและส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับค่อนข้างมาก ($r=.609$)

บทที่ 4

ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

ข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึก

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยสุ่มเลือกตัวอย่างแบบเจาะจงจากเจ้าหน้าที่กองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า อาทิ ผู้อำนวยการกองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า หรือผู้แทนที่ใกล้ชิด จำนวน 1 คน ผู้บังคับหน่วยเฉพาะกิจของจังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา และของจังหวัดนราธิวาส จำนวนแห่งละ 1 คน เจ้าหน้าที่ทหารผู้ปฏิบัติงานจริงจังหวัดละ 2 คน รวมเจ้าหน้าที่กองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ทั้งสิ้น 10 คน โดยจะสอบถามเจ้าหน้าที่เพิ่มเติมเกี่ยวกับระดับนโยบาย / ยุทธศาสตร์ (การกำหนดนโยบาย/ ประเด็นนโยบาย/ ยุทธศาสตร์) ขั้นตอนในการดำเนินนโยบาย / ยุทธศาสตร์ การจัดโครงสร้างกองกำลัง เพื่อให้สอดคล้องก่อให้เกิดการขับเคลื่อนของนโยบาย การจัดโครงสร้างกองทัพ ระดับองค์กร / สถาบัน (การจัดโครงสร้าง / การผลักดันขับเคลื่อนนโยบายศูนย์ปฏิบัติการคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์การแก้ปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศปก.กปต.) / กอ.รมน. / ศอ.บต / หน่วยทหารกองทัพภาคที่ 1 – 4) ระดับพื้นฐาน / ปฏิบัติการ (หน่วยเฉพาะกิจต่างๆ) ประสิทธิภาพที่ได้รับจากการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยยึดหลักธรรมาภิบาลด้านต่างๆ เช่น ความโปร่งใส / การมีส่วนร่วม / การกระจายอำนาจ / นิติธรรม / และความเสมอภาค เข้ามาช่วยแก้ปัญหาได้ผลมากน้อยเพียงใด เพราะอะไร รวมทั้งสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ณ ปัจจุบันนี้ ผลที่ได้รับมีความพึงพอใจในระดับใด เพราะเหตุใด ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้สอบถามประชาชนในพื้นที่จังหวัดละ 2 คน รวมทั้งสิ้น 6 คน โดยสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาล (ความโปร่งใส / การมีส่วนร่วม / การกระจายอำนาจ / นิติธรรม / และความเสมอภาค) ของกองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า มีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด ผู้วิจัยนำเสนอตามลำดับดังนี้

เจ้าหน้าที่กองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า

1.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำหนดนโยบาย / ยุทธศาสตร์ของเจ้าหน้าที่กองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า

1.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดโครงสร้าง / การผลักดันขับเคลื่อนนโยบายศูนย์ปฏิบัติการคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์การแก้ปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้

(สปก.กปต.) / กอ.รมน. / สอ.บต / หน่วยทหารกองทัพภาคที่ 1 – 4) ของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า

1.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับพื้นฐาน / ปฏิบัติการ ของหน่วยเฉพาะกิจต่างๆ

1.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลที่ได้รับจากการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยยึดหลักธรรมาภิบาล เช่น ความโปร่งใส / การมีส่วนร่วม / การกระจายอำนาจ / นิติธรรม / และความเสมอภาค เข้ามาช่วยแก้ปัญหาความไม่สงบ

1.5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ณ ปัจจุบัน

ประชาชนในพื้นที่

1.6 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่โดยยึดหลักธรรมาภิบาลของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า

1.7 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการยึดหลักธรรมาภิบาลจะสามารถแก้ปัญหาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

1.8 ข้อเสนอแนะที่จะสะท้อนหรือแนะนำกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ผลการศึกษาปรากฏดังนี้

1.1 ระดับนโยบาย / ยุทธศาสตร์ (การกำหนดนโยบาย/ ประเด็นนโยบาย/ยุทธศาสตร์)

1.1.1 ระดับนโยบาย / ยุทธศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นเกี่ยวกับระดับนโยบาย และยุทธศาสตร์ แบ่งเป็นประเด็นต่างๆ ได้แก่ ขั้นตอนในการดำเนินนโยบาย / ยุทธศาสตร์ การจัดโครงสร้างกองกำลัง เพื่อให้สอดคล้องก่อให้เกิดการขับเคลื่อนของนโยบาย การจัดโครงสร้างองค์กรของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ผลการศึกษาปรากฏดังนี้

1) ขั้นตอนในการดำเนินนโยบายและยุทธศาสตร์ยึดหลักธรรมาภิบาล (ความโปร่งใส / การมีส่วนร่วม / การกระจายอำนาจ / นิติธรรม / และความเสมอภาค) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า ขั้นตอนในการดำเนินนโยบายและยุทธศาสตร์มีการยึดหลักธรรมาภิบาลในการดำเนินนโยบายและยุทธศาสตร์อยู่แล้วเป็นเบื้องต้นและยึดเป็นสิ่งสำคัญ ดังคำกล่าวของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ดังต่อไปนี้

“ส่วนใหญ่การกำหนดยุทธศาสตร์มักจะมาจากหน่วยงาน ถ้าของทหารจะมาจากหน่วยยุทธวิธี หน่วยยุทธการ ยุทธศาสตร์ก็จะในระดับกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจะกำหนดนโยบายจากข้างบนลงมา ส่วนใหญ่ที่ผ่านมาก็จะมีนโยบายยุทธศาสตร์ที่สำคัญเหมือนกัน เราจะรับนโยบายมาจากส่วนกลาง แบ่งเป็นกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า

จะเป็นระดับยุทธการ คือ เป็นระดับห้วงการปฏิบัติภายในปีสองปี แต่ถ้าระดับหน่วยเฉพาะกิจจะเป็นระดับยุทธวิธี ในการดำเนินการนโยบายและยุทธศาสตร์จะมีคณะประเมินผลกับคณะขับเคลื่อนนโยบายลงมาปฏิบัติงานในพื้นที่เหมือนกับมาช่วยตรวจสอบแต่เราจะไม่มีหน่วยงานภายนอกเข้ามาตรวจสอบ ในการกำหนดนโยบายส่วนใหญ่กองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในจะเป็นลักษณะของสายงาน เช่น ผู้บังคับบัญชาหน่วยเหนือโดยตรง การเชื่อมโยงกับหน่วยข้างนอกจึงไม่ค่อยมีและหน่วยงานภายนอกก็ไม่ได้มาร่วมกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์กับกองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายใน

ในการนำนโยบายหรือยุทธศาสตร์ไปปฏิบัติในพื้นที่จะมีหน่วยงานกลางเชื่อมต่อ ตัวอย่างเช่น กองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในได้มีการกำหนดนโยบายเพื่อนำมาปฏิบัติ ก็จะมีการกำหนดภารกิจ/ บทบาท หรือหน้าที่เพื่อตอบรับกับนโยบาย ประกอบกับการจัดทำโครงการให้สอดคล้องกับนโยบาย หลังจากนั้นก็จะไปประสานให้กับทางกระทรวงต่าง ๆ ที่จะนำนโยบายไปปฏิบัติ เช่น กระทรวงศึกษาธิการเกี่ยวข้องกับเยาวชนที่มีผลต่อความมั่นคง ซึ่งที่ผ่านมาก็จะพบปัญหาในกระบวนการนี้ เนื่องจากไม่มีการบูรณาการการทำงานร่วมกันมาก่อน ทางกองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในเลยมีการตั้งคณะประสานงานกระทรวงขึ้นมา เมื่อตั้งคณะกรรมการประสานงานกระทรวงขึ้นมาจะนำงานที่กองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในดำเนินงานเกี่ยวข้องกับกระทรวงไหน จะนำเสนอให้กระทรวงนั้นขับเคลื่อนต่อไป

การกำหนดนโยบายหรือยุทธศาสตร์ส่วนใหญ่จะยึดความสำเร็จของงานนั้นเป็นหลัก และยึดปัจจัยที่ก่อให้เกิดเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นปัจจัยหลัก ในการกำหนดวิธีการให้เหตุการณ์ความไม่สงบลดน้อยลง ซึ่งส่วนใหญ่จะมีการพิจารณาปัจจัยหลักที่ทำให้เกิดเหตุการณ์ความไม่สงบก่อน ที่ผ่านมามีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ในช่วงแรกการพัฒนาการกำหนดนโยบายส่วนใหญ่จะเป็นการกำหนดจากภายในองค์กรคือองค์กรมีการขับเคลื่อนนโยบายภายใน แต่ผลปรากฏว่ายังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะแก้ไขปัญหาได้ ดังนั้นจำเป็นต้องดึงองค์กรหรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเข้ามาร่วมพิจารณา โดยมีการจัดการประชุมเพื่อระดมสมองจากหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้ได้กระบวนการการทำงานร่วมกันและเพื่อเป็นการสร้างเครือข่าย มีการประสานงานระหว่างหน่วยงาน ทั้งนี้ได้มีการจัดกลุ่มการทำงานตามภารกิจโดยให้หน่วยงานที่มีภารกิจเดียวกันทำงานร่วมกัน เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงปัญหาของประชาชนกับแนวทางการแก้ปัญหาของแต่ละกลุ่มภารกิจ ซึ่งปัจจุบันมีการพัฒนาไปมากกว่าเมื่อก่อน แต่เดิมการแก้ปัญหาจะเน้นเรื่องยุทธวิธี แต่ขณะนี้พยายามมาสู่ปัญหารากเหง้าอย่างแท้จริง คิดว่าปัญหาที่เกิดขึ้นคือประชาชนทั่วไปกับประชาชนที่ถูกจัดตั้ง ภายหลังก็เข้าใจปัญหาตรงนี้มากขึ้น ก็พยายามที่จะเอา

ปัญหา 2 อย่างนี้มาแก้ไข ประชาชนทั่วไปก็จะพัฒนาเขาหรือปกป้องเขา ส่วนประชาชนที่ถูกจัดตั้งหรือถูกบ่มเพาะพยายามที่จะเข้าไปให้แนวความคิดว่าถูกหรือผิด

เรื่องความสำคัญของหลักธรรมาภิบาล ด้านการมีส่วนร่วมจะเป็นปัจจัยแรกในการกำหนดนโยบายที่เราจะตระหนัก เนื่องจากการแก้ปัญหาจะเกี่ยวข้องกับทุกภาคส่วน ซึ่งปัจจุบันนี้เริ่มจะดำเนินการแก้ไขปัญหาแบบมีส่วนร่วมจากทุกองค์กรหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือเรียกว่าการแก้ปัญหาแบบบูรณาการ ส่วนภาคประชาสังคมก็พยายามที่จะให้มีบทบาท เช่น ด้านสิทธิมนุษยชน ด้านต่าง ๆ โดยภาคประชาสังคมจะดำเนินงานในส่วนองกระแสสังคมที่ให้ความสำคัญซึ่งเป็นภารกิจในส่วนที่หน่วยงานราชการไม่สามารถที่จะเข้าไปดำเนินการได้ รวมทั้งหน่วยงานต่างประเทศด้วย ซึ่งในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้จะมีผลกระทบต่อหลาย ๆ อย่าง ในอดีตเราไม่ค่อยที่จะให้ความสนใจขององค์กร OIC หรือแม้แต่สื่อจากต่างประเทศ แต่ปัจจุบันก็พยายามที่จะให้องค์กรเหล่านั้นเข้ามาดูงาน หรือเข้ามาตรวจสอบมากขึ้น เพื่อให้องค์กรเหล่านี้เป็นกระบอกเสียงให้กับหน่วยงานของเราว่าได้ดำเนินการแก้ปัญหาโดยยึดแนวทางสันติวิธี รวมทั้งกลุ่มที่เป็นกลุ่มขบวนการก็จะมีการเปิดโอกาสให้ได้มาแสดงความคิดเห็นมากขึ้น กลายเป็นว่าจะได้บทสรุปที่สำคัญที่จะย้อนไปสร้างนโยบาย สร้างยุทธศาสตร์เพื่อนำมาแก้ไขปัญหาก็ได้อย่างตรงจุดมากขึ้น” (สัมภาษณ์, 15 มิถุนายน 2557)

“การกำหนดยุทธศาสตร์ ระดับผู้รับปฏิบัติจะทราบเฉพาะเรื่องการปฏิบัติ จะรับนโยบายจากส่วนกลางซึ่งไม่ได้เข้ามามีส่วนในการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ เพราะส่วนกลางได้ดำเนินการโดยผ่านคณะกรรมการกลางมาแล้วซึ่งถือว่าเป็นที่สิ้นสุดของกระบวนการ โดยเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการมีหน้าที่ทำให้ประชาชนเกิดปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การสร้างความเข้าใจให้แก่ประชาชนในเรื่องที่ประชาชนสมควรที่จะได้รับทราบ การชี้แจง นั่นคือสิ่งที่ต้องทำ ตลอดจนทำให้คนกลุ่มขบวนการที่สร้างสถานการณ์ความไม่สงบยุติการสร้างความปลอดภัยกับประชาชนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ สิ่งนี้คือภารกิจหลักของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้าปฏิบัติอยู่ทุกวันนี้” (สัมภาษณ์, 15 มิถุนายน 2557)

“ขั้นตอนการกำหนดนโยบาย กรณีที่เกิดปัญหา กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้าจะใช้รูปแบบกระบวนการแก้ปัญหา คือ เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นปัญหาในระดับบุคคล เช่น อานาจมืด ยาเสพติด น้ำมันเถื่อน หรือแม้กระทั่งปัญหาการปลุกฝั่งแนวความคิดที่ก่อให้เกิดการเข้าร่วมในกระบวนการก่อเหตุการณ์ความไม่สงบ ปัญหาเชิงโครงสร้าง เช่น การจัดสรรทรัพยากร การพัฒนาที่อาจจะไม่สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของท้องถิ่น ปัญหาความไม่เป็นธรรม สุดท้ายคือปัญหาในเชิงมิติวัฒนธรรม อัตลักษณ์ เชื้อชาติ เมื่อทราบปัญหา

ก็ต้องวิเคราะห์สาเหตุว่าเกิดจากอะไร จากนั้นเข้าสู่กระบวนการการกำหนดนโยบายและนำนโยบายไปปฏิบัติ เพราะฉะนั้นนโยบายการแก้ปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้จะมียุทธศาสตร์ใหญ่ ๆ อยู่ 2 ยุทธศาสตร์ คือ ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง และยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนา ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงจะให้กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในเป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก ส่วนยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาจะมอบศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้รับผิดชอบ

ขั้นตอนการกำหนดนโยบายต้องวิเคราะห์จากสภาพปัญหา คือ วิเคราะห์จากพื้นที่ว่ามีปัญหาอะไร คือ นโยบายที่ลงมาในพื้นที่ไม่ได้กำหนดลงมาแบบบนลงล่างเหมือนเมื่อก่อน ต้องวิเคราะห์จากข้างล่างก่อนว่าคนในพื้นที่ต้องการอะไร มีปัญหาอะไรถึงจะสามารถนำไปกำหนดนโยบาย เพราะฉะนั้นจะเห็นว่านโยบายการแก้ปัญหาจะปรับเปลี่ยนเป็นระยะ ๆ อาจจะมีการเพิ่มเติมให้มีความครอบคลุมและตรงตามความต้องการของประชาชนในพื้นที่ เช่น ในการแก้ปัญหาในจังหวัดชายแดนภาคใต้รวม 10 ปีที่ผ่านมา ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2547 ช่วงแรกของการเกิดเหตุการณ์ จึงมีการจัดตั้งกองอำนวยการเสริมสร้างสันติสุขลงมาแก้ไขปัญหาคือทำหน้าที่เสมือนเป็นคณะรัฐมนตรี คือ มีส่วนราชการ กระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องลงมาในระยะหนึ่ง และเริ่มมีการฟื้นจัดตั้งกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน โดยมีแม่ทัพมีอำนาจสูงสุดอยู่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และเมื่อพ.ศ.2553 ได้มีการออกพระราชบัญญัติศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ขึ้นมา ทำให้มีการแยกงานด้านมั่นคงและงานด้านการพัฒนาออกอย่างชัดเจนนั่นคือภาพรวม โครงสร้างระดับนโยบาย การกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์จะยึดหลักธรรมาภิบาลเข้ามาเป็นจุดสำคัญ” (สัมภาษณ์, 28 มิถุนายน 2557)

กล่าวโดยสรุป เจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้าได้อธิบายถึงขั้นตอนการดำเนินนโยบายและยุทธศาสตร์โดยยึดหลักธรรมาภิบาล ว่า การกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์จะยึดหลักธรรมาภิบาลเป็นหลักสำคัญ โดยการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์นั้นจะคำนึงถึงประชาชนและมองปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ก่อนเป็นลำดับแรก เนื่องจากพื้นที่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นพื้นที่ที่มีความซับซ้อน ละเอียดอ่อน และมีอัตลักษณ์เฉพาะ เพราะฉะนั้นขั้นตอนในการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบที่เกิดขึ้นจำเป็นต้องอาศัยการระดมความคิดจากทุกภาคส่วนเพื่อให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ และต้องมีการกระจายอำนาจในการทำงานในพื้นที่เพื่อการทำงานที่รวดเร็วและคล่องตัว รวมถึงต้องยึดหลักด้านความโปร่งใส นิติธรรม และความเสมอภาคในการทำงานในพื้นที่ที่มีความละเอียดอ่อนเช่นนี้ เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ลดความรู้สึกว่าตนไม่ได้รับความเป็นธรรมหรือเจ้าหน้าที่รัฐมีการเลือกปฏิบัติจนทำให้เกิดความรู้สึกไม่เท่าเทียมกันในการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์เจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการจะไม่มีส่วนเกี่ยวข้องในการร่าง

หรือกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์จะมีหน้าที่รับนโยบายเพื่อการปฏิบัติเท่านั้น ซึ่งเจ้าหน้าที่กล่าวว่า การปฏิบัติหน้าที่จำเป็นจะต้องยึดหลักธรรมาภิบาลอย่างเคร่งครัดเช่นเดียวกัน

ทั้งนี้ หากขั้นตอนในการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ของกองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้าสามารถยึดหลักธรรมาภิบาลจริงนั้น จะสามารถสะท้อนความสำเร็จของนโยบายและยุทธศาสตร์โดยวัดจากความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของประชาชนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เช่น ด้านเศรษฐกิจ ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ตลอดจนการลดสถิติการเกิดเหตุต่างๆ ในปัจจุบัน ฯลฯ ทั้งหมดจะเป็นตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินนโยบายและยุทธศาสตร์ที่นำมาใช้ในสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้เป็นอย่างดี

2) การจัดโครงสร้างกองกำลัง เพื่อให้สอดคล้องก่อให้เกิดการขับเคลื่อนของนโยบาย (ความโปร่งใส / การมีส่วนร่วม / การกระจายอำนาจ / นิติธรรม / และความเสมอภาค) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า ขั้นตอนในการจัดโครงสร้างกองกำลังมีการยึดหลักธรรมาภิบาลในการจัดดังกล่าวของเจ้าหน้าที่กองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ดังต่อไปนี้

“สำหรับหน่วยงานเฉพาะกิจหรือที่เกิดขึ้นปัจจุบันเป็นหน่วยงานที่จัดตั้งชั่วคราว คำขึ้นต้นว่าเฉพาะกิจ หมายถึงชั่วคราว ฉะนั้น โครงสร้างต่าง ๆ ต้องมีการดึงเอาคนจากส่วนต่าง ๆ เข้ามาทำงาน ดังนั้นในการจัดตั้งหน่วยงานเฉพาะกิจสิ่งที่จะต้องมีการพิจารณา คือ โครงสร้างขององค์กร กำลังคนที่จะมาทำงาน และสุดท้ายก็คือการอนุมัติการจัดตั้งหน่วยงานเฉพาะกิจ ทั้งนี้จะต้องมีการประกาศเป็นลายลักษณ์อักษรว่าหน่วยงานเฉพาะกิจที่เกิดขึ้นมีวัตถุประสงค์เพื่ออะไร และมีภารกิจหน้าที่อะไรบ้าง ซึ่งข้อมูลการจัดโครงสร้างกองกำลังสามารถเปิดเผยได้ชัดเจน เพราะหน่วยเฉพาะกิจจำเป็นจะต้องเชื่อมโยงกับประชาชนและองค์กรที่เกิดขึ้นอยู่แล้ว โดยหน่วยงานเฉพาะกิจส่วนใหญ่จะมีระยะเวลา 1 ปี หรือปีครึ่ง ถ้าเป็นระดับหมายเลข 2 ตัว ปฏิบัติงานในพื้นที่ปีครึ่ง ถ้าระดับต่อไปก็จะรู้ว่าหน่วยงานไหนจะมาแทน แต่ถ้าเป็นระดับสูงกว่าหมายเลข 2 ตัว เช่น หน่วยงานเฉพาะกิจจังหวัดนราธิวาส หรือ กองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า จะเป็นปีต่อปี การจัดโครงสร้างของกองกำลังเป็นไปตามข้อบังคับ กฎระเบียบ เพราะจะต้องเกี่ยวข้องกับงบประมาณ และการเบิกจ่าย ในการจัดตั้งโครงสร้างกองกำลัง เพื่อให้สอดคล้องก่อให้เกิดการขับเคลื่อนของนโยบายจะต้องคำนึงถึงความเหมาะสมกับงาน เช่น หน่วยงานวิโชนิน, ทหารราบ หรือทหารพราน จะไปอยู่ในส่วนงานใดของหน่วยงานเฉพาะกิจซึ่งจะใช้ภารกิจและหน้าที่ในการแบกกำลังพลไปสังกัดตามหน่วยงานต่าง ๆ ” (สัมภาษณ์, 15 มิถุนายน 2557)

“กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจะเป็นตัวกลางกำหนดตำแหน่งต่าง ๆ จากนั้นหน่วยงานในกำกับก็จะมาจัดโครงสร้างในหน่วยงานของตนเอง และในการปฏิบัติงานจะจัดชุดทำงานไม่เหมือนกัน ในการมาปฏิบัติหน้าที่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ก่อนที่จะปฏิบัติหน้าที่จะต้องมีการเรียนการสอน ทางกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจะจัดหลักสูตรให้ศึกษาเรื่องการปฏิบัติงานในพื้นที่โดยจะส่งไปศึกษาที่จังหวัดลพบุรี เชิญวิทยากรที่เป็นผู้รู้ทางศาสนาอิสลามไปสอนวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในพื้นที่ สิ่งที่เราปฏิบัติได้และสิ่งที่เราห้ามปฏิบัติก่อนที่จะมาปฏิบัติหน้าที่ อันนี้กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในเป็นผู้จัดการให้หมด” (สัมภาษณ์, 15 มิถุนายน 2557)

“ในเรื่องโครงสร้างของกองกำลัง ในส่วนของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในมี 3 ส่วนที่อยู่ในโครงสร้าง มีพลเรือน ตำรวจ ทหาร พลเรือนคือ ผู้ว่าราชการจังหวัด ส่วนราชการพลเรือน กำลังอาสาสมัครรักษาดินแดน มีกำลังพลประมาณ 15,000 คน ตำรวจประมาณ 20,000 นาย และทหารประมาณ 35,000 นาย รวมประมาณ 70,000 นาย ทุกคนทราบถึงการจัดทำแผนกำลังเฉพาะกิจของแต่ละปีจะมีการเปิดเผยข้อมูล การจัดสรรกองกำลังแต่ละปีจะไม่เหมือนกัน ขึ้นอยู่กับความจำเป็นของภารกิจ ความหมายตรงนี้คือ เรากำหนดระยะเวลาของการแก้ปัญหาเป็น 3 ระยะ ระยะที่ 1 คือ ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2547 – 2553 เรียกว่าระยะห้ามเลือด หรือระยะยุติปัญหา จะใช้กำลังทหารเยอะ จำนวน 22 กองพัน เพื่อคุมพื้นที่ ควบคุมสถานการณ์ ระยะที่ 2 คือ ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2554 – ปัจจุบัน เป็นระยะเร่งรัดพัฒนา ในระยะนี้จะพยายามเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับพลเรือนและตำรวจ เพื่อถ่ายโอนอำนาจและทยอยลดทหารลงไปเรื่อยๆ ณ วันนี้กำลังทหารที่มาจากภาคอื่นๆ มีอยู่ในพื้นที่จำนวนไม่มากนักประมาณ 5 กองพัน พยายามเพิ่มอาสาสมัครรักษาดินแดน ปีนี้เพิ่มขึ้นมาจำนวน 2,700 นาย เพิ่มตำรวจเข้ามาจำนวน 3,400 นาย เป็นตำรวจหน่วยปฏิบัติการพิเศษจังหวัดชายแดนใต้ที่เปิดรับมาจากพลทหาร ทหารพรานจำนวนประมาณ 1,700 นาย และตำรวจทั่วไปจำนวน 1,800 นาย รวมแล้วจำนวนประมาณ 3,400 นาย นี่คือโครงสร้างที่เราจะมุ่งเน้นพัฒนา กำลังฝ่ายพลเรือนและกำลังตำรวจให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังมีกำลังประชาชนแต่ไม่ระบุในโครงสร้าง ชุดคุ้มครองตำบลอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองต้องการให้เขาเข้ามาช่วยแบ่งเบา ตอนนี้อาสาสมัครรักษาดินแดนที่เกิดขึ้นมา ส่วนหนึ่งก็อยู่ในชุดคุ้มครองตำบล ส่วนตำรวจก็อยู่ตามโรงพักและอยู่ตามฐาน ตามฐานเรียกว่า ตำรวจหน่วยปฏิบัติการพิเศษจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตอนนี้อยากเสริมสร้างตรงนี้ให้มาก เพราะฉะนั้นถ้าดูตามโครงสร้างจะเห็นว่ากำลังทางทหารจะค่อย ๆ ลดลงมาเรื่อย ๆ

การพิจารณาโครงสร้างเป็นไปตามหลักการจะคำนึงถึงสภาพปัญหาแต่ละช่วงเวลา เมื่อระยะแรกคุมสถานการณ์ได้ ระยะที่สองพยายามพัฒนาฝ่ายพลเรือนเพื่อให้เขามีความเข้มแข็ง

ในการนำแผนงานหรือโครงการของหน่วยงานไปปฏิบัติ ซึ่งอดีตจะเข้าพื้นที่ไม่ได้เนื่องจากทหารจะเข้าไปคุมเพื่อไม่ให้เกิดเหตุการณ์ความไม่สงบ แต่เมื่อพื้นที่ใดเริ่มมีความเข้มแข็งก็จะสามารถส่งเจ้าหน้าที่เข้าไปเพื่อพัฒนาพื้นที่นั้น ขณะนี้ได้มีการทยอยมอบพื้นที่คืน ซึ่งมีพื้นที่ 3 ระดับ คือ 1. พื้นที่เสริมสร้างความมั่นคง 2. พื้นที่เร่งรัดพัฒนา 3. พื้นที่เสริมสร้างการพัฒนา รวมกัน 1,987 หมู่บ้าน ทั้งสามจังหวัดชายแดนภาคใต้และ 4 อำเภอในจังหวัดสงขลา ซึ่งจะใช้กำลังของพลเรือนเข้ามาดูแล ส่วนพื้นที่สีแดงทหารยังควบคุมสถานการณ์อยู่ อนาคตหากความรุนแรงลดลงเรื่อยๆ ความปลอดภัยมีมากขึ้น งานพัฒนาจะเข้ามาการถ่ายโอนอำนาจจะขับเคลื่อนอย่างอัตโนมัติ ที่สุดเมื่อเข้าสู่ระยะที่ 3 สถานการณ์เข้าสู่ภาวะปกติจะถ่ายโอนอำนาจเข้าสู่ระบบการบริหารราชการในภาวะปกติ โดยมีกำลังกองทัพภาคที่ 4 เป็นกำลังประจำถิ่น กำลังของผู้ว่าราชการจังหวัด กำลังตำรวจ กองทัพภาคที่ 1, 2, 3 จะถอนกำลังกลับฐานที่ตั้ง นั่นคือขั้นตอนในการแก้ปัญหา เพราะฉะนั้นในการจัดทำโครงสร้างจะต้องคำนึงถึงปัจจัยเรื่องสถานการณ์ ความพร้อมของกำลังฝ่ายพลเรือน ปัจจัยที่กำหนดโครงสร้างของกำลังอีกปัจจัยหนึ่งก็ต้องประเมินจากสถานการณ์ ถ้าพูดภาษาทหาร คือ ภัยคุกคาม หรือฝ่ายตรงข้าม แต่ทั้งนี้จะไม่มองเฉพาะภัยคุกคาม คำว่าฝ่ายตรงข้ามไม่ได้มีเฉพาะ BRN ที่สร้างความเดือดร้อน เรื่องประชาชนอยู่ดีกินดีหรือไม่ มิติต่างๆของสังคม เพราะฉะนั้นในการจัดโครงสร้างจะต้องสอดคล้องกับมิติทางสังคมและสภาพปัญหา แต่ถ้าเป็นสงครามจะต้องประเมินเฉพาะคู่ต่อสู้ อย่างที่กล่าวไปเบื้องต้นแล้วว่าปัญหาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีหลายมิติที่ซับซ้อน เพราะฉะนั้นในการจัดโครงสร้างจะต้องสอดคล้องกับปัญหาตรงนั้น เรื่องความโปร่งใส มีส่วนร่วม ทุกหน่วยงานจะเกี่ยวข้องกัน แม้กระทั่งประชาชนเองก็ต้องเข้ามามีส่วนร่วม

การกระจายอำนาจส่วนใหญ่จะกระจายไป 3 ส่วน คือ พลเรือน ตำรวจ ทหาร ในปัจจุบันผู้อำนวยการกองอำนาจการรักษามั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้าพยายามกระจายภารกิจไปยังหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทางหน่วยงานมีหน้าที่ไปกำกับดูแลและสนับสนุนเท่านั้น

ในส่วนของทหาร โครงสร้างกองทัพจะมี 1.ความซับซ้อน 2.รวมอำนาจ 3.ความเป็นทางการ ซึ่งปฏิเสธไม่ได้เพราะเป็นโครงสร้างเพื่อทำการรบ เพราะฉะนั้นถ้ามองเฉพาะโครงสร้างกองทัพจะมีความซับซ้อนมาก ณ ตอนนี้นำกำลังทหารก็จะมีหน่วยงานที่ตนเองจะต้องสังกัด และจะมีหน่วยเฉพาะกิจจังหวัด หน่วยเฉพาะกิจหมายเลขในพื้นที่ นี่คือโครงสร้างแต่ละพื้นที่ที่จะมีความเป็นทางการทั้งสิ้น เป็นลักษณะโครงสร้างที่ตายตัวของทหาร ส่วนเรื่องหลักธรรมาภิบาล จำเป็นต้องคำนึงเป็นสำคัญ หลักธรรมาภิบาลจะเน้นในส่วนเจ้าหน้าที่เรื่องการปฏิบัติ เจ้าหน้าที่จำเป็นต้องมีคุณธรรม มีนิติธรรม มีความโปร่งใส ใช้ทรัพยากรคุ้มค่า มีความรับผิดชอบ มีส่วนร่วม

ตรงนี้พยายามดูที่การปฏิบัติ แต่ในส่วนโครงสร้างจะต้องดูมีปัญหาและภัยคุกคาม” (สัมภาษณ์, 28 มิถุนายน 2557)

กล่าวโดยสรุป เจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ได้อธิบายขั้นตอนการจัดโครงสร้างกองกำลัง ว่าขั้นตอนในการจัดโครงสร้างกองกำลังของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้าเพื่อให้สอดคล้องก่อให้เกิดการขับเคลื่อนของนโยบาย โครงสร้างกองกำลังจะประกอบไปด้วย 3 ฝ่าย คือ ฝ่ายพลเรือน ฝ่ายตำรวจ และฝ่ายทหาร โดยจะมีกำลังทั้งสิ้นจำนวนประมาณ 70,000 นาย เจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า กล่าวว่า การจัดกองกำลังจะขึ้นอยู่กับความจำเป็นของงานนั้นๆ ในการพิจารณาโครงสร้างกองกำลังจะดำเนินไปตามหลักการโดยคำนึงถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานั้นๆ อีกปัจจัยที่เป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลในการจัดกองกำลัง คือ ภัยคุกคาม และโครงสร้างกองกำลังจะมีความซับซ้อนเป็นทางการ มีการรวมศูนย์ลักษณะ โครงสร้างเป็นแบบตายตัว เพราะโครงสร้างกองกำลังของฝ่ายทหารจะกำหนดไว้เพื่อทำการรบ แต่สิ่งที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้าจะนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการจัดโครงสร้างจะเน้นในส่วนของผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่เป็นสิ่งสำคัญ

ทั้งนี้ แสดงให้เห็นว่ากองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้ามีการจัดกองกำลังโดยเน้นเรื่องของภัยคุกคามเป็นหลัก (ภัยคุกคาม หมายถึง การก่อการร้ายทุกรูปแบบ) และมองปัญหาที่เกิดขึ้นในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นเรื่องของความมั่นคง ซึ่งเมื่อมองปัญหาเป็นเรื่องของภัยคุกคามและความมั่นคงทำให้การกำหนดโครงสร้างกองกำลังเป็นทางการ และมีการรวมศูนย์ทั้งหมด หลักธรรมาภิบาลจึงไม่ใช่องค์ประกอบหลักในการจัดกองกำลังจะเป็นแค่ส่วนประกอบเท่านั้น

1.2 การจัดโครงสร้าง / การผลักดันขับเคลื่อนนโยบายศูนย์ปฏิบัติการคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์การแก้ปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้(สปก.กปต.) /กอ.รมน. / สอ.บต /หน่วยทหารกองทัพภาคที่ 1 – 4)

1.2.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับองค์กร / สถาบัน มีการประสานงานกันระหว่าง ศูนย์ปฏิบัติการคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์การแก้ปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ (สปก.กปต.) /กอ.รมน. /สอ.บต /หน่วยทหารกองทัพภาคที่ 1 – 4) ดังคำกล่าวของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ดังต่อไปนี้

“ในระดับองค์กรจะมีการประสานงานกันระหว่างศูนย์ปฏิบัติการคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์การแก้ปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ (สปก.กปต.) กอง

อำนาจการรักษาความมั่นคงภายใน ศูนย์อำนาจการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ และหน่วยทหารกองทัพอากาศที่ 1 – 4 หลังจากส่วนบนกำหนดนโยบายออกมา ก็จะมีการกำหนดองค์กรที่จะมีส่วนร่วมในการนำนโยบายไปปฏิบัติ กองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในจะมีการจัดตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนขึ้นมาเพื่อดำเนินภารกิจร่วมกัน เพื่อให้ทุกหน่วยดำเนินการขับเคลื่อนไปตามนโยบายที่วางไว้ หน่วยงานใดปฏิบัติงานขึ้นไหนดังไร คณะขับเคลื่อนจะพิจารณาส่วนที่ขาดและส่วนที่ควรตัดออกเพื่อให้บรรลุภารกิจที่วางไว้ แต่เดิมจะมีเพียงคณะกรรมการประเมินผล ซึ่งส่วนศูนย์อำนาจการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ปัจจุบันภารกิจจะแยกกันอย่างเห็นได้ชัด กองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในจะรับผิดชอบด้านความมั่นคง ศูนย์อำนาจการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้รับผิดชอบด้านการพัฒนา กองทัพอากาศที่ 1 – 4 จะไม่มีบทบาทมาเกี่ยวข้องในภารกิจด้านความมั่นคงและพัฒนา นอกจากจัดหน่วยเฉพาะกิจขึ้นมา โดยจะมีหน้าที่เพียงส่งกองกำลังมาเพื่อปฏิบัติหน้าที่เท่านั้น เช่น กองทัพอากาศที่ 1 จะประจำการ หน่วยเฉพาะกิจจังหวัดนราธิวาส ด้านสายการบินกับบัญชาการกองทัพอากาศที่ 1, 2 และ 3 ก็จะไม่มีความเกี่ยวข้อง กำลังพลที่จะมาปฏิบัติหน้าที่ก็ต้องรับฟังคำสั่งจากหน่วยงานที่ตนเองอยู่ภายใต้การกำกับดูแล ในระดับขององค์กรหรือในระดับสถาบันไม่ว่าจะเป็นการจัดโครงสร้าง การผลักดันการขับเคลื่อนก็นำหลักธรรมาภิบาลและองค์ประกอบทั้ง 5 ด้านมาใช้ประกอบด้วยอันนี้คือสิ่งสำคัญ แต่ปัญหาจริงๆ อยู่ที่การวินิจฉัย โจทย์ ว่าวินิจฉัยได้ถูกต้องหรือไม่ ถึงจะเอาหลักธรรมาภิบาลเข้ามาเพื่อแก้ไขปัญหา” (สัมภาษณ์, 15 มิถุนายน 2557)

“การประสานงานทุกฝ่ายที่ผ่านมาจะทำงานร่วมกับศูนย์อำนาจการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ แต่ความสัมพันธ์จะไม่แน่นแฟ้น แต่บางเรื่องที่หน่วยเฉพาะกิจจังหวัดได้รับการเรียกร้องจากชาวบ้าน เจ้าหน้าที่สามารถนำความเดือดร้อนของชาวบ้านไปขอรับงบประมาณจากศูนย์อำนาจการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้ เช่น เรื่องที่ไม่ได้ระบุในกรอบงานของกองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในซึ่งไม่สามารถใช้จ่ายงบประมาณได้ เช่น โรงเรียนบางแห่งไม่ได้อยู่ในโครงสร้างงบประมาณแต่มีความเดือดร้อนอาคารชำรุดไม่สามารถเรียนได้ จะเสนอปัญหาขึ้นมา ทางหน่วยงานจะนำปัญหาดังกล่าวนี้ไปเสนอศูนย์อำนาจการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อให้ความช่วยเหลือต่อไป” (สัมภาษณ์, 22 มิถุนายน 2557)

“...จะมีกลุ่มงาน 7 กลุ่ม แต่ละกลุ่มจะมีผู้รับผิดชอบหลัก ประกอบด้วย 1. กลุ่มงานรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน 2. กลุ่มงานอำนวยความสะดวก และเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ 3. กลุ่มงานสร้างความเข้าใจทั้งในและต่างประเทศ/เรื่องสิทธิมนุษยชน 4. กลุ่มงานการศึกษา ศาสนา และศิลปวัฒนธรรม 5. กลุ่มงานพัฒนาตามศักยภาพของพื้นที่ และคุณภาพชีวิต

ประชาชน 6. กลุ่มงานเพิ่มประสิทธิภาพภาครัฐและการขับเคลื่อนนโยบาย 7. กลุ่มงานแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งโดยสันติวิธี โดยกลุ่มงานทั้ง 7 กลุ่มงาน กระทรวงใดมีส่วนเกี่ยวข้องก็จะเข้ามาดำเนินงานอยู่ในกลุ่มงานนั้น เช่น กลุ่มงานรักษาความปลอดภัย กระทรวงกลาโหมหรือกระทรวงที่เกี่ยวข้องเป็นผู้รับผิดชอบ นี้คือระดับนโยบาย ในระดับองค์กรจะมีการประสานงานระหว่างกันเมื่อมีศูนย์ปฏิบัติการคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์การแก้ปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ กระทรวง ทบวง กรม และหน่วยงานต่างๆ จะเข้ามาดูแลในส่วนที่ตนเองเกี่ยวข้องและมีการบูรณาการกันอย่างใกล้ชิดทั้ง 7 กลุ่มงาน การประสานกับกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในและศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้จะอยู่ในหน่วยปฏิบัติ หากเป็นหน่วยในพื้นที่ศูนย์ปฏิบัติการคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์การแก้ปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้จะทำหน้าที่เป็นศูนย์ควบคุมการปฏิบัติงาน (War Room) เป็นทีมงานของนายกรัฐมนตรี โดยมี 7 กลุ่มงานเป็นตัวเชื่อม ในการลงมาปฏิบัติงานในพื้นที่ เพราะฉะนั้นจะมีการบูรณาการอย่างที่ได้กล่าวไปข้างต้น จะมีการใช้นโยบายของสภาความมั่นคงแห่งชาติที่เขียน 9529 (9 วัตถุประสงค์ 5 แนวทาง และ 29 เป้าหมายยุทธศาสตร์ร่วม) นำมาสู่การปฏิบัติ ต้องการที่จะให้หน่วยงานบูรณาการ โดยมีศูนย์ประสานงานมีคณะทำงานเป็นตัวเชื่อม เพื่อให้เกิดการลดภารกิจที่ซ้ำซ้อนของหน่วยงานต่าง ๆ ลง และร่วมกันทำงานเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพในการทำงานมากขึ้น

สรุปได้ว่าระดับองค์กร สถาบัน มีการประสานงานกันระหว่างศูนย์ปฏิบัติการคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์การแก้ปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้และหน่วยงานที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ที่มีการประสานงานกันอย่างชัดเจน สำหรับระดับพื้นที่จะมีการบูรณาการกลไกในการแก้ปัญหา คือ กลไกด้านความมั่นคง กลไกด้านการพัฒนา และกลไกราชการปกติ ให้เกิดความ เป็นเอกภาพด้วยการแปลงนโยบายของรัฐบาลมาสู่การปฏิบัติตามนโยบายการบริหารและพัฒนาการบริหารชายแดนภาคใต้ 29 เป้าหมายยุทธศาสตร์ร่วมมาสู่การปฏิบัติ ซึ่งในระดับพื้นที่จะมีศูนย์ทำงาน คณะทำงาน จะทำหน้าที่ประสานการปฏิบัติกับกระทรวง ทบวง กรม ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยวิธีการประสานงานไม่ใช่การบังคับบัญชาแต่เป็นวิธีการประสานงานด้วยความสัมพันธ์ทั้งแนวนอนและแนวตั้ง ส่วนใหญ่เป็นแนวนอนเพราะจะไม่มีวิธีการบังคับบัญชา โดยการรับรู้ปัญหา โดยการนำนโยบายมาสู่การปฏิบัติระดับล่างหรือรับฟังปัญหาจากประชาชนขึ้นไป มีผู้ประสานภารกิจประจำกระทรวงคอยเป็นตัวเชื่อมให้ศูนย์ปฏิบัติการคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์การแก้ปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้จะเข้ามาเพิ่มการขับเคลื่อน เมื่อกลางปี พ.ศ. 2556 มีการประเมินผลงานในช่วงระยะเวลา 6 เดือนหลังของปีได้ผลอยู่ในระดับพอใช้ โดยจะ

มุ่งเน้นการพัฒนาในระดับหมู่บ้าน เสริมสร้างความมั่นคงทำให้หมู่บ้านมีความเข้มแข็ง ตลอดจนการรับรู้ นโยบายต่างๆ ของอำเภอซึ่งเพิ่งเริ่มต้น ผลจึงอยู่ในระดับพอใช้ หากมีการขับเคลื่อนอย่างสม่ำเสมอผลที่ได้รับอาจจะเป็นที่พึงพอใจมากยิ่งขึ้น ขณะนี้หน่วยงานพยายามเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับอำเภอ เพราะฉะนั้นถ้าอำเภอมีความเข้มแข็งในการขับเคลื่อนการทำงานจากข้างบนลงมาสู่ประชาชนได้ก็จะมีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้หน่วยงานจะมีการประเมินผลทุกๆ 3 เดือน การประเมินจะประเมินตัวขับเคลื่อนในหมู่บ้านเป้าหมายตามนโยบายของรัฐ ผลประเมินตอนนี้การพัฒนาเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้นยกตัวอย่าง เช่น หมู่บ้านเป้าหมายในพื้นที่สีแดงเริ่มมีความเข้มแข็งมากขึ้นประมาณ 30 หมู่บ้าน ส่วนค่านิยม วัฒนธรรมองค์กร จะใช้หลักธรรมาภิบาลในการเข้าปฏิบัติอย่างแน่นอน แต่ที่เป็นปัญหาหรือเป็นอุปสรรค คือ ค่านิยมขององค์กรเป็นอุปสรรคในการทำงาน เพราะมีหลายหน่วยงานที่รับผิดชอบทั้งทหาร ตำรวจ และฝ่ายพลเรือน และยังมีกระทรวง ทบวง กรม เข้าร่วมอีกด้วย ซึ่งแต่ละองค์กรจะมีค่านิยมและวัฒนธรรมที่แตกต่างกันค่อนข้างจะเป็นอุปสรรคมากในการดำเนินงาน เช่น ตอนที่พยายามแก้ปัญหาของส่วนราชการตรงนี้ยังบริหารราชการในภาวะปกติ บางครั้งมองถึงขนาดว่าเขาถูกอำนาจลับของขบวนการมาทับซ้อนไม่ได้ทำหน้าที่ของข้าราชการที่ควรจะทำ อาจจะเพราะความจำเป็นในพื้นที่ ความหวาดกลัว ทำให้การขับเคลื่อนการทำงานไม่มีประสิทธิภาพ และบางครั้งอาจจะเกิดการที่เรียกว่า คุดซับงบประมาณของรัฐผ่านแผนงานต่างๆ งานบริหารราชการและการปกครอง เช่น โครงการขององค์กรบริหารส่วนตำบล หรือองค์กรบริหารส่วนจังหวัดอาจจะเป็นคนของขบวนการส่วนหนึ่งเข้ามาคุดซับงบประมาณแผ่นดินแล้วก็นำไปสร้างสถานการณ์ หลักธรรมาภิบาลแต่ละหน่วยงานก็มีแต่ในเรื่องค่านิยมยังยึดรูปแบบการบริหารในภาวะปกติซึ่งไม่สามารถแก้ปัญหาได้ ไม่สนับสนุนงานด้านความมั่นคง

แนวทางการแก้ไข คือ การตั้งศูนย์ปฏิบัติการคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์การแก้ปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้เกิดขึ้นมา โดยมีเจ้าหน้าที่ภายในของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในด้วย 49 อัตรา ต่ออำเภอ หลักธรรมาภิบาลต้องเน้นในเรื่องการปฏิบัติเรื่องการทำงาน เรื่องการกำหนดนโยบายหลักธรรมาภิบาลจะไม่ค่อยนำมาปรับใช้ ส่วนใหญ่จะได้ผล ส่วนเรื่องข้อปลีกย่อยจากการปฏิบัติที่จะส่งผลกระทบ คือ ค่านิยมและวัฒนธรรมองค์กร อาจเป็นอุปสรรค ซึ่งจำเป็นต้องสร้างความเข้าใจและปรับเปลี่ยนวิธีการ ประนีประนอมทางวัฒนธรรม อย่างไรก็ตามเรื่องการปฏิบัติงานในพื้นที่ที่สำคัญที่สุด คือ การสร้างความเข้าใจเงื่อนไขในพื้นที่เกิดจากที่ประชาชนในพื้นที่ไม่เข้าใจกัน จากความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ที่ถูกบิดเบือน ไม่เข้าใจในเรื่องของความไม่เป็นธรรม ความไม่เสมอภาค ที่ประชาชนมีความเชื่อแบบนั้น หรือแม้กระทั่งมีการเชื่อในคำสอนศาสนาที่ไม่ถูกต้อง อาจเป็นเพราะการถูกบ่มเพาะหรือ

บิดเบือนหลักคำสอนทางศาสนา เช่น พยายามปลุกฝังให้เด็กๆ เยาวชนในพื้นที่หรือแนวร่วมมีความเชื่อว่าที่แห่งนี้เป็นดินแดนคารุลอิสลาม คือ อิสลามบริสุทธิ์ที่ปกครองด้วยกฎหมายอิสลามแล้วก็ถูกสยามประเทศเข้ามาทำลายและยึดครอง ทำให้ชาวมุสลิมต้องเป็นแบบนี้ พอพูดแบบนี้ทำให้เด็กและเยาวชนคิดว่าจะต้องมาทำสงครามศาสนาเพราะเกิดจากความเชื่อ ซึ่งในความเป็นจริงไม่ได้เป็นอย่างนั้น พื้นที่ตรงนี้ไม่ได้เป็นพื้นที่ความขัดแย้งทางศาสนา แต่สิ่งที่เกิดขึ้น คือ กลุ่มอุลามะห์ของขบวนการบอควาไซ์ ทำให้เด็กและเยาวชนมีความเชื่อในสิ่งที่ได้รับการปลุกฝังมา ประเด็นนี้คือสิ่งที่ต้องสร้างความเข้าใจแต่อาจจะต้องใช้เวลาาน ขณะนี้หน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องพยายามที่จะแก้ปัญหาตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ คู่ขนานกันไปทั้ง 3 จุด ซึ่งในการแก้ปัญหาจะให้ทหารดำเนินการเพียงหน่วยงานเดียวไม่ได้ ต้องอาศัยทั้งทหาร ตำรวจ ฝ่ายพลเรือน กระทรวง ทบวง กรมต่างๆ หรือแม้แต่กระทั่งตัวประชาชนในพื้นที่เอง ทั้งนี้ต้องมาคิดว่าหน่วยงานใดจะให้ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องประวัติศาสตร์ หน่วยงานใดจะต้องเข้ามาแก้ไขปัญหาเสพติด หน่วยงานใดจะให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องสังคม เพราะฉะนั้นถ้าหากสนใจเฉพาะความสัมพันธ์กับมวลชน แน่นนอนการสร้าง ความเข้าใจในพื้นที่จะมีการแย่งชิงมวลชนกันอย่างแน่นอน เจ้าหน้าที่ต้องมีความจริงใจในการไปพบปะพี่น้องประชาชน

ในการสร้างความเข้าใจที่จะให้ได้ใจ ระยะเวลาของเหตุการณ์ หรือระยะห้ามเลือดนั้น เจ้าหน้าที่ไปจับกุมประชาชนที่เข้าข่ายว่าเป็นบุคคลที่ก่อเหตุการณ์ความไม่สงบหรือเป็นผู้มีส่วนร่วม จะมีการประท้วง เดินขบวน ข่มขู่ คุกคาม บิดล้อม ทำร้ายร่างกายเกิดขึ้น ปัจจุบันเหตุการณ์แบบนี้แทบจะไม่มีให้เห็นเลย เพราะเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานตรงนี้จะยึดหลักธรรมาภิบาลเข้ามาปฏิบัติ การที่ไม่ไปละเมิดสิทธิ ไม่รังเกียจ ไม่ผิดขนบธรรมเนียมประเพณี ข้อห้า ข้อบังคับของประชาชนในพื้นที่แล้วแต่มาจากหลักธรรมาภิบาลทั้งสิ้น สรุปได้ว่าการสร้างความเข้าใจพื้นฐานสำคัญที่สุด คือ จะต้องมียุทธศาสตร์ภายในส่วนและหน่วยงานภาครัฐให้มากที่สุดตัวชี้วัด คือ จากการสำรวจทัศนคติและความพึงพอใจของพี่น้องประชาชนในพื้นที่ก่อน โยบายและความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ จะมีการประเมินทุกปีเช่นเดียวกัน ประเด็นนี้อยู่ในระดับปานกลาง ระดับความเชื่อมั่นสูง แต่ในแง่มวลชนของประชาชนในพื้นที่คิดว่าประชาชนมีความเข้าใจมากขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งดูจากผู้นำศาสนา ผู้นำศาสนาถือว่าเป็นผู้นำทางจิตวิญญาณที่ประชาชนให้การยอมรับ เพราะฉะนั้นถ้าเจ้าหน้าที่ไม่มีหลักธรรมาภิบาลความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าหน้าที่กับประชาชนในพื้นที่ก็จะไม่เกิดขึ้น สิ่งหนึ่งที่สำคัญที่จะยึดไว้ตลอดถือเป็นกฎสำคัญในการปฏิบัติหน้าที่ คือ เจ้าหน้าที่จะต้องไม่ละเมิดข้อควรปฏิบัติ ข้อห้าม โดยเน้นการปฏิบัติที่ถูกต้องและไม่ขัดต่อหลักศาสนาที่ประชาชนนับถือ โดยจะเน้นการตอบคำถามที่ถูกต้องและไม่ขัดต่อหลักศาสนา เช่น ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างความเข้าใจ กลยุทธ์สร้างความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่ นอก

พื้นที่ และต่างประเทศ ผลลัพธ์ที่ต้องการ เช่น หากประชาชนมีข้อสงสัยและต้องการซักถามถามเรื่องประวัติศาสตร์เจ้าหน้าที่ควรจะให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องประวัติศาสตร์อย่างไรเพื่อให้ประชาชนมีความเข้าใจที่ถูกต้อง การช่วยเหลือประชาชน การมีส่วนร่วม ความโปร่งใส ในมุมมองของหน่วยงานมีความโปร่งใส แต่บางครั้งประชาชนในพื้นที่อาจจะมองว่าไม่ได้รับความเป็นธรรม ซึ่งตรงนี้จะเป็นเรื่องความรู้สึก เพราะฉะนั้นกลุ่มคนต่างกันก็จะมีความรู้สึกต่างกัน ดังนั้นเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่จะต้องอธิบายถึงเหตุผลเหล่านี้ให้ได้ โดยให้กลุ่มต่าง ๆ เกิดความยอมรับในสิ่งที่เกิดขึ้น

ในการปฏิบัติการทางทหารอย่างแรก คือ จะส่งกำลังพลเข้าไปในพื้นที่ แต่ทหารไม่ได้มาทำสงคราม จำเป็นต้องทำความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่ก่อน เหมือนที่กลุ่มขบวนการพยายามหยิบยกว่าเป็นคู่สงคราม ซึ่งตรงนี้ไม่มีคู่สงครามมีเพียงคนทำผิดกฎหมายกับผู้ที่เข้ามาทำให้ถูกกฎหมาย กองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในส่งทหารมาเพื่อดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินให้กับพี่น้องประชาชนในพื้นที่ และบังคับใช้กฎหมาย คือ บังคับใช้กับคนที่ทำผิดกฎหมายเพียงเท่านั้น สุดท้ายในการปฏิบัติงานต้องมีกำลัง 3 ฝ่ายเสมอ เพื่อเข้าไปดำเนินการจะมีทั้งทหาร ตำรวจ และฝ่ายพลเรือนเข้าไปร่วมด้วยเสมอ จะมีการบังคับใช้กฎหมายดูแลความปลอดภัย คือ การกิจเชิงลับ 10 ประการ เช่น ดูแลครู นักเรียน พระ ถนน รัฐวิสาหกิจ เขตพื้นที่เมือง เป็นต้น การกิจนี้เรียกว่าการกิจเชิงลับที่ดูแลความปลอดภัย ในการบังคับใช้กฎหมาย คือ ดูแลผู้ที่ก่อเหตุมาลงโทษตามกระบวนการทางกฎหมาย หมายถึงถึงทั้งทหาร ตำรวจ และฝ่ายปกครองรวมด้วยกัน เพราะว่าโครงสร้างจะมี 3 ฝ่ายกำหนดอยู่ การบังคับใช้กฎหมายจะยึดหลักความเสมอภาคและความเป็นธรรมแต่ที่เพิ่มเติม คือ กฎหมายพิเศษ ขั้นตอนในการดำเนินการ คือ ใช้มาตรการจากเบาไปหาหนัก ฉะนั้นขั้นตอนในการดำเนินการจะใช้การสร้างทำความเข้าใจกับญาติพี่น้องของผู้ก่อเหตุให้มาเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม เช่น ตอนนี้มีโครงการพาคณกลับบ้านจะพยายามเปิดโอกาสให้คนที่กระทำความผิด คือ จะมีหลักคิดพื้นฐานโดยคนที่ทำความผิดในพื้นที่พวกเขาเหล่านั้นไม่ได้เป็นอาชญากรโดยกำเนิด คิดว่าอาชญากรรมที่พวกเขาทำอาจเกิดจากอุดมการณ์จากการปลุกฝังความคิดความเชื่อในทิศทางที่ไม่ถูกต้อง การที่เขาคิดว่าเป็นหน้าที่ในการยิงครู ยิงพระ คือหน้าที่ เขาถูกอบรมสั่งสอนมาแบบนั้น เขาถือว่าสิ่งที่ทำไม่ใช่ความผิด เขาทำตามหน้าที่เพื่อพระเจ้า และมีอุดมการณ์แต่ถูกบ่มเพาะมาในทางที่ไม่ถูกไม่ควร หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพยายามที่จะแก้ปัญหาโดยการเปิดโอกาสให้คนที่มีความคิดในทางที่ผิดได้กลับมา และได้ต่อสู้ในกระบวนการยุติธรรม” (สัมภาษณ์, 28 มิถุนายน 2557)

กล่าวโดยสรุป เจ้าหน้าที่กองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับองค์กร / สถาบัน มีการประสานงานกันระหว่าง ศูนย์ปฏิบัติการ

คณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์การแก้ปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ (สปก.กปต.) /กอ.รมน. /ศอ.บต /หน่วยทหารกองทัพภาคที่ 1 – 4) จะมีศูนย์ปฏิบัติการคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์การแก้ปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ กระทรวง ทบวง กรม และหน่วยงานต่างๆที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามาดูแลในส่วนที่เกี่ยวข้องและมีการบูรณาการการทำงานและจะมีการประสานงานกับกองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้าและศูนย์อำนาจการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยจะมีกลุ่มงานทั้ง 7 กลุ่มงานเป็นตัวเชื่อมในการลงมาปฏิบัติงานในพื้นที่และมีการใช้นโยบายของสภาความมั่นคงแห่งชาติที่ 9529 (9 วัตถุประสงค์ 5 แนวทาง และ 29 เป้าหมายยุทธศาสตร์ร่วม) ผู้การปฏิบัติ สรุปได้ว่าระดับองค์กร สถาบัน มีการประสานงานกันระหว่างศูนย์ปฏิบัติการคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์การแก้ปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ กองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายใน ศูนย์อำนาจการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้และหน่วยงานที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ที่มีการประสานงานกันอย่างชัดเจน วิธีการประสานงานจะมีทั้งแบบแนวตั้งและแนวราบโดยการนำนโยบายมาสู่การปฏิบัติอย่างแท้จริง โดยแต่ละองค์กรจะยึดหลักธรรมาภิบาลเพื่อให้การทำงานร่วมกันเกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

ทั้งนี้ หลักการทำงานจำเป็นจะต้องยึดหลักธรรมาภิบาลที่แท้จริง โดยเฉพาะการตรวจสอบการทำงานจากองค์กรหรือหน่วยงานภายนอก โดยการทำงานของกองอำนาจรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้าจะมีการประเมินจากหน่วยงานภายในเพียงอย่างเดียว เพราะตัวชี้วัดการทำงานของกองอำนาจรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า คือ การสำรวจทัศนคติและความพึงพอใจของพี่น้องประชาชนในพื้นที่ตอนนโยบายและความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ซึ่งจะประเมินโดยหน่วยงานภายในเอง กองอำนาจรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้าต้องทำให้มีการประเมินองค์กรหรือหน่วยงานภายนอกอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรมให้ประชาชนในพื้นที่สามารถพูดความรู้สึกของเขาได้และหน่วยงานที่รับผิดชอบนำข้อมูลที่เป็นจริงไปกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ตามความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

1.3 ระดับพื้นฐาน / ปฏิบัติการ ของหน่วยเฉพาะกิจต่างๆ

1.3.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับมวลชน งานมวลชน และงานสันติสุขยึดหลักธรรมาภิบาล ดังคำกล่าวของเจ้าหน้าที่กองอำนาจรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ดังต่อไปนี้

“งานมวลชนถือว่าเป็นงานใหม่ของการทหาร ตอนนี้ทหารสามารถเข้าหมู่บ้านได้และสามารถทำอะไรได้มากขึ้น เช่น จัดอบรม จัดเตรียมชุดปฏิบัติการพลเรือน ได้สร้างความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่มากยิ่งขึ้น เมื่อก่อนประชาชนในพื้นที่มองทหารในแง่ลบว่าทหารจะเข้าไป

ปราบปรามหรือจะเข้าไปทำสงคราม ตอนนี้มีเจ้าหน้าที่ที่เข้าไปช่วยเหลือไปสัมผัสกับประชาชนในพื้นที่ทำให้มุมมองภาพของทหารดีขึ้น หน่วยงานมีการแก้ปัญหาให้กับประชาชนที่มาขอความช่วยเหลือ และวิธีการช่วยเหลือจะนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ อาทิเช่น กรณีชาวบ้านถูกรังแกและไม่ได้ได้รับความเป็นธรรมจำเป็นต้องคลี่คลายสถานการณ์หรือต้องนำความจริงมาเปิดเผย ถ้าเจ้าหน้าที่กระทำความผิดจริงจะต้องลงโทษเจ้าหน้าที่ตามเหตุและผล หรือในกรณีที่โดนแอบอ้างต้องคลี่คลายเปิดเผยข้อเท็จจริงให้เร็วที่สุดเพื่อให้ประชาชนในพื้นที่เข้าใจเพราะบางครั้งปัญหาจะมีความซับซ้อน จำเป็นต้องให้ประชาชนรู้ความจริงให้รวดเร็วที่สุด” (สัมภาษณ์, 15 มิถุนายน 2557)

“...หน่วยงานของทหารจะมีระบบอัตโนมัติของหน่วยงานอยู่ งานประเภทนี้เป็นเรื่องที่มีระบบอยู่แล้ว ซึ่งเป็นองค์กรที่เข้มแข็งโดยพื้นฐาน” (สัมภาษณ์, 22 มิถุนายน 2557)

กล่าวโดยสรุป เจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้ามีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับมวลชน งานมวลชน และงานสันติสุข ว่ากองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้าจะให้ความสำคัญกับมวลชน งานมวลชน และงานสันติสุข สิ่งสำคัญคือการสร้างความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่ถึงกระบวนการ ขั้นตอนและวิธีการทำงานของเจ้าหน้าที่เพื่อให้ประชาชนทำความเข้าใจ รับรู้ข้อเท็จจริง เหตุผลความจำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อลดประเด็นความขัดแย้งระหว่างเจ้าหน้าที่กับประชาชนในพื้นที่ให้ได้มากที่สุด

1.4 ประสิทธิผลที่ได้รับจากการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดน

ภาคใต้โดยยึดหลักธรรมาภิบาลเข้ามาช่วยแก้ปัญหาความไม่สงบ

1.4.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลที่ได้รับจากการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยยึดหลักธรรมาภิบาลเข้ามาช่วยแก้ปัญหาความไม่สงบ ดังคำกล่าวของกลุ่มตัวอย่าง ดังต่อไปนี้

“การแก้ปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นงานที่สำคัญและเกี่ยวข้องกับประชาชนมากที่สุด เช่นนี้หลักธรรมาภิบาลจึงเป็นสิ่งสำคัญ เจ้าหน้าที่ต้องมีการผ่านหลักสูตร หรือผ่านการอบรมเป็นอย่างดี โดยมีกฎหรือข้อบังคับและมีข้อปฏิบัติที่ชัดเจน ซึ่งปัจจุบันต้องมีหน่วยงานที่รัฐบาลจัดตั้งเพื่อเข้ามาจัดการ เช่น ศูนย์ฝึก ศูนย์อบรม โดยนำข้าราชการหน่วยงานต่างๆ เข้ามาสร้างความเข้าใจให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับประชาชนในพื้นที่ด้วย ซึ่งปัจจุบันนี้เปรียบเสมือนว่าเจ้าหน้าที่ทราบข้อมูลทุกอย่างเพียงฝ่ายเดียว บางครั้งจะไม่มีประโยชน์ แต่ยังมีเงื่อนไขอย่างอื่นที่เกิดขึ้น เพราะปัจจุบันต่างคนต่างคิดต่างคนต่างทำ ไม่มีหลักยึดให้แก่ประชาชนในพื้นที่ทำให้เกิดความไม่มั่นใจเจ้าหน้าที่รัฐ เจ้าหน้าที่รัฐเองก็ไม่มั่นใจต่อประชาชนในพื้นที่เช่นกัน ตอนนี้ปัญหาเริ่มชัดเจนว่าควรจะทำอะไร ณ จุดใด ที่ผ่านมาสามารถเป็นบทเรียนที่ดีและ

ทุกคนต้องร่วมสร้างความเข้าใจแต่ต้องใช้ระยะเวลาานพอสมควร เนื่องจากไม่มีองค์กรกลางที่จะมาสร้างความเข้าใจ แม้กระทั่ง NGO ปัจจุบันมาในเชิงที่กล่าวโทษแต่เจ้าหน้าที่เพียงอย่างเดียว ประชาชนในพื้นที่ถ้าฟังแต่ NGO ก็จะมากล่าวโทษแต่เจ้าหน้าที่เช่นกัน หรือถ้าเป็นกลุ่มของเจ้าหน้าที่เข้าไปขอข้อมูลในพื้นที่ก็จะไม่ได้รับข้อมูลจากประชาชนในพื้นที่ แต่ถ้าจะมีการสร้างความเข้าใจ มีหลักธรรมาภิบาลดีๆ มีกฎ หรือมีหลักการที่น่าเชื่อถือ ก็น่าจะมีการปฏิบัติหน้าที่และประสานงานกันได้ จะทำให้เกิดประสิทธิผลในการแก้ปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมมากขึ้นกว่าที่ผ่านมา” (สัมภาษณ์, 15 มิถุนายน 2557)

“...ประสิทธิผลดีขึ้น ปัญหาจะยุติหรือไม่นั้นตอบยากเพราะยังมีประชาชนในพื้นที่บางคนเข้าร่วมกระบวนการอยู่ วันนี้ถึงแม้ความเกลียดชังไม่ค่อยมี แต่การสร้างเงื่อนไขการทำอะไรที่ไม่ถูกทำนองคลองธรรมหรือการยกเงื่อนไขในอดีตยังคงมีอยู่ เช่น กรณีกรือเซะ กรณีตากใบ เป็นประวัติศาสตร์ที่อย่างไรก็เปลี่ยนแปลงไม่ได้ ภาครัฐจะพยายามอย่างไรก็ตามดำเนินต่อไป แต่จะพยายามไม่สร้างเงื่อนไขเพิ่มเติมขึ้นมา ถ้ามีการร้องเรียนเกิดขึ้นมาว่ามีการสร้างเงื่อนไข จะดำเนินการสอบสวนหาข้อเท็จจริง ในกรณีที่ตรวจสอบแล้วว่ากระทำความผิดจริงก็ดำเนินการลงโทษตามกฎหมายไม่ว่าเป็นผู้กระทำความผิดหรือเจ้าหน้าที่รัฐที่กระทำความผิดจะไม่มีการยกเว้น ซึ่งตรงนี้เห็นได้ชัดเจนว่าหน่วยงานได้นำหลักนิติธรรมมาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่” (สัมภาษณ์, 22 มิถุนายน 2557)

“ประสิทธิผลที่ได้รับ คือ ต้องได้จากการประเมินและการพัฒนาในพื้นที่ ในมิติปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งมีหลายมิติ โดยเฉพาะมิติด้านความมั่นคง สิ่งที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงโดยตรง คือ กลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรง ยาเสพติด กลุ่มอิทธิพล อำนาจมืด ความยากจน เพราะฉะนั้นการแก้ปัญหาที่ผ่านมาเราก็พยายามจะเข้าไปแก้ทุกมิติ ณ วันนี้ ประสิทธิผลจากการแก้ปัญหา คือ ความพึงพอใจและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของประชาชนในพื้นที่ ประชาชนสามารถที่จะใช้ชีวิตปกติมากขึ้น มีธรรมชาติมวลรวมความสุขมากขึ้นถือว่าเป็นประสิทธิผล การใช้ชีวิตอย่างปกติสุข สภาวะทางเศรษฐกิจในพื้นที่ดีขึ้น ประชาชนในพื้นที่สามารถรู้ฟื้นความทรงจำเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนามากขึ้น อีกอย่างประสิทธิผลจากการเข้ามาแก้ไขปัญหา ก็คือ สามารถเปลี่ยนแนวคิดของประชาชนในพื้นที่ได้ส่วนหนึ่ง มีบุคคลที่มามอบตัว ประสิทธิผลต่อเจ้าหน้าที่ คือ ความรู้สึกของชาวบ้านที่มีต่อเจ้าหน้าที่ดีขึ้น มีความเชื่อมั่นมากขึ้น ประชาชนแจ้งเบาะแสมากขึ้นเพื่อที่จะนำไปสู่การจับกุม เพราะฉะนั้นในแง่ของประสิทธิผลแทบทุกมิติจากการแก้ปัญหาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลส่งผลให้เกิดประสิทธิผลต่อการแก้ปัญหาในพื้นที่ในหลายด้านด้วยกันไม่ว่าจะเป็นเรื่องของความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่ รายได้และเศรษฐกิจ การยอมรับความแตกต่างทาง

วัฒนธรรม และเชื่อมั่นในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ได้มากขึ้น อาจจะมีในบางเรื่องที่ยังไม่มีประสิทธิผล เช่น เรื่องภัยแทรกซ้อน ยาเสพติด น้ำมันเถื่อน ของหนีภาษี การเมืองท้องถิ่น จาก การสำรวจทัศนคติของประชาชนในเรื่องความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่และนโยบายของรัฐในการแก้ปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา พบว่าเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ” (สัมภาษณ์, 28 มิถุนายน 2557)

กล่าวโดยสรุป เจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลที่ได้รับจากการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ว่าประสิทธิผลจะต้องได้มาจากการประเมินและการพัฒนาในพื้นที่ซึ่งมีหลายมิติ ประสิทธิผลในการแก้ปัญหา คือ การพึงพอใจของประชาชนในเรื่องความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของประชาชนในพื้นที่ เช่น ประชาชนสามารถใช้ชีวิตได้ตามปกติ เศรษฐกิจในพื้นที่ดีขึ้น โดยการแก้ปัญหาในทุกมิติจะใช้หลักธรรมาภิบาลเข้ามาแก้ไขโดยจะวัดประสิทธิผลจากการสำรวจทัศนคติของประชาชนในเรื่องความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่และนโยบายของรัฐในการแก้ปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยผลความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลางแต่ที่ยังไม่ประสบความสำเร็จถึงระดับมากที่สุด เนื่องจากเหตุการณ์ยังไม่ยุติและยังมีกลุ่มคิดต่างอีกจำนวนหนึ่ง และยังมีเรื่องภัยแทรกซ้อน ยาเสพติด น้ำมันเถื่อน สินค้าหนีภาษี การเมืองท้องถิ่น ฯลฯ จึงทำให้ประสิทธิผลอยู่ในระดับต่ำมากถึงมากที่สุด

ทั้งนี้ การประเมินความพึงพอใจของประชาชนในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ได้ให้หน่วยงานภายในเป็นผู้ประเมินและเป็นผู้สำรวจทัศนคติและความพึงพอใจของประชาชน หากยึดหลักธรรมาภิบาลควรจะให้หน่วยงานภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมเข้ามาประเมินและสำรวจทัศนคติและความพึงพอใจของประชาชนในพื้นที่และเสนอผลการประเมินที่เป็นความจริงต่อกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้าเพื่อเป็นแนวทางในการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์และกลวิธีในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ให้มีประสิทธิผลอย่างแท้จริง

1.5 การแก้ไขปัญหาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ณ ปัจจุบัน

1.5.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ณ ปัจจุบัน ดังคำกล่าวของกลุ่มตัวอย่าง ดังต่อไปนี้

“แนวทางการแก้ไขตอนนี้ดำเนินมาถูกทิศทาง ในเรื่องของการอธิบาย การให้ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเพราะเขาเป็นคนในพื้นที่เขาเข้าถึงสภาพแวดล้อมและบริบทสังคม บริบทของพื้นที่ดีกว่าเจ้าหน้าที่ที่มาจากภูมิลำเนาอื่น การให้ประชาชนเป็นมีส่วน

ร่วมในการสอดส่องดูแลพื้นที่ เป็นกระบอกเสียงให้รัฐ มอบความเสมอภาค ความเป็นธรรม การไม่เลือกปฏิบัติเพื่อแสดงความจริงใจต่อคนในพื้นที่ เรื่องการสื่อสารภาษาส่วนในการเกิดปัญหา ประกอบกับการดึงผู้นำทางศาสนามาช่วยเหลือ ให้ท่านออกมาพูดในเรื่องของสิ่งที่ไม่ถูกต้อง เรามีการนำเยาวชนเข้ามาในกระบวนการของการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาความไม่สงบ พลังของเยาวชนมีแต่ต้องใช้ให้ถูกต้อง การใช้สื่อในการประชาสัมพันธ์อย่างกว้างขวาง โดยเนื้อหาสื่อก็จะนำเสนอ การสร้างความแตกแยกไม่ส่งผลดีต่อใครทั้งสิ้น ความรุนแรงมาหลังการสร้างความเกลียดชัง หลังจากการสร้างความแตกแยกจะหาวิธีในการแก้ปัญหาอย่างไรให้ดีขึ้น ทำอย่างไรจึงจะใช้ชีวิตในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้อย่างมีความสุขในอนาคต” (สัมภาษณ์, 15 มิถุนายน 2557)

“เปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่เสนอปัญหาและแนวทางแก้ไข ให้ประชาชนในพื้นที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมกับภาครัฐมากยิ่งขึ้น การพูดคุยและการเจรจาถือเป็นทางออกที่ดีทางหนึ่ง หน่วยงานรัฐควรยึดยุทธศาสตร์สำคัญที่สุด คือ เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา เปิดเวทีทุกเวที เพื่อพูดคุย ตอนแรกอาจจะเข้าใจว่าทหารมาทำการรบมาทำสงคราม แต่ความจริงแล้วคือไม่ใช่ ทหารมาทำหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย เพราะบางอย่างตำรวจทำไม่ได้ เพราะความรุนแรงที่เกิดขึ้นเกินกว่าตำรวจจะดำเนินการได้ ในระยะแรกความไม่เข้าใจในหลายๆเรื่องต่อเจ้าหน้าที่จะมีผล เช่น เรื่องขนบธรรมเนียม ประเพณี ศาสนา มีการกระทำผิดกันในบางเรื่องก็จะถูกหยิบยกมาเป็นประเด็น แต่หลังจากที่เจ้าหน้าที่ทำหน้าที่นี้มาได้ระยะหนึ่งแล้วทุกสิ่งทุกอย่างเปลี่ยนแปลงไปมีการเข้าใจขนบธรรมเนียม ประเพณี ศาสนามากขึ้น ตอนนี้ทหารจากภาคเหนือ ภาคอีสาน ภาคกลาง รู้จักขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมของไทยมุสลิมได้มากขึ้น เพราะฉะนั้นเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ต้องศึกษาทำความเข้าใจยึดหลักธรรมาภิบาลยึดหลักยุทธศาสตร์ เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามาร่วมแก้ไขปัญหในบ้านของเขาเองให้มากที่สุด” (สัมภาษณ์, 22 มิถุนายน 2557)

“ตัวชีวิตที่ทางหน่วยงานจะประเมินความก้าวหน้าของการแก้ปัญหา หน่วยงานจะมาดูเฉพาะเหตุการณ์ไม่ได้ จะต้องดูที่ประชาชนและองค์ประกอบมิติของปัญหาอื่น นี่คือนักชีวิต ถ้าประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีความเชื่อมั่นมากขึ้น เศรษฐกิจดีขึ้น นี่คือการพัฒนาการในการแก้ปัญหา แต่เรื่องของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมันเป็นยุทธวิธีและยุทธศาสตร์ของกลุ่มขบวนการ ซึ่งกลุ่มขบวนการจะมีขั้นตอนในการดำเนินการต่อสู้ด้วยเช่นเดียวกัน การแยกปลาออกจากน้ำมันไม่เหมือนสงครามแต่ก่อน อันนี้เป็นสงครามความเชื่อที่กลุ่มขบวนการใช้หลักศาสนาและอัตลักษณ์เข้ามาเกี่ยวข้อง จะแยกปลาออกจากน้ำมันจึงเป็นเรื่องยาก ต้องใช้กลยุทธ์สร้างความเข้าใจซึมซับเข้าไป

ในทุกมิติ ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ สิ่งสำคัญที่ต้องการ คือ ต้องแก้ที่ต้นน้ำ” (สัมภาษณ์, 28 มิถุนายน 2557)

กล่าวโดยสรุป เจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ณ ปัจจุบัน ว่าต้องอาศัยหลักยุทธศาสตร์ เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา และให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาให้ได้มากที่สุด รวมถึงทำให้ประชาชนเห็นว่าเขาจะได้รับความเป็นธรรมจากการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ และเจ้าหน้าที่จะต้องปฏิบัติหน้าที่โดยยึดหลักธรรมาภิบาลเพื่อให้ประชาชนเชื่อใจ เชื่อมั่นและยอมเข้าร่วมแก้ไขปัญหาความไม่สงบในที่เกิดขึ้นให้ลดน้อยลงและยุติไปในที่สุด

การสัมภาษณ์ประชาชน

1.6 การปฏิบัติหน้าที่โดยยึดหลักธรรมาภิบาลของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า

1.6.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่โดยยึดหลักธรรมาภิบาลของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ดังคำกล่าวของประชาชนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังต่อไปนี้

“ปฏิบัติงานดีบ้าง ไม่ดีบ้าง คือทำดีบ้างหรือทำร้ายตามโอกาส ถ้าอธิบาย เรื่องความโปร่งใสของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้านั้น ยังไม่ค่อยพึงพอใจ เช่น คดีหลายอย่างที่เกี่ยวกับพี่น้องมุสลิมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่จับตัวไป สอบสวนหรือเป็นผู้ต้องสงสัย การนำตัวผู้ต้องสงสัยเกินเวลาหรือเกินกำหนดโดยไม่คำนึงถึงความเดือดร้อนต่างๆ เช่น เสรีภาพของบุคคล การถูกคุกคามจากประชาชนทั่วไป เรียกว่าการปฏิบัติเจ้าหน้าที่ผิดคำมั่นสัญญาที่กำหนดไว้ แต่เป็นการกระทำโดยหลับหูหลับตา เป็นต้น

การมีส่วนร่วมของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า การปฏิบัติหน้าที่อยู่ในระดับที่แย่มากเห็นควรให้มีการแก้ไขโดยด่วนและเร็วที่สุด กล่าวคือ เมื่อมีงานหรือกิจกรรมที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานอื่นกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า มักจะไม่ให้ความร่วมมือ เช่น การบรรยาย การแลกเปลี่ยนทัศนคติความเห็น การจัดสัมมนา การประชุม เกี่ยวกับเรื่องปัญหาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ผ่านมามีว่าสถานที่จัดงานจะเป็นมหาวิทยาลัยต่างๆ เจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้าไม่ค่อยมาเข้าร่วม

การกระจายอำนาจจะไปอยู่ตามหมู่บ้านต่างๆ ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้เป็นสิ่งทำให้ประชาชนที่นี้หวาดกลัวยิ่งขึ้น บวกกับภาพในอดีตและปัจจุบันนี้ ทำให้ประชาชนอยู่อย่างหวาดกลัว ไม่กล้าไปไหนมาไหนคนเดียวแม้แต่ชายหรือหญิงก็ตาม เหตุการณ์ร้ายที่เจ้าหน้าที่รัฐได้จารึกไว้นั้นมีอวลลึกลับภาพของความเจ็บปวดของประชาชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้นั้นก็คือเจ้าหน้าที่กระทำเหมือนกับไร้อารยะธรรมและป่าเถื่อน เช่น ผู้หญิงโดนเจ้าหน้าที่รัฐข่มขืน และเรื่องเล่าต่อกันมาว่าเจ้าหน้าที่รัฐข่มขืนผู้หญิงมุสลิม เป็นต้น ส่วนผู้ชายที่เกิดสงสัยหรือไม่ชอบเขาก็ตามเจ้าหน้าที่รัฐอาจทำร้ายได้ อาจจะถูกเตะ หรือตีก็ได้ เช่น เหตุการณ์ที่เจ้าหน้าที่รัฐเตะและตีสักเรียนเด็กชายชั้นประถมศึกษา หรือไม่ก็จะมีเจ้าหน้าที่รัฐมาสร้างเหตุการณ์โดยเอาของวัตถุต้องห้าม เช่น ปืน ยาเสพติด หรืออื่นที่ผิดกฎหมายมาวางใต้บ้านของชาวมุสลิม ทั้งที่ชาวบ้านหรือครอบครัวไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสิ่งผิดกฎหมายนั้นเลย แต่โดนกระทำไปโดยผิดวิสัย ถ้าหากสงสัยชาวบ้านก็บอกหรือแจ้งกันตักๆ ได้โดยไม่ต้องมาวางหรือเอาปืนมายิงกันโดยไม่ทราบสาเหตุ ซึ่งที่ใดที่มีเจ้าหน้าที่รัฐที่นั่นมักจะมีเหตุร้ายตามมาเสมอ เป็นต้น

ด้านนิติธรรมยังไม่ค่อยได้นำมาใช้ จะมีข้อดีก็ตรงที่มีหน่วยงานเข้ามาช่วยเหลือชาวบ้านที่มีคดีความหรือมีปัญหา พอจะปรับความเข้าใจและเป็นไปตามกฎหมายได้ดี สามารถมีทนายได้ แต่อย่างไรก็ตามคดีส่วนใหญ่ที่มีรัฐเป็นคู่กรณีผลสุดท้ายรัฐชนะทุกครั้ง เพราะหลักฐานของประชาชนไม่เพียงพอ เช่น กรณีของนายกามาลุดดีน อาแว เป็นต้น

ความเสมอภาคของเจ้าหน้าที่รัฐ การกระทำของเจ้าหน้าที่รัฐ คือโรคร้ายมาสู่ประชาชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ไม่มีความเสมอภาคเกิดขึ้น เรื่องภาษามลายูไม่เคยใช้ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ทั้งที่หน่วยงานราชการต่างๆ เช่น โรงเรียน มหาวิทยาลัย โรงพยาบาล ป้ายต่างๆ บนถนน หรือที่อื่น ไม่ใช่ภาษามลายู ทั้งนี้ไม่ได้ต่อต้านภาษาไทย ภาษาไทยนั้นควรควบคู่กับภาษามลายู และการรับคนไทยมุสลิมเพื่อเข้ามาทำงานรับราชการในพื้นที่ต้องมีสัดส่วนที่เท่าเทียมกันกับไทยพุทธ การว่างงานของคนไทยมุสลิมในพื้นที่ควรตระหนักให้มากที่สุดในเรื่องจัดงานหรือนายทุนที่มีกิจการควรรับประชาชนในพื้นที่ก่อนประชาชนนอกพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ การให้สวัสดิการครูในโรงเรียนสอนเอกชนศาสนาควรเท่าเทียมกับครูที่สอนโรงเรียนของรัฐบาล ทั้งเงินเดือนและสวัสดิการต่างๆ ควรเคารพหลักการในศาสนาอิสลามของคนไทยมุสลิมในพื้นที่ให้มาก เพราะทุกวันนี้ปัญหาเกิดขึ้นอยู่ตลอดยังไม่ลดน้อยลงไป นี่เป็นส่วนหนึ่งของปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ ซึ่งเป็นพื้นที่ล้าหลัง ขาดการพัฒนา ไร้คุณธรรม หาประโยชน์ที่ติดต่อไปไม่ได้ แล้วจะเป็นประเทศพัฒนาได้อย่างไร ไม่มีการพัฒนาเศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม การศึกษา ทรัพยากรบุคคล สถานที่ การลงทุน รัฐบาลไทยทุกสมัยในประเทศไทยหาความเสมอภาคไม่ได้ และวิสัยทัศน์ไม่ก้าวไกล ซึ่งการที่ประเทศไทยจะพัฒนาได้ เจริญทั้งวัตถุและจิตใจพร้อมๆ

กันนั้น ต้องเปลี่ยนทัศนคติ ความคิด ยอมรับในสิ่งที่ตนเองผิดพลาดให้” (สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2557)

“ความคิดเห็นในเรื่องการปฏิบัติหน้าที่โดยยึดหลักธรรมาภิบาล จากการปฏิบัติงานของหน่วยงานทหารที่ผ่านมาตั้งแต่เริ่มเกิดเหตุการณ์ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ผ่านมา มีปัญหามากในการทำความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่ อาจเป็นเพราะความไม่ต่อเนื่องของเจ้าหน้าที่ในพื้นที่รวมทั้งการลงพื้นที่พบปะกับประชาชนไม่สม่ำเสมอ ที่สำคัญเจ้าหน้าที่ยังมีอคติต่อประชาชนที่แต่งกายโดยชุดพื้นเมือง (จะทำการตรวจค้นเป็นพิเศษ) สิ่งที่ทำให้ประชาชนมีความรู้สึกที่แย่มาก เรื่องหนึ่งที่สำคัญ เมื่อมีการเชิญตัวผู้ต้องสงสัยไปสอบสวน กระบวนการในการทำงานไม่โปร่งใส ไม่เปิดเผย ตรวจสอบไม่ได้ และไม่สามารถเรียกร้องอะไรได้เลยถ้าเกิดความเสียหายแก่ประชาชนรวมทั้งการพัฒนาชุมชนก็ขาดการมีส่วนร่วมจากเจ้าหน้าที่ ส่วนใหญ่สร้างภาพเก่ง เข้ามาย่ำรูปก็กลับไปโดยไม่ได้ช่วยเหลืออะไรเลย ทั้งๆ ที่ผู้บังคับบัญชาอยู่ด้วย แสดงถึงความไม่จริงใจจะช่วยเหลือประชาชน ทำให้ได้ภาพกิจกรรมเพื่อประกอบรายงานส่งส่วนกลางเท่านั้นเอง” (สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2557)

โดยปัญหาและอุปสรรคที่เกิดจากการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้แก้ปัญหา เหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีดังนี้

“ไม่ได้ยึดหลักธรรมาภิบาล โดยแท้จริง สาเหตุที่เห็นได้ชัด คือ เมื่อมีเหตุการณ์ที่มีเจ้าหน้าที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือถูกตั้งข้อสงสัย จะเป็นเรื่องยากมากที่จะให้ประชาชนมีอำนาจตรวจสอบอย่างเปิดเผยได้ มีการปิดข่าว การไม่ให้สื่อเข้าไปหาข้อมูลและนำเสนอให้ประชาชนทราบถึงข้อเท็จจริง เพราะในเมื่อเจ้าหน้าที่มีอำนาจควบคุมสื่อทั้งหมดอย่างชัดเจน โดยกล่าวว่ารับฟังปัญหาพร้อมที่จะแก้ไข แต่สุดท้ายความเป็นจริงไม่ได้ปฏิบัติตามอย่างที่กล่าวไว้ ส่งผลให้เกิดความรู้สึกไม่เข้าใจ หวาดระแวง และไม่ไว้วางใจต่อเจ้าหน้าที่ในที่สุด” (สัมภาษณ์, 3 กรกฎาคม 2557)

“การทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐควรเคารพกฎหมายในการดำเนินการ ไม่ควรใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือในการควบคุมโดยไม่คำนึงถึงวิถีชีวิต ศาสนา ของประชาชน ที่สำคัญควรยอมรับกติกาสังคม คือ กฎหมาย เมื่อศาลตัดสินถึงสิ้นสุดควรยอมรับการพิจารณาของศาล ไม่ใช่วิธีนอกกฎหมายเข้าไปกดดันแก่ประชาชนที่ถูกมองว่าเป็นผู้ต้องหาในสายตาเจ้าหน้าที่ (ควรมีหลักฐานก่อนจับประชาชน)” (สัมภาษณ์, 5 กรกฎาคม 2557)

“การมีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกันของเจ้าหน้าที่กับประชาชนยังไม่สม่ำเสมอเท่าที่ควร เนื่องด้วยความจริงใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รัฐ ควรให้ความสำคัญกับความ

เป็นอยู่ของประชาชนมากกว่าเรื่องของการงบประมาณ โดยไม่ถึงประชาชน ทำให้ประชาชนรู้สึกไม่ดีต่อเจ้าหน้าที่รัฐ” (สัมภาษณ์, 5 กรกฎาคม 2557)

กล่าวโดยสรุป ประชาชนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่โดยยึดหลักธรรมาภิบาลของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ในภาพรวมประชาชนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีความพึงพอใจอยู่ในระดับต่ำมากเนื่องจากประชาชนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ยังเห็นว่ากองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้ายังไม่ยึดหลักธรรมาภิบาลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ เพราะประชาชนยังรู้สึกไม่ได้รับความเป็นธรรม และเห็นว่ากองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้ายังไม่ให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเท่าที่ควรเลยทำให้ประชาชนมีทัศนคติในแง่ลบต่อเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า

1.7 การยึดหลักธรรมาภิบาลจะสามารถแก้ปัญหาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

1.7.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการยึดหลักธรรมาภิบาลจะสามารถแก้ปัญหาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังคำกล่าวของประชาชนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังต่อไปนี้

“...คิดว่ากองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้าหรือที่รู้จักกันคือกองทัพทหารนั่นเอง ทำหน้าที่ได้ดีและเป็นเรื่องที่ทำกันทั่วโลกหากมีเหตุการณ์ดังกล่าวที่เกิดขึ้นในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ณ ปัจจุบันนี้ แต่จะมีมากหรือน้อยนั้นขึ้นอยู่กับปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐ แต่ ณ วินาทีการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่รัฐอยู่ในระดับแย่มากภาพลักษณ์เป็นไปในเชิงลบต่อสายต่อประชาชนในพื้นที่และต่างประเทศ การแก้ไขปัญหาของเจ้าหน้าที่รัฐและรัฐบาลจนถึงปัจจุบันนี้ไม่ได้ผลและมีประสิทธิภาพเลย ซึ่งพื้นที่ชายขอบของแต่ละประเทศไม่ว่าจะเป็นสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ภาคเหนือที่ชายแดน หรือภาคอีสานก็ตาม ฐานะที่ดีของครอบครัวไม่ว่าจะเป็นเรื่องเศรษฐกิจ สังคม การศึกษาที่ดีได้มาตรฐานเทียบนานาชาติ สวัสดิการที่ดีและยั่งยืน การงานมั่นคง ฯลฯ ให้เทียบเท่ากับประชาชนในเขตเมืองหรือเขตปกครองพิเศษ เมื่อถึงคราวเก็บภาษีคนชายขอบของประเทศรวมทั้งสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ก็จ่ายภาษีแก่ส่วนกลางตลอด แต่ส่วนกลางกลับนิ่งเฉยไม่มีการพัฒนา ไร้การแก้ไข จมอยู่กับปัญหาแบบเดิม ไม่กล้าก้าวข้ามไปยังสิ่งที่ดีกว่า และควรลงมือทำไม่ใช่แค่จินตนาการ หรือไปดูงานต่างประเทศแต่กลับนำมาปรับใช้ไม่ได้เลย ทุกวันนี้เหมือนโดนคุมหัว ปิดหน้า ประชาชนสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ต้องการการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดี เจ้าหน้าที่รัฐคิดว่าพื้นที่ชายขอบของประเทศ รวมทั้งสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็น “สนามผลประโยชน์” เพื่อมาเป็นข้ออ้างหลายๆให้ได้ซึ่งผลประโยชน์มหาศาลของตนเองและพวกเท่านั้น” (สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2557)

“การแก้ไขปัญหที่ผ่านมาก็สะท้อนความล้มเหลวของเจ้าหน้าที่รัฐชัดเจนผลตอบรับเป็นไปในทิศทางที่ไม่ดี เหตุการณ์ยังมีความรุนแรงตามปกติ ความเสียหายเพิ่มขึ้นจากเหตุการณ์ที่ผ่านมาไม่ได้ลดความเสียหายลงเลย แสดงให้เห็นถึงการเข้าถึงกลุ่มประชาชนในพื้นที่ค่อนข้างน้อย” (สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2557)

“ปัญหายังไม่ได้รับการแก้ไขอย่างเห็นได้ชัดเจน เนื่องจากเหตุการณ์ความรุนแรงยังเกิดขึ้นอยู่ อาจเป็นเพราะระบบการปฏิบัติการของทหารยังถือว่าเผด็จการ เบื้องลึกเบื้องหลังยังมีการใช้ความรุนแรง มีการเลือกปฏิบัติกับคนต่างศาสนา ยังมีความรู้สึกอคติ ไม่มีความจริงใจ เข้าใจปัญหาของคนในพื้นที่อย่างแท้จริง อาศัยหลักความเข้าใจแค่ผิวเผิน และที่สำคัญยังมีการใช้เงินซื้อใจซึ่งกันในรูปแบบทุนสนับสนุนต่างๆ ซึ่งเป็นการแก้ปัญหาระยะสั้น แค่ช่วยบรรเทา ไม่ได้ส่งผลระยะยาว” (สัมภาษณ์, 3 กรกฎาคม 2557)

“ระยะเวลาที่ผ่านมาเจ้าหน้าที่ที่คุ้มครองครูไม่สามารถสร้างความอุ่นใจให้กับประชาชนเท่าที่ควร เนื่องด้วยการสูญเสียครูจากเหตุการณ์ความไม่สงบอย่างต่อเนื่อง ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของพื้นที่นี้อย่างมาก จากการที่โรงเรียนต้องหยุดการเรียนการสอนเป็นระยะๆ ครูขอย้ายออกนอกพื้นที่ ลาออก หรือถูกลอบสังหาร บุคลากรครูที่มีคุณภาพในพื้นที่อื่นไม่กล้าเข้าไปทำงานในพื้นที่ มองได้อีกอย่างหนึ่งคือ เจ้าหน้าที่ทหารอยู่ใกล้ จะเป็นเป้าหมายที่อาจจะถูกโจมตีที่สำคัญในการแก้ปัญหา เจ้าหน้าที่ฝ่ายรัฐบาลบางหน่วยยังใช้วิธีการนอกกฎหมายต่อประชาชนในพื้นที่ ทำให้ประชาชนในพื้นที่มีอคติและมักหลีกเลี่ยงที่จะพบปะกับ โดยไม่นึกถึงหลักธรรมาภิบาลเท่าที่ควร” (สัมภาษณ์, 5 กรกฎาคม 2557)

“การแก้ไขปัญหปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้คงเป็นไปได้ยากถ้ามีเจ้าหน้าที่ทหารนำการปฏิบัติเพราะทหารจะเน้นใช้กำลังมากกว่าการใช้นโยบายนำไปปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลประโยชน์ องค์กรที่จะแก้ไขปัญหาคือควรให้ความสำคัญกับภาคประชาชนเข้ามามีบทบาทในการแก้ไขมากขึ้นจากตัวอย่างที่เกิดขึ้นในฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซีย” (สัมภาษณ์, 5 กรกฎาคม 2557)

กล่าวโดยสรุป ประชาชนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการยึดหลักธรรมาภิบาลจะสามารถแก้ปัญหาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประชาชนเห็นว่าหลักธรรมาภิบาลสามารถที่จะนำมาแก้ไขปัญหความไม่สงบให้เกิดประสิทธิผลได้นั้นต้องอาศัยความจริงจัง จริงใจจากเจ้าหน้าที่ เพราะ ณ ปัจจุบันปัญหายังไม่ได้รับการแก้ไขอย่างชัดเจน ซึ่งประชาชนมองว่าเจ้าหน้าที่ควรให้ความสำคัญกับภาคประชาชนให้มากกว่านี้เพื่อที่จะได้แก้ไขปัญหาที่ต้นเหตุไม่ใช่ปลายเหตุอย่างที่ผ่านมา

1.8 ข้อเสนอแนะที่จะสะท้อนหรือแนะนำกองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

1.8.1 ข้อเสนอแนะที่จะสะท้อนหรือแนะนำกองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังคำกล่าวของกลุ่มตัวอย่าง ดังต่อไปนี้

1. “การให้การศึกษาแก่เจ้าหน้าที่รัฐ ในส่วนของประวัติศาสตร์ ข้อมูล ต่างๆ อย่างทั่วถึงและครบเรื่องก่อนมาประจำการในพื้นที่ อะไรควรไม่ควร ให้อยู่ในศีลธรรม ไม่ใช่แค่เรียนช่วงสั้นๆเท่านั้นเอง และเจ้าหน้าที่เหล่าควรเข้าใจในเรื่องศีลธรรมให้

2. เจ้าหน้าที่รัฐควรยึดหลักความเป็นสากลในการปฏิบัติให้มากกว่านี้ ไม่ว่าจะ เป็นเรื่องการจับตัวคดีผู้สงสัย การทรมานนักโทษ การว่าความคดีกับมุสลิมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

3. ยกเลิกกฎอัยการศึก และพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับความมั่นคงใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ยกเลิกการตั้งด่านตรวจที่ตั้งอยู่ในหมู่บ้านและถนนทำให้การเดินทางบนถนนเกิดอันตรายเพราะด่านเหล่านี้ ยามเร่งรีบ หรือมีช่วงฤดูฝน

4. นำเจ้าหน้าที่รัฐ (ทหาร) ออกไปจากพื้นที่เพื่อความยั่งยืนและมีชีวิตชีวาเหมือนเดิม

5. ขอให้เจ้าหน้าที่รัฐเปิดใจกับเหตุการณ์ และใช้เหตุผลโดยยึดหลักความถูกต้อง

6. อย่าพยายามปล่อยข่าวในทางที่ไม่ดีให้กับคนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพราะยิ่งจะซ้ำเติมมากขึ้น

สุดท้ายการปกครองและการพัฒนาประเทศก็จะไม่มีอะไรดีขึ้นมาเลย หากไม่เปิดใจ ยอมรับความจริง และการปฏิบัติหรือดำเนินการต่างๆควรเป็นไปตามศีลธรรมของความเป็นมนุษย์สากล” (สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2557)

“เจ้าหน้าที่ควรให้ความสำคัญ เรื่อง อัตลักษณ์ที่ต่างกันของกลุ่มคนในพื้นที่ การ จัดลำดับความสำคัญของอัตลักษณ์ต่างๆ โดยความขัดแย้ง ไม่ใช่ว่าบุคคลต้องปฏิเสธอัตลักษณ์หนึ่ง เพื่อให้ลำดับความสำคัญแก่อีกอัตลักษณ์หนึ่ง แต่มักเป็น ในกรณีความขัดแย้ง ซึ่งความขัดแย้งเรื่อง ความรักคืออาจเกิดขึ้นได้เมื่อต้องจัดลำดับความสำคัญระหว่างเชื้อชาติ ศาสนา ความผูกพันทางการเมือง ความเป็นพลเมือง” (สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2557)

“อยากให้มีความจริงจัง มีความเข้าใจในการแก้ปัญหาโดยไม่มีความรู้สึกอคติกับคนในพื้นที่ ให้ความสำคัญกับผู้บริหารอย่างแท้จริง และไม่อยากให้คิดว่ามาปฏิบัติหน้าที่ในสามจังหวัดนี้เพื่อแค่สามารถรับยศ ตำแหน่งของตัวเองให้สูงขึ้นได้ง่ายกว่าปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่อื่น” (สัมภาษณ์, 3 กรกฎาคม 2557)

“เจ้าหน้าที่รัฐบาลยังขาดการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน และไม่ค่อยให้ความสนใจประชาชนในพื้นที่ที่เป็นมลายูมุสลิม นอกจากนี้ ยังมีมุสลิมมลายูในพื้นที่ในจำนวนที่น้อยมากที่มีโอกาสเข้าไปเป็นข้าราชการหรือมีบทบาททางการเมือง ระยะเวลาหลายสิบปีที่ผ่านมาเจ้าหน้าที่ฝ่ายรัฐบาลบางหน่วยยังใช้วิธีการนอกกฎหมายต่อประชาชนในพื้นที่ ทำให้ประชาชนในพื้นที่มีอคติและมักหลีกเลี่ยงที่จะพบปะกับข้าราชการ หลายครั้งที่เกิดเหตุการณ์ความรุนแรงมักจะปักใจเชื่อว่าฝ่ายรัฐเป็นผู้กระทำ ฉะนั้นความรู้สึกล้นของประชาชนต่อฝ่ายรัฐ จึงกลายเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการดำเนินนโยบายเพื่อเอาชนะการก่อความไม่สงบที่เกิดขึ้น” (สัมภาษณ์, 5 กรกฎาคม 2557)

“รัฐควรมีการเจรจากับกลุ่มก่อความไม่สงบอย่างต่อเนื่องและจริงจังมากขึ้นเพื่อประโยชน์ของประเทศชาติและถอนกำลังทหารออกจากพื้นที่โดยให้ประชาชนในพื้นที่ดูแลกันเองจะดีกว่าสิ้นเปลืองงบประมาณ โดยไว้ประโยชน์ บางพื้นที่ประชาชนดูแลกันเองได้ ก็ไม่จำเป็นต้องมีทหารดูแล” (สัมภาษณ์, 5 กรกฎาคม 2557)

กล่าวโดยสรุป ประชาชนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีข้อเสนอแนะที่จะสะท้อนหรือแนะนำกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยเน้นในเรื่องอัตลักษณ์ของพื้นที่ การศึกษาประวัติศาสตร์ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ถูกต้อง การรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ให้มากขึ้นกว่าเดิม รวมทั้งประชาชนขอความจริงจังกับการแก้ไขปัญหาและมองความเป็นธรรมและความเสมอภาคเป็นสิ่งสำคัญในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบที่เกิดขึ้น

ข้อเสนอแนะที่ประชาชนเสนอต่อรัฐและเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า มีดังนี้

1. เจ้าหน้าที่ที่ลงมาปฏิบัติหน้าที่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ควรศึกษาในเรื่องประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณี และสิ่งต้องห้ามในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างลึกซึ้ง
2. ควรยึดหลักนิติธรรมในการปฏิบัติหน้าที่เรื่องกระบวนการยุติธรรมอย่างแท้จริง

3. ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายที่จะนำมาปฏิบัติในพื้นที่ ควรรับฟังแนวคิดและแนวทางจากทุกกลุ่มที่อยู่ในพื้นที่ เพื่อได้นโยบายที่ปฏิบัติได้จริง
4. ควรมีการเปิดเผยข้อมูล และสามารถให้ประชาชนและหน่วยงานภายนอก ตรวจสอบการทำงานของเจ้าหน้าที่ได้
5. ควรเปิดใจกับเหตุการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นและใช้เหตุผลในการแก้ไขปัญหาโดยยึดหลักความถูกต้อง หลักธรรมาภิบาล และหลักความเป็นสากล
6. ควรรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่มากกว่านี้
7. รัฐควรมีการเจรจากับกลุ่มก่อความไม่สงบอย่างต่อเนื่องและจริงจังเพื่อ ผลประโยชน์ต่อประเทศชาติ และความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน

สรุป จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า และประชาชนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทำให้เห็นว่าทั้ง 2 ฝ่ายยังคงมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ เนื่องจากปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นปัญหาที่สะสมมาเป็นระยะเวลานาน ประชาชนจึงมองการทำงานของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้ายังขาดความโปร่งใสและขาดการเปิดเผยข้อมูลให้ประชาชนรับทราบ เมื่อเกิดปัญหาเรื่องกระบวนการยุติธรรมในเรื่องการไต่สวน การตรวจสอบข้อเท็จจริงตามกระบวนการยุติธรรมยังคงขาดการเผยแพร่และเปิดเผยข้อมูล สิ่งเหล่านี้ทำให้ประชาชนมองการทำงานของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้าว่าปกปิดข้อมูลเพื่อไม่ให้ประชาชนตรวจสอบการทำงานได้

แนวทางการแก้ไขปัญหาในพื้นที่เพื่อลดปัญหาความไม่สงบให้น้อยลง คือ ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมและรับรู้พร้อมทั้งสามารถแสดงความคิดเห็นในกระบวนการจัดทำนโยบายของภาครัฐแต่ยังขาดการให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง สิ่งเหล่านี้คือสิ่งสำคัญและควรมีการกระทำตั้งแต่ต้น ทั้งนี้ นโยบายที่นำมาปฏิบัติในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ซึ่งถือได้ว่าเป็นการพื้นที่ที่มีอัตลักษณ์เป็นของตนเอง เพราะฉะนั้นควรรับฟังแนวคิดและแนวทางจากกลุ่มประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ แต่ทั้งนี้การทำงานของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้าได้นาน นโยบายที่กำหนดจากส่วนกลางหรือหน่วยงานที่ไม่ได้ปฏิบัติงานอยู่ในพื้นที่นำมาปฏิบัติซึ่งไม่สามารถตอบโจทย์ปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ได้ แนวทางในการลบภาพหรือความรู้สึกเชิงลบต่อเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้าได้นั้น คือ การให้ประชาชนทุกกลุ่มมีส่วนร่วมในการดำเนินการต่างๆ เช่น การร่างนโยบาย การจัดทำโครงการต่างๆ ควรให้ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมให้มากขึ้น อย่างที่กล่าวมาข้างต้นแล้วว่าปัญหาความขัดแย้งเป็นปัญหา

แบบยึดเชื้อและสะสมมาเป็นระยะเวลานาน ขบวนการการมีส่วนร่วมจะต้องเป็นรูปธรรมและสามารถจับต้องได้จริง เพื่อยกระดับความรู้สึกเชิงบวกของประชาชนต่อเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้าขึ้นมาได้ การสื่อสารถือเป็นหลักการหนึ่งที่มีความสำคัญ เช่นเดียวกันเจ้าหน้าที่ควรมีการสื่อสารกับประชาชนในพื้นที่เพื่อสร้างความเข้าใจให้มากขึ้น การแก้ไขปัญหาที่เป็นปัญหาที่ยึดเชื้อต้องคำนึงถึงความเป็นอยู่ของประชาชนเป็นหลักสำคัญเพราะสิ่งนี้จะป็นสิ่งสะท้อนให้ประชาชนเห็นว่าพวกเขามีความสำคัญ ในการดำเนินการด้านกระบวนการยุติธรรมต้องเปิดเผยข้อมูลให้ประชาชนรับทราบ และควรให้หน่วยงานภายนอกเข้าร่วมตรวจสอบการทำงานได้เพื่อแสดงความโปร่งใสในการทำงาน ควรยอมรับผิดและแสดงความรับผิดชอบหากเจ้าหน้าที่กระทำความผิดหรือมีข้อผิดพลาดในการปฏิบัติหน้าที่ สิ่งเหล่านี้หากมีการปฏิบัติจะสามารถทำให้ความเกลียดชังของประชาชนน้อยลง ที่ผ่านมากองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้าอาจนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงานในพื้นที่เพียงบางส่วนเท่านั้น โดยไม่สามารถนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ตามหลักการที่ถูกต้องได้อย่างแท้จริง การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้สามารถสร้างความเข้าใจระหว่างประชาชนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้กับเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้าได้ รวมถึงการสร้างความเข้าใจระหว่างประชาชนที่ต่างศาสนา ต่างวัฒนธรรม เพื่อสร้างความเข้าใจของบริบทพื้นที่มากยิ่งขึ้น ส่งผลให้การทำงานของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้าตอบโจทย์และหลักธรรมาภิบาลจะช่วยส่งเสริมให้การทำงานของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้ามีประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาส่งผลให้สถานการณ์สงบและกลับมาสันติสุขเช่นเดิม

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่ในกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า เพื่อศึกษาระดับธรรมาภิบาลของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจและระดับธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และเพื่อเสนอแนะแนวทางรวมถึงกระบวนการจัดการในการนำหลักธรรมาภิบาลเพื่อเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบที่เกิดขึ้นในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

มีสมมติฐานการวิจัย ดังนี้ 1) บุคลากรในหน่วยงานที่มีปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน มีระดับความรู้ความเข้าใจ ต่อหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกัน 2) ความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมาภิบาล และหลักธรรมาภิบาลมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบที่เกิดขึ้นในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ประชากรเป้าหมาย คือเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ได้แก่ หน่วยเฉพาะกิจจังหวัดปัตตานี หน่วยเฉพาะกิจจังหวัดยะลา และหน่วยเฉพาะกิจจังหวัดนราธิวาส

กลุ่มตัวอย่าง ได้มาจากการใช้สูตรการคำนวณของ Yamane จำนวน 390 คน ได้แก่ สังกัดหน่วยเฉพาะกิจจังหวัดนราธิวาส จำนวน 159 คน สังกัดหน่วยเฉพาะกิจจังหวัดยะลา จำนวน 127 คน สังกัดหน่วยเฉพาะกิจจังหวัดปัตตานี จำนวน 104 คน แล้วดำเนินการสุ่มตัวอย่างขั้นสุดท้ายด้วยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างตามขนาดที่กำหนด

การรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีคุณภาพสูงสุด โดยนำข้อมูลวิจัยเชิงคุณภาพเข้ามาอธิบายประกอบเพื่อให้เห็นถึงความสัมพันธ์และสอดคล้องกับข้อมูลเชิงปริมาณมากยิ่งขึ้น ข้อมูลจากแบบสอบถามดำเนินการแจกแบบสอบถามจำนวน 390 ชุด และจัดเก็บแบบสอบถามคืนมาได้ จำนวน 390 ชุด (ร้อยละ 100.0) ข้อมูลแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่เลือกแบบเจาะจง ได้แก่ ผู้อำนวยการกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า หรือผู้แทนที่ใกล้ชิด จำนวน 1 คน ผู้บังคับหน่วยเฉพาะกิจของจังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา และของจังหวัดนราธิวาส จำนวนแห่งละ 1 คน เจ้าหน้าที่ทหารผู้ปฏิบัติงานจริงจังหวัด

ละ 2 คน และประชาชนในพื้นที่จังหวัดละ 2 คน จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่สามารถสัมภาษณ์ผู้แทนที่ใกล้ชิดผู้อำนวยการกองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า คือ โฆษกกองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า จำนวน 1 คน รองผู้บัญชาการหน่วยเฉพาะกิจจังหวัดนราธิวาส 1 คน รองผู้บัญชาการหน่วยเฉพาะกิจจังหวัดยะลา 1 คน เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานจริง 2 คน และประชาชนในพื้นที่ จำนวน 5 คน รวมทั้งสิ้น 10 คน โดยนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ในการขอสัมภาษณ์

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลเจ้าหน้าที่กองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า
2. ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่กองอำนาจรักษาความมั่นคงภายใน ภาค 4 ส่วนหน้า
3. ระดับทัศนคติหลักธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่กองอำนาจรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า
4. ระดับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้
5. การเปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลโดยจำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล
6. ความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้
7. ความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้
8. ข้อมูลเชิงคุณภาพจากแบบสัมภาษณ์

1. ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลเจ้าหน้าที่กองอำนาจรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า

1.1 ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคล

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 97.2) ส่วนใหญ่อยู่ระดับชั้นประทวน (ร้อยละ 50.1) สังกัดหน่วยเฉพาะกิจจังหวัดนราธิวาส (ร้อยละ 34.9) จบการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น (ร้อยละ 37.2) มีช่วงอายุ 21 – 30 ปี (ร้อยละ 63.3) และมีระยะเวลาในการทำงานในพื้นที่ 0 – 5 ปี (ร้อยละ 89.0) ส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาทต่อเดือน (ร้อยละ 36.7) ส่วนใหญ่ใช้

ภาษาไทยท้องถิ่น (อีสาน เหนือ และใต้) สื่อสารในครัวเรือน (ร้อยละ 48.7) นับถือศาสนาพุทธ (ร้อยละ 89.2) และส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ร้อยละ 30.8)

2. ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ภาค 4 ส่วนหน้า

กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 11.45)

3. ระดับทัศนคติเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า

กลุ่มตัวอย่างมีระดับทัศนคติเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลโดยรวมอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 3.79) เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับทัศนคติเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล อยู่ในระดับสูงทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากสูงสุดไปต่ำสุดได้ ดังนี้ ด้านนิติธรรม (ลำดับที่หนึ่ง ค่าเฉลี่ย 3.87) ด้านการกระจายอำนาจ (ลำดับที่สอง ค่าเฉลี่ย 3.84) ด้านความเสมอภาค (ลำดับที่สาม ค่าเฉลี่ย 3.80) ด้านความโปร่งใส (ลำดับที่สี่ ค่าเฉลี่ย 3.74) และด้านการมีส่วนร่วม (ลำดับที่ห้า ค่าเฉลี่ย 3.70)

3.1 ด้านนิติธรรม

กลุ่มตัวอย่างมีระดับทัศนคติเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล ในด้านนิติธรรมโดยรวมอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 3.87) เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการกำหนดเป้าหมายขององค์กรให้สอดคล้องกับแผนการดำเนินงานขององค์กร (ค่าเฉลี่ย 3.93) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการจัดทำแผนงาน/โครงการ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน/ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หรือสังคม (ค่าเฉลี่ย 3.79)

3.2 ด้านความโปร่งใส

กลุ่มตัวอย่างมีระดับทัศนคติเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล ในด้านความโปร่งใสโดยรวมอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 3.74) เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการรับฟังข้อร้องเรียนหรือข้อเสนอแนะจากประชาชน/ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และมีการดำเนินการชี้แจงเรื่องราวที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจน (ค่าเฉลี่ย 4.01) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ องค์กรของท่านเปิดโอกาสให้บุคคลจากภายในต่างแผนกหรือบุคคลภายนอกเข้ามาตรวจสอบการดำเนินงาน (ค่าเฉลี่ย 3.58)

3.3 ด้านการกระจายอำนาจ

กลุ่มตัวอย่างมีระดับทัศนคติเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล ในด้านการกระจายอำนาจโดยรวมอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 3.84) เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ

ผู้บังคับบัญชาในองค์กรของท่านมีอำนาจตัดสินใจแต่เพียงผู้เดียว (ค่าเฉลี่ย 3.95) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บังคับบัญชาในองค์กรของท่านมอบหมายอำนาจการตัดสินใจให้กับตัวท่านในการปฏิบัติงานที่ต้องการความเร่งด่วน โดยไม่ต้องรอคำสั่งจากผู้บังคับบัญชา (ค่าเฉลี่ย 3.63)

3.4 ด้านการมีส่วนร่วม

กลุ่มตัวอย่างมีระดับทัศนคติเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล ในด้านการมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 3.70) เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ องค์กรของท่านได้นำความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะจากประชาชน/ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมาปรับปรุงการทำงาน (ค่าเฉลี่ย 3.78) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ องค์กรของท่านมักใช้กระบวนการตัดสินใจโดยใช้เสียงส่วนใหญ่ และ มีการสำรวจความพึงพอใจของประชาชน/ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการปฏิบัติงานขององค์กร (ค่าเฉลี่ย 3.66)

3.5 ด้านความเสมอภาค

กลุ่มตัวอย่างมีระดับทัศนคติเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล ในด้านความเสมอภาค โดยรวมอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 3.80) เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ องค์กรของท่านได้ให้ความช่วยเหลือประชาชน/ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย อย่างเท่าเทียมกันทุกคน (ค่าเฉลี่ย 3.88) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ บุคลากรในองค์กรสามารถเข้าหาผู้บังคับบัญชาได้อย่างเท่าเทียมกันทุกคนไม่ว่าระดับไหนก็ตาม (ค่าเฉลี่ย 3.67)

4. ระดับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ภาค 4 ส่วนหน้า

กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติในประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า โดยรวมอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 3.94) เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายยุทธศาสตร์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติในประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้อยู่ในระดับสูงทุกยุทธศาสตร์ โดยเรียงลำดับจากสูงสุดไปต่ำสุดได้ ดังนี้ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การเสริมสร้างให้ประชาชนตระหนักในหน้าที่ที่ต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่ง ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ (ลำดับที่หนึ่ง ค่าเฉลี่ย 4.09) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การอำนวยการ ประสานงาน และเสริมการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐ (ลำดับที่สอง ค่าเฉลี่ย 3.92) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างความรักความสามัคคีของคนในชาติ และส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม (ลำดับที่สาม ค่าเฉลี่ย 3.90) และประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินแนวโน้มสถานการณ์ (ลำดับที่สี่ ค่าเฉลี่ย 3.89)

4.1 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินแนวโน้มสถานการณ์

กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติในประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินแนวโน้มสถานการณ์ โดยรวมอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 3.89) เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีระบบการรายงานติดตามสถานการณ์ความไม่สงบที่รวดเร็ว ทันเวลา (ค่าเฉลี่ย 4.08) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการนำระบบภูมิสารสนเทศ (GIS) มาบูรณาการงานด้านการข่าว (ค่าเฉลี่ย 3.77)

4.2 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การอำนวยความสะดวก ประสานงาน และเสริมการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐ

กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติในประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การอำนวยความสะดวก ประสานงาน และเสริมการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐ โดยรวมอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 3.92) เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการรวมกำลังทุกภาคส่วนในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบ (ค่าเฉลี่ย 4.21) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการวางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการแก้ไขปัญหาก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ (ค่าเฉลี่ย 3.72)

4.3 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การเสริมสร้างให้ประชาชนตระหนักในหน้าที่ที่ต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่ง ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติในประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การเสริมสร้างให้ประชาชนตระหนักในหน้าที่ที่ต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่ง ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ โดยรวมอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 4.09) เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการรณรงค์ให้ประชาชนมีความรักชาติให้กับประชาชนโดยทั่วไป (ค่าเฉลี่ย 4.27) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการจัดวิทยากรเป็นฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันสถาบันอย่างสม่ำเสมอ (ค่าเฉลี่ย 3.96)

4.4 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างความรักความสามัคคีของคนในชาติและส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม

กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติในประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่

จังหวัดชายแดนภาคใต้ของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างความรักความสามัคคีของคนในชาติและส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 3.90) เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่กระบวนการแรกในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับประชาชนโดยตรง (ค่าเฉลี่ย 3.95) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการจัดอบรมเจ้าหน้าที่สายด่วนความมั่นคง 1374 อย่างต่อเนื่อง (ค่าเฉลี่ย 3.79)

5. การเปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลโดยจำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล

สรุปผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า โดยจำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล ได้ดังนี้

5.1 เพศ กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศแตกต่างกันมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลที่ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5.2 ระดับข้าราชการ กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับข้าราชการแตกต่างกันมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยพบว่า ระดับพลทหารมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลแตกต่างจากเจ้าหน้าที่ระดับชั้นสัญญาบัตรและชั้นประทวน

5.3 หน่วยงานที่สังกัด กลุ่มตัวอย่างที่มีหน่วยงานสังกัดที่แตกต่างกันมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่สังกัดหน่วยงานเฉพาะกิจจะละมามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมาภิบาลแตกต่างกับกลุ่มตัวอย่างที่สังกัดหน่วยเฉพาะกิจปัตตานี และที่สังกัดหน่วยงานอื่น ๆ

5.4 ระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลที่ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5.5 อายุ กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุที่แตกต่างกันมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 21-30 ปี ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมาภิบาลแตกต่างกับกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 31-40 ปี 41-50 ปี และ 51 ปีขึ้นไป กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 31-40 ปี ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมาภิบาลแตกต่างกับกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 41-50 ปี

5.6 ระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ กลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ที่แตกต่างกันมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ 0.05 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ 0-5 ปี ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ
 ธรรมชาติแตกต่างกับเจ้าหน้าที่ที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ 6-10 ปี

6. ความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมชาติกับ ประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

ผลการศึกษา พบว่า ระดับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมชาติมีความสัมพันธ์
 กับประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยรวมมี
 ความสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น
 โดยเรียงจากลำดับมากที่สุดไปสู่ลำดับน้อยสุด ได้ดังนี้

มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การอำนวยความสะดวก
 ประสานงาน และเสริมการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐ

มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับค่อนข้างมาก ได้แก่ ประเด็นยุทธศาสตร์ ที่ 1 การติดตาม
 การตรวจสอบ และการประเมินแนวโน้มสถานการณ์ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การเสริมสร้างให้
 ประชาชนตระหนักในหน้าที่ที่ต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่ง ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ และ
 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างความรักความสามัคคีของคนในชาติและส่งเสริมให้ประชาชนเข้า
 มามีส่วนร่วม

7. ความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมชาติกับประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบ ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

ผลการศึกษา พบว่า หลักธรรมชาติมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการแก้ไข
 ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยรวมมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับ
 ค่อนข้างมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงจากลำดับ
 มากสุดไปสู่ลำดับน้อยสุด ได้ดังนี้

ด้านนิติธรรม มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่
 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ ที่ 1 การติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินแนวโน้ม
 สถานการณ์ มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การอำนวยความสะดวก ประสานงาน และเสริมการปฏิบัติงาน
 ของหน่วยงานภาครัฐ มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การเสริมสร้างให้ประชาชนตระหนักในหน้าที่ที่ต้อง
 พิตกษัรักษาไว้ซึ่ง ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างความรักความสามัคคีของคนในชาติและส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง

ด้านความโปร่งใส มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินแนวโน้มสถานการณ์ มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับค่อนข้างมาก

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การอำนวยความสะดวก ประสานงาน และเสริมการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐ มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับค่อนข้างมาก

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การเสริมสร้างให้ประชาชนตระหนักในหน้าที่ที่ต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่ง ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับค่อนข้างมาก

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างความรักความสามัคคีของคนในชาติและส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับค่อนข้างมาก

ด้านการกระจายอำนาจ มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินแนวโน้มสถานการณ์ มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับค่อนข้างมาก

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การอำนวยความสะดวก ประสานงาน และเสริมการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐ มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับค่อนข้างมาก

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การเสริมสร้างให้ประชาชนตระหนักในหน้าที่ที่ต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่ง ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างความรักความสามัคคีของคนในชาติและส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง

ด้านการมีส่วนร่วม มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินแนวโน้มสถานการณ์ มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การอำนวยความสะดวก ประสานงาน และเสริมการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐ มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับค่อนข้างมาก

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การเสริมสร้างให้ประชาชนตระหนักในหน้าที่ที่ต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่ง ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างความรักความสามัคคีของคนในชาติและส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับค่อนข้างมาก

ด้านความเสมอภาค มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ ที่ 1 การติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินแนวโน้มสถานการณ์ มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับค่อนข้างมาก

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การอำนวยความสะดวก ประสานงาน และเสริมการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐ มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับค่อนข้างมาก

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การเสริมสร้างให้ประชาชนตระหนักในหน้าที่ที่ต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่ง ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างความรักความสามัคคีของคนในชาติและส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับค่อนข้างมาก

8. ข้อมูลเชิงคุณภาพจากแบบสัมภาษณ์

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า จำนวน 5 คน และประชาชนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 5 คน เพื่อสอบถามเพิ่มเติมเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ นโยบาย หลักธรรมาภิบาล และความรู้สึกต่อสถานการณ์ความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อเป็นการเสริมเพิ่มเติมการศึกษาเชิงปริมาณให้ได้ข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น สรุปผลการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้ดังนี้

แบบสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า

8.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำหนดนโยบาย / ยุทธศาสตร์ของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า

8.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดโครงสร้าง / การผลักดันขับเคลื่อนนโยบายศูนย์ปฏิบัติการคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์การแก้ปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ (สปก.กปต.) / กอ.รมน. / สอ.บต / หน่วยทหารกองทัพภาคที่ 1 – 4 ของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า

8.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับพื้นฐาน / ปฏิบัติการ ของหน่วยเฉพาะกิจต่างๆ

8.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลที่ได้รับจากการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยยึดหลักธรรมาภิบาล เช่น ความโปร่งใส /การมีส่วนร่วม /การกระจายอำนาจ /หลักนิติธรรม /และความเสมอภาค เข้ามาช่วยแก้ไขปัญหาความไม่สงบ

8.5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ณ ปัจจุบัน

8.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำหนดนโยบาย / ยุทธศาสตร์ของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า

เจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้าได้อธิบายขั้นตอนการกำหนดนโยบาย / ยุทธศาสตร์ กล่าวคือ การกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์จะยึดหลักธรรมาภิบาลเป็นหลักสำคัญ โดยจะคำนึงถึงประชาชนและมองปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ก่อนเป็นลำดับแรก เนื่องจากพื้นที่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นพื้นที่ที่มีความซับซ้อน ละเอียดอ่อน และมีอัตลักษณ์เฉพาะ เพราะฉะนั้นขั้นตอนการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์จำเป็นจะต้องอาศัยการระดมความคิดจากทุกภาคส่วนเพื่อให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ และต้องมีการกระจายอำนาจในการทำงานในพื้นที่เพื่อความรวดเร็วและคล่องตัว รวมถึงต้องยึดความโปร่งใส นิติธรรม และความเสมอภาคในการทำงานในพื้นที่ที่มีความละเอียดอ่อนเช่นนี้ เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ลดความรู้สึกว่าตนไม่ได้รับความเป็นธรรมหรือเจ้าหน้าที่รัฐมีการเลือกปฏิบัติจนทำให้เกิดความรู้สึกไม่เท่าเทียมกัน การกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์เจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการจะไม่มีส่วนเกี่ยวข้องในการร่างหรือกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์จะมีหน้าที่รับนโยบายเพื่อการปฏิบัติเท่านั้น ซึ่งเจ้าหน้าที่กล่าวว่าการปฏิบัติหน้าที่จำเป็นจะต้องยึดหลักธรรมาภิบาลอย่างเคร่งครัด หากขั้นตอนในการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้าสามารถยึดหลักธรรมาภิบาลเป็นหลักนั้น จะสามารถสะท้อนความสำเร็จของนโยบายและยุทธศาสตร์โดยประเมินจากความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของประชาชนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เช่น ด้านเศรษฐกิจ ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ตลอดจนการลดลงของสถิติการเกิดเหตุการณ์ต่างๆ ในปัจจุบัน ฯลฯ สิ่งเหล่านี้จะเป็นตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินนโยบายและยุทธศาสตร์ที่นำมาใช้ในสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้เป็นอย่างดี

8.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดโครงสร้าง / การผลักดันขับเคลื่อนนโยบายศูนย์ปฏิบัติการคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้

(สปก.กปต.) / กอ.รমন. / สอ.บต / หน่วยทหารกองทัพภาคที่ 1 – 4) ของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า

เจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้ามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดโครงสร้าง / การผลักดันขับเคลื่อนนโยบายศูนย์ปฏิบัติการคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์การแก้ปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ กล่าวคือ มีการประสานงานระหว่างศูนย์ปฏิบัติการคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์การแก้ปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ (สปก.กปต.) / กอ.รমন. / สอ.บต / หน่วยทหารกองทัพภาคที่ 1 – 4) จะมีศูนย์ปฏิบัติการคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์การแก้ปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ กระทรวง ทบวง กรม และหน่วยงานต่างๆที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามาดูแลและมีการบูรณาการการทำงานและจะมีการประสานงานกับกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้าและศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยจะมีกลุ่มงาน 7 กลุ่มงานเข้ามาเป็นตัวเชื่อมในการลงมาปฏิบัติงานในพื้นที่ และมีการใช้นโยบายของสภาความมั่นคงแห่งชาติที่ 9529 (9 วัตถุประสงค์ 5 แนวทาง และ 29 เป้าหมายยุทธศาสตร์ร่วม) สู่การปฏิบัติ สรุปได้ว่าระดับองค์กร สถาบัน มีการประสานงานกันระหว่างศูนย์ปฏิบัติการคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์การแก้ปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้และหน่วยงานที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ที่มีการประสานงานกันอย่างชัดเจน วิธีการประสานงานจะมี 2 แบบ คือ แนวตั้งและแนวนอน โดยการนำนโยบายมาสู่การปฏิบัติอย่างแท้จริง แต่ละองค์กรจะยึดหลักธรรมาภิบาลเพื่อทำให้การทำงานร่วมกันเกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการตรวจสอบการทำงานจากองค์กรหรือหน่วยงานภายนอก โดยการทำงานของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้าจะมีการประเมินจากหน่วยงานภายในเพียงอย่างเดียว เพราะตัวชี้วัดการทำงานของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า คือ การสำรวจทัศนคติและความพึงพอใจของพี่น้องประชาชนในพื้นที่ตอนนโยบายและความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ซึ่งจะประเมินโดยหน่วยงานภายในเอง กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้าควรมีการประเมินองค์กรหรือหน่วยงานภายนอกอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรมเพื่อให้ประชาชนในพื้นที่สามารถแสดงความรู้สึกและแสดงความคิดเห็นของพวกเขาได้ เพื่อให้หน่วยงานที่รับผิดชอบนำข้อมูลที่ได้รับจากประชาชนนำไปกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ตามความต้องการของประชาชนในพื้นที่อย่างแท้จริง

8.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับพื้นฐาน / ปฏิบัติการ ของหน่วยเฉพาะกิจต่างๆ

เจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้ามีความคิดเห็นเกี่ยวกับพื้นฐาน / ปฏิบัติการ ของหน่วยเฉพาะกิจต่างๆ กล่าวคือ กองอำนวยการรักษาความมั่นคง

ภายในภาค 4 ส่วนหน้าจะให้ความสำคัญเรื่องมวลชน งานมวลชน และงานสันติสุข สิ่งสำคัญคือการสร้างความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่ถึงกระบวนการ ขั้นตอนและวิธีการทำงานของเจ้าหน้าที่ เพื่อให้ประชาชนทำความเข้าใจ รับรู้ข้อเท็จจริง เหตุผลและความจำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อลดประเด็นความขัดแย้งและสร้างความเข้าใจระหว่างเจ้าหน้าที่กับประชาชนในพื้นที่ให้ได้มากที่สุด

8.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลที่ได้รับจากการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยยึดหลักธรรมาภิบาล เช่น ความโปร่งใส /การมีส่วนร่วม /การกระจายอำนาจ /หลักนิติธรรม /และความเสมอภาค เข้ามาช่วยแก้ปัญหาความไม่สงบ

ประสิทธิผลที่ได้รับจากการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยยึดหลักธรรมาภิบาล เช่น ความโปร่งใส /การมีส่วนร่วม /การกระจายอำนาจ /นิติธรรม /และความเสมอภาค เข้ามาเพื่อช่วยแก้ปัญหาความไม่สงบ เจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้ามีความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นดังกล่าว กล่าวคือ ประสิทธิภาพจะต้องได้มาจากการประเมินและการพัฒนาในพื้นที่ซึ่งมีหลายมิติ ประสิทธิภาพในการแก้ปัญหา คือ การพึงพอใจของประชาชนในเรื่องความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของประชาชนในพื้นที่ เช่น ประชาชนในพื้นที่สามารถใช้ชีวิตประจำวันได้ตามปกติ เศรษฐกิจในพื้นที่ดีขึ้น ในการแก้ไขปัญหาทุกมิติจะต้องนำหลักธรรมาภิบาลเข้ามาแก้ไขโดยจะประเมินผลจากประสิทธิผลการสำรวจทัศนคติของประชาชนในเรื่องความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่และนโยบายของรัฐในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยผลการประเมินความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลางแต่ไม่ประสบความสำเร็จถึงระดับมากที่สุด เนื่องจากเหตุการณ์ยังไม่ยุติและมีกลุ่มคิดต่างอีกจำนวนหนึ่ง และมีเรื่องภัยแทรกซ้อน ยาเสพติด น้ำมันเถื่อน สินค้าหนีภาษี การเมืองท้องถิ่น ฯลฯ จึงทำให้ประสิทธิผลอยู่ในระดับต่ำมากถึงมากที่สุด

ทั้งนี้ การประเมินความพึงพอใจของประชาชนในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ได้ให้หน่วยงานภายในเป็นผู้ประเมินและเป็นผู้สำรวจทัศนคติและความพึงพอใจของประชาชน หากยึดหลักธรรมาภิบาลควรจะให้หน่วยงานภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลและสำรวจทัศนคติและความพึงพอใจของประชาชนในพื้นที่และเสนอผลการประเมินที่เป็นความจริงต่อกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้าเพื่อเป็นแนวทางในการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์และกลวิธีในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้มีประสิทธิผลอย่างแท้จริง

8.5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ณ ปัจจุบันของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า

กล่าวคือ ต้องอาศัยหลักยุทธศาสตร์ เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา และเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาให้ได้มากที่สุด รวมถึงทำให้ประชาชนเห็นว่าเขาจะได้รับความเป็นธรรมจากการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ และเจ้าหน้าที่ต้องยึดหลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้ประชาชนเกิดความเชื่อใจ ความเชื่อมั่นและยอมเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในที่เกิดขึ้นให้ลดน้อยลงและยุติไปในที่สุด

แบบสัมภาษณ์ประชาชนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

8.6 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่โดยยึดหลักธรรมาภิบาลของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้าของประชาชนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

8.7 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการยึดหลักธรรมาภิบาลจะสามารถแก้ปัญหาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประชาชนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

8.8 ข้อเสนอแนะที่จะสะท้อนหรือแนะนำกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

8.6 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่โดยยึดหลักธรรมาภิบาลของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้าของประชาชนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ความคิดเห็นเรื่องการปฏิบัติหน้าที่โดยยึดหลักธรรมาภิบาล จากการปฏิบัติงานของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้าที่ผ่านมาตั้งแต่เริ่มเกิดเหตุการณ์ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ จะประสบปัญหาเรื่องการทำความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่ อาจเป็นเพราะจากความไม่ต่อเนื่องของเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในพื้นที่รวมทั้งการลงพื้นที่เพื่อพบปะกับประชาชนไม่มีความสม่ำเสมอ ที่สำคัญเจ้าหน้าที่ยังมีอคติต่อประชาชนที่แต่งกายโดยชุดพื้นเมือง (จะทำการตรวจค้นเป็นพิเศษ) สิ่งที่ทำให้ประชาชนมีความรู้สึกด้านลบ เรื่องหนึ่งที่สำคัญ คือ เมื่อมีการเชิญตัวผู้ต้องสงสัยไปสอบสวน กระบวนการในการทำงานเกิดความไม่โปร่งใส ไม่เปิดเผย ไม่สามารถตรวจสอบได้ และไม่สามารถเรียกร้องสิ่งที่ต้องการได้หากเกิดความเสียหายแก่ประชาชนรวมทั้งการพัฒนาชุมชนยังขาดการมีส่วนร่วมจากเจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่เดินทางมาเพื่อเก็บภาพโดยไม่เข้าร่วมและช่วยเหลือ ถึงแม้ผู้บังคับบัญชาจะเข้าร่วมด้วยก็ตาม แสดงถึงความไม่จริงจังต่อการช่วยเหลือประชาชน แสดงให้เห็นถึงการไม่ยึดหลักธรรมาภิบาลอย่างแท้จริง สาเหตุที่เห็นได้ชัดคือ เมื่อเกิดเหตุการณ์ที่เจ้าหน้าที่อาจมีส่วนเกี่ยวข้องหรือถูกตั้งข้อสงสัย จะเป็นสิ่งยากที่จะให้ประชาชนเข้าไปตรวจสอบ ไม่มีการเปิดเผย ห้ามสืบหาข้อมูลและนำเสนอให้ประชาชนทราบข้อเท็จจริง เมื่อเจ้าหน้าที่มีอำนาจควบคุมสื่อทั้งหมดจึงเป็นสิ่งยากในการตรวจสอบข้อเท็จจริง ส่งผลให้เกิดความรู้สึกหวาดระแวง ประชาชนจึงไม่มีความไว้วางใจต่อเจ้าหน้าที่ในที่สุด

8.7 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการยึดหลักธรรมาภิบาลจะสามารถแก้ปัญหาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประชาชนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ประชาชนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการยึดหลักธรรมาภิบาลจะสามารถนำมาแก้ปัญหาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ กล่าวคือ ปัญหาที่เกิดขึ้นยังไม่ได้รับแนวทางการแก้ไขอย่างชัดเจน เนื่องจากเหตุการณ์ความรุนแรงยังคงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง อาจเป็นเพราะระบบการปฏิบัติการของเจ้าหน้าที่ทหารยังถือเป็นระบบเผด็จการ และยังมีการใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหาในบางกรณี มีการเลือกปฏิบัติกับประชาชนต่างศาสนา ยังมีความรู้สึกอคติขาดความจริงใจ ไม่เข้าใจบริบทของพื้นที่อย่างแท้จริง อาศัยเพียงหลักความเข้าใจเพียงผิวเผิน และที่สำคัญยังมีการใช้งบประมาณในรูปแบบทุนสนับสนุนต่างๆ ซึ่งถือเป็นการแก้ปัญหาเพียงระยะสั้นหรือแค่ช่วยบรรเทาไม่ใช่แนวทางในการแก้ไขปัญหาในระยะยาว และไม่สามารถนำหลักธรรมาภิบาลมาปฏิบัติอย่างจริงจังเพราะขาดความโปร่งใส ขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน และความเสมอภาคที่ยังไม่สามารถเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน

8.8 ข้อเสนอแนะที่จะสะท้อนหรือแนะนำกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ประชาชนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีข้อเสนอแนะต่อเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า กล่าวคือ เจ้าหน้าที่ควรมีความเข้าใจ มีความเข้าใจในการแก้ไขปัญหาโดยไม่มีความรู้สึกอคติต่อประชาชนในพื้นที่ มอบความเป็นธรรมแก่ผู้บริสุทธิ์ และไม่ควรรอคอยการลงมาปฏิบัติหน้าที่ในสามจังหวัดเพียงเพื่อต้องการปรับตำแหน่งของตนเองให้สูงขึ้นและง่ายกว่าการปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่อื่น ควรรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ และควรให้ความสำคัญเรื่องอัตลักษณ์ที่ต่างกันของกลุ่มคนในพื้นที่ ควรจัดลำดับความสำคัญระหว่างเชื้อชาติ ศาสนา ความผูกพันทางการเมือง ความเป็นพลเมือง และต้องนำหลักธรรมาภิบาลมาปฏิบัติอย่างเคร่งครัดและจริงจัง

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ กรณีศึกษา เจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ภาค 4 ส่วนหน้า อภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานการวิจัย ได้ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่ในกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า

2. เพื่อศึกษาระดับหลักธรรมาภิบาลของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า
3. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบที่เกิดขึ้นในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
4. การเปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่ในกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้
6. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

อภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ ข้อที่ 1 ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่ในกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า

เจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ภาค 4 ส่วนหน้า มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นระดับชั้นประทวนและพลทหาร จากการสัมภาษณ์พบว่าเจ้าหน้าที่สองกลุ่มนี้ไม่ได้รับความรู้เกี่ยวกับเรื่องธรรมาภิบาลมากนัก เนื่องจากหน่วยงานเห็นว่าไม่มีความจำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่แต่จะให้ความสำคัญในเรื่องของกระบวนการทำงาน การเข้าร่วมฟังแผนยุทธศาสตร์มากกว่า ดังนั้นหากเจ้าหน้าที่สองกลุ่มนี้ต้องการหาความรู้หรือทำความเข้าใจกับหลักธรรมาภิบาลจะต้องทำการศึกษาด้วยตนเอง ซึ่งเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ยากมาก เนื่องจากภารกิจในแต่ละวันของเจ้าหน้าที่มีมากมาย ดังนั้นจึงไม่มีเวลาที่จะศึกษาหลักธรรมาภิบาลได้อย่างจริงจังจึงเพียงแต่ได้รับฟังมาจากหัวหน้างานหรือผู้บังคับบัญชาเท่านั้น ซึ่งจะแตกต่างกับเจ้าหน้าที่ชั้นสัญญาบัตรที่มีความรู้ความเข้าใจที่ค่อนข้างมาก เนื่องจากได้รับการอบรมเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่เสมอ ทำให้มีความรู้ความเข้าใจในเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลได้เป็นอย่างดีมากกว่าเจ้าหน้าที่อีกสองกลุ่ม

อภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ ข้อที่ 2 ระดับหลักธรรมาภิบาลของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า

กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้ามีระดับหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับสูง ซึ่งทั้งนี้พบว่า กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า มีความตระหนักถึงหลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติหน้าที่ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของ ด้านนิติธรรม ด้านความโปร่งใส

ด้านกระจายอำนาจ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านความเสมอภาค และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าส่วนใหญ่หลักการธรรมาภิบาลของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้าอยู่ในระดับสูง เช่นเดียวกัน ซึ่งผู้วิจัยจะขออภิปรายผลการวิจัยจากลำดับสูงสุดไปสู่ลำดับต่ำสุด ดังนี้

1. ด้านนิติธรรม กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านนิติธรรมของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้าที่อยู่ในลำดับสูงสุด (ระดับสูง) ทั้งนี้เจ้าหน้าที่กล่าวว่า กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า มีการปรับกฎระเบียบของหน่วยงานอยู่เสมอเพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อไม่ให้กฎระเบียบมาทำให้งานขององค์กรเกิดความล่าช้าเนื่องจากในบางครั้งเป็นการแก้ปัญหาที่ต้องการความเร่งด่วน รวมถึงมีการปรับปรุงกระบวนการทำงานให้มีความรวดเร็วขึ้นลดขั้นตอนในงานบางงานเพื่อให้เกิดความสะดวกในการติดต่อสื่อสารและการทำงานร่วมกัน ตลอดจนกฎระเบียบที่ทางกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า มีการกำหนดขึ้นจะมีผลบังคับใช้กับเจ้าหน้าที่ทุกคนในองค์กรไม่ว่าจะตำแหน่งใดก็ตาม ส่งผลให้เจ้าหน้าที่ทุกคนมีความเคารพในกฎระเบียบขององค์กรที่ทุกคนจะต้องปฏิบัติตาม และสิ่งที่สำคัญที่สุดอีกอย่างหนึ่งของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้าก็คือ มีการกำหนดแผนงานในการทำงานให้ตรงตามความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและประชาชนในพื้นที่ซึ่งนี้ตลอดจนมีการโยกแผนงานให้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของภารกิจขององค์กรซึ่งถือว่ามีกระบวนการการทำงานได้เป็นอย่างดี

2. ด้านการกระจายอำนาจ กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านการกระจายอำนาจของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้าที่อยู่ในลำดับที่สอง ทั้งนี้เจ้าหน้าที่กล่าวว่า กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้ามีสายการบังคับบัญชาแนวดิ่งจากระดับบนลงสู่ระดับล่างไม่สามารถปฏิเสธได้ว่าผู้บังคับบัญชาในหน่วยงานจะมีอำนาจตัดสินใจแต่เพียงผู้เดียวในด้านการปฏิบัติ แต่ในการจัดสายบังคับบัญชาหรือการบรรจุกำลังพลหน่วยงานจะคำนึงถึงความสามารถของกำลังพลเป็นหลักโดยจะคำนึงถึงภารกิจที่ได้รับมอบหมายว่าเจ้าหน้าที่ท่านใดเหมาะสมกับภารกิจนั้นๆ และการทำงานของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้าจะมีการกระจายอำนาจและหน้าที่ในภารกิจที่มองว่าจะเหมาะสมกับหน่วยงานอื่น เช่น งานด้านการพัฒนาจะมอบให้แก่ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นผู้รับผิดชอบหลัก และงานด้านการดูแลประชาชน พิทักษ์สันติราษฎร์จะมอบให้แก่ศูนย์ปฏิบัติการตำรวจจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นผู้รับผิดชอบ โดยมอบอำนาจในการตัดสินใจให้แก่หน่วยงานนั้นๆ ในการตัดสินใจเพื่อความคล่องตัว รวดเร็ว และประสิทธิผลในการดำเนินงาน

3. ด้านความเสมอภาค กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านความเสมอภาค

ของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้าที่อยู่ในลำดับที่สาม ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่กล่าวว่า กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า จะให้การช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ หรือผู้ที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบอย่างเท่าเทียมกัน โดยการจัดโครงการหรือกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนในพื้นที่หน่วยงานจะจัดสรรโครงการและงบประมาณที่เท่าเทียมกันเพื่อให้เกิดการพัฒนาในพื้นที่นั้นๆ โดยยึดหลักความเสมอภาคในการดำเนินงานเป็นหลักเพื่อลดระดับความรู้สึกการไม่ได้รับความเป็นธรรมของประชาชนในพื้นที่ให้เกิดขึ้นน้อยที่สุด หากกรณีการเกิดคดีความต่างๆกับประชาชนในพื้นที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้าและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะมีกระบวนการสืบสวนสอบสวนหาข้อเท็จจริงและใช้กระบวนการตามกฎหมายทุกประการ หากมีการกระทำความผิดจริงไม่ว่าจะเป็นเจ้าหน้าที่รัฐหรือผู้ก่อความไม่สงบจะต้องได้รับการลงโทษไม่ว่าจะกรณีใดๆ โดยจะไม่ได้รับการยกเว้น

4. ด้านความโปร่งใส กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านความโปร่งใสของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้าที่อยู่ในลำดับที่สี่ ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่กล่าวว่า การทำงานของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้าจะเปิดช่องทางเพื่อรับข้อร้องเรียนและข้อเสนอแนะจากประชาชนในพื้นที่เพื่อหาช่องทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและทันทั่วถึง และหากประชาชนมีข้อสงสัยในกระบวนการทำงานของเจ้าหน้าที่อยากทราบข้อเท็จจริง เจ้าหน้าที่จะทำการชี้แจงและทำความเข้าใจ ตอบปัญหา ข้อซักถาม และข้อสงสัยที่ประชาชนอยากทราบและต้องการคำตอบได้เสมอ และกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้าจะมีการตรวจสอบการทำงานโดยคณะกรรมการภายในจากส่วนกลางเพื่อให้เกิดความโปร่งใสในกระบวนการและขั้นตอนการทำงานทุกขั้นตอน ทั้งยังสามารถเปิดเผยและเผยแพร่ข้อมูลแก่ประชาชนได้เพื่อการทำงานที่มีประสิทธิภาพในหน่วยงานและในพื้นที่ให้ได้มากที่สุด

5. ด้านการมีส่วนร่วม กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านการมีส่วนร่วมของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้าที่อยู่ในลำดับที่ห้า ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่กล่าวว่า กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้าจะเปิดโอกาส สร้างเวทีเพื่อขอคำแนะนำ ข้อเสนอแนะในการทำงานให้ประชาชนเจ้าของพื้นที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบที่เกิดขึ้นในพื้นที่ให้ได้มากที่สุด และยังเปิดเผยแผนการทำงานและกิจกรรมที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้าจัดทำขึ้นโดยใช้การสำรวจความพึงพอใจและความต้องการของประชาชนในพื้นที่เป็นสำคัญและจะระดมความคิดเห็นจากหน่วยงานและบุคคลต่างๆ เช่น ผู้นำหมู่บ้าน ผู้นำศาสนา หัวหน้าส่วนราชการต่างๆ และประชาชนในพื้นที่ รวมทั้งจะเชิญหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำโครงการหรือกิจกรรมที่เป็น

ประโยชน์ต่อประชาชนในพื้นที่ เพื่อการแก้ไขปัญหาที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่อย่างแท้จริง

อภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ ข้อที่ 3 ระดับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบที่เกิดขึ้นในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้ามีระดับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบที่เกิดขึ้นในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้อยู่ในระดับสูง ซึ่งทั้งนี้พบว่า กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า มีความคาดหวังประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบที่เกิดขึ้นในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยจะประเมินจากประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 – 4 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่ประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบที่เกิดขึ้นในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้าอยู่ในระดับสูงเช่นเดียวกัน ซึ่งผู้วิจัยจะขออภิปรายผลการวิจัยจากลำดับสูงสุดไปสู่ลำดับต่ำสุด ดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การเสริมสร้างให้ประชาชนตระหนักในหน้าที่ที่ต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่ง ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบที่เกิดขึ้นในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 ของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้าที่อยู่ในลำดับสูงสุด (ระดับสูง) ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่ กล่าวว่า กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้ามีการจัดกิจกรรมณรงค์ให้ประชาชนและเยาวชนมีความรักชาติ จัดทำคู่มือการเรียนการสอน และจัดวิทยากรฝึกอบรมมอบความรู้เรื่องประวัติศาสตร์ไทยกับพระมหากษัตริย์เพื่อให้ประชาชนและเยาวชนตระหนักในหน้าที่ที่ต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งแผ่นดินไทย ทั้งนี้ยังส่งเสริมให้ประชาชนและเยาวชนในพื้นที่ปฏิบัติตามแนวพระราชดำริปรัชญาเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อความยั่งยืนในด้านเศรษฐกิจ และการกินคืออยู่ดีของประชาชนในพื้นที่

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การอำนวยการ ประสานงาน และเสริมการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐ กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบที่เกิดขึ้นในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 ของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้าที่อยู่ในลำดับสอง ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่ กล่าวว่า กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้ามีการรวมกำลังกับทุกภาคส่วนในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานราชการต่างๆ เช่น ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ศูนย์ปฏิบัติการตำรวจชายแดนภาคใต้ ภาคประชาสังคม และประชาชนในพื้นที่ ซึ่งเมื่อทำการขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ เหล่านี้ก็มักที่จะได้รับความช่วยเหลืออย่างทันที่และ

เต็มความสามารถทำให้มีการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยทั้งนี้จะมีการประสานงานและร่วมมือกันเพื่อเสริมศักยภาพของภารกิจให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ได้วางแผนไว้ นอกจากนี้ยังได้มีความร่วมมือกับองค์กรจากต่างประเทศเพื่อทำการป้องกันการก่อการร้ายข้ามชาติ และสิ่งที่เจ้าหน้าที่เห็นว่าสำคัญที่สุดก็คือการที่มีการพัฒนาบุคลากรของหน่วยงานอยู่เสมอเพื่อให้ความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ ตลอดจนมีการประเมินผลการทำงานของหน่วยงานอยู่เสมอทำให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน และสามารถที่จะแก้ไขปัญหาลำต้นได้ เพื่อเสริมสร้างการทำงานที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างความรักความสามัคคีของคนในชาติและส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบที่เกิดขึ้นในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 ของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้าที่อยู่ในลำดับสาม ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่ กล่าวว่า กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้าเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่กระบวนการแรกในส่วนที่เกี่ยวข้องกับประชาชนโดยตรงเพื่อให้ประชาชนได้เข้าใจกระบวนการและขั้นตอนในการทำงานของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้ามากยิ่งขึ้น โดยทั้งนี้ยังได้มีการปรับปรุงกระบวนการทำงานต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนให้มีความมั่นคงยิ่งขึ้นและเพื่อที่จะอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนก็คือ ได้มีการปรับปรุงและพัฒนาเครือข่าย สายด่วนความมั่นคง 1374 อย่างสม่ำเสมอเพื่อที่จะสามารถให้ประชาชนในพื้นที่ติดต่อได้สะดวกยิ่งขึ้นในการให้ข้อมูลหรือแจ้งเหตุต่าง ๆ กับเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานเพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาต่อไป ทั้งนี้ยังมีการฝึกอบรมในโครงการไทยอาสาป้องกันชาติและกองหนุนเพื่อความมั่นคงของชาติ (กนช.) ทำให้ประชาชนที่ผ่านกระบวนการของการฝึกฝนสามารถที่จะช่วยแบ่งเบาภาระหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ได้ในขอบเขตหน้าที่ของตนเองที่พอจะกระทำได้ในการแก้ไขปัญหาที่เป็นเรื่องที่ไม่สำคัญมากนัก ทำให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่อื่นที่สำคัญได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยที่ไม่ต้องกังวลกับปัญหาเล็กน้อยเหล่านี้ ทั้งนี้เจ้าหน้าที่ยังบอกอีกว่าประชาชนมีความพึงพอใจในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ โดยเห็นได้จากการให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่มากขึ้นกว่าเก่า ไม่หวาดกลัวเจ้าหน้าที่เหมือนในอดีต และประชาชนสามารถดำเนินชีวิตประจำวันได้ตามปกติในสถานการณ์ปัจจุบัน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินแนวโน้มสถานการณ์ กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบที่เกิดขึ้นในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 ของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้าที่อยู่ในลำดับสี่ ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่ กล่าวว่า กองอำนวยการรักษาความ

มั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้ามีการจัดอบรมบุคลากรด้านการข่าวเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงานอย่างสม่ำเสมอ มีการนำระบบภูมิสารสนเทศ (GIS) เข้ามาบูรณาการร่วมด้วย และมีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านการข่าวอย่างสม่ำเสมอ มีการประเมินความเที่ยงตรงและความน่าเชื่อถือในด้านการข่าว ตลอดจนบูรณาการด้านการข่าวระหว่างหน่วยงานกับองค์กรภายนอกเพื่อประเมินแนวโน้มสถานการณ์ที่ถูกต้องและแม่นยำ และสิ่งที่หน่วยงานให้ความสำคัญมากที่สุดก็คือการได้ให้ความช่วยเหลือประชาชน/ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย อย่างเท่าเทียมกันทุกคน เนื่องจากเจ้าหน้าที่ตระหนักดีว่า ปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นส่วนหนึ่งสาเหตุมาจากการได้รับการปฏิบัติที่ไม่เท่าเทียมในอดีต ดังนั้นหน่วยงานจึงพยายามที่จะลดข้อขัดแย้งเหล่านี้ออกไปจากความรู้สึกของประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับการปลูกฝังมาจากเหตุการณ์ในอดีต

อภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ ข้อที่ 4 เปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่ในกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

การเปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่ในกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ผู้วิจัยจะอภิปรายผลดังนี้

1. เพศ เจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ที่มีเพศแตกต่างกันมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลไม่แตกต่างกัน โดยพบว่าเนื่องจากหน่วยงานได้มีการจัดอบรมเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลอยู่เสมออยู่ที่ว่าเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานจะเข้าร่วมประชุมหรือไม่ ตลอดจนทางกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ได้มีหนังสือเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลเพื่อให้เจ้าหน้าที่สามารถที่จะยืมเพื่อเอาไปศึกษาได้ ดังนั้นช่องทางสำหรับเจ้าหน้าที่ไม่ว่าจะเพศชายหรือเพศหญิงในการหาความรู้หรือทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลจึงมีการเข้าถึงความรู้ตรงนี้ที่ไม่แตกต่างกัน แต่ความรู้ความเข้าใจจะขึ้นอยู่กับตัวของเจ้าหน้าที่เองว่าจะมีความขวนขวายมากน้อยเพียงใด

2. ระดับข้าราชการ เจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้าที่มีระดับข้าราชการแตกต่างกันมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกัน โดยพบว่าพลทหารมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลน้อยกว่าเจ้าหน้าที่ระดับชั้นประทวนและสัญญาบัตรซึ่งจากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่าคะแนนความรู้ความเข้าใจของพลทหารจะมีคะแนนน้อยที่สุด ทั้งนี้จากการสัมภาษณ์เนื่องจากหน่วยงานเห็นว่าพลทหารยังไม่ค่อยมีความจำเป็นที่จะต้องได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล เนื่องจากพลทหารปฏิบัติงานตามคำสั่งอยู่

แล้ว ประกอบกับพลทหารมีการปฏิบัติหน้าที่อยู่ตลอดเวลาซึ่งถือว่ามีการฝึกในแต่ละวันที่ค่อนข้างหนัก เวลาพักผ่อนก็มีน้อยในแต่ละวัน ดังนั้นในเรื่องของหลักธรรมาภิบาลเป็นเรื่องของพลทหารเองที่จะมีความขวนขวายหรือสนใจที่จะหาความรู้หรือไม่ ซึ่งทรัพยากรความรู้มีพร้อมรอให้พลทหารเข้าไปหาความรู้ได้ แต่ถึงอย่างไรก็ตามหลักธรรมาภิบาลก็ได้สอดแทรกไปในแผนงานหรือกระบวนการทำงานที่ผู้บังคับบัญชาสั่งการหรืออธิบายให้พลทหารรับทราบอยู่แล้วเพียงแต่ไม่ได้หยิบยกมาให้เห็นอย่างชัดเจน ซึ่งตรงกันข้ามกับระดับสัญญาบัตรซึ่งมีความรู้ความเข้าใจมากที่สุด เนื่องจากได้รับการอบรมเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่เสมอ ทำให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมาภิบาลได้เป็นอย่างดี เพราะจะต้องนำหลักการของหลักธรรมาภิบาลมาเพื่อกำหนดแผนยุทธศาสตร์และภารกิจในการทำงาน

3. หน่วยงานที่สังกัด เจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้าที่มีหน่วยงานสังกัดที่แตกต่างกันมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลที่แตกต่างกัน โดยพบว่าเจ้าหน้าที่ที่สังกัดหน่วยเฉพาะกิจจังหวัดยะลาจะมีความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมาภิบาลสูงกว่าเจ้าหน้าที่ที่สังกัดหน่วยเฉพาะกิจจังหวัดปัตตานี นราธิวาส และสังกัดอื่นๆ จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่กล่าวว่าเนื่องจากหน่วยเฉพาะกิจจังหวัดยะลามีพิกัดที่ตั้งใกล้กับกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้าซึ่งได้มีการจัดโครงการ กิจกรรม หรือการอบรมในเรื่องของหลักธรรมาภิบาลอย่างต่อเนื่องทำให้เจ้าหน้าที่ที่สังกัดหน่วยเฉพาะกิจจังหวัดยะลาได้เข้าร่วมบ่อยครั้งว่าเจ้าหน้าที่ที่สังกัดหน่วยเฉพาะกิจอื่นๆ ประกอบกับจำนวนเจ้าหน้าที่ที่เข้าร่วมก็มีจำนวนมากกว่าเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานเฉพาะกิจอื่น ๆ เนื่องจากมีความสะดวกในเรื่องของการเดินทางเข้ารับการฝึกอบรม จึงทำให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมาภิบาลสูงกว่าเจ้าหน้าที่ที่สังกัดหน่วยเฉพาะกิจจังหวัดปัตตานี นราธิวาส และสังกัดอื่นๆ

4. ระดับการศึกษา เจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลไม่แตกต่างกัน โดยพบว่าไม่ว่าบุคลากรจะมีระดับการศึกษาอยู่ในระดับใดก็สามารถที่จะได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลที่เท่าเทียมกัน เนื่องจากหน่วยงานมีการจัดอบรมเกี่ยวกับธรรมาภิบาลอย่างสม่ำเสมอ และทั้งนี้ยังมีการประชาสัมพันธ์โครงการเกี่ยวกับธรรมาภิบาลให้เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานรับทราบ อยู่ที่ตัวเจ้าหน้าที่ว่าจะมีความขวนขวายมากเพียงใดไม่ได้ขึ้นอยู่กับระดับการศึกษาแต่อย่างใด แต่ทั้งนี้เจ้าหน้าที่กล่าวว่าหากเจ้าหน้าที่จะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมาภิบาลที่แตกต่างกันควรมองที่ระดับข้าราชการจะดีกว่า เนื่องจากยิ่งระดับข้าราชการที่สูงขึ้นก็จะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมาภิบาลมากขึ้น ทั้งนี้ในความเป็นจริงเจ้าหน้าที่ระดับสูงในบางครั้งอาจจะไม่ได้มีระดับการศึกษาที่สูงกว่าเจ้าหน้าที่ที่มีระดับข้าราชการที่ต่ำกว่า

5. อายุ เจ้าหน้าที่กองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ที่มีอายุแตกต่างกันมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกัน โดยพบว่าเจ้าหน้าที่กองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้าที่มีอายุ 21 – 30 ปี มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลน้อยกว่าเจ้าหน้าที่ที่มีอายุ 31 – 40 ปี อายุ 41 – 50 ปี และอายุ 51 ปีขึ้นไป เนื่องจากเจ้าหน้าที่ที่มีอายุ 21 – 30 ปี จะปฏิบัติงานระดับพลทหารและระดับนายสิบชั้นต้น ซึ่งจะอยู่ในระดับปฏิบัติการในพื้นที่อาจจะไม่ได้รับการอบรมหรือให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องหลักธรรมาภิบาล ซึ่งระดับพลทหารมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลน้อยกว่าเจ้าหน้าที่ระดับชั้นประทวนและสัญญาบัตร เนื่องจากพลทหารได้ปฏิบัติงานตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาโดยที่ไม่จำเป็นที่จะต้องเข้ามารับทราบในเรื่องของธรรมาภิบาลเพราะจากการสัมภาษณ์พบว่าคำสั่งที่สั่งการมาจากผู้บังคับบัญชาคือคำสั่งที่ได้มีการบูรณาการในประเด็นของธรรมาภิบาลเข้ามาอยู่ในแนวทางการปฏิบัติงานอยู่แล้ว ทั้งนี้ประกอบกับพลทหารมีการปฏิบัติหน้าที่อยู่ตลอดเวลาจึงไม่ค่อนข้างที่จะมีเวลาในการดำเนินกิจกรรมประจำวันน้อยจึงไม่สามารถที่จะมีเวลาเพื่อไปหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับธรรมาภิบาลได้ และการอบรมและให้ความรู้ความเข้าใจจะเน้นเฉพาะระดับบัญชาการมากกว่าระดับปฏิบัติการ เพราะระดับบัญชาการจะต้องนำหลักการของหลักธรรมาภิบาลมาเพื่อกำหนดแผนยุทธศาสตร์และภารกิจในการทำงาน

6. ระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ เจ้าหน้าที่กองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ที่แตกต่างกันมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลที่แตกต่างกัน โดยพบว่าเจ้าหน้าที่กองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้าที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ 0 – 5 ปี มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลน้อยกว่าเจ้าหน้าที่ที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ 6 – 10 ปี จากผลการสัมภาษณ์เนื่องจากเจ้าหน้าที่กองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้าจะมีการผลัดเปลี่ยนกำลังพลที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ตามกำหนดระยะเวลา 6 เดือน ถึง 1 ปี ทั้งนี้เจ้าหน้าที่ที่ลงมาปฏิบัติงานในพื้นที่ซึ่งส่วนใหญ่เป็นระดับปฏิบัติการ หรือเมื่อจะมีการศึกษาในเรื่องของธรรมาภิบาลอย่างจริงจังก็ไม่สามารถที่จะกระทำได้นี้เองจากตัวเองจะต้องย้ายกลับไปยังหน่วยงานเดิม ดังนั้นผู้ให้สัมภาษณ์จึงกล่าวว่าจึงไม่จำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลก็ได้เพียงแต่ขอให้ปฏิบัติหน้าที่ตามคำสั่งอย่างเคร่งครัดและไม่ให้เกิดความผิดพลาดก็เพียงพอแล้ว ส่วนเจ้าหน้าที่ที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ 6 – 10 ปี จะเป็นระดับชั้นบัญชาการจึงจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลเพื่อนำไปกำหนดแผนยุทธศาสตร์และภารกิจในการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยในเรื่องระดับข้าราชการ และอายุ ของเจ้าหน้าที่กองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า

**อภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ ข้อที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจในหลัก
 ธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้**

ความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมาภิบาลมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการ
 แก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้ จาก
 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 – 4 ของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ซึ่งจากการ
 สัมภาษณ์เชิงลึกเจ้าหน้าที่พบว่าถ้าหากเจ้าหน้าที่มีความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมาภิบาลจะทำให้
 สามารถที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ประเด็นยุทธศาสตร์ทั้ง 4 ประเด็นได้อย่างง่ายดาย เนื่องจากการมี
 หลักธรรมาภิบาลในการทำงานจะทำให้เจ้าหน้าที่มีแผนงานดำเนินงานได้ตรงกับความต้องการของ
 ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของประชาชนในพื้นที่ (นิดิธรรม) โดยทางกองอำนวยการรักษาความมั่นคง
 ภายในภาค 4 ส่วนหน้าได้มีการเปิดช่องทางการรับฟังข้อร้องเรียนหรือข้อเสนอแนะจากประชาชน /
 ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและได้มีการดำเนินการชี้แจงเรื่องราวที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจนและโปร่งใส (ความ
 โปร่งใส) ตลอดจนผู้ปฏิบัติงานสามารถที่จะเข้าหาผู้บังคับบัญชาได้อย่างเท่าเทียมกันเพื่อที่จะ
 รายงานความก้าวหน้ารวมถึงปัญหาและอุปสรรคจากการปฏิบัติหน้าที่เพื่อดำเนินการแก้ไขได้อย่าง
 รวดเร็ว (ความเสมอภาค) และทั้งนี้กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ได้มีการ
 ประสานงานกันในการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่นในการประเมินสถานการณ์และการได้มาซึ่ง
 ข้อมูลทางการข่าวต่าง ๆ ซึ่งถือว่ามีความจำเป็นมากเนื่องจากข้อมูลที่ได้รับจะต้องมีความเที่ยงตรง
 แม่นยำ และเชื่อถือได้ (การมีส่วนร่วม) รวมถึงการบูรณาการในการทำงานในด้านต่างๆ กับกอง
 อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่มีประสิทธิภาพและมี
 ประสิทธิภาพมากที่สุด ทั้งนี้ หลักธรรมาภิบาลในส่วนหลักการกระจายอำนาจกองอำนวยการรักษา
 ความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้ามีสายการบังคับบัญชาแนวดิ่งจากระดับบนลงสู่ระดับล่างไม่
 สามารถปฏิเสธได้ว่าผู้บังคับบัญชาในหน่วยงานจะมีอำนาจตัดสินใจแต่เพียงผู้เดียวหลักการกระจาย
 อำนาจจึงยังไม่เป็นรูปธรรมในสายการบังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคง
 ภายในภาค 4 ส่วนหน้า

**อภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ ข้อที่ 6 ความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลกับ
 ประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้**

**1. ความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความ
 ไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้**

ทั้งนี้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า สามารถอภิปรายได้ว่า

นิติธรรม ถือว่ามีความสำคัญมากในการส่งผลให้การปฏิบัติงานในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มีประสิทธิภาพ จากการทบทวนวรรณกรรมจะเห็นได้ว่าการดำเนินการตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่รัฐต่อประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งในการก่อให้เกิดเหตุการณ์ความรุนแรง จากเหตุการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นได้เกิดเหตุการณ์เกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมที่ไม่ควรกระทำแต่ได้กระทำลงไปต่อประชาชนที่ตกอยู่ในฐานะผู้ต้องสงสัยทำให้เกิดเครือข่ายของกลุ่มคนชุดใหม่ขึ้นอีกชุดหนึ่ง คือกลุ่มของเหยื่อของกระบวนการยุติธรรมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งการกระทำที่ไม่ควรกระทำของกระบวนการยุติธรรมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ ปัญหาความน่าเชื่อถือของพยานหลักฐาน การบังคับใช้อำนาจเพื่อมาให้ถ้อยคำต่อเจ้าหน้าที่ การจับกุมตัวเด็กและเยาวชนที่ไม่ได้เป็นไปตามหลักกฎหมาย การใช้วิธีการสอบสวนที่ไม่เป็นไปตามหลักกฎหมาย ผลกระทบของการใช้อำนาจการตรวจค้น การคุมตัวระหว่างจับกุมและสอบสวน การคุมตัวระหว่างการพิจารณาคดีและการปล่อยตัวชั่วคราว การไม่คืนของกลาง การลักพาตัวบุคคลากรในกระบวนการยุติธรรม ความไม่เป็นธรรมในการบังคับใช้กฎหมาย ทั้งนี้จะก่อให้เกิดประชาชนเกิดความไม่เชื่อถือในตัวเจ้าหน้าที่ ทำให้ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการช่วยกันแก้ไขปัญหาต่างๆ ในพื้นที่

จะเห็นได้ว่าการแก้ไขปัญหาหรือการนำนโยบายไปปฏิบัติถ้าหากไม่ได้รับความร่วมมือจากประชาชนในพื้นที่จะทำให้เกิดความล้มเหลวกับการแก้ปัญหาหรือนโยบายนั้นๆ ทั้งนี้จากการสัมภาษณ์พบว่าถ้าหากเจ้าหน้าที่นำนิติธรรมมาปรับใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบที่เกิดขึ้นในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จะทำให้การแก้ไขปัญหามีประสิทธิภาพ เนื่องจากนิติธรรมสามารถขจัดสาเหตุของความขัดแย้งได้ สามารถที่จะทำให้เจ้าหน้าที่มีการปฏิบัติหน้าที่โดยยึดตามหลักความถูกต้องของกฎหมาย ทำให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่นในตัวองเจ้าหน้าที่ว่าเข้ามาเพื่อช่วยแก้ไขปัญหาอย่างแท้จริงทำให้ประชาชนเกิดความอยากที่จะร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ ทำให้การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ที่มีความราบรื่นและมีประสิทธิภาพมาก และทั้งนี้เจ้าหน้าที่ยังบอกอีกด้วยว่าแต่ทั้งนี้ทั้งนั้นในบางครั้งหน่วยงานจะต้องมีการปรับกฎระเบียบเช่นเดียวกันเพื่อให้เกิดความคล่องตัวและสร้างความสะดวกสบายให้กับเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานจะทำให้การปฏิบัติงานประสบความสำเร็จหรือมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ความโปร่งใส เป็นองค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาลที่มีความสำคัญและเป็นที่คาดหวังของประชาชนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นอย่างมาก จากการทบทวนวรรณกรรมจะเห็นได้ว่าการเปิดเผยกระบวนการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐให้มีความโปร่งใส

ตรงไปตรงมา และสามารถให้ประชาชนในพื้นที่ตรวจสอบกระบวนการการทำงานของเจ้าหน้าที่และหน่วยงานได้ ถือเป็นกาเปิดใจ เปิดความรู้สึกระหว่างเจ้าหน้าที่กับประชาชนได้ หากหน่วยงานและเจ้าหน้าที่เปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถเข้าถึงข้อมูล ตลอดจนพร้อมรับการตรวจสอบและมีกระบวนการการติดตามและประเมินผลที่เที่ยงตรงและเชื่อถือได้ จะทำให้ประชาชนยอมรับการทำงานและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่มากยิ่งขึ้น

ทั้งนี้จากการสัมภาษณ์พบว่าจากปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นสิ่งที่ประชาชนต้องการเห็นมากที่สุดคือความโปร่งใสของเจ้าหน้าที่ในการดำเนินกระบวนการต่างๆ เช่น กระบวนการจับกุม ตรวจค้น หรือกระบวนการสอบสวนผู้ต้องสงสัย เพราะประชาชนในพื้นที่หรือผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียมีสิทธิที่จะรับรู้กระบวนการต่างๆ ว่ามีวิธีการดำเนินอย่างไรมีความโปร่งใสมากน้อยเพียงใด รวมทั้งการเปิดโอกาสให้สื่อไม่ว่าจะเป็นสื่อในประเทศและสื่อต่างประเทศเข้าตรวจสอบหรือหาข้อเท็จจริงต่างๆ หากแต่ที่ผ่านมาประชาชนยังมีความรู้สึกลัวยังไม่ได้รับข่าวสารหรือข้อมูลที่เป็นจริงและคิดว่าหน่วยงานและเจ้าหน้าที่รัฐยังปิดบังข้อมูลที่แท้จริงต่อประชาชนอยู่ ทำให้ประชาชนไม่ไว้วางใจต่อกระบวนการการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐและเกิดการต่อต้านการทำงานตลอดจนไม่ได้รับความร่วมมือจากประชาชนในพื้นที่ ทั้งนี้กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้าได้เปิดช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเพื่อให้ประชาชนที่อยากทราบกระบวนการทำงานของเจ้าหน้าที่สามารถตรวจสอบกระบวนการต่างๆ ได้ ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินงานของเจ้าหน้าที่เป็นไปด้วยความโปร่งใสประชาชนสามารถตรวจสอบการทำงานเพื่อเรียกความเชื่อมั่นจากประชาชนกลับคืนมาให้ได้มากที่สุด ตลอดจนสะท้อนประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบที่เกิดขึ้นให้มากยิ่งขึ้น ทำให้เมื่อเจ้าหน้าที่ลงไปปฏิบัติหน้าที่ลดความเกรงกลัวว่าประชาชนในพื้นที่ต่อต้านการทำงานของเจ้าหน้าที่ เพราะจากการสัมภาษณ์ประชาชนในพื้นที่พบว่าสาเหตุหนึ่งที่ประชาชนในพื้นที่ไม่ไว้วางใจการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เกิดจากการไม่แจ้งข้อมูลให้ทราบเกี่ยวกับการเข้าปฏิบัติหน้าที่ ในพื้นที่ จึงเกิดความหวาดกลัวว่าการทำงานจะส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของพวกเขาจึงได้มีการขัดขวางการทำงาน แต่เมื่อมีการเปิดเผยข้อมูลมากขึ้นทำให้ความหวาดระแวงของประชาชนในพื้นที่ลดลงเพราะประชาชนทราบว่าเจ้าหน้าที่จะมาทำอะไรในพื้นที่ของตนเอง และพวกเขามีช่องทางที่สามารถตรวจสอบได้ ดังนั้นการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่จะมีความราบรื่นและกลมกลืนกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน ซึ่งเป็นสิ่งที่ช่วยสร้างประสิทธิผลในการทำงานได้โดยตรง

การกระจายอำนาจ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้ามีการกระจายอำนาจไปยังหน่วยงานต่างๆตามภารกิจ เช่น งานด้านการพัฒนาจะมอบให้ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) เป็นผู้ดูแลรับผิดชอบหลัก งานด้านการดูแลทรัพย์สินของ

ประชาชนจะมอบให้ศูนย์ปฏิบัติการตำรวจจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศชต.) เป็นผู้ดูแลรับผิดชอบหลัก ทั้งนี้เพื่อให้การทำงานรวดเร็วและทันถ่วงทีโดยไม่จำเป็นต้องรอการตัดสินใจของหน่วยงานใดเพียงหน่วยงานเดียว และมอบอำนาจการตัดสินใจให้แก่หน่วยงานในพื้นที่ที่รับผิดชอบในเรื่องนั้นๆ ดำเนินการตามความเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของประยงค์ เต็มฆวลา (2540) กล่าวว่า การกระจายอำนาจ หมายถึง การลดอำนาจควบคุมที่เคยรวมศูนย์ไว้เดิมให้ผู้รับผิดชอบในพื้นที่ดำเนินการแทน ทั้งนี้จากการสัมภาษณ์พบว่ากองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า มีการและกระจายอำนาจไปยังหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) ศูนย์ปฏิบัติการตำรวจจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศชต.) ตลอดจนหน่วยงานฝ่ายพลเรือน เพื่อให้การทำงานมีความคล่องตัว สะดวก รวดเร็ว และสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างทันถ่วงที แต่ถึงอย่างไรก็ตามจากการที่มีการกระจายอำนาจในส่วนนี้ทุกไม่ใช่ว่าหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งจะทำหน้าที่เพียงหน่วยงานเดียวโดยไม่ยุ่งเกี่ยวกับหน่วยงานอื่น ถ้าเป็นเช่นนั้น ประสิทธิภาพในการทำงานก็จะไม่เกิดผล ดังนั้นในกระบวนการของการกระจายอำนาจยังมีกระบวนการของบูรณาการการทำงานร่วมกันอยู่เช่นเดียวกัน เนื่องจากในบางครั้งการทำงานให้ประสบความสำเร็จจะดำเนินโดยหน่วยงานเดียวไม่ได้ ดังนั้นในการทำงานบูรณาการร่วมกันจะต้องมีหน่วยประสานงานกลางเพื่อทำการชี้แจงแนวทางการทำงานให้เป็นในทิศทางเดียวกัน มีการแบ่งหน้าที่อย่างชัดเจน และจะให้แต่ละหน่วยงานใช้อำนาจของตนเองที่ได้รับการกระจายไปได้อย่างเต็มที่ ซึ่งจากกระบวนการทั้งหมดนี้จะทำให้เกิดผลการแก้ปัญหาความไม่สงบที่เกิดขึ้นมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

การมีส่วนร่วม กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้ามียุทธศาสตร์ที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วนในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่เสนอปัญหา แนวทางการแก้ไข และเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบกับภาครัฐมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดขององค์การความร่วมมือระหว่างประเทศของญี่ปุ่น (JICA) กล่าวว่า ธรรมนูญสากลใน “Participatory Development and Good Governance Report of the Aid Study Committee (1995: 18)” เป็นรากฐานของการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วมโดยกำหนดให้รัฐมีหน้าที่ที่จะส่งเสริมการมีส่วนร่วมและสร้างบรรยากาศให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วม จะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน พึ่งตนเองได้ และมีความยุติธรรมทางสังคมและจริยธรรม บุญมี (2541) กล่าวว่า การปฏิสัมพันธ์กับภาคประชาชนโดยเน้นประชาชนให้มีส่วนร่วมมากขึ้น เป็นกระบวนการความสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างภาครัฐ สังคม เอกชน และประชาชน ซึ่งทำให้การบริหารราชการแผ่นดินมีประสิทธิภาพ มีคุณธรรม โปร่งใส ตรวจสอบได้ และมีความร่วมมือของฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ในการที่จะสร้างธรรมนูญในสังคมไทยได้ ซึ่งในส่วนของกองอำนวยการ

รักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้าเปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมโดยการเสนอประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่และแนวทางการแก้ไขปัญหาที่มีประสิทธิผลมากที่สุด ประชาชนอาจจะไม่ได้มีส่วนร่วมในการเข้ามากำหนดนโยบายหรือยุทธศาสตร์แต่ประเด็นปัญหาที่จะนำมากำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ล้วนแต่เกิดจากเสียงสะท้อนของประชาชนในพื้นที่ที่ทางหน่วยงานเปิดโอกาสให้นำเสนอขึ้นมาเพื่อความสอดคล้องกับนโยบายที่จัดทำขึ้นเนื่องจากเป็นความต้องการของประชาชนในพื้นที่อย่างแท้จริง เป็นการแก้ไขปัญหาที่ต้นน้ำ การที่ผู้เจ้าหน้าที่ได้รับความร่วมมือหรือได้รับการสนับสนุนเป็นอย่างดีจากประชาชน รวมถึงหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่ ทำให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างราบรื่น เพราะได้รับการอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ และได้รับความช่วยเหลือในเรื่องต่างๆ จนทำให้เจ้าหน้าที่สามารถที่จะปฏิบัติหน้าที่ได้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ตลอดจนทางกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้าได้มีการสำรวจความพึงพอใจของประชาชนต่อการปฏิบัติงานของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า โดยจะมีการประเมินทุก 3 เดือนและ 6 เดือน เพื่อนำข้อเสนอแนะของประชาชนมาแก้ไขปรับปรุงการทำงานเพื่อให้เกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นต่อไป

ความเสมอภาค ปัจจัยการเกิดเหตุการณ์ความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่เกิดขึ้นตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันปัจจัยหนึ่งที่สำคัญ คือ ความเสมอภาค เพราะประชาชนในพื้นที่เห็นว่าไม่ได้รับความเป็นธรรม เจ้าหน้าที่ที่มีการเลือกปฏิบัติ ทำให้ไม่มีความเสมอภาคเกิดขึ้น จนกลายเป็นความบอบช้ำ ทั้งนี้การคลายปมหรือคลายความขัดแย้งที่มีมาเป็นระยะเวลานานควรเริ่มจากหลักความเสมอภาค เจ้าหน้าที่รัฐควรปฏิบัติให้ประชาชนเห็นว่าความเสมอภาคไม่ใช่เป็นเพียงแค่นามธรรมและควรกระทำให้เห็นเป็นรูปธรรม การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ไม่ควรเลือกว่าผู้นั้นศาสนาใด เพศใด อาชีพใด จะเห็นได้ว่าหากเจ้าหน้าที่สามารถปฏิบัติให้ประชาชนเห็นถึงความเสมอภาคว่ามีจริงจะช่วยลดอคติในใจสั่งสมมายาวนานได้ จนทำให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่นในการทำงานและประชาชนจะให้ความร่วมมือ ให้ข่าวสาร ต่อเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ทำให้การทำงานมีความราบรื่นและมีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้จากการสัมภาษณ์พบว่า กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้าได้ให้ความช่วยเหลือประชาชนหรือผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างเท่าเทียมกัน เสมอภาคกัน เช่น การจัดกิจกรรม การเสนอโครงการ รวมไปถึงหลักการบังคับใช้กฎหมายก็ต้องเท่าเทียมกันไม่ว่าจะเป็นประชาชนคนธรรมดาหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐก็ตาม เพื่อลดข้อขัดแย้งและลดเงื่อนไขในความรู้สึกของประชาชน ทั้งนี้เมื่อประชาชนรู้สึกได้ว่าได้รับความเป็นธรรมและความเสมอภาคในสังคมประชาชนสามารถให้ความร่วมมือหรือให้ความช่วยเหลือรัฐได้อย่างไม่มีความรู้สึกกลัวหรือหวาดระแวงและกลับมาร่วมมือพัฒนาท้องถิ่นของตนเองให้ก้าวหน้าและเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้นส่งผลให้เหตุการณ์ความไม่สงบลดน้อยลงและกลับสู่ภาวะปกติในที่สุด

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาทั้งจากแบบสอบถามปลายเปิดและแบบสัมภาษณ์ กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อเสนอแนะต่อการแก้ไขปัญหาความไม่สงบที่เกิดขึ้นในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะรัฐบาลหรือหน่วยงานเชิงนโยบาย

1. ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ที่จะต้องลงมาปฏิบัติงานใหม่เกี่ยวกับธรรมเนียมปฏิบัติโดยไม่จำเป็นต้องคำนึงว่าเจ้าหน้าที่จะปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่นานเพียงใด เนื่องจากหลักธรรมเนียมปฏิบัติถือเป็นหัวใจของการบริหารบ้านเมือง หากเจ้าหน้าที่ที่มาปฏิบัติงานไม่ว่าจะระดับสูงหรือระดับผู้ปฏิบัติยึดถือหลักธรรมเนียมปฏิบัติเป็นสำคัญจะช่วยทำให้ประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบที่เกิดขึ้นในพื้นที่มากยิ่งขึ้น

2. ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนและเยาวชนในพื้นที่ที่มีความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมเนียมปฏิบัติที่จำเป็นต้องมีในพื้นที่ โดยการจัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนและเยาวชนเพื่อที่ประชาชนจะสามารถสะท้อนกลับไปยังเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ได้ว่าเจ้าหน้าที่มีหลักธรรมเนียมปฏิบัติจริงหรือไม่ และหลักธรรมเนียมปฏิบัติยังมีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับประชาชนในพื้นที่อีกด้วย เพราะหลักธรรมเนียมปฏิบัติได้กล่าวถึงสิทธิที่ประชาชนจะพึงกระทำได้ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รัฐ หรือการตรวจสอบหน่วยงาน

3. ควรมีการอบรมกระบวนการให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ที่มาปฏิบัติงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องที่ลงมาแก้ปัญหา ให้มีความเข้าใจถึงวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต และอยู่ร่วมกับประชาชนในพื้นที่ได้

4. ควรมีการทบทวนอำนาจและหน้าที่ของกำนันและผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่ โดยมีกระจายอำนาจให้กำนัน และผู้ใหญ่บ้านมากขึ้น ให้มีอำนาจในการจัดการดูแลพื้นที่ของตนเพื่อให้ความช่วยเหลือคอยสอดส่องดูแลแทนเจ้าหน้าที่รัฐ และหากเกิดเหตุจะสามารถดำเนินการแก้ไขได้อย่างทันถ่วงทีถือเป็นการกระจายอำนาจลงสู่ท้องถิ่นอย่างแท้จริง

5. รัฐควรเข้ามามีบทบาทในการขับเคลื่อนกิจกรรมเพื่อปลูกจิตสำนึก ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม แก่ประชาชนและเยาวชนในพื้นที่เพื่อเป็นการลดความเหลื่อมล้ำที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบันให้ลดน้อยลง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ในกลุ่มเป้าหมายอื่นๆ เช่น ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ หน่วยงานราชการในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
2. ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจและเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้าว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร
3. ควรมีการเพิ่มประชาชนในพื้นที่ เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา เพราะจะได้ทราบถึงความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อหลักธรรมาภิบาลที่นำมาใช้ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งผลจากการวิจัยอาจจะเป็นแนวทางให้รัฐบาลกำหนดนโยบายที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่อย่างแท้จริง
4. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้าในการวิจัยเชิงคุณภาพหรือการวิจัยแบบมีส่วนร่วมเพื่อให้เกิดความหลากหลายในงานวิจัยมากยิ่งขึ้น
5. การสร้างตัวแบบการนำหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จะต้องมีการวิจัย การคำนึงถึงอัตลักษณ์ วัฒนธรรม และประเพณี ของพื้นที่ เข้ามาเป็นปัจจัยหนึ่งด้วย เพื่อให้เกิดตัวแบบการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติที่สมบูรณ์ เนื่องจากจะทำให้การนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติไม่ไปขัดแย้งกับวิถีชีวิตของคนในพื้นที่ และนำมาสู่การร่วมมือจากประชาชนในพื้นที่ ทำให้นโยบายดำเนินการให้สำเร็จ

ปัญหาและอุปสรรคในการวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ กรณีศึกษา เจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ภาค 4 ส่วนหน้า มีปัญหาและอุปสรรค ดังนี้

1. การไม่ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควรจากกลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างไม่มั่นใจว่าข้อมูลจะถูกเก็บเป็นความลับ เพราะเรื่องที่วิจัยเกี่ยวข้องกับความมั่นคงของประเทศ อาจจะทำให้เกิดผลเสียภายหลังได้
2. ความล่าช้าในการเก็บแบบสอบถาม เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างต้องออกปฏิบัติหน้าที่ภายนอกไม่ได้อยู่ประจำฐาน หรือสำนักงานตลอดเวลา

บรรณานุกรม

- กรมศิลปากร. (ม.ป.ป.). **ประวัติศาสตร์สี่จังหวัดภาคใต้ : นราธิวาส ปัตตานี ยะลา สตูล.**
กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.
- กลาโหม, กระทรวง. (2551). **พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร.** สืบค้นเมื่อ
10 กุมภาพันธ์ 2556, สืบค้นจาก http://www. http://omd.mod.go.th/html/2551_2.pdf.
- กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร. (2554). **โครงสร้างการจัดและอัตรากำลัง
ของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ประจำปี 2554.**
สืบค้นเมื่อ 3 มีนาคม 2556, สืบค้นจาก [http://center.isocthai.go.th/isoc/images/
doc_information/law/Structure_isoc.pdf](http://center.isocthai.go.th/isoc/images/doc_information/law/Structure_isoc.pdf)
- การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, กระทรวง. (2548). **“การศึกษาและพัฒนาดัชนีชี้วัด
มาตรฐานความมั่นคงของมนุษย์”.** เอกสารวิชาการ สมพ.ลำดับ 25 เล่มที่ 5/2548.
กรุงเทพฯ : สำนักมาตรฐานการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวง
การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2541). **รัฐธรรมนูญภาคเมือง : บทบาทภาคีเมือง.** รัฐสภาสาร, 46
(กันยายน), 1 – 33.
- คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, สำนักงาน. (2542). **การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี.**
กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.
- ครองชัย หัตถา. (2541). **ปัตตานีการค้าและการเมืองการปกครองในอดีต.** ปัตตานี : มิตรภาพ.
- _____. (2544). **การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี. รายงานประจำปี 2542 - 2543.**
กรุงเทพฯ: ฟิสิกส์เซ็นเตอร์.
- _____. (2544). **คู่มือการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ตามระเบียบสำนัก
นายกรัฐมนตรี พ.ศ.2542.** กรุงเทพฯ: พี.เอ.ลิฟวิ่ง.
- จรงค์ สุวัฒน์. (2551). **การประเมินความเป็นธรรมาภิบาลของสถานีตำรวจในจังหวัดสงขลา.**
วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย และคณะ. (2548). การดำเนินการกระบวนการยุติธรรมใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปัญหาและแนวทางการแก้ไข. กรุงเทพฯ : เดือนตุลา.

เฉลิมเกียรติ ขุนทอง. (2548). วิทยุหลง อับดุลกาเดร์ กบฏ...หรือวีรบุรุษแห่งสี่จังหวัดชายแดนภาคใต้. กรุงเทพฯ: มติชน.

ชนะศักดิ์ ยูบูรณ์. (2543). กระทรวงมหาดไทยกับการบริหารจัดการที่ดี ในการปกครองที่ดี (Good Governance). กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์.

ชัยอนันต์ สมุทวณิช. (2541). Good Governance กับการปฏิรูปการศึกษา-การปฏิรูปการเมือง. ม.ป.ท..

ชัยอนันต์ สมุทวณิช. (2541). ประชากรกับการเปลี่ยนแปลง . กรุงเทพฯ: สถาบันนโยบายการศึกษา.

ณัฐวุฒิ เตชะโต. (2545). การประเมินผลการบริหารจัดการที่ดีของสถานีตำรวจ : กรณีศึกษา สถานีตำรวจภูธรอำเภอเมือง จังหวัดยะลา. สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

ทิพาวดี เมฆสวรรค์, คุณหญิง. (2543). ธรรมนูญกับราชการไทย. เอกสารประกอบการสัมมนา เรื่อง ความสำเร็จและบทเรียนในการสร้างธรรมนูญในส่วนราชการ. นนทบุรี: สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน.

ชเนศ อารมณ์สุวรรณ. (2549). ความเป็นมาของทฤษฎีแบ่งแยกดินแดนในภาคใต้ไทย. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ.

ธีรยุทธ บุญมี. (2541). ธรรมนูญกับการปฏิรูปสังคมไทยขั้นที่สอง. กรมประชาสัมพันธ์.

นฤมล ทับจุมพล. (2541). แนวคิดและวาทกรรมว่าด้วย “ธรรมนูญแห่งชาติ”. กรุงเทพฯ: คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. (2542). การสร้างธรรมนูญ (Good Governance) ในสังคมไทย. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. (2542). การสร้างธรรมนูญในสังคมไทย. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

- _____ .ไชยวัฒน์ คำชู และคณะ. (2545). **ธรรมาภิบาลการบริหารการปกครองที่โปร่งใสด้วยจริยธรรม**. กรุงเทพฯ: น้ำฝน.
- บุญฤทธิ เกตุจำนง. (2550). **การนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษากรณี เทศบาลนครนนทบุรี**. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขา นโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุษบง ชัยเจริญวัฒนะ และบุญมี ลี. (2544). **ตัวชี้วัดธรรมาภิบาล**. รายงานการวิจัยสถาบันพระปกเกล้า. กรุงเทพฯ: อรุณสภาคพรวัว.
- ประชาสัมพันธ์, กรม. (2555). **แผนปฏิบัติการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้**. สืบค้นเมื่อ 10 กุมภาพันธ์ 2556, สืบค้นจาก http://www.yeawya.prd.go.th/view_ebook.php?id=23
- ปิยนาด บุนนาค. (2543). **นโยบายการปกครองของรัฐบาลไทยต่อชาวไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (พ.ศ. 2475 – 2516)**, รายงานการวิจัยโครงการเผยแพร่ผลงานวิจัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พุทธพล มงคลวรรณ. (2552). **ข้อเรียกร้องบางประการเกี่ยวกับ “ข้อเรียกร้อง 7 ข้อของหะยีสุหลง”**. วารสารรัฐสมิแล, 30: (3), (กันยายน – ธันวาคม), 15-27
- วิชล มนต์เอื้อศิริ. (2547). **การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี**. กรุงเทพฯ: พัฒนาชุมชน. 43, (มกราคม), 21 – 25.
- วรศักดิ์ มนต์เอื้อศิริ. (2541). **ธรรมรัฐภาคเอกชน**. กรุงเทพฯ: พัฒนาชุมชน 37
- ศรีสมภพ จิตรภิรมย์ศรี. (2555). **9 เดือนของปีที่ 9 : ในสถานการณ์ความรุนแรงอันยอกย้อน กระบวนการสันติภาพปาดานียังคงก้าวเดินไปข้างหน้า**. สืบค้นเมื่อ 25 เมษายน 2556, สืบค้นจาก <http://www.deepsouthwatch.org>
- ศรีสมภพ จิตรภิรมย์ศรี และอารีลักษณ์ พูลทรัพย์. (2550). **ยุทธศาสตร์สันติวิธีภาคประชาชน จังหวัดชายแดนภาคใต้**. การประชุมวิชาการรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ ส่วนภูมิภาค (ภาคใต้) ประจำปี 2550 มิติใหม่การเมืองไทยกับสถานการณ์จังหวัดชายแดนภาคใต้. 28 – 29 กันยายน 2550. สงขลา.

- ศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้. (2555). รายงานข้อมูลผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ข้อมูล ณ วันที่ 31 สิงหาคม 2555. สืบค้นเมื่อ 1 กันยายน 2555, สืบค้นจาก <http://www.deepsouthwatch.org>.
- สถาบันพระปกเกล้า. (2552). ทศวรรษ : ตัวชี้วัดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี. (พิมพ์ครั้งที่ 2). นนทบุรี : สถาบันพระปกเกล้า.
- สาธิต ธรรมประดิษฐ์. (2547). การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักธรรมาภิบาล : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลา, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมวิทยา. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2543). การบริหารจัดการบ้านเมืองและสังคมที่ดี (Good Governance). รายงานประจำปี 2541 – 2543. กรุงเทพฯ: สำนักงาน ก.พ.
- สุจิตต์ นิมิตรกุล. (2543). กระทบมหาดไทยกับการบริหารจัดการที่ดี.” ในการปกครองที่ดี (Good Governance). กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์.
- สุทธิพงษ์ พรหมไพจิตร และคณะ. (2541). การส่งเสริมความเข้าใจอันดีของชาวไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ : กรณีศึกษาจากการประเมินผลโครงการทักษิณพัฒนา กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน กองทัพภาคที่ 4. วารสารสงขลานครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 4(3), (กันยายน – ธันวาคม).
- อาชัน ดงมะเต็ง. (2553). ความมั่นคงของมนุษย์ภายใต้สถานการณ์ความไม่สงบ : กรณีศึกษาอาจารย์มหาวิทยาลัยของรัฐในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- อิทธิชัย สีดำ. (2553). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติ : ศึกษากรณีผู้นำนโยบายไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดปัตตานี. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

Agere. (2000). **Promoting Good Governance : Principles, Practices and Perspective.**

London: Commonwealth.

Phongpaichit. and Piriyarangsan. (1994). **Corruption and Democracy in Thailand.** Bangkok:

O.S. Printing House.

United Nation (UN). (2000). **Building Partnerships for Good Governance.** New York: United

Nations Press.

ภาคผนวก

ภาคผนวก 1

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

ค่าความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม (IOC)

ข้อที่ คนที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			คะแนน รวม	ค่าเฉลี่ย IOC	สรุปผล
	1	2	3			
1	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
12	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
13	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
14	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
16	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
17	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
18	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
19	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
20	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
21	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
22	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
23	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
24	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
25	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อที่ คนที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			คะแนน รวม	ค่าเฉลี่ย IOC	สรุปผล
	1	2	3			
26	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
27	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
28	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
29	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
30	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
31	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
32	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
33	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
34	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
35	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
36	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
37	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
38	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
39	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
40	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
41	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
42	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
43	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
44	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
45	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
46	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
47	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
48	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
49	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
50	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
51	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
52	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อที่ คนที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			คะแนน รวม	ค่าเฉลี่ย IOC	สรุปผล
	1	2	3			
53	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
54	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
55	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
56	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
57	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
58	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
59	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
60	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
61	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
62	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้
63	0	+1	+1	2	0.66	ใช้ได้
64	0	+1	+1	2	0.66	ใช้ได้
65	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
66	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
67	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
68	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
69	+1	+1	0	2	0.66	ใช้ได้
70	+1	+1	0	2	0.66	ใช้ได้
71	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้
72	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้
73	+1	+1	0	2	0.66	ใช้ได้
74	+1	+1	0	2	0.66	ใช้ได้
75	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
76	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
77	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
78	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
79	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้

ข้อที่ คนที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			คะแนน รวม	ค่าเฉลี่ย IOC	สรุปผล
	1	2	3			
80	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
81	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
82	0	+1	+1	2	0.66	ใช้ได้
83	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
84	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้

หมายเหตุ

ค่า IOC = 0.60 – 1.00 หมายถึง ใช้เป็นเครื่องมือวิจัยได้ (ส่วน สายศ และ อังคณา สายศ, 2539)

- ข้อที่ 1 หมายถึง ธรรมเนียมปฏิบัติกับการบริการจัดการบ้านเมืองที่ดี เป็นหลักการที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน
- ข้อที่ 2 หมายถึง ธนาคาร โลกและกองทุนระหว่างประเทศมีบทบาทเกี่ยวกับธรรมเนียมปฏิบัติในประเทศไทย
- ข้อที่ 3 หมายถึง พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 คือระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธรรมเนียมปฏิบัติแรกของประเทศไทย
- ข้อที่ 4 หมายถึง ธรรมเนียมปฏิบัติ หมายถึง หลักการการบริหารงานที่มุ่งเน้นหลักการโดยมิใช่หลักการที่เป็นรูปแบบทฤษฎีการบริหารงาน แต่เป็นหลักการที่นำมาใช้เพื่อบริหารงานแล้วจะเกิดความเชื่อมั่นว่าจะเกิดผลสัมฤทธิ์ที่ดี
- ข้อที่ 5 หมายถึง ในหลักการของธรรมเนียมปฏิบัติองค์กรจะต้องกำหนดหน้าที่ของแต่ละฝ่ายอย่างชัดเจน และทุกคนจะต้องรู้หน้าที่ว่าควรทำอะไร
- ข้อที่ 6 หมายถึง การลงโทษหรือให้โทษแก่ราชการจะต้องกระทำเป็นความลับ
- ข้อที่ 7 หมายถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนจะให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมที่องค์กรจัดเท่านั้น
- ข้อที่ 8 หมายถึง องค์ประกอบของหลักธรรมเนียมปฏิบัติที่ใช้ในปัจจุบันประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ นิติธรรม ความโปร่งใส การมีส่วนร่วม ความคุ้มค่า ความรับผิดชอบ และคุณธรรม

- ข้อที่ 9 หมายถึง ในองค์กรจะต้องมีผู้มีอำนาจในการตัดสินใจแต่เพียงผู้เดียวเพื่อให้เกิดความคล่องตัวและเป็นเอกภาพในการสั่งการ
- ข้อที่ 10 หมายถึง องค์กรควรมีการปรับเปลี่ยน กฎหมาย/ระเบียบ ต่างๆ ขององค์กรตามยุคสมัย เพื่อเป็นการตั้งรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น
- ข้อที่ 11 หมายถึง เจ้าหน้าที่จะต้องบอกข้อมูลต่างๆ ทุกเรื่องขององค์กรให้แก่ประชาชนรับรู้ โดยที่ข้อมูลนั้นจะต้องไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ส่วนราชการ
- ข้อที่ 12 หมายถึง ในการประเมินผลการดำเนินงานขององค์กร จะต้องประเมินโดยบุคลากรภายในองค์กรเท่านั้น บุคคลภายนอกไม่สามารถเข้ามาทำหน้าที่ประเมินได้
- ข้อที่ 13 หมายถึง การจัดซื้อจัดจ้างจะต้องปกปิดเป็นความลับของทางราชการ
- ข้อที่ 14 หมายถึง การให้ความช่วยเหลือกับประชาชน/ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เจ้าหน้าที่จะต้องให้ความช่วยเหลือผู้ที่ประสบปัญหาหากเท่านั้น
- ข้อที่ 15 หมายถึง ด้านนิติธรรม จะต้องให้ผู้ที่มิอำนาจวินิจฉัยในฝ่ายปกครองทำหน้าที่อย่างอิสระ
- ข้อที่ 16 หมายถึง คณะกรรมการตรวจสอบภายในองค์กรจะต้องทำงานเป็นความลับมิให้ประชาชนหรือบุคคลภายนอกรับรู้กระบวนการหรือผลของการตรวจสอบ
- ข้อที่ 17 หมายถึง การจัดกิจกรรม/ดำเนินงานต่างๆขององค์กร องค์กรสามารถที่จะกระทำได้เอง โดยที่ไม่ต้องรอความเห็นชอบจากประชาชน/ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
- ข้อที่ 18 หมายถึง ถ้ากฎหมายไม่ได้ระบุความผิด/ โทษสำหรับความผิด จะเอาผิดต่อผู้กระทำนั้นไม่ได้
- ข้อที่ 19 หมายถึง พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 มีทั้งหมด 9 หมวด
- ข้อที่ 20 หมายถึง การทำงานอย่างไรประสิทธิภาพรวมถึงการคอร์รัปชันในประเทศที่กำลังพัฒนาเป็นสาเหตุของการกำเนิด “ธรรมภิบาล”
- ข้อที่ 21 หมายถึง องค์กรของท่านมีการสำรวจ/ทบทวน เพื่อยกเลิก/ปรับปรุง/ออกกฎระเบียบ ข้อบังคับอยู่ในความรับผิดชอบให้ทันสมัย
- ข้อที่ 22 หมายถึง มีการจัดทำแผนงาน/โครงการ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน/ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หรือสังคม

- ข้อที่ 23 หมายถึง มีการปรับปรุงการทำงานที่ยุ่งยากซับซ้อนเพื่อให้เกิดความรวดเร็ว และคล่องตัวทันต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
- ข้อที่ 24 หมายถึง บุคลากรในองค์กรมีการปฏิบัติตามกฎระเบียบขององค์กรอย่างเคร่งครัด
- ข้อที่ 25 หมายถึง มีการบังคับใช้กฎระเบียบกับบุคลากรทุกคนและกับประชาชน/ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเท่าเทียมกันทุกคน
- ข้อที่ 26 หมายถึง มีการกำหนดเป้าหมายขององค์กรให้สอดคล้องกับแผนการดำเนินงานขององค์กร
- ข้อที่ 27 หมายถึง มีการรับฟังข้อร้องเรียนหรือข้อเสนอแนะจากประชาชน/ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และมีการดำเนินการชี้แจงเรื่องราวที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจน
- ข้อที่ 28 หมายถึง องค์กรของท่านมีระบบการตรวจสอบภายในองค์กรที่เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพสูง
- ข้อที่ 29 หมายถึง โครงการหรือกิจกรรมต่างๆขององค์กรท่านได้เปิดเผยหรือเผยแพร่ให้ประชาชน/ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรับรู้โดยทั่วไป
- ข้อที่ 30 หมายถึง องค์กรของท่านเปิดโอกาสให้บุคคลจากภายในต่างแผนกหรือบุคคลภายนอกเข้ามาตรวจสอบการดำเนินงาน
- ข้อที่ 31 หมายถึง มีเครือข่ายสารสนเทศหรือช่องทางการประสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารขององค์กรให้ประชาชน/ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรับทราบอย่างทั่วถึง
- ข้อที่ 32 หมายถึง มีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์กร เช่น การจัดซื้อจัดจ้าง การทำสัญญาต่างๆ เท่าที่สามารถเปิดเผยได้ ให้แก่บุคคลที่ต้องการรับทราบและสนใจได้รับรู้
- ข้อที่ 33 หมายถึง มีช่องทางร้องเรียนเรื่องราวต่างๆ อย่างทั่วถึงพร้อมทั้งมีการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ร้องเรียน
- ข้อที่ 34 หมายถึง ท่านได้รับการเลื่อนตำแหน่งหรือแต่งตั้งตามความรู้และความสามารถ
- ข้อที่ 35 หมายถึง ผู้บังคับบัญชาในองค์กรของท่านมีอำนาจตัดสินใจแต่เพียงผู้เดียว
- ข้อที่ 36 หมายถึง องค์กรของท่านมีการมอบหมายภารกิจที่เหมือนกันไปให้องค์กรอื่น (ศษต., ศอ.บต. ฯลฯ) ดำเนินการหรือไม่เพื่อความคล่องตัวและรวดเร็วในการดำเนินงาน
- ข้อที่ 37 หมายถึง ผู้บังคับบัญชาในองค์กรของท่านมอบหมายอำนาจการตัดสินใจให้กับตัวท่านในการปฏิบัติงานที่ต้องการความเร่งด่วน โดยไม่ต้องรอคำสั่งจากผู้บังคับบัญชา

- ข้อที่ 38 หมายถึง องค์กรของท่านมีการแบ่งงานกันทำอย่างชัดเจน โดยแต่ละส่วนจะไม่ก้าวก่ายกัน และในแต่ละส่วนมีหัวหน้างานที่ทำหน้าที่ตัดสินใจในเรื่องภายในส่วนนั้นๆ
- ข้อที่ 39 หมายถึง องค์กรของท่านมีการจัดสายการบังคับบัญชาได้อย่างสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ
- ข้อที่ 40 หมายถึง องค์กรของท่านเปิดโอกาสให้ประชาชน/ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและร่วมรับรู้ในแผนงานหรือกิจกรรมขององค์กร
- ข้อที่ 41 หมายถึง องค์กรของท่านมีการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากประชาชน/ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และบุคคลจากองค์กรภายนอก
- ข้อที่ 42 หมายถึง องค์กรของท่านได้นำความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะจากประชาชน/ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมาปรับปรุงการทำงาน
- ข้อที่ 43 หมายถึง องค์กรของท่านเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดแผนงาน/ โครงการขององค์กร
- ข้อที่ 44 หมายถึง องค์กรของท่านมักใช้กระบวนการตัดสินใจโดยใช้เสียงส่วนใหญ่
- ข้อที่ 45 หมายถึง มีการสำรวจความต้องการของบุคลากรในเรื่องต่างๆอย่างสม่ำเสมอ
- ข้อที่ 46 หมายถึง มีการสำรวจความพึงพอใจของประชาชน/ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการปฏิบัติงานขององค์กร
- ข้อที่ 47 หมายถึง องค์กรของท่านๆได้ให้ความช่วยเหลือประชาชน/ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย อย่างเท่าเทียมกันทุกคน
- ข้อที่ 48 หมายถึง บุคลากรในองค์กรสามารถเข้าหาผู้บังคับบัญชาได้อย่างเท่าเทียมกัน ทุกคนไม่ว่าระดับไหนก็ตาม
- ข้อที่ 49 หมายถึง การบังคับใช้กฎระเบียบหรือกฎหมายที่องค์กรรับผิดชอบอย่างเท่าเทียมกันกับทุกคนไม่ว่าจะเป็นประชาชนทั่วไปหรือบุคลากรในองค์กร โดยไม่ได้รับการยกเว้นไม่ว่ากรณีใดๆ
- ข้อที่ 50 หมายถึง มีกระบวนการสืบสวนข้อเท็จจริงต่อผู้ที่กระทำผิดอย่างเท่าเทียมกัน และใช้วิธีการสอบสวนตามที่กฎหมายกำหนด
- ข้อที่ 51 หมายถึง มีการจัดโครงการ/ กิจกรรม ตามข้อเรียกร้องหรือที่คิดว่าเป็นประโยชน์ต่อประชาชน/ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย อย่างเท่าเทียมกันในทุกพื้นที่

- ข้อที่ 52 หมายถึง มีระบบการรายงานติดตามสถานการณ์ความไม่สงบที่รวดเร็วทันเวลา
- ข้อที่ 53 หมายถึง มีระบบการรายงานติดตามสถานการณ์ความไม่สงบที่เชื่อถือได้
- ข้อที่ 54 หมายถึง มีการจัดอบรมบุคลากรที่ทำงานด้านข่าวเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน
- ข้อที่ 55 หมายถึง มีการประเมินความเที่ยงตรงและความเชื่อถือได้ของด้านการข่าวอยู่เสมอ
- ข้อที่ 56 หมายถึง มีการบูรณาการการทำงานด้านการข่าวระหว่างองค์กรกับหน่วยงานข่าวภายนอก
- ข้อที่ 57 หมายถึง องค์กรของท่านมีระบบข่าวกรองที่มีคุณภาพ
- ข้อที่ 58 หมายถึง มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านการข่าวอยู่เสมอเพื่อให้การทำงานด้านการข่าวมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
- ข้อที่ 59 หมายถึง มีการนำระบบภูมิสารสนเทศ(GIS)มาบูรณาการงานด้านการข่าว
- ข้อที่ 60 หมายถึง มีการรวมกำลังทุกภาคส่วนในการแก้ปัญหาคความไม่สงบ
- ข้อที่ 61 หมายถึง มีการร่วมมือกับหน่วยงานราชการอื่นๆ ภาคประชาสังคม และประชาชนในพื้นที่เพื่อแก้ปัญหายาเสพติด
- ข้อที่ 62 หมายถึง มีการร่วมมือกับหน่วยงานราชการอื่นในการแก้ไข และป้องกันการหลบหนีเข้าเมืองของคนต่างด้าวอย่างผิดกฎหมาย
- ข้อที่ 63 หมายถึง มีการวางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการแก้ไขปัญหาการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ
- ข้อที่ 64 หมายถึง มีการทำงานร่วมกับหน่วยราชการอื่นเพื่อปลูกฝังให้ตระหนักถึงภัยการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ ให้แก่ประชาชนเพื่อช่วยกันต่อต้านปัญหาดังกล่าว
- ข้อที่ 65 หมายถึง องค์กรของท่านสามารถร่วมมือกับ สอ.บต. ในการปฏิบัติหน้าที่ตามนโยบายฯ ได้เป็นอย่างดี
- ข้อที่ 66 หมายถึง องค์กรของท่านสามารถร่วมมือกับ สชต. ในการปฏิบัติหน้าที่ตามนโยบายฯ ได้เป็นอย่างดี
- ข้อที่ 67 หมายถึง องค์กรของท่านได้รับความช่วยเหลือเป็นอย่างดีเมื่อขอรับความช่วยเหลือจากส่วนราชการอื่นๆ ภาคประสังคม รวมถึงประชาชนในพื้นที่

- ข้อที่ 68 หมายถึง มีระบบการประเมินผลขององค์กรอยู่เสมอ รวมถึงมีระบบการกำกับดูแลตัวเองที่ดี
- ข้อที่ 69 หมายถึง มีการพัฒนาบุคลากรในองค์กรอย่างสม่ำเสมอ เช่นการปลูกฝังจริยธรรม
- ข้อที่ 70 หมายถึง มีการร่วมมือด้านวิชาการในเรื่องความมั่นคงกับองค์กรอื่นๆที่เกี่ยวข้อง
- ข้อที่ 71 หมายถึง มีการรณรงค์ให้ประชาชนมีความรักชาติให้กับประชาชนโดยทั่วไป
- ข้อที่ 72 หมายถึง มีการรณรงค์ให้เยาวชนมีความรักชาติให้กับประชาชนโดยทั่วไป
- ข้อที่ 73 หมายถึง คู่มือการเรียนการสอน “ประวัติศาสตร์ไทยกับสถาบันพระมหากษัตริย์” ใต้การตอบรับเป็นอย่างดี
- ข้อที่ 74 หมายถึง มีการจัดวิทยากรเป็นฝักรอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันสถาบันอย่างสม่ำเสมอ
- ข้อที่ 75 หมายถึง องค์กรของท่านส่งเสริมประชาชนให้ปฏิบัติตามตามแนวพระราชดำริ
- ข้อที่ 76 หมายถึง มีการจัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนในเรื่องโครงการตามแนวพระราชดำริ
- ข้อที่ 77 หมายถึง มีการรณรงค์ให้เยาวชนหันมาดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- ข้อที่ 78 หมายถึง มีการปรับปรุงและพัฒนาเครือข่าย สายด่วนความมั่นคง 1374 อย่างสม่ำเสมอเพื่อควมมีประสิทธิภาพ
- ข้อที่ 79 หมายถึง มีการจัดอบรมเจ้าหน้าที่สายด่วนความมั่นคง 1374 อย่างต่อเนื่อง
- ข้อที่ 80 หมายถึง ประชาชนมีความพึงพอใจในการปฏิบัติหน้าที่ของ กอ.รมน.๑
- ข้อที่ 81 หมายถึง ประชาชนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการปฏิบัติหน้าที่ของ กอ.รมน.๑
- ข้อที่ 82 หมายถึง ผู้ที่ผ่านการฝึกในโครงการไทยอาสาป้องกันชาติมีประสิทธิผลอยู่ในระดับที่น่าพึงพอใจ
- ข้อที่ 83 หมายถึง เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่กระบวนการแรกในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับประชาชนโดยตรง
- ข้อที่ 84 หมายถึง สมาชิกกองหนุนเพื่อความมั่นคงของชาติ (กนช.) มีประสิทธิผลอยู่ในระดับที่น่าพึงพอใจ

หลังจากผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือแล้ว มีข้อคำถามที่ต้องปรับปรุง 4 ข้อ รวมข้อคำถามทั้งสิ้น 84 ข้อ และนำไป Try out ต่อไป

ภาคผนวก 2
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย



แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ กรณีศึกษา เจ้าหน้าที่กองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายใน ภาค 4 ส่วนหน้า

The Relationship between Good Governance and the Effectiveness of Problem Solution on the Insurgency of the Deep South Provinces: A Case Study of Officials in Internal Security Operation (ISOC)

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่ในกองอำนาจรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ประเมินระดับธรรมาภิบาลของกองอำนาจรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจและระดับธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามจะนำไปใช้ประกอบการวิเคราะห์ข้อมูล โดยจะนำเสนอในภาพรวม ไม่กระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถามแต่อย่างใด จึงขอความอนุเคราะห์ท่านตอบแบบสอบถามทุกข้อตรงกับข้อเท็จจริงและความคิดเห็นของท่านมากที่สุด คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการวิจัยในครั้งนี้

แบบสอบถามนี้ แบ่งเป็น 5 ตอน

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับทัศนคติเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล

ตอนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

ตอนที่ 5 คำถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการบริหารจัดการสถานการณ์ความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยใช้หลักธรรมาภิบาล

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

นางสาวบุษิดา อารียาภรณ์

นักศึกษาลัทธิรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคล

1. เพศ ชาย หญิง
2. อาชีพ ข้าราชการทหาร
3. ระดับข้าราชการ สัญญาบัตร ประทวน พลทหาร
4. หน่วยงานที่สังกัด หน่วยเฉพาะกิจจังหวัดปัตตานี หน่วยเฉพาะกิจจังหวัดยะลา
 หน่วยเฉพาะกิจจังหวัดนราธิวาส อื่นๆระบุ
5. ระดับการศึกษา
- ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนต้น
 มัธยมศึกษาตอนปลาย อนุปริญญา
 ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี
6. อายุ 21 - 30 ปี 31 - 40 ปี 41 - 50 ปี 51 ปีขึ้นไป
7. ระยะเวลาในการทำงานในพื้นที่.....ปี.....เดือน
8. รายได้/เดือน บาท
9. ภาษาที่ใช้พูดในครัวเรือน
- ไทยกลาง ไทยท้องถิ่นใต้/อีสาน/เหนือ
 มาลายูกลาง/ท้องถิ่น ไทยและมาลายู
10. ศาสนา
- พุทธ อิสลาม
 คริสต์ อื่น ระบุ
11. ภูมิลำเนา
- ภาคกลาง ภาคเหนือ
 ปัตตานี ยะลา นราธิวาส และ 4 อำเภอจ.สงขลา ภาคใต้ที่ไม่ใช่ 3 จว.ภาคใต้
 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออก

ตอนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล

ข้อคำถาม	ใช่	ไม่ใช่
1. ธรรมาภิบาลกับการบริการจัดการบ้านเมืองที่ดี เป็นหลักการที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน		
2. ธนาคาร โลกและกองทุนระหว่างประเทศมีบทบาทเกี่ยวกับธรรมาภิบาลในประเทศไทย		
3. พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 คือระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธรรมาภิบาลฉบับแรกของประเทศไทย		
4. ธรรมาภิบาล หมายถึง หลักการการบริหารงานที่มุ่งเน้นหลักการโดยมิใช่หลักการที่เป็นรูปแบบทฤษฎีการบริหารงาน แต่เป็นหลักการที่นำมาใช้เพื่อบริหารงานแล้วจะเกิดความเชื่อมั่นว่าจะเกิดผลสัมฤทธิ์ที่ดี		
5. ในหลักการของธรรมาภิบาลองค์กรจะต้องกำหนดหน้าที่ของแต่ละฝ่ายอย่างชัดเจน และทุกคนจะต้องรู้หน้าที่ว่าควรทำอย่างไร		
6. การลงโทษหรือให้โทษแก่ราชการจะต้องกระทำเป็นความลับ		
7. การมีส่วนร่วมของประชาชนจะให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมที่องค์กรจัดเท่านั้น		
8. หลักธรรมาภิบาลที่ใช้ในปัจจุบันประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ นิติธรรม ความโปร่งใส การมีส่วนร่วม ความคุ้มค่า ความรับผิดชอบ และคุณธรรม		
9. ในองค์กรจะต้องมีผู้มีอำนาจในการตัดสินใจแต่เพียงผู้เดียวเพื่อให้เกิดความคล่องตัวและเป็นเอกภาพในการสั่งการ		
10. องค์กรควรมีการปรับเปลี่ยน กฎหมาย/ระเบียบ ต่างๆ ขององค์กรตามยุคสมัย เพื่อเป็นการตั้งรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น		
11. เจ้าหน้าที่จะต้องบอกข้อมูลต่างๆ ทุกเรื่องขององค์กรให้แก่ประชาชนรับรู้ โดยที่ข้อมูลนั้นจะต้องไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ส่วนราชการ		
12. ในการประเมินผลการดำเนินงานขององค์กร จะต้องประเมินโดยบุคลากรภายในองค์กรเท่านั้น บุคคลภายนอกไม่สามารถเข้ามาทำหน้าที่ประเมินได้		
13. การจัดซื้อจัดจ้างจะต้องปกปิดเป็นความลับของทางราชการ		
14. การให้ความช่วยเหลือกับประชาชน/ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เจ้าหน้าที่จะต้องให้ความช่วยเหลือผู้ที่ประสบปัญหาหมากเท่านั้น		

ข้อคำถาม	ใช่	ไม่ใช่
15. ด้านนิติธรรม จะต้องให้ผู้ที่มิอำนาจวินิจฉัยในฝ่ายปกครองทำหน้าที่อย่างอิสระ		
16. คณะกรรมการตรวจสอบภายในองค์กรจะต้องทำงานเป็นความลับมิให้ประชาชนหรือบุคคลภายนอกรับรู้กระบวนการหรือผลของการตรวจสอบ		
17. การจัดกิจกรรม/ คำเนิงานต่างๆขององค์กร องค์กรสามารถที่จะกระทำได้เอง โดยที่ไม่ต้องรอความเห็นชอบจากประชาชน/ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย		
18. ถ้ากฎหมายไม่ได้ระบุความผิด/ โทษสำหรับความผิด จะเอาผิดต่อผู้กระทำนั้นไม่ได้		
19. พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 มีทั้งหมด 9 หมวด		
20. การทำงานอย่างไรประสิทธิภาพรวมถึงการคอร์รัปชันในประเทศที่กำลังพัฒนาเป็นสาเหตุของการกำเนิด “ธรรมาภิบาล”		

ตอนที่ 3 ระดับทัศนคติเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล

ข้อคำถาม	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
1. ด้านนิติธรรม					
2. องค์กรของท่านมีการสำรวจ/ ทบทวน เพื่อยกเลิก/ปรับปรุง/ออกกฎระเบียบ ข้อบังคับอยู่ในความรับผิดชอบให้ทันสมัย					
3. มีการจัดทำแผนงาน/โครงการ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน/ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หรือสังคม					
4. มีการปรับปรุงการทำงานที่ยุ่งยากซับซ้อนเพื่อให้เกิดความรวดเร็ว และคล่องตัวทันต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น					
5. บุคลากรในองค์กรมีการปฏิบัติตามกฎระเบียบขององค์กรอย่างเคร่งครัด					
6. มีการบังคับใช้กฎระเบียบกับบุคลากรทุกคนและกับประชาชน/ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเท่าเทียมกันทุกคน					
7. มีการกำหนดเป้าหมายขององค์กรให้สอดคล้องกับแผนการดำเนินงานขององค์กร					

ข้อคำถาม	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
2. ด้านความโปร่งใส					
8. มีการรับฟังข้อร้องเรียนหรือข้อเสนอแนะจากประชาชน/ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และมีการดำเนินการชี้แจงเรื่องราวที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจน					
9. องค์กรของท่านมีระบบการตรวจสอบภายในองค์กรที่เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพสูง					
10. โครงการหรือกิจกรรมต่างๆขององค์กรท่านได้เปิดเผยหรือเผยแพร่ให้ประชาชน/ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรับรู้โดยทั่วไป					
11. องค์กรของท่านเปิดโอกาสให้บุคคลจากภายในต่างแผนกหรือบุคคลภายนอกเข้ามาตรวจสอบการดำเนินงาน					
12. มีเครือข่ายสารสนเทศหรือช่องทางการประสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารขององค์กรให้ประชาชน/ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรับทราบอย่างทั่วถึง					
13. มีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์กร เช่น การจัดซื้อจัดจ้าง การทำสัญญาต่างๆ เท่าที่สามารถเปิดเผยได้ ให้แก่บุคคลที่ต้องการรับทราบและสนใจได้รับรู้					
14. มีช่องทางร้องเรียนเรื่องราวต่างๆ อย่างทั่วถึงพร้อมทั้งมีการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ร้องเรียน					
15. ท่านได้รับการเลื่อนตำแหน่งหรือแต่งตั้งตามความรู้และความสามารถ					
3. ด้านการกระจายอำนาจ					
1. ผู้บังคับบัญชาในองค์กรของท่านมีอำนาจตัดสินใจแต่เพียงผู้เดียว					
2. องค์กรของท่านมีการมอบหมายภารกิจที่เหมือนกันไปให้องค์กรอื่น (สขต., สอ.บต. ฯลฯ)ดำเนินการหรือไม่เพื่อความคล่องตัวและรวดเร็วในการดำเนินงาน					
3. ผู้บังคับบัญชาในองค์กรของท่านมอบหมายอำนาจการตัดสินใจให้กับตัวท่านในการปฏิบัติงานที่ต้องการความเร่งด่วนโดยไม่ต้องรอคำสั่งจากผู้บังคับบัญชา					

ข้อความ	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
4. องค์กรของท่านมีการแบ่งงานกันทำอย่างชัดเจน โดยแต่ละส่วนจะไม่ก้าวท้าวกัน และในแต่ละส่วนมีหัวหน้างานที่ทำหน้าที่ตัดสินใจในเรื่องภายในส่วนนั้นๆ					
5. องค์กรของท่านมีการจัดสายการบังคับบัญชาได้อย่างสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ					
4. ด้านการมีส่วนร่วม					
1. องค์กรของท่านเปิดโอกาสให้ประชาชน/ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและร่วมรับรู้ในแผนงานหรือกิจกรรมขององค์กร					
2. องค์กรของท่านมีการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากประชาชน/ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และบุคคลจากองค์กรภายนอก					
3. องค์กรของท่านได้นำความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะจากประชาชน/ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมาปรับปรุงการทำงาน					
4. องค์กรของท่านเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดแผนงาน/ โครงการขององค์กร					
5. องค์กรของท่านมักใช้กระบวนการตัดสินใจโดยใช้เสียงส่วนใหญ่					
6. มีการสำรวจความต้องการของบุคลากรในเรื่องต่างๆอย่างสม่ำเสมอ					
7. มีการสำรวจความพึงพอใจของประชาชน/ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการปฏิบัติงานขององค์กร					
5. ด้านความเสมอภาค					
1. องค์กรของท่านๆได้ให้ความช่วยเหลือประชาชนอย่างเท่าเทียมกันทุกคน					
2. บุคลากรในองค์กรสามารถเข้าหาผู้บังคับบัญชาได้อย่างเท่าเทียมกันทุกคนไม่ว่าระดับไหนก็ตาม					

ข้อคำถาม	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
3. การบังคับใช้กฎระเบียบหรือกฎหมายที่องค์กรรับผิดชอบอย่างเท่าเทียมกันกับทุกคนไม่ว่าจะเป็นประชาชนทั่วไปหรือบุคลากรในองค์กร โดยไม่ได้รับการยกเว้นไม่ว่ากรณีใดๆ					
4. มีกระบวนการสืบสวนข้อเท็จจริงต่อผู้ที่กระทำผิดอย่างเท่าเทียมกัน และใช้วิธีการสอบสวนตามที่กฎหมายกำหนด					
5. มีการจัด โครงการ/ กิจกรรม ตามข้อเรียกร้องหรือที่คิดว่าเป็นประโยชน์ต่อประชาชน/ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย อย่างเท่าเทียมกันในทุกพื้นที่					

ตอนที่ 4 ระดับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

ข้อคำถาม	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินแนวโน้มสถานการณ์					
1. มีระบบการรายงานติดตามสถานการณ์ความไม่สงบที่รวดเร็วทันเวลา					
2. มีระบบการรายงานติดตามสถานการณ์ความไม่สงบที่เชื่อถือได้					
3. มีการจัดอบรมบุคลากรที่ทำงานด้านข่าวเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน					
4. มีการประเมินความเที่ยงตรงและความเชื่อถือได้ของด้านการข่าวอยู่เสมอ					
5. มีการบูรณาการการทำงานด้านการข่าวระหว่างองค์กรกับหน่วยงานข่าวภายนอก					
6. องค์กรของท่านมีระบบข่าวกรองที่มีคุณภาพ					
7. มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านการข่าวอยู่เสมอเพื่อให้การทำงานด้านการข่าวมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น					
8. มีการนำระบบภูมิสารสนเทศ(GIS)มาบูรณาการงานด้านการข่าว					

ข้อคำถาม	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การอำนวยความสะดวก ประสานงาน และเสริมการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐ					
1. มีการรวมกำลังทุกภาคส่วนในการแก้ปัญหาคความไม่สงบ					
2. มีการร่วมมือกับหน่วยงานราชการอื่นๆ ภาคประชาสังคม และประชาชนในพื้นที่เพื่อแก้ปัญหายาเสพติด					
3. มีการร่วมมือกับหน่วยงานราชการอื่นในการแก้ไข และป้องกันการหลบหนีเข้าเมืองของคนต่างด้าวอย่างผิดกฎหมาย					
4. มีการวางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการแก้ไขปัญหาการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ					
5. มีการทำงานร่วมกับหน่วยราชการอื่นเพื่อปลูกฝังให้ตระหนักถึงภัยก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ ให้แก่ประชาชนเพื่อช่วยกันต่อต้านปัญหาดังกล่าว					
6. องค์กรของท่านสามารถร่วมมือกับ สอ.บต. ในการปฏิบัติหน้าที่ตามนโยบายฯ ได้เป็นอย่างดี					
7. องค์กรของท่านสามารถร่วมมือกับ สชต. ในการปฏิบัติหน้าที่ตามนโยบายฯ ได้เป็นอย่างดี					
8. องค์กรของท่านได้รับความช่วยเหลือเป็นอย่างดีเมื่อขอรับความช่วยเหลือจากส่วนราชการอื่นๆ ภาคประชาสังคม รวมถึงประชาชนในพื้นที่					
9. มีระบบการประเมินผลขององค์กรอยู่เสมอ รวมถึงมีระบบการกำกับดูแลตัวเองที่ดี					
10. มีการพัฒนาบุคลากรในองค์กรอย่างสม่ำเสมอ เช่นการปลูกฝังจริยธรรม					
11. มีการร่วมมือด้านวิชาการในเรื่องความมั่นคงกับองค์กรอื่นๆที่เกี่ยวข้อง					

ข้อความ	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การเสริมสร้างให้ประชาชนตระหนักในหน้าที่ที่ต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่ง ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์					
1. มีการรณรงค์ให้ประชาชนมีความรักชาติให้กับประชาชนโดยทั่วไป					
2. มีการรณรงค์ให้เยาวชนมีความรักชาติให้กับประชาชนโดยทั่วไป					
3. คู่มือการเรียนการสอน “ประวัติศาสตร์ไทยกับสถาบันพระมหากษัตริย์” ได้รับการตอบรับเป็นอย่างดี					
4. มีการจัดวิทยากรเป็นฝึกรอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันสถาบันอย่างสม่ำเสมอ					
5. องค์การของท่านส่งเสริมประชาชนให้ปฏิบัติตามแนวพระราชดำริ					
6. มีการจัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนในเรื่องโครงการตามแนวพระราชดำริ					
7. มีการรณรงค์ให้เยาวชนหันมาดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง					
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างความรักความสามัคคีของคนในชาติและส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม					
1. มีการปรับปรุงและพัฒนาเครือข่าย สายด่วนความมั่นคง 1374 อย่างสม่ำเสมอเพื่อควมมีประสิทธิภาพ					
2. มีการจัดอบรมเจ้าหน้าที่สายด่วนความมั่นคง 1374 อย่างต่อเนื่อง					
3. ประชาชนมีความพึงพอใจในการปฏิบัติหน้าที่ของ กอ.รมน.๑					
4. ประชาชนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการปฏิบัติหน้าที่ของ กอ.รมน.๑					
5. ผู้ที่ผ่านการฝึกในโครงการไทยอาสาป้องกันชาติมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับที่น่าพึงพอใจ					
6. เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่กระบวนการแรกในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับประชาชนโดยตรง					
7. สมาชิกกองหนุนเพื่อความมั่นคงของชาติ (กนช.) มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับที่น่าพึงพอใจ					

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะในการบริหารจัดการสถานการณ์ความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
โดยใช้หลักธรรมาภิบาล

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณที่ท่านให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

ภาคผนวก 3

แบบสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน
ภาค 4 ส่วนหน้าเพื่อการวิจัย



แบบสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน

ภาค 4 ส่วนหน้า

เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหา ความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ กรณีศึกษา เจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษา ความมั่นคงภายใน ภาค 4 ส่วนหน้า

The Relationship between Good Governance and the Effectiveness of Problem
Solution on the Insurgency of the Deep South Provinces: A Case Study of
Officials in Internal Security Operation (ISOC)

แนวทางการสัมภาษณ์

1. **ระดับนโยบาย / ยุทธศาสตร์ (การกำหนดนโยบาย/ ประเด็นนโยบาย/ ยุทธศาสตร์)**
 - ขั้นตอนในการดำเนินนโยบาย / ยุทธศาสตร์
 - ขั้นตอนในการดำเนินนโยบาย / ยุทธศาสตร์มีความโปร่งใสหรือไม่ อย่างไร
 - ในการดำเนินนโยบาย / ยุทธศาสตร์ทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมหรือไม่ อย่างไร
 - การดำเนินนโยบาย / ยุทธศาสตร์มีการกระจายอำนาจหรือไม่ อย่างไร
 - การดำเนินนโยบาย / ยุทธศาสตร์ได้คำนึงถึงนิติธรรม รัฐธรรมนูญ พรก.ฉุกเฉิน กฎอัยการ
ศึก การดำเนินคดีทางอาญาหรือไม่ อย่างไร
 - นโยบาย / ยุทธศาสตร์ที่จัดทำขึ้นได้คำนึงถึงความเสมอภาคหรือไม่ อย่างไร
 - การจัดโครงสร้างกองกำลัง เพื่อให้ออกคล่องก่อให้เกิดการขับเคลื่อนของนโยบาย
 - การจัดโครงสร้างกองกำลังของกอ.รมน.ภาค 4 ส่วนหน้า มีความโปร่งใสหรือไม่ อย่างไร
 - การจัดโครงสร้างกองกำลังของกอ.รมน.ภาค 4 ส่วนหน้า ทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมหรือไม่
อย่างไร
 - การจัดโครงสร้างกองกำลังของกอ.รมน.ภาค 4 ส่วนหน้า มีการกระจายอำนาจหรือไม่
อย่างไร
 - การจัดโครงสร้างกองกำลังของกอ.รมน.ภาค 4 ส่วนหน้า คำนึงถึงนิติธรรม รัฐธรรมนูญ
พรก.ฉุกเฉิน กฎอัยการศึก การดำเนินคดีทางอาญาหรือไม่ อย่างไร
 - การจัดโครงสร้างกองกำลังของกอ.รมน.ภาค 4 ส่วนหน้า คำนึงถึงความเสมอภาคหรือไม่
อย่างไร

กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า จัดโครงสร้างองค์กร

- การจัดโครงสร้างกองทัพบกภาคที่ 1 – 4 มีความโปร่งใสหรือไม่ อย่างไร
 - การจัดโครงสร้างกองทัพบกภาคที่ 1 – 4 ทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมหรือไม่ อย่างไร
 - การจัดโครงสร้างกองทัพบกภาคที่ 1 – 4 มีการกระจายอำนาจหรือไม่ อย่างไร
 - การจัดโครงสร้างกองทัพบกภาคที่ 1 – 4 คำนึงถึงนิติธรรม รัฐธรรมนูญ พรก.ฉุกเฉิน กฎอัยการศึก การดำเนินคดีทางอาญาหรือไม่ อย่างไร
 - การจัดโครงสร้างกองทัพบกภาคที่ 1 – 4 คำนึงถึงความเสมอภาคหรือไม่ อย่างไร
2. **ระดับองค์กร / สถาบัน (การจัดโครงสร้าง / การผลักดันขับเคลื่อนนโยบายศูนย์ปฏิบัติการคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์การแก้ปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ (สปก.กปต.) / กอ.รมน. / สอ.บต / หน่วยทหารกองทัพบกภาคที่ 1 – 4)**
- ระดับองค์กร / สถาบัน มีการประสานงานกันระหว่าง ศูนย์ปฏิบัติการคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์การแก้ปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ (สปก.กปต.) / กอ.รมน. / สอ.บต / หน่วยทหารกองทัพบกภาคที่ 1 – 4 หรือไม่ อย่างไร
 - วิธีการประสานงานกันจะดำเนินการอย่างไร ผลที่ได้เป็นอย่างไร
 - การประสานงานกันระหว่างหน่วยงานอาศัยหลักธรรมาภิบาล(ความโปร่งใส / การมีส่วนร่วม / การกระจายอำนาจ / หลักนิติธรรม / และความเสมอภาค) หรือไม่ อย่างไร
3. **ระดับพื้นฐาน / ปฏิบัติการ (หน่วยเฉพาะกิจต่างๆ)**
- ความสัมพันธ์กับมวลชน งานมวลชน และงานสันติสุขยึดหลักธรรมาภิบาลในเรื่องของความโปร่งใส / การมีส่วนร่วม / การกระจายอำนาจ / นิติธรรม / และความเสมอภาค อย่างไรบ้าง
 - การแก้ปัญหาของประชาชนองค์กรของท่านมีวิธีการช่วยเหลืออย่างไร ยึดหลักธรรมาภิบาล เช่น ความโปร่งใส / การมีส่วนร่วม / การกระจายอำนาจ / นิติธรรม / และความเสมอภาค หรือไม่ และผลที่ได้จากประชาชนนั้นประชาชนมีความพอใจมากน้อยเพียงใด
 - วิธีการดำเนินการกิจของทหารฝ่ายยุทธการ ฝ่ายกำลังรบ มีขั้นตอนการดำเนินการอย่างไรบ้าง และในการดำเนินการกิจมีปัญหาเกี่ยวกับประชาชนบ้างหรือไม่ อย่างไร
4. **ประสิทธิผลที่ได้รับจากการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยยึดหลักธรรมาภิบาล เช่น ความโปร่งใส / การมีส่วนร่วม / การกระจายอำนาจ / หลักนิติธรรม / และความเสมอภาค เข้ามาช่วยแก้ปัญหาได้ผลมากน้อยเพียงใด เพราะอะไร**

5. ท่านคิดว่าการแก้ไขปัญหาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ณ ปัจจุบันนี้ ผลที่ได้รับมีความพึงพอใจในระดับใด เพราะเหตุใด

ด้วยความเคารพอย่างสูง
นางสาวบุษิตา อารียาภรณ์

ภาคผนวก 4

แบบสัมภาษณ์ประชาชนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อการวิจัย



แบบสัมภาษณ์ประชาชนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้
เพื่อการวิจัย

เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหา
ความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ กรณีศึกษา เจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษา
ความมั่นคงภายใน ภาค 4 ส่วนหน้า

The Relationship between Good Governance and the Effectiveness of Problem
Solution on the Insurgency of the Deep South Provinces: A Case Study of
Officials in Internal Security Operation (ISOC)

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่ในกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ประเมินระดับธรรมาภิบาลของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจและระดับธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามจะนำไปใช้ประกอบการวิเคราะห์ข้อมูล โดยจะนำเสนอในภาพรวม ไม่กระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถามแต่อย่างใด จึงขอความอนุเคราะห์ท่านตอบแบบสอบถามทุกข้อตรงกับข้อเท็จจริงและความคิดเห็นของท่านมากที่สุด คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

นางสาวบุษิตา อารียาภรณ์

นักศึกษาระดับปริญญาตรี ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

1. ท่านคิดว่ากองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ปฏิบัติหน้าที่โดยยึดหลักธรรมาภิบาล เช่น ความโปร่งใส /การมีส่วนร่วม /การกระจายอำนาจ /หลักนิติธรรม /และความเสมอภาคหรือไม่อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ท่านคิดว่ากองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า สามารถแก้ปัญหาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยยึดหลักธรรมาภิบาล เช่น กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ได้หรือไม่ มากน้อยเพียงใด

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. ท่านมีข้อเสนอแนะที่จะสะท้อนหรือแนะนำกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณสำหรับความร่วมมือ

ภาคผนวก 5

ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ 98/2557

ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

ฉบับที่ ๙๘/๒๕๕๗

เรื่อง การแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้

โดยที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ยังคงมีปัญหาความมั่นคงของชาติและความไม่สงบในพื้นที่ที่ก่อให้เกิดผลกระทบในหลายด้านอย่างกว้างขวาง ดังนั้น เพื่อให้การแก้ไขปัญหาดังกล่าวดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นและมีการปฏิบัติงานอย่างบูรณาการและเป็นเอกภาพ โดยทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการดำเนินการ อันจะทำให้สามารถบรรลุผลในการขจัดหรือลดปัญหาที่เกิดขึ้น เกิดความสงบสุขในพื้นที่ ความปลอดภัยในชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน เกิดความเชื่อมั่นแก่ประชาชน ตลอดจนมีบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและสังคม คณะรักษาความสงบแห่งชาติจึงมีประกาศ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และผู้ที่เกี่ยวข้อง นำนโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๗ ซึ่งจัดทำขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้ มาใช้ในการปฏิบัติงานของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และผู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ จนกว่าจะมีนโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ใหม่

ข้อ ๒ ในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้แบ่งการบริหารงานเป็น ๓ ระดับ ได้แก่ ระดับนโยบาย ระดับแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติ และระดับหน่วยปฏิบัติ ตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) ระดับนโยบาย ให้หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติเป็นผู้รับผิดชอบในการกำหนดนโยบายและแนวทางการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยให้สอดคล้องกับนโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ และมีสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติเป็นผู้ให้คำปรึกษา

(๒) ระดับแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติ โดยแบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ดังต่อไปนี้

(ก) ให้มีคณะกรรมการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ เรียกโดยย่อว่า “คปต.” ประกอบด้วย ประธานกรรมการ กรรมการ เลขานุการ และผู้ช่วยเลขานุการ ตามที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติแต่งตั้ง โดยให้มีอำนาจหน้าที่ในการบูรณาการงานการแก้ไขปัญหাজังหวัดชายแดนภาคใต้ของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ คณะกรรมการยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้ และคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๓๐๗/๒๕๕๕ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(ข) ให้กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรและศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นหน่วยงานหลักร่วมกันในการบูรณาการแผนปฏิบัติการ แผนงาน และโครงการของส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ ในด้านความมั่นคงและด้านการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหাজังหวัดชายแดนภาคใต้ ตลอดจนสร้างความประสานสอดคล้องในทุกมิติ

(๓) ระดับหน่วยปฏิบัติ ให้กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค ๔ ส่วนหน้า เป็นหน่วยงานหลัก มีหน้าที่รับผิดชอบขับเคลื่อนงานการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ทั้งปวงในพื้นที่ และให้ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้จัดให้มีศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ส่วนหน้า เพื่อปฏิบัติงานร่วมกับกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค ๔ ส่วนหน้า

ข้อ ๓ ให้ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐเร่งรัดการปฏิบัติงานตามนโยบายการบริหาร และการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๗ ทั้งนี้ สำหรับการปฏิบัติงานตั้งแต่ ปลายปีงบประมาณ ๒๕๕๗ เป็นต้นไป และให้จัดลำดับความสำคัญเร่งด่วนในการปฏิบัติงาน ตามแนวทางดังต่อไปนี้

(๑) ให้กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร กระทรวงกลาโหม กระทรวงมหาดไทย สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และหน่วยงานด้านความมั่นคง เสริมสร้างศักยภาพ ชีตความสามารถ และประสิทธิภาพในการรักษาความปลอดภัยพื้นที่เป้าหมาย เร่งรัดการดำเนินการ ป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยแทรกซ้อน ดำเนินการลดพื้นที่เขตอิทธิพลของกลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรง และคุ้มครองหรือเฝ้าระวังความปลอดภัยของประชาชนและเป้าหมายอ่อนแอ เพื่อลดความเสี่ยงภัยจากการก่อเหตุการณ์รุนแรง ทั้งนี้ โดยต้องมีการสนับสนุนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและหมู่บ้าน

(๒) ให้สำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติรับผิดชอบในการประสานกับส่วนราชการและ หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำแผนขับเคลื่อนกระบวนการพูดคุยเพื่อสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ อันเป็นการสร้างหลักประกันความต่อเนื่องและความเชื่อมั่นต่อผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับปัญหาจังหวัด ชายแดนภาคใต้ทุกกลุ่มในการเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพูดคุย โดยในแผนดังกล่าวอย่างน้อยต้องมี เนื้อหาครอบคลุมวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ขอบเขตในเชิงหลักการของกระบวนการ กลไกใน การขับเคลื่อนในระดับต่าง ๆ การเชื่อมโยงกับบทบาทขององค์กรภาคประชาสังคม และการสนับสนุน จากส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ ทางด้านเครื่องมือ ทรัพยากรบุคคล งบประมาณ และเรื่องอื่น ๆ ที่จำเป็น

(๓) ให้กระทรวงยุติธรรมและหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายทุกหน่วยในพื้นที่จังหวัดชายแดน ภาคใต้ สร้างความเชื่อมั่นแก่ประชาชนโดยการบังคับใช้กฎหมายด้วยความเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ และคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของประชาชน และให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีความตระหนักในการปฏิบัติตาม กฎหมายและเคารพหลักสิทธิมนุษยชนโดยเคร่งครัด รวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมาย

(๔) ให้ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ส่วนราชการ และหน่วยงานอื่นของรัฐ ซึ่งมีหน้าที่ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน เร่งรัดดำเนินการพัฒนาคุณภาพ ชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ในทุกด้านและทุกมิติ โดยเข้าถึง ประชาชนในทุกพื้นที่อย่างแท้จริงและเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ตลอดจนสอดคล้องกับ ปัญหา ความต้องการของประชาชน และลักษณะพิเศษเฉพาะของแต่ละพื้นที่ด้วย

ข้อ ๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ในการบูรณาการงานการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ตามข้อ ๒ (๒) (ก) ให้มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการดังนี้

(๑) พิจารณาให้ความเห็นชอบยุทธศาสตร์ แผนปฏิบัติการ แผนงาน โครงการ และการจัดตั้งงบประมาณ ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมทั้งแนวทางและมาตรการการดำเนินการที่เกี่ยวข้อง หลังจากที่ได้มีการพิจารณาของหน่วยงานหรือองค์กรตามที่กฎหมายกำหนด เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ แล้วเสนอหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติเพื่ออนุมัติ

(๒) พิจารณาให้ความเห็นชอบการกำหนดพื้นที่พิเศษ เขตพัฒนาพิเศษ กรอบแนวทางการแก้ไขปัญหาในพื้นที่พิเศษ และการบริหารและการพัฒนาในเขตพัฒนาพิเศษ หลังจากที่ได้มีการพิจารณาของหน่วยงานหรือองค์กรตามที่กฎหมายกำหนด แล้วเสนอหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติเพื่ออนุมัติ

(๓) กำหนดกรอบและแนวทางการจัดทำแผนงาน โครงการ และงบประมาณ ในการแก้ไขปัญหาความมั่นคงและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมทั้งบูรณาการการดำเนินงานของกระทรวง กรม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้สอดคล้องกับนโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง และแผนปฏิบัติการที่กำหนดขึ้น

(๔) กำกับ เร่งรัด ติดตาม และบูรณาการการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามนโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง และแผนปฏิบัติการที่กำหนดขึ้น โดยต้องสอดคล้องกับการบริหารราชการและอำนาจหน้าที่ ตามกฎหมายของหน่วยงาน รวมทั้งจัดให้มีระบบการติดตามประเมินผลในทุกระดับอย่างต่อเนื่อง

(๕) เสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการเกี่ยวกับปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

(๖) แต่งตั้งที่ปรึกษา คณะอนุกรรมการ หรือคณะทำงาน เพื่อปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้มอบหมาย

(๗) ปฏิบัติงานหรือดำเนินการอื่นใดตามที่หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติมอบหมาย

ข้อ ๕ ในกรณีที่มีเหตุฉุกเฉินหรือมีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและทัน่วงที่ ประธานกรรมการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้อาจพิจารณาเรื่องใดกับกรรมการที่เกี่ยวข้องอย่างน้อยสามคน เพื่อมีมติของคณะกรรมการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ในเรื่องนั้น และเมื่อมีการประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นกรณีปกติ ให้ประธานกรรมการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้แจ้งให้ที่ประชุมทราบมติดังกล่าวด้วย

ข้อ ๖ ให้ที่ปรึกษา กรรมการ อนุกรรมการ หรือคณะทำงาน ที่คณะกรรมการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้แต่งตั้ง ได้รับเบี้ยประชุมและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ตามระเบียบของทางราชการ สำหรับการเบิกจ่ายเบี้ยประชุมให้เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยเบี้ยประชุมกรรมการ โดยให้เบิกจ่ายจากงบประมาณรายจ่ายของสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ

ข้อ ๗ ให้มีสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ โดยมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

(๑) ปฏิบัติงานธุรการของคณะกรรมการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ปรึกษา คณะอนุกรรมการ และคณะทำงาน

(๒) ประสานงานกับส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ข้อมูลและการสนับสนุนการทำงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้

(๓) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ มอบหมาย

ให้เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติเป็นผู้อำนวยการสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้

ข้อ ๘ เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ อาจร้องขอต่อส่วนราชการเพื่อจัดส่งข้าราชการหรือลูกจ้างของส่วนราชการ หรือเสนอต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อมีมติให้พนักงานหรือลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ไปช่วยปฏิบัติงานของสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้ โดยถือว่าเป็นการปฏิบัติราชการหรือปฏิบัติงานตามปกติ แล้วแต่กรณี และจะให้ไปช่วยปฏิบัติงานเต็มเวลา บางเวลา หรือนอกเวลาก็ได้

ข้อ ๙ ข้อสั่งการของประธานคณะทำงานขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในเรื่องใดหรือการดำเนินการใด ๆ ตามข้อสั่งการดังกล่าว ซึ่งมีขึ้นก่อนวันที่มีประกาศนี้ ให้ถือว่า ข้อสั่งการหรือการดำเนินการนั้นเป็นมติหรือการดำเนินการตามมติของคณะกรรมการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ตามประกาศนี้ ต่อเมื่อคณะกรรมการดังกล่าวมีมติรับรองหรือให้ความเห็นชอบ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

ภาคผนวก 6

หนังสือตอบรับการนำเสนอผลงานวิจัย



ที่ ศธ 0521.1.0801/1

คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ตู้ ปณ.5 ต.คองส์
อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา 90112

17 มิถุนายน 2558

เรื่อง ตอบรับการนำเสนอผลงานวิชาการ

เรียน คุณบุษิตา อารียาภรณ์

ตามที่ท่านได้ส่งบทความเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรมาภิบาลกับประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ กรณีศึกษา เจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ภาค 4 ส่วนหน้า” เพื่อพิจารณานำเสนอในงานประชุมวิชาการระดับชาติด้านการบริหารจัดการ ครั้งที่ 7 ประจำปี 2558 นั้น

ในการนี้ คณะวิทยาการจัดการ ขอแจ้งให้ท่านทราบว่าบทความดังกล่าวของท่าน ได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ซึ่งจะต้องนำเสนอในงานประชุมดังกล่าว ในวันอาทิตย์ที่ 28 มิถุนายน 2558 ณ อาคารวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้เพื่อการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และขอให้ท่านเตรียมไฟล์ Microsoft PowerPoint สำหรับการนำเสนอ โดยใช้เวลาในการนำเสนอ 15 นาที

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และเข้าร่วมการนำเสนอบทความตามวันและสถานที่ดังกล่าวด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ศิริลักษณ์ บางโชคดี)

ประธานคณะกรรมการฝ่ายจัดนำเสนอผลงาน
การจัดการประชุมวิชาการระดับชาติด้านการบริหารจัดการประจำปี 2558

ฝ่ายประสานงานโครงการ

โทร.0 7428 7840 โทรสาร 0 7428 7890

อีเมล ncam.fms@gmail.com

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ สกุล	นางสาวบุษิตา อารียาภรณ์	
รหัสประจำตัวนักศึกษา	5410521531	
วุฒิการศึกษา		
วุฒิ	ชื่อสถาบัน	ปีที่สำเร็จการศึกษา
ศิลปศาสตรบัณฑิต	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	2551

ตำแหน่งและสถานที่ทำงาน

นักวิชาการศึกษา งานหลักสูตรและพัฒนาอาจารย์ กองบริการการศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี

การตีพิมพ์เผยแพร่ผลงาน

บุษิตา อารียาภรณ์. 2558. “ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรมาภิบาลกับประสิทธิผลในการ
แก้ไขปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ กรณีศึกษา เจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษา
ความมั่นคงภายใน ภาค 4 ส่วนหน้า”, ในการประชุมวิชาการระดับชาติด้านการบริหารจัดการ ครั้งที่
7 (พ.ศ. 2558) 28 มิถุนายน 2558 คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. หน้า 63.
สงขลา : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.